

UREDBA (EU) 2023/1114 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 31. svibnja 2023.****o tržištima kriptoinovine i izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Važno je osigurati da su zakonodavni akti Unije o financijskim uslugama spremni za digitalno doba i da doprinose gospodarstvu u interesu građana koje je otporno na buduće promjene, među ostalim omogućavanjem primjene inovativnih tehnologija. Unija ima politički interes za razvoj i poticanje prihvaćanja transformativnih tehnologija u financijskom sektoru, uključujući tehnologiju distribuiranog zapisa (DLT). Za očekivati je da će mnoge primjene tehnologije distribuiranog zapisa, uključujući tehnologiju lanca blokova, koje još nisu u potpunosti proučene i dalje stvarati nove vrste poslovnih djelatnosti i poslovnih modela koji će, zajedno sa samim sektorom kriptoinovine, dovesti do gospodarskog rasta i novih mogućnosti zapošljavanja za građane Unije.
- (2) Kriptoinovina je jedna od najvažnijih primjena tehnologije distribuiranog zapisa. Kriptoinovina je digitalni prikaz vrijednosti ili prava koja može donijeti znatne koristi sudionicima na tržištu, uključujući male imatelje kriptoinovine. Prikazi vrijednosti uključuju vanjsku, neintrinzičnu vrijednost koju zainteresirane strane ili sudionici na tržištu pripisuju kriptoinovini, što znači da je vrijednost subjektivna i temelji se samo na interesu kupca kriptoinovine. Pojednostavnjenjem postupaka prikupljanja kapitala i jačanjem tržišnog natjecanja, ponude kriptoinovine mogle bi omogućiti inovativan i uključiv način financiranja, među ostalim za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi). Ako se koristi kao sredstvo plaćanja, kriptoinovina može, ograničavanjem broja posrednika, omogućiti jeftinija, brža i učinkovitija plaćanja, osobito prekogranična.
- (3) Određena kriptoinovina, posebno ona kvalificirana kao financijski instrumenti kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, obuhvaćena je područjem primjene postojećih zakonodavnih akata Unije o financijskim uslugama. Stoga se na izdavatelje takve kriptoinovine i društva koja obavljaju djelatnosti povezane s takvom kriptoinovinom već primjenjuje cijeli skup pravila Unije.

⁽¹⁾ SL C 152, 29.4.2021., str. 1.

⁽²⁾ SL C 155, 30.4.2021., str. 31.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 20. travnja 2023. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 16. svibnja 2023.

⁽⁴⁾ Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

- (4) Međutim, ostala kriptoinovina nije obuhvaćena područjem primjene zakonodavnih akata Unije o financijskim uslugama. Trenutačno ne postoje pravila, osim onih koja se odnose na sprečavanje pranja novca, o pružanju usluga povezanih s takvom nereguliranom kriptoinovinom, uključujući pravila o upravljanju platformama za trgovanje kriptoinovinom, o razmjeni kriptoinovine za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu te pravila o pružanju skrbništva nad kriptoinovinom i upravljanju njome u ime klijenata. Zbog nepostojanja tih pravila imatelji takve kriptoinovine izloženi su rizicima, osobito u područjima koja nisu obuhvaćena pravilima o zaštiti potrošača. Nepostojanje takvih pravila može uzrokovati i znatne rizike u pogledu integriteta tržišta, uključujući u obliku zlouporabe tržišta kao i u obliku financijskih kaznenih djela. Da bi se pristupilo rješavanju tih rizika, neke države članice uspostavile su posebna pravila za svu kriptoinovinu, ili za neku njezinu podskupinu, koja nije obuhvaćena zakonodavnim aktima Unije o financijskim uslugama, a druge države članice razmatraju donošenje zakona u području kriptoinovine.
- (5) U nedostatku općeg okvira Unije za tržišta kriptoinovine korisnici mogu izgubiti povjerenje u tu imovinu, zbog čega bi se moglo značajno otežati razvoj tržišta te imovine i propustiti prilike za inovativne digitalne usluge, alternativne platne instrumente ili nove izvore financiranja za trgovačka društva u Uniji. Osim toga, trgovačka društva koja koriste kriptoinovinu ne bi imala pravnu sigurnost u vezi s time kako se postupa s njihovom kriptoinovinom u različitim državama članicama, što bi ugrozilo njihov trud pri upotrebi kriptoinovine za digitalne inovacije. Nedostatak općeg okvira Unije za tržišta kriptoinovine mogao bi dovesti i do regulatorne rascjepkanosti koja bi narušila tržišno natjecanje na unutarnjem tržištu, otežala pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom prekogranično širenje poslovanja i potaknula regulatornu arbitražu. Tržište kriptoinovine još je skromno i trenutačno nije prijetnja financijskoj stabilnosti. Moguće je, međutim, da će u budućnosti mali imatelji uvelike prihvatiti određenu vrstu kriptoinovine koja nastoji stabilizirati svoju cijenu u odnosu na određenu imovinu ili košaricu imovine, a takav bi razvoj mogao dovesti do dodatnih izazova za financijsku stabilnost, neometano funkcioniranje platnih sustava, prijenos monetarne politike ili monetarni suverenitet.
- (6) Stoga je na razini Unije potreban namjenski i usklađen okvir za tržišta kriptoinovine kako bi se utvrdila posebna pravila za kriptoinovinu i s njome povezane usluge i djelatnosti koje još nisu obuhvaćene zakonodavnim aktima Unije o financijskim uslugama. Takav bi okvir trebao potaknuti inovacije i pošteno tržišno natjecanje te istodobno osigurati visoku razinu zaštite malih imatelja i integriteta tržišta kriptoinovine. Jasan okvir trebao bi pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom omogućiti prekogranično širenje poslovanja i olakšati im pristup bankarskim uslugama kako bi im se omogućilo neometano poslovanje. Okvirom Unije za tržišta kriptoinovine trebalo bi predvidjeti razmjerno postupanje prema izdavateljima kriptoinovine i pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom, čime bi se stvorile jednake mogućnosti u pogledu ulaska na tržište te trenutačnog i budućeg razvoja tržišta kriptoinovine. Njime bi također trebalo promicati financijsku stabilnost i neometano funkcioniranje platnih sustava te bi se trebalo pristupiti rješavanju rizika za monetarnu politiku koji bi mogli proizaći iz kriptoinovine koja svoju cijenu nastoji stabilizirati u odnosu na određenu imovinu ili košaricu imovine. Pravilnom regulacijom održava se konkurentnost država članica na međunarodnim financijskim i tehnološkim tržištima te se klijentima osiguravaju znatne koristi u pogledu pristupa jeftinijim, bržim i sigurnijim financijskim uslugama i upravljanju imovinom. Okvirom Unije za tržišta kriptoinovine ne bi trebalo regulirati osnovnu tehnologiju. Zakonodavnim aktima Unije trebalo bi se izbjeći nametanje nepotrebnog i nerazmjernog regulatornog opterećenja za upotrebu tehnologije jer Unija i države članice nastoje održati konkurentnost na globalnom tržištu.
- (7) Mehanizmi konsenzusa koji se upotrebljavaju za potvrđivanje transakcija kriptoinovinom mogli bi imati glavne štetne učinke na klimu i druge štetne učinke povezane s okolišem. Takvim mehanizmima konsenzusa stoga bi se trebala uvesti ekološki prihvatljivija rješenja i osigurati da izdavatelji kriptoinovine i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom na odgovarajući način utvrde i objave sve glavne štetne učinke koje bi mogli imati na klimu i sve druge štetne učinke povezane s okolišem. Pri utvrđivanju jesu li štetni učinci glavni, trebalo bi uzeti u obzir načelo proporcionalnosti te veličinu i količinu izdane kriptoinovine. Europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala) (ESMA) osnovano Uredbom (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, u suradnji s europskim nadzornim tijelom (Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo)

⁽⁵⁾ Uredba (EU) br. 1095/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala), izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/77/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 84.).

(EBA) osnovanim Uredbom (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁶⁾, trebalo bi stoga biti ovlašteno za izradu nacrtu regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog utvrđenja sadržaja, metodologije i prikaza informacija u odnosu na pokazatelje održivosti u pogledu štetnih učinaka na klimu i drugih štetnih učinaka povezanih s okolišem te za utvrđivanje ključnih energetskih pokazatelja. Nacrtom regulatornih tehničkih standarda trebalo bi također osigurati usklađenost objava izdavatelja kriptoinovine i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom. Pri izradi nacrtu regulatornih tehničkih standarda ESMA bi trebala uzeti u obzir različite vrste mehanizama konsenzusa koji se upotrebljavaju za potvrđivanje transakcija kriptoinovinom, njihove značajke i razlike među njima. ESMA bi također trebala uzeti u obzir postojeće zahtjeve za objavljivanje, osigurati kompletnost i dosljednost te izbjeći povećanje opterećenja za trgovačka društva.

- (8) Tržišta kriptoinovine globalna su i time po prirodi prekogranična. Stoga bi Unija trebala nastaviti podupirati međunarodne napore za promicanjem konvergencije u postupanju s kriptoinovinom i uslugama povezanim s kriptoinovinom putem međunarodnih organizacija ili tijela kao što su Odbor za financijsku stabilnost, Bazelski odbor za nadzor bankarstva i Stručna skupina za financijsko djelovanje.
- (9) Zakonodavni akti Unije o financijskim uslugama trebali bi se voditi načelima „iste djelatnosti, isti rizici, ista pravila” i tehnološke neutralnosti. Stoga bi kriptoinovinu koja je obuhvaćena postojećim zakonodavnim aktima Unije o financijskim uslugama trebalo i dalje regulirati postojećim regulatornim okvirom, neovisno o tehnologiji koja se upotrebljava za njezino izdavanje ili prijenos, a ne ovom Uredbom. U skladu s tim, ovom se Uredbom iz njezina područja primjene izričito isključuju kriptoinovina kvalificirana kao financijski instrumenti kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU, ona koja je kvalificirana kao depoziti kako su definirani u Direktivi 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁷⁾, uključujući strukturirane depozite kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU, ona koja je kvalificirana kao novčana sredstva kako su definirana u Direktivi (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁸⁾, osim ako je kvalificirana kao tokeni elektroničkog novca („tokeni e-novca”), ona koja je kvalificirana kao sekuritizacijske pozicije kako su definirane u Uredbi (EU) 2017/2402 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁹⁾ te ona koja je kvalificirana kao ugovori o neživotnom ili životnom osiguranju, mirovinski proizvodi ili programi te sustavi socijalne sigurnosti. Uzimajući u obzir činjenicu da se elektronički novac i novčana sredstva primljena u zamjenu za elektronički novac ne bi trebali smatrati depozitima u skladu s Direktivom 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁰⁾, tokeni e-novca ne mogu se smatrati depozitima koji su isključeni iz područja primjene ove Uredbe.
- (10) Ova Uredba ne bi se trebala primjenjivati na kriptoinovinu koja je jedinstvena i ne može se zamijeniti drugom kriptoinovinom, uključujući digitalnu umjetnost i kolekcionarske predmete. Vrijednost takve jedinstvene i nezamjenjive kriptoinovine može se pripisati jedinstvenim značajkama svake kriptoinovine i korisnosti koju ona pruža imatelju tokena. Ova Uredba također se ne bi trebala primjenjivati na kriptoinovinu koja predstavlja usluge ili fizičku imovinu koja je jedinstvena i nezamjenjiva, kao što su jamstva za proizvode ili nekretnine. Iako se jedinstvenom i nezamjenjivom kriptoinovinom može trgovati na tržištima te iako se može akumulirati špekulativno, ona nije lako zamjenjiva, a relativna vrijednost jedne kriptoinovine u odnosu na drugu, pri čemu je svaka jedinstvena, ne može se utvrditi usporedbom s postojećim tržištem ili istovjetnom imovinom. Takvim se značajkama ograničava opseg u kojem ta kriptoinovina može imati financijsku upotrebu, čime se ograničavaju rizici za imatelje i financijski sustav te opravdava njezino isključenje iz područja primjene ove Uredbe.
- (11) Pojedinačni dijelovi jedinstvene i nezamjenjive kriptoinovine ne bi se trebali smatrati jedinstvenima i nezamjenjivima. Izdavanje kriptoinovine kao nezamjenjivih tokena u velikim serijama ili zbirka trebalo bi smatrati pokazateljem njezine zamjenjivosti. Puko pripisivanje jedinstvene oznake kriptoinovini samo po sebi nije dovoljno da bi je se označilo kao jedinstvenu i nezamjenjivu. Da bi se kriptoinovina smatrala jedinstvenom i nezamjenjivom, predstavljena imovina ili prava također bi trebali biti jedinstveni i nezamjenjivi. Isključenjem

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 1093/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju europskog nadzornog tijela (Europskog nadzornog tijela za bankarstvo), kojom se izmjenjuje Odluka br. 716/2009/EZ i stavlja izvan snage Odluka Komisije 2009/78/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 12.).

⁽⁷⁾ Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str. 149.).

⁽⁸⁾ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

⁽⁹⁾ Uredba (EU) 2017/2402 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2017. o utvrđivanju općeg okvira za sekuritizaciju i o uspostavi specifičnog okvira za jednostavnu, transparentnu i standardiziranu sekuritizaciju te o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2009/138/EZ i 2011/61/EU te uredaba (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 648/2012 (SL L 347, 28.12.2017., str. 35.).

⁽¹⁰⁾ Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).

jedinstvene i nezamjenjive kriptovalute iz područja primjene ove Uredbe ne dovodi se u pitanje kvalifikacija takve kriptovalute kao financijskih instrumenata. Ova bi se Uredba također trebala primjenjivati na kriptovalutu koja se čini jedinstvenom i nezamjenjivom, ali bi je njezina stvarna svojstva ili značajke povezane s njezinom stvarnom upotrebom učinili zamjenjivom ili nejedinstvenom. U tom pogledu, pri procjeni i klasificiranju kriptovalute nadležna tijela trebala bi primijeniti pristup u kojem je sadržaj važniji od forme, pri čemu je klasifikacija određena karakteristikama predmetne kriptovalute, a ne oznakom izdatelja.

- (12) Određene transakcije unutar grupe i neke javne subjekte primjereno je isključiti iz područja primjene ove Uredbe jer ne predstavljaju rizik za zaštitu ulagatelja, cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, neometano funkcioniranje platnih sustava, prijenos monetarne politike ili monetarni suverenitet. Javne međunarodne organizacije koje su izuzete uključuju Međunarodni monetarni fond i Banku za međunarodne namire.
- (13) Na digitalnu imovinu koju izdaju središnje banke kad djeluju u svojstvu monetarnog tijela, uključujući novac središnje banke u digitalnom obliku, ili kriptovalutu koju izdaju druga javna tijela, uključujući središnje, regionalne i lokalne uprave, ne bi trebalo primjenjivati okvir Unije za tržišta kriptovalute. Okvir Unije također ne bi trebao uključivati povezane usluge koje pružaju takve središnje banke kad djeluju u svojstvu monetarnog tijela ili druga javna tijela.
- (14) Kako bi se osiguralo jasno razgraničenje između kriptovalute obuhvaćene ovom Uredbom, s jedne strane, i financijskih instrumenata, s druge strane, ESMA bi trebala biti ovlaštena za izdavanje smjernica o kriterijima i uvjetima za kvalifikaciju kriptovalute kao financijskih instrumenata. Te bi smjernice također trebale omogućiti bolje razumijevanje slučajeva u kojima bi se kriptovaluta koja se inače smatra jedinstvenom i nezamjenjivom drugom kriptovalutinom mogla kvalificirati kao financijski instrumenti. Kako bi promicali zajednički pristup klasifikaciji kriptovalute, EBA, ESMA i Europsko nadzorno tijelo (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje) (EIOPA), osnovano Uredbom (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ („europska nadzorna tijela”) trebali bi promicati rasprave o takvoj klasifikaciji. Nadležna tijela trebala bi imati mogućnost da zatraže mišljenja europskih nadzornih tijela o klasifikaciji kriptovalute, uključujući klasifikacije koje su predložili ponuditelji ili osobe koje traže uvrštenje za trgovanje. Ponuditelji ili osobe koje traže uvrštenje za trgovanje prvenstveno su odgovorni za ispravnu klasifikaciju kriptovalute koju nadležna tijela mogu osporiti prije datuma objave ponude i u bilo kojem trenutku nakon toga. Ako se čini da klasifikacija kriptovalute nije u skladu s ovom Uredbom ili drugim relevantnim zakonodavnim aktima Unije o financijskim uslugama, europska nadzorna tijela trebala bi iskoristiti svoje ovlasti u skladu s uredbama (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 i (EU) br. 1095/2010 kako bi se osigurao dosljedan i usklađen pristup takvoj klasifikaciji.
- (15) U skladu s člankom 127. stavkom 2. četvrtom alinejom Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), jedna od osnovnih zadaća koju treba obavljati putem Europskog sustava središnjih banaka (ESSB) jest promicanje neometanog funkcioniranja platnih sustava. U skladu s člankom 22. Protokola br. 4 o Statutu Europskog sustava središnjih banaka i Europske središnje banke, priloženom Ugovorima, Europska središnja banka (ESB) može donositi propise radi osiguranja učinkovitog i pouzdanog obračunskog i platnog sustava u Uniji i s drugim zemljama. U tu svrhu ESB je donio propise koji se odnose na zahtjeve za sistemski važne platne sustave. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje odgovornosti ESB-a i nacionalnih središnjih banaka u ESSB-u da osiguraju učinkovit i pouzdan obračunski i platni sustav u Uniji i s trećim zemljama. Stoga bi, i radi sprečavanja mogućeg stvaranja paralelne skupine pravila, EBA, ESMA i ESB trebali usko surađivati u pripremi relevantnih nacrti tehničkih standarda na temelju ove Uredbe. Nadalje, ključno je da ESB i nacionalne središnje banke imaju pristup informacijama u obavljanju svojih zadaća povezanih s nadzorom platnih sustava, uključujući namiru plaćanja. Osim toga, ova Uredba ne bi trebala dovoditi u pitanje Uredbu Vijeća (EU) br. 1024/2013 ⁽²⁾ i trebala bi se tumačiti tako da nije u suprotnosti s tom Uredbom.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 48.).

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.).

- (16) Svaki zakonodavni akt koji se donese u području kriptoinovine trebao bi biti precizan i otporan na buduće promjene, treba moći pratiti inovacije i tehnološki razvoj te biti utemeljen na pristupu koji se temelji na poticajima. Pojmove „kriptoinovina” i „tehnologija distribuiranog zapisa” trebalo bi stoga definirati što je šire moguće kako bi se obuhvatile sve vrste kriptoinovine koje su ovom trenutku izvan područja primjene zakonodavnih akata Unije o financijskim uslugama. Svaki bi zakonodavni akt koji se donese u području kriptoinovine trebao doprinijeti i cilju suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma. Zato bi subjekti koji nude usluge obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe trebali poštovati i primjenjiva pravila Unije o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma, koja uključuju međunarodne standarde.
- (17) Digitalna imovina koja se ne može prenijeti drugim imateljima nije obuhvaćena definicijom kriptoinovine. Stoga bi digitalnu imovinu koju prihvaća samo izdavatelj ili ponuditelj i koju iz tehničkih razloga nije moguće izravno prenijeti drugim imateljima trebalo isključiti iz područja primjene ove Uredbe. Primjer takve digitalne imovine uključuje sustave vjernosti u kojima se bodovi vjernosti mogu zamijeniti za naknade samo s izdavateljem ili ponuditeljem tih bodova.
- (18) Ovom se Uredbom kriptoinovina klasificira u tri vrste koje bi trebalo međusobno razlikovati i na koje bi trebalo primjenjivati različite zahtjeve, ovisno o rizicima koje nose. Klasifikacija se temelji na tome nastoji li kriptoinovina stabilizirati svoju vrijednost vezivanjem uz drugu imovinu. Prva vrsta sastoji se od kriptoinovine čiji je cilj stabilizirati svoju vrijednost vezivanjem uz samo jednu službenu valutu. Funkcija takve kriptoinovine vrlo je slična funkciji elektroničkog novca kako je definiran u Direktivi 2009/110/EZ. Kao i elektronički novac, takva je kriptoinovina elektronička zamjena za kovanice i novčanice te će se vjerojatno koristiti za plaćanje. Ta bi kriptoinovina u ovoj Uredbi trebala biti definirana kao „tokeni e-novca”. Drugu vrstu kriptoinovine čine „tokeni vezani uz imovinu”, čiji je cilj stabilizirati svoju vrijednost vezivanjem uz drugu vrijednost ili pravo ili njihovu kombinaciju, uključujući jednu ili više službenih valuta. Ta druga vrsta obuhvaća svu ostalu kriptoinovinu, osim tokena e-novca, čija je vrijednost osigurana imovinom, kako bi se izbjeglo zaobilaženje propisa i kako bi ova Uredba bila otvorena na buduće promjene. I konačno, treću vrstu čini kriptoinovina koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, a koja obuhvaća širok raspon kriptoinovine, uključujući korisničke tokene.
- (19) Trenutačno se, unatoč sličnostima, elektronički novac i kriptoinovina vezana uz jednu službenu valutu razlikuju u određenim važnim aspektima. Imatelji elektroničkog novca, kako je definiran u Direktivi 2009/110/EZ uvijek imaju pravo potraživanja prema izdavatelju elektroničkog novca i imaju ugovorno pravo da u bilo kojem trenutku i po nominalnoj vrijednosti iskupljuju novčanu vrijednost elektroničkog novca koji drže. S druge strane, određena kriptoinovina vezana uz jednu službenu valutu ne omogućava imateljima takvo pravo potraživanja prema izdavatelju te kriptoinovine i nije nužno obuhvaćena područjem primjene Direktive 2009/110/EZ. Druga kriptoinovina vezana uz jednu službenu valutu ne omogućava takvo pravo potraživanja po nominalnoj vrijednosti valute uz koju je vezana ili nema ograničen rok iskupa. Činjenica da imatelji takve kriptoinovine nemaju pravo potraživanja prema izdavateljima te kriptoinovine, ili da takvo potraživanje nije po nominalnoj vrijednosti valute uz koju je ta kriptoinovina vezana, mogla bi narušiti povjerenje imatelja te kriptoinovine. Stoga, da bi se izbjeglo zaobilaženje pravila utvrđenih u Direktivi 2009/110/EZ, svaka definicija tokena e-novca trebala bi biti što šira da bi se obuhvatile sve vrste kriptoinovine vezane uz jednu službenu valutu. Osim toga, potrebno je utvrditi stroge uvjete za izdavanje tokena e-novca, uključujući obvezu da takve tokene e-novca izdaje ili kreditna institucija koja ima odobrenje za radna temelju Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹³⁾ ili institucija za elektronički novac koja ima odobrenje za rad na temelju Direktive 2009/110/EZ. Izdavatelji tokena e-novca zbog istog bi razloga trebali osigurati da imatelji takvih tokena mogu ostvarivati svoje pravo iskupa tokena u bilo kojem trenutku i po nominalnoj vrijednosti valute uz koju su ti tokeni vezani. Budući da su tokeni e-novca kriptoinovina i da mogu uzrokovati nove probleme u pogledu zaštite malih imatelja i integriteta tržišta koji su specifični za kriptoinovinu, i oni bi trebali podlijegati pravilima utvrđenima ovom Uredbom da bi se riješili ti problemi.

⁽¹³⁾ Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

- (20) S obzirom na različite rizike i prilike koje donosi kriptoinovina, potrebno je utvrditi pravila za ponuditelje ili osobe koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, te za izdavatelje tokena vezanih uz imovinu i tokena e-novca. Izdavatelji kriptoinovine subjekti su koji imaju kontrolu nad stvaranjem kriptoinovine.
- (21) Potrebno je utvrditi posebna pravila za subjekte koji pružaju usluge povezane s kriptoinovinom. Prva kategorija takvih usluga obuhvaća upravljanje platformom za trgovanje kriptoinovinom, razmjenu kriptoinovine za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu, pružanje skrbništva nad kriptoinovinom i upravljanja njome u ime klijenata te pružanje usluga prijenosa kriptoinovine u ime klijenata. Druga kategorija takvih usluga obuhvaća usluge plasiranja kriptoinovine, zaprimanje ili prijenos naloga za kriptoinovinu u ime klijenata, izvršavanje naloga za kriptoinovinu u ime klijenata, savjetovanje o kriptoinovini i upravljanje portfeljem kriptoinovine. Svaka osoba koja na profesionalnoj osnovi pruža usluge povezane s kriptoinovinom u skladu s ovom Uredbom trebala bi se smatrati „pružateljem usluga povezanih s kriptoinovinom”.
- (22) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati na fizičke i pravne osobe i na određene druge poduzetnike te na usluge i djelatnosti povezane s kriptoinovinom koje oni obavljaju, pružaju ili kontroliraju, izravno ili neizravno, čak i ako se dio takvih djelatnosti ili usluga obavlja decentralizirano. Ako se usluge povezane s kriptoinovinom pružaju potpuno decentralizirano bez ikakvog posrednika, ne bi trebale biti obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe. Ovom Uredbom obuhvaćena su prava i obveze izdavatelja kriptoinovine, ponuditelja, osoba koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom te pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom. Ako kriptoinovina nema izdavatelja koji se može identificirati, ne bi trebala biti obuhvaćena područjem primjene glave II., III. ili IV. ove Uredbe. Međutim, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju usluge povezane s takvom kriptoinovinom trebali bi biti obuhvaćeni ovom Uredbom.
- (23) Da bi se osiguralo da nadležna tijela propisno prate i nadziru svaku javnu ponudu kriptoinovine, koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, koja može imati financijsku primjenu, odnosno svako uvrštenje kriptoinovine za trgovanje na platformi za trgovanje kriptoinovinom u Uniji („uvrštenje za trgovanje”), svi ponuditelji ili osobe koje traže uvrštenje za trgovanje trebali bi biti pravne osobe.
- (24) Da bi se osigurala njihova zaštita, potencijalni mali imatelji kriptoinovine trebali bi biti obaviješteni o značajkama, funkcijama i rizicima kriptoinovine koju namjeravaju kupiti. Pri javnoj ponudi kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca ili pri traženju uvrštenja za trgovanje takvom kriptoinovinom u Uniji, ponuditelji ili osobe koje traže uvrštenje za trgovanje trebali bi izraditi, dostaviti nadležnom tijelu i objaviti opisni dokument koji sadržava informacije koje su dužni objaviti („bijela knjiga o kriptoinovini”). Bijela knjiga o kriptoinovini trebala bi sadržavati opće informacije o izdavatelju, ponuditelju ili osobi koja traži uvrštenje za trgovanje, o projektu koji će se provesti s prikupljenim kapitalom, o javnoj ponudi kriptoinovine ili njezinu uvrštenju za trgovanje, o pravima i obvezama koji se povezuju s tom kriptoinovinom, o osnovnoj tehnologiji koja je upotrijebljena za takvu kriptoinovinu te o povezanim rizicima. Međutim, bijela knjiga o kriptoinovini ne bi trebala sadržavati opis nepredvidljivih rizika koji se vrlo vjerojatno neće ostvariti. Informacije sadržane u bijeloj knjizi o kriptoinovini i u relevantnim promidžbenim sadržajima kao što su promidžbene poruke i promidžbeni materijal te putem novih kanala kao što su platforme društvenih medija trebale bi biti istinite, jasne i neobmanjujuće. Promidžbene poruke i promidžbeni materijal trebali bi biti u skladu s informacijama iz bijele knjige o kriptoinovini.
- (25) Bijele knjige o kriptoinovini, uključujući njihove sažetke, i operativna pravila za platforme za trgovanje kriptoinovinom trebali bi biti izrađeni na barem jednom od službenih jezika matične države članice i države članice domaćina ili, alternativno, na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija. U trenutku donošenja ove Uredbe engleski je jezik koji se uobičajeno koristi u području međunarodnih financija, no to bi se u budućnosti moglo promijeniti.
- (26) Da bi se osigurao razmjern pristup, nijedan zahtjev iz ove Uredbe ne bi se trebao primjenjivati na javnu ponudu kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, koja se nudi besplatno ili se automatski stvara kao nagrada za održavanje distribuiranog zapisa ili potvrđivanje transakcija u kontekstu mehanizma konsenzusa. Osim toga, zahtjevi se ne bi trebali primjenjivati ni za ponude korisničkih tokena koji omogućavaju pristup postojećoj robi ili usluzi, čime se imatelju omogućuje da preuzme robu ili koristi uslugu, ili kada imatelj kriptoinovine ima pravo koristiti ih u zamjenu za robu i usluge u ograničenoj mreži trgovaca s ugovornim odnosima s ponuditeljem. Takva izuzeća ne bi trebala uključivati kriptoinovinu koja predstavlja uskladištenu robu koju kupac ne preuzima nakon kupnje. Izuzeće za ograničene mreže ne bi se trebalo primjenjivati ni na kriptoinovinu koja je obično osmišljena za stalno rastuću mrežu pružatelja usluga. Nadležno tijelo trebalo bi

ocijeniti izuzeće za ograničene mreže svaki put kad ponuda, ili agregirana vrijednost nekoliko ponuda, premaši određeni prag, što znači da se na novu ponudu ne bi trebalo automatski primjenjivati izuzeće za prethodnu ponudu. Ta bi se izuzeća trebala prestati primjenjivati kada ponuditelj ili druga osoba koja djeluje u ime ponuditelja priopći ponuditelj namjerava zatražiti uvrštenje za trgovanje ili ako je izuzeta kriptoimovina uvrštena za trgovanje.

- (27) Da bi se osigurao razmjern pristup, zahtjevi ove Uredbe o izradi i objavi bijele knjige o kriptoimovini ne bi se trebali primjenjivati na ponude kriptoimovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, koje su upućene na manje od 150 osoba po državi članici ili su namijenjene isključivo kvalificiranim ulagateljima u kojima kriptoimovinu mogu imati samo takvi kvalificirani ulagatelji. Trebalo bi izbjeći prekomjerno i nerazmjerno administrativno opterećenje za MSP-ove i novoosnovana poduzeća. U skladu s time, javne ponude kriptoimovine u Uniji koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca čija ukupna vrijednost tijekom razdoblja od 12 mjeseci ne prelazi 1 000 000 EUR također bi trebale biti izuzete od obveze izrade bijele knjige o kriptoimovini.
- (28) Puko uvrštenje za trgovanje ili objavljivanje kupoprodajnih cijena ne bi se samo po sebi trebalo smatrati javnom ponudom kriptoimovine. Takvo uvrštenje ili objavljivanje trebalo bi predstavljati javnu ponudu kriptoimovine samo ako uključuje obavijest koja predstavlja javnu ponudu u skladu s ovom Uredbom.
- (29) Iako su neke ponude kriptoimovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca izuzete od različitih obveza iz ove Uredbe, zakonodavni akti Unije kojima se osigurava zaštita potrošača, kao što su Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁴⁾ ili Direktiva Vijeća 93/13/EEZ ⁽¹⁵⁾, uključujući sve obveze informiranja sadržane u tim propisima, i dalje se primjenjuju na javne ponude kriptoimovine ako te javne ponude kriptoimovine uključuju odnose poslovnog subjekta prema potrošaču.
- (30) Ako se javna ponuda odnosi na korisničke tokene za robu koja još ne postoji ili usluge koje još nisu operativne, trajanje javne ponude opisano u bijeloj knjizi o kriptoimovini ne bi trebalo biti dulje od 12 mjeseci. To ograničenje trajanja javne ponude nema veze s trenutkom kada roba ili usluge nastanu ili postanu operativne i imatelj korisničkog tokena može ih koristiti i nakon isteka javne ponude.
- (31) Da bi se omogućio nadzor, ponuditelji i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoimovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca trebali bi prije bilo kakve javne ponude kriptoimovine u Uniji ili prije njezina uvrštenja za trgovanje dostaviti svoju bijelu knjigu o kriptoimovini i, na zahtjev nadležnog tijela, svoje promidžbene sadržaje, nadležnom tijelu u državi članici u kojoj imaju registrirano sjedište ili, ako nemaju registrirano sjedište u Uniji, nadležnom tijelu države članice u kojoj imaju podružnicu. Ponuditelji s poslovnim nastanom u trećoj zemlji trebali bi dostaviti svoju bijelu knjigu o kriptoimovini, i na zahtjev nadležnog tijela, svoje promidžbene sadržaje, nadležnom tijelu države članice u kojoj namjeravaju ponuditi kriptoimovinu.
- (32) Operater platforme za trgovanje trebao bi biti odgovoran za ispunjavanje zahtjeva iz glave II. ove Uredbe kada je kriptoimovina uvrštena za trgovanje na njegovu inicijativu, a bijela knjiga o kriptoimovini još nije objavljena u slučajevima propisanim ovom Uredbom. Operater platforme za trgovanje trebao bi biti odgovoran i za ispunjavanje tih zahtjeva kada je u tu svrhu sklopio pisani sporazum s osobom koja traži uvrštenje za trgovanje. Osoba koja traži uvrštenje za trgovanje trebala bi ostati odgovorna ako operateru platforme za trgovanje dostavi obmanjujuće informacije. Osoba koja traži uvrštenje za trgovanje trebala bi ostati odgovorna i za pitanja koja nisu delegirana operateru platforme za trgovanje.

⁽¹⁴⁾ Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL L 149, 11.6.2005., str. 22.).

⁽¹⁵⁾ Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u potrošačkim ugovorima (SL L 95, 21.4.1993., str. 29.).

- (33) Kako bi se izbjeglo nepotrebno administrativno opterećenje, od nadležnih se tijela ne bi trebalo zahtijevati da odobre bijelu knjigu o kriptoomovini prije njezine objave. Međutim, nadležna tijela trebala bi imati ovlast da zatraže izmjene bijele knjige o kriptoomovini i svih promidžbenih sadržaja te, prema potrebi, da zatraže uključivanje dodatnih informacija u bijelu knjigu o kriptoomovini.
- (34) Nadležna tijela trebala bi moći suspendirati ili zabraniti javnu ponudu kriptoomovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca ili uvrštenje takve kriptoomovine za trgovanje ako predmetna javna ponuda ili uvrštenje za trgovanje nije u skladu s primjenjivim zahtjevima iz ove Uredbe, uključujući u situacijama kada su bijela knjiga ili promidžbeni sadržaji neistiniti, nejasni ili obmanjujući. Nadležna tijela trebala bi imati i ovlast za objavljivanje upozorenja, na svojim internetskim stranicama ili priopćenjem za medije, o tome da određeni ponuditelj ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje ne ispunjava navedene zahtjeve.
- (35) Bijele knjige o kriptoomovini koje su propisno dostavljene nadležnom tijelu i promidžbeni sadržaji trebali bi se objaviti. Nakon takve objave ponuditelji i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoomovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, trebali bi moći ponuditi tu kriptoomovinu u cijeloj Uniji i tražiti uvrštenje za trgovanje takvom kriptoomovinom u Uniji.
- (36) Ponuditelji kriptoomovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca trebali bi imati uspostavljene djelotvorne mehanizme za praćenje i zaštitu novčanih sredstava ili druge kriptoomovine prikupljene tijekom njihove javne ponude. Tim bi mehanizmima također trebalo osigurati da se sva novčana sredstva ili druga kriptoomovina prikupljena od imatelja ili potencijalnih imatelja propisno vrati u najkraćem mogućem roku ako se javna ponuda iz bilo kojeg razloga povuče. Ponuditelj bi u tu svrhu trebao osigurati da novčana sredstva ili drugu kriptoomovinu prikupljenu u okviru javne ponude čuva treća strana.
- (37) Da bi se dodatno osigurala zaštita malih imatelja kriptoomovine, mali imatelji koji steknu kriptoomovinu koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, izravno od ponuditelja ili od pružatelja usluga povezanih s kriptoomovinom koji provodi plasiranje kriptoomovine u ime ponuditelja, trebali bi imati pravo odustajanja u razdoblju od 14 dana nakon stjecanja. Da bi se osiguralo neometano zaključenje vremenski ograničene javne ponude kriptoomovine, mali imatelji ne bi smjeli iskoristiti pravo odustajanja nakon isteka razdoblja upisa. Nadalje, pravo odustajanja ne bi se smjelo primjenjivati u slučaju uvrštenja kriptoomovine za trgovanje, koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, prije nego što je kupi mali imatelj jer tada cijena te kriptoomovine ovisi o fluktuacijama na tržištima kriptoomovine. Ako mali imatelj ima pravo na odustajanje na temelju ove Uredbe, ne bi se trebalo primjenjivati pravo na odustajanje u skladu s Direktivom 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁶⁾.
- (38) Ponuditelji i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoomovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca trebali bi postupati pošteno, pravedno i profesionalno, trebali bi komunicirati s imateljima i potencijalnim imateljima kriptoomovine na istinit, jasan i neobmanjujuć način, trebali bi utvrđivati, sprječavati, rješavati i objavljivati sukobe interesa te imati djelotvorne administrativne mehanizme kojima će osigurati da njihovi sustavi i sigurnosni protokoli ispunjavaju standarde Unije. Da bi nadležnim tijelima olakšala nadzorne zadaće, ESMA bi, u bliskoj suradnji s EBA-om, trebala biti ovlaštena za izdavanje smjernica o tim sustavima i sigurnosnim protokolima kako bi se dodatno utvrdili ti standardi Unije.
- (39) Da bi se dodatno zaštitili imatelji kriptoomovine, pravila o građanskopravnoj odgovornosti trebala bi se primjenjivati na ponuditelje i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje te na članove njihovih upravljačkih tijela u pogledu informacija koje se pružaju javnosti u bijeloj knjizi o kriptoomovini.
- (40) Imatelji bi tokene vezane uz imovinu mogli široko prihvatiti u svrhu prijenosa vrijednosti ili kao sredstvo razmjene, što bi moglo predstavljati povećani rizik u pogledu zaštite imateljâ kriptoomovine, a osobito malih imatelja, i u pogledu integriteta tržišta u odnosu na drugu kriptoomovinu. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi stoga podlijegati strožim zahtjevima nego izdavatelji druge kriptoomovine.

⁽¹⁶⁾ Direktiva 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima i o izmjeni Direktive Vijeća 90/619/EEZ i direktiva 97/7/EZ i 98/27/EZ (SL L 271, 9.10.2002., str. 16.).

- (41) Ako je kriptoinovina obuhvaćena definicijom tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca, trebala bi se primjenjivati glava III. ili IV. ove Uredbe, neovisno o tome kako izdavatelj namjerava osmisлити kriptoinovinu, uključujući mehanizam za održavanje stabilne vrijednosti kriptoinovine. Isto vrijedi i za takozvane algoritamske „stabilne kriptovalute” čiji je cilj održavanje stabilne vrijednosti u odnosu na službenu valutu ili u odnosu na jednu ili više imovina, putem protokola, te kojima se predviđa povećanje ili smanjenje ponude takve kriptoinovine ovisno o promjenama u potražnji. Ponuditelji ili osobe koje traže uvrštenje za trgovanje algoritamskom kriptoinovinom čiji cilj nije stabilizirati vrijednost kriptoinovine vezanjem uz jednu ili više vrsta imovine trebali bi u svakom slučaju poštovati glavu II. ove Uredbe.
- (42) Da bi osigurali pravilan nadzor i praćenje javnih ponuda tokena vezanih uz imovinu, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi imati registrirano sjedište u Uniji.
- (43) Javna ponuda tokena vezanih uz imovinu u Uniji ili zahtjev za uvrštenje za trgovanje tom kriptoinovinom trebali bi biti dopušteni samo ako je nadležno tijelo izdavatelju takve kriptoinovine izdalo odobrenje za rad i odobrilo bijelu knjigu za tu kriptoinovinu. Međutim, zahtjev u vezi s odobrenjem za rad ne bi trebalo primjenjivati ako su tokeni vezani uz imovinu upućeni isključivo kvalificiranim ulagateljima ili ako je javna ponuda tokena vezanih uz imovinu niža od 5 000 000 EUR. U tim slučajevima izdavatelj tokena vezanih uz imovinu i dalje bi trebao izraditi bijelu knjigu o kriptoinovini da bi informirao kupce o značajkama i rizicima tih tokena vezanih uz imovinu te bi također trebao relevantnom nadležnom tijelu dostaviti bijelu knjigu o kriptoinovini prije njezina objavljivanja.
- (44) Od kreditnih institucija koje imaju odobrenje za rad na temelju Direktive 2013/36/EU ne bi trebalo tražiti dodatno odobrenje za rad na temelju ove Uredbe kako bi ponudile ili zatražile uvrštenje tokena vezanih uz imovinu za trgovanje. Trebali bi se primjenjivati nacionalni postupci utvrđeni tom direktivom, ali bi ih trebalo dopuniti zahtjevom da se nadležno tijelo matične države članice, imenovano u skladu s ovom Uredbom, obavijesti o elementima koji tom tijelu omogućuju provjeru izdavateljeve sposobnosti da ponudi tokene vezane uz imovinu ili zatraži uvrštenje za trgovanje tokenima vezanima uz imovinu. Kreditne institucije koje nude tokene vezane uz imovinu ili traže uvrštenje za trgovanje njima trebale bi podlijegati svim zahtjevima koji se primjenjuju na izdavatelje tokena vezanih uz imovinu, osim zahtjeva za odobrenje za rad, kapitalnih zahtjeva i postupka odobrenja koji se odnose na kvalificirane dioničare, jer su ta pitanja obuhvaćena Direktivom 2013/36/EU i Uredbom (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁷⁾. Bijelu knjigu o kriptoinovini koju je izradila takva kreditna institucija trebalo bi prije objave odobriti nadležno tijelo matične države članice. Kreditne institucije koje imaju odobrenje za rad u skladu s odredbama nacionalnog prava kojima se prenosi Direktiva 2013/36/EU i koje nude tokene vezane uz imovinu ili traže uvrštenje za trgovanje njima trebale bi podlijegati administrativnim ovlastima utvrđenima tom Direktivom i ovlastima na temelju ove Uredbe, uključujući ograničenje poslovanja kreditne institucije i suspenziju ili zabranu javne ponude tokena vezanih uz imovinu. Ako se obveze koje se na takve kreditne institucije primjenjuju na temelju ove Uredbe preklapaju s obvezama iz Direktive 2013/36/EU, kreditne institucije trebale bi poštovati posebije ili strože zahtjeve, čime se osigurava usklađenost s oba skupa pravila. Postupak obavješćivanja za kreditne institucije koje namjeravaju ponuditi tokene vezane uz imovinu ili zatražiti uvrštenje za trgovanje njima na temelju ove Uredbe ne bi trebao dovoditi u pitanje odredbe nacionalnog prava kojima se prenosi Direktiva 2013/36/EU i kojima se utvrđuju postupci za izdavanje odobrenja za rad kreditnim institucijama za pružanje usluga navedenih u Prilogu I. toj direktivi.
- (45) Nadležno tijelo trebalo bi odbiti izdavanje odobrenja za rad iz objektivnih i dokazivih razloga, među ostalim ako bi poslovni model izdavatelja tokena vezanih uz imovinu koji podnosi zahtjev mogao predstavljati ozbiljnu prijetnju integritetu tržišta, financijskoj stabilnosti ili neometanom funkcioniranju platnih sustava. Prije izdavanja odobrenja za rad ili njegova odbijanja nadležno tijelo trebalo bi se savjetovati s EBA-om, ESMA-om i ECB-om i, u slučajevima kada izdavatelj ima poslovni nastan u državi članici čija službena valuta nije euro ili kada se token vezan uz imovinu veže uz službenu valutu države članice koja nije euro, sa središnjom bankom te države članice. Neobvezujuća mišljenja EBA-e i ESMA-e trebala bi se odnositi na klasifikaciju kriptoinovine, dok bi ESB i, ako je to primjenjivo, središnja banka dotične države članice trebali nadležnom tijelu dostaviti mišljenje o rizicima za financijsku stabilnost, neometano funkcioniranje platnih sustava, prijenos monetarne politike ili monetarni suverenitet. Nadležna tijela trebala bi odbiti izdavanje odobrenja za rad ako ESB ili središnja banka države članice da negativno mišljenje zbog rizika za neometano funkcioniranje platnih sustava, prijenos monetarne politike ili monetarni suverenitet. Ako je odobrenje za rad izdano izdavatelju tokena vezanih uz imovinu koji podnosi zahtjev, trebalo bi smatrati da je odobrena i bijela knjiga o kriptoinovini koju je izradio taj izdavatelj.

⁽¹⁷⁾ Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

Odobrenje za rad nadležnog tijela trebalo bi vrijediti u cijeloj Uniji i omogućiti izdavatelju tokena vezanih uz imovinu ponudu te kriptoimovine na unutarnjem tržištu i traženje njezina uvrštenja za trgovanje. Jednako tako, bijela knjiga o kriptoimovini trebala bi vrijediti za cijelu Uniju, bez ikakve mogućnosti da države članice uvode dodatne zahtjeve.

- (46) U nekoliko slučajeva u kojima se u skladu s ovom Uredbom savjetuje s ESB-om, njegovo bi mišljenje trebalo biti obvezujuće u mjeri u kojoj se njime nadležno tijelo obvezuje da odbije, povuče ili ograniči odobrenje za izdavatelja tokena vezanih uz imovinu ili da izdavatelju tokena vezanih uz imovinu nametne posebne mjere. Člankom 263. prvim stavkom UFEU-a predviđa se da Sud Europske unije („Sud”) preispituje zakonitost akata ESB-a koji nisu preporuke ili mišljenja. Međutim, valja napomenuti da Sud tu odredbu mora tumačiti uzimajući u obzir sadržaj i učinke mišljenja ESB-a.
- (47) Da bi se osigurala zaštita malih imatelja, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu uvijek bi imateljima takvih tokena trebali pružiti potpune, istinite, jasne i neobmanjujuće informacije. Bijele knjige o kriptoimovini za tokene vezane uz imovinu trebale bi sadržavati informacije o mehanizmu stabilizacije, o politici ulaganja pričuvene imovine, o mehanizmima za skrbništvo nad pričuvnom imovinom i o pravima koja se dodjeljuju imateljima.
- (48) Osim informacija pruženih u bijeloj knjizi o kriptoimovini, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi imateljima takvih tokena pružiti informacije i na kontinuiranoj osnovi. Osobito bi na svojim internetskim stranicama trebali objavljivati količinu tokena vezanih uz imovinu u optjecaju te vrijednost i sastav pričuvene imovine. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi objaviti i svaki događaj koji znatno utječe ili bi mogao znatno utjecati na vrijednost tokena vezanih uz imovinu ili na pričuvenu imovinu, neovisno o tome je li predmetna kriptoimovina uvrštena za trgovanje.
- (49) Da bi se osigurala zaštita malih imatelja, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu uvijek bi trebali postupati pošteno, pravedno i profesionalno te u najboljem interesu imatelja tokena vezanih uz imovinu. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi uspostaviti i jasan postupak rješavanja pritužbi koje prime od imatelja tokena vezanih uz imovinu.
- (50) Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi uspostaviti politiku za utvrđivanje, sprečavanje, rješavanje i objavljivanje sukoba interesa koji bi mogli proizaći iz njihova odnosa s dioničarima ili članovima, ili s bilo kojim dioničarem ili članom, izravnim ili neizravnim, koji ima kvalificirani udjel u izdavatelju, ili s članovima njihovog upravljačkog tijela, njihovim zaposlenicima, imateljima tokena vezanih uz imovinu ili trećim pružateljima usluga.
- (51) Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi imati pouzdane mehanizme upravljanja, uključujući jasnu organizacijsku strukturu s jasno utvrđenim, transparentnim i dosljednim linijama odgovornosti i učinkovite postupke za utvrđivanje i praćenje rizika kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi te upravljanje njima i izvješćivanje o njima. Članovi upravljačkog tijela takvih izdavatelja trebali bi imati dovoljno iskustva i stručnosti te posebno ne bi smjeli biti osuđivani za kaznena djela povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma niti za bilo koja druga kaznena djela koja bi utjecala na njihov dobar ugled. Dioničari ili članovi, izravni ili neizravni, fizičke ili pravne osobe, koji imaju kvalificirane udjele u takvim izdavateljima trebali bi imati dovoljno dobar ugled te posebno ne bi smjeli biti osuđivani za kaznena djela povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma niti za bilo koja druga kaznena djela koja bi utjecala na njihov dobar ugled. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi koristiti i resurse razmjerno opsegu svojih aktivnosti i osiguravati kontinuirano i redovito obavljanje svojih aktivnosti. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu u tu bi svrhu trebali uspostaviti politiku kontinuiteta poslovanja kojom se nastoji osigurati provedba osnovnih aktivnosti povezanih s tokenima vezanim uz imovinu u slučaju prekida rada sustava i provedbe postupaka. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi imati i pouzdane mehanizme unutarnje kontrole i djelotvorne postupke za upravljanje rizikom te sustav koji jamči cjelovitost i povjerljivost primljenih informacija. Tim se obvezama nastoji osigurati zaštita imatelja tokena vezanih uz imovinu, posebno malih imatelja, ne stvarajući pritom nepotrebne prepreke.

- (52) Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu obično su u središtu mreže subjekata koji osiguravaju izdavanje takve kriptoimovine, njezin prijenos i distribuciju imateljima. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu stoga bi trebali biti dužni uspostaviti i održavati odgovarajuće ugovorne aranžmane s trećim subjektima kojima se osiguravaju mehanizam stabilizacije i ulaganje pričuvne imovine kojom se osigurava vrijednost tokena, skrbništvo nad takvom pričuvnom imovinom i, prema potrebi, javna distribucija tokena vezanih uz imovinu.
- (53) Da bi se otklonili rizici za financijsku stabilnost šireg financijskog sustava, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi podlijegati kapitalnim zahtjevima. Ti zahtjevi trebali bi biti razmjerni veličini izdanja tokena vezanih uz imovinu i stoga izračunani kao postotak pričuve imovine kojom se osigurava vrijednost tokena vezanih uz imovinu. Međutim, nadležna tijela trebala bi moći povećati iznos potrebnog regulatornog kapitala na temelju, među ostalim, ocjene postupka upravljanja rizicima i mehanizama unutarnje kontrole izdavatelja, kvalitete i volatilnosti pričuvne imovine kojom se osigurava vrijednost tokena vezanih uz imovinu ili agregirane vrijednosti i broja transakcija namirenih tokenima vezanima uz imovinu.
- (54) Da bi osigurali svoju odgovornost prema imateljima tokena vezanih uz imovinu, izdavatelji tih tokena trebali bi uspostaviti i održavati pričuvu imovine razmjernu rizicima odraženima u takvoj odgovornosti. Pričuva imovine trebala bi se upotrebljavati u korist imatelja tokena vezanih uz imovinu u slučaju da izdavatelj ne može ispuniti svoje obveze prema imateljima, na primjer u slučaju nesolventnosti. Pričuva imovine trebala bi biti sastavljena i njome bi se trebalo upravljati tako da se pokriju tržišni i valutni rizici. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi osigurati razborito upravljanje pričuvom imovine, a osobito bi trebali osigurati da vrijednost pričuve imovine bude najmanje kao odgovarajuća vrijednost tokena koji su u optjecaju te da se promjenama u pričuvi primjereno upravlja kako bi se izbjegli štetni učinci na tržišta pričuvne imovine. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu stoga bi trebali imati jasne i detaljne politike kojima se, među ostalim, opisuje sastav pričuve imovine, alokacija imovine koja čini pričuvu, sveobuhvatna procjena rizika koje uzrokuje pričuvna imovina, postupak izdavanja i iskupa tokena vezanih uz imovinu, postupak povećanja i smanjenja pričuvne imovine i, u slučaju uložene pričuvne imovine, politika ulaganja izdavatelja. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu koji se stavljaju na tržište i u Uniji i u trećim zemljama trebali bi osigurati da je njihova pričuva imovine dostupna za pokriće odgovornosti izdavatelja prema imateljima u Uniji. Stoga bi se zahtjev za držanje pričuve imovine kod društava na koja se primjenjuje pravo Unije trebao primjenjivati razmjerno udjelu tokena vezanih uz imovinu za koji se očekuje da će se staviti na tržište u Uniji.
- (55) Da bi se izbjegao rizik gubitka za tokene vezane uz imovinu i očuvala vrijednost te imovine, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi imati odgovarajuću politiku o skrbništvu za svoju pričuvnu imovinu. Tom bi politikom trebalo osigurati da pričuvna imovina u svakom trenutku bude potpuno odvojena od izdavateljeve vlastite imovine, da pričuvna imovina ne bude opterećena ni založena kao kolateral te da izdavatelj tokena vezanih uz imovinu ima pravovremen pristup toj pričuvnoj imovini. Pričuvna imovina trebala bi se, ovisno o njezinoj prirodi, držati na skrbništvu pružatelja usluga povezanih s kriptoimovinom, kreditne institucije koja ima odobrenje za rad na temelju Direktive 2013/36/EU ili investicijskog društva koje ima odobrenje za rad na temelju Direktive 2014/65/EU. Time ne bi trebalo isključiti mogućnost delegiranja držanja fizičke imovine drugom subjektu. Pružatelji usluga povezanih s kriptoimovinom, kreditne institucije ili investicijska društva koja djeluju kao skrbnici pričuvne imovine trebali bi biti odgovorni za gubitak takve pričuvne imovine prema izdavatelju ili imateljima tokena vezanih uz imovinu, osim ako dokažu da je do gubitka došlo zbog vanjskog događaja koji je izvan njihove razumne kontrole. Trebalo bi izbjegavati koncentraciju skrbnika pričuvne imovine. Međutim, u određenim situacijama to možda neće biti moguće zbog nedostatka odgovarajućih alternativa. U takvim bi se slučajevima privremena koncentracija trebala smatrati prihvatljivom.
- (56) Da bi imatelje tokena vezanih uz imovinu zaštitili od smanjenja vrijednosti imovine kojom se osigurava vrijednost tokena, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi uložiti pričuvnu imovinu samo u sigurnu, niskorizičnu imovinu minimalnog tržišnog, koncentracijskog i kreditnog rizika. Budući da bi se tokeni vezani uz imovinu mogli koristiti kao sredstvo razmjene, svaku dobit odnosno gubitak koji nastane ulaganjem pričuvne imovine trebao bi snositi izdavatelj tokena vezanih uz imovinu.

- (57) Imatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi imati trajno pravo iskupa kako bi izdavatelj na zahtjev imatelja tokena vezanih uz imovinu u bilo kojem trenutku bio dužan iskupiti tokene vezane uz imovinu. Izdavatelj tokena vezanih uz imovinu trebao bi obaviti iskup plaćanjem iznosa u novčanim sredstvima koja nisu elektronički novac i koja su jednaka tržišnoj vrijednosti imovine povezane s tokenima vezanima uz imovinu ili isporukom imovine povezane s tokenima. Izdavatelj tokena vezanih uz imovinu trebao bi imatelju uvijek pružiti mogućnost iskupa tokena vezanih uz imovinu u novčanim sredstvima koja nisu elektronički novac izražen u istoj službenoj valuti koju je izdavatelj prihvatio pri prodaji tokenâ. Izdavatelj bi trebao pružiti dovoljno detaljne i lako razumljive informacije o različitim dostupnim oblicima iskupa.
- (58) Da bi se smanjio rizik da se tokeni vezani uz imovinu upotrebljavaju kao sredstvo čuvanja vrijednosti, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom pri pružanju usluga povezanih s kriptoinovinom u vezi s tokenima vezanima uz imovinu ne bi trebali odobravati kamate imateljima tokena vezanih uz imovinu u odnosu na trajanje razdoblja u kojem ti imatelji posjeduju te tokene vezane uz imovinu.
- (59) Tokeni vezani uz imovinu i tokeni e-novca trebali bi se smatrati značajnima ako ispunjavaju ili će vjerojatno ispunjavati određene kriterije, uključujući veliku korisničku bazu, visoku tržišnu kapitalizaciju ili velik broj transakcija. Kao takve mogao bi ih koristiti velik broj imatelja, a njihova upotreba mogla bi dovesti do posebnih izazova u pogledu financijske stabilnosti, prijenosa monetarne politike ili monetarnog suvereniteta. Stoga bi ti značajni tokeni vezani uz imovinu i tokeni e-novca trebali podlijetati strožim zahtjevima od tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca koji se ne smatraju značajnima. Izdavatelji značajnih tokena vezanih uz imovinu trebali bi osobito podlijetati većim kapitalnim zahtjevima i zahtjevima interoperabilnosti te bi trebali uspostaviti politiku upravljanja likvidnošću. Komisija bi u okviru preispitivanja primjene ove Uredbe trebala preispitati primjerenost pragova za klasifikaciju tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca kao značajnih. Tom bi preispitivanju prema potrebi trebalo priložiti zakonodavni prijedlog.
- (60) Sveobuhvatno praćenje cijelog ekosustava izdavatelja tokena vezanih uz imovinu važno je kako bi se utvrdili stvarna veličina i učinak takvih tokena. Kako bi se obuhvatile sve transakcije koje se provode u vezi s određenim tokenom vezanim uz imovinu, praćenje takvih tokena stoga uključuje praćenje svih transakcija koje se namiruju, neovisno o tome namiruju li se na distribuiranom zapisu („unutar lanca”) ili izvan distribuiranog zapisa („izvan lanca”), uključujući transakcije među klijentima istog pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.
- (61) Naročito je važno procijeniti transakcije namirene tokenima vezanima uz imovinu povezane s upotrebom tokena kao sredstva razmjene na području s jedinstvenom valutom, osobito one povezane s plaćanjima dugova, uključujući u kontekstu transakcije s trgovcima. Navedene transakcije ne bi trebale uključivati transakcije povezane s funkcijama i uslugama ulaganja, kao sredstva razmjene za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu, osim ako postoje dokazi da se token vezan uz imovinu upotrebljava za namiru transakcija drugom kriptoinovinom. Upotreba za namiru transakcija drugom kriptoinovinom primjenjivala bi se u slučajevima u kojima se transakcija koja na dvije strane uključuje kriptoinovine, koja nisu tokeni vezani uz imovinu, namiruje tokenima vezanima uz imovinu. Nadalje, ako se tokeni vezani uz imovinu upotrebljavaju u velikoj mjeri kao sredstvo razmjene na području s jedinstvenom valutom, izdavatelji bi trebali biti obvezni smanjiti razinu aktivnosti. Trebalo bi smatrati da se token vezan uz imovinu koristi u velikoj mjeri kao sredstvo razmjene ako su prosječan broj i prosječna agregirana vrijednost dnevnih transakcija povezanih s upotrebama dotičnog tokena kao sredstva razmjene na području s jedinstvenom valutom veći od 1 000 000 transakcija odnosno 200 000 000 EUR.
- (62) Ako tokeni vezani uz imovinu predstavljaju ozbiljnu prijetnju neometanom funkcioniranju platnih sustava, transmisiji monetarne politike ili monetarnom suverenitetu, središnje banke trebale bi imati mogućnost da od nadležnog tijela zatraže da oduzme odobrenje za izdavatelja tih tokena vezanih uz imovinu. Ako tokeni vezani uz imovinu predstavljaju prijetnju neometanom funkcioniranju platnih sustava, transmisiji monetarne politike ili monetarnom suverenitetu, središnje banke trebale bi moći zahtijevati od nadležnog tijela da ograniče količinu tih tokena vezanih uz imovinu koje treba izdati ili da odrede minimalnu nominalnu vrijednost.
- (63) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje nacionalno pravo kojim se uređuje upotreba domaćih i stranih valuta u operacijama između rezidenata, koje su usvojile države članice izvan europodručja pri izvršavanju svojih ovlasti u području monetarnog suvereniteta.

- (64) Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi pripremiti plan oporavka kojim se predviđaju mjere koje izdavatelj treba poduzeti u svrhu ponovne uspostave usklađenosti sa zahtjevima koji se primjenjuju na pričuvnu imovinu, među ostalim za slučajeve u kojima ispunjavanje zahtjeva za iskup stvara privremenu neuravnoteženost u pričuvnoj imovini. Nadležno tijelo trebalo bi imati ovlast da privremeno suspendira iskup tokena vezanih uz imovinu kako bi se zaštitili interesi imatelja tokena vezanih uz imovinu i financijska stabilnost.
- (65) Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu trebali bi imati plan za uredan iskup tokena kako bi osigurali zaštitu prava imatelja tokena vezanih uz imovinu kada izdavatelji ne mogu ispuniti svoje obveze, među ostalim u slučaju prekida izdavanja tokena vezanih uz imovinu. Ako je izdavatelj tokena vezanih uz imovinu kreditna institucija ili subjekt obuhvaćen područjem primjene Direktive 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁸⁾, nadležno tijelo trebalo bi se savjetovati s nadležnim sanacijskim tijelom. Tom sanacijskom tijelu trebalo bi dopustiti da ispita plan iskupa s ciljem utvrđivanja svih elemenata u njemu koji bi mogli negativno utjecati na mogućnost sanacije izdavatelja, na izdavateljevu strategiju sanacije ili bilo koje mjere predviđene u planu sanacije izdavatelja te da u vezi s tim pitanjima daje preporuke nadležnom tijelu. Pritom bi sanacijskom tijelu trebalo dopustiti i da razmotri jesu li potrebne promjene plana sanacije ili sanacijske strategije, u skladu s odredbama Direktive 2014/59/EU i Uredbe (EU) br. 806/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁹⁾, ovisno o slučaju. Takvo ispitivanje koje provodi sanacijsko tijelo ne bi trebalo utjecati na ovlasti bonitetnog nadzornog tijela ili sanacijskog tijela da, ovisno o slučaju, poduzme mjere za sprečavanje krize ili mjere za upravljanje krizom.
- (66) Izdavatelji tokena elektroničkog novca trebali bi imati odobrenje za rad kao kreditna institucija na temelju Direktive 2013/36/EU ili kao institucija za elektronički novac na temelju Direktive 2009/110/EZ. Tokene e-novca trebalo bi smatrati „elektroničkim novcem”, kako je taj pojam definiran u Direktivi 2009/110/EZ, a njihovi bi izdavatelji, osim ako je drugačije propisano ovom Uredbom, trebali ispunjavati relevantne zahtjeve utvrđene u Direktivi 2009/110/EZ o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te zahtjeve u pogledu izdavanja i iskupivosti tokena e-novca. Izdavatelji tokena e-novca trebali bi izraditi bijelu knjigu o kriptoomovini i dostaviti je nadležnom tijelu. Izuzeća u pogledu ograničenih mreža u vezi s određenim transakcijama pružatelja elektroničkih komunikacijskih mreža i institucija za elektronički novac koje izdaju samo ograničenu maksimalnu količinu elektroničkog novca, na temelju neobveznih izuzeća navedenih u Direktivi 2009/110/EZ, trebala bi se primjenjivati i na tokene e-novca. Međutim, izdavatelji tokena e-novca i dalje bi trebali izraditi bijelu knjigu o kriptoomovini da bi informirali kupce o značajkama i rizicima tokena e-novca te bi također trebao relevantnom nadležnom tijelu dostaviti bijelu knjigu o kriptoomovini prije njezina objavljivanja.
- (67) Imatelji tokena e-novca trebali bi imati pravo potraživanja prema izdavatelju tokena e-novca. Imatelji tokena e-novca trebali bi uvijek imati pravo na iskup po nominalnoj vrijednosti novčanih sredstava izraženih u službenoj valuti uz koju je vezan token e-novca. Odredbe Direktive 2009/110/EZ o mogućnosti naplaćivanja naknade u vezi s iskupom nisu relevantne u kontekstu tokena e-novca.
- (68) Kako bi se smanjio rizik da se tokeni e-novca upotrebljavaju kao sredstvo čuvanja vrijednosti, izdavatelji tokena e-novca i pružatelji usluga povezanih s kriptoomovinom pri pružanju usluga povezanih s tokenima e-novca ne bi trebali odobravati kamate imateljima tokena e-novca, uključujući kamate koje se ne odnose na trajanje razdoblja u kojem ti imatelji posjeduju te tokene e-novca.

⁽¹⁸⁾ Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190.).

⁽¹⁹⁾ Uredba (EU) br. 806/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2014. o utvrđivanju jedinstvenih pravila i jedinstvenog postupka za sanaciju kreditnih institucija i određenih investicijskih društava u okviru jedinstvenog sanacijskog mehanizma i jedinstvenog fonda za sanaciju te o izmjeni Uredbe (EU) br. 1093/2010 (SL L 225, 30.7.2014., str. 1.).

- (69) Bijela knjiga o kriptoinovini koju izradi izdavatelj tokena e-novca trebala bi sadržavati sve informacije o tom izdavatelju i o ponudi tokena e-novca ili njihovu uvrštenju za trgovanje koje su potencijalnim kupcima potrebne da bi mogli donijeti informiranu odluku o kupnji i razumjeti rizike povezane s ponudom tokena e-novca. U bijeloj knjizi o kriptoinovini trebalo bi izričito navesti i da imatelji tokena e-novca imaju pravo iskupa svojih tokena e-novca za novčana sredstva izražena u službenoj valuti na koju se tokeni e-novca pozivaju po nominalnoj vrijednosti i u bilo kojem trenutku.
- (70) Ako izdavatelj tokena e-novca ulaže novčana sredstva primljena u zamjenu za tokene e-novca, ta bi se novčana sredstva trebala uložiti u imovinu izraženu u istoj službenoj valuti uz koju je vezan token e-novca kako bi se izbjegli međuvalutni rizici.
- (71) Značajni tokeni e-novca mogli bi biti veći rizik za financijsku stabilnost od tokena e-novca koji nisu značajni i tradicionalnog elektroničkog novca. Stoga bi izdavatelji značajnih tokena e-novca koji su institucije za električni novac trebali biti podložni dodatnim zahtjevima. Takvi izdavatelji značajnih tokena e-novca trebali bi osobito podlijegati većim kapitalnim zahtjevima od drugih izdavatelja tokena e-novca i zahtjevima interoperabilnosti te bi trebali uspostaviti politiku upravljanja likvidnošću. Trebali bi ispunjavati i neke od istih zahtjeva koji se primjenjuju na izdavatelje tokena vezanih uz imovinu u pogledu pričuve imovine, poput onih u pogledu skrbništva i ulaganja u pričuvu imovine. Ti zahtjevi za izdavatelje značajnih tokena e-novca trebali bi se primjenjivati umjesto članka 5. i 7. Direktive 2009/110/EZ. Budući da se te odredbe Direktive 2009/110/EZ ne primjenjuju na kreditne institucije kada izdaju e-novac, ne bi se trebali primjenjivati ni dodatni zahtjevi za značajne tokene e-novca na temelju ove Uredbe.
- (72) Izdavatelji tokena e-novca trebali bi imati uspostavljene planove oporavka i iskupa kako bi se osiguralo da su prava imatelja tokena e-novca zaštićena ako izdavatelji ne mogu ispuniti svoje obveze.
- (73) U većini država članica pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom još nije regulirano unatoč potencijalnim rizicima koje one predstavljaju za zaštitu ulagatelja, integritet tržišta i financijsku stabilnost. Kako bi se uklonili takvi rizici, ovom se Uredbom utvrđuju operativni, organizacijski i bonitetni zahtjevi na razini Unije koji se primjenjuju na pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom.
- (74) Kako bi se omogućio učinkovit nadzor i uklonila mogućnost izbjegavanja ili zaobilaženja nadzora, usluge povezane s kriptoinovinom trebale bi pružati samo pravne osobe koje imaju registrirano sjedište u državi članici u kojoj obavljaju bitne poslovne aktivnosti, uključujući pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom. Poduzetnicima koji nisu pravne osobe, kao što su trgovačka partnerstva, trebalo bi pod određenim uvjetima također dopustiti pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom. Ključno je da pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom održavaju učinkovito upravljanje svojim aktivnostima u Uniji kako se ne bi ugrozio učinkovit bonitetni nadzor i kako bi se osigurala provedba zahtjeva ove Uredbe kojima se nastoji osigurati zaštita ulagatelja, tržišni integritet i financijska stabilnost. Redoviti bliski izravni kontakti između nadzornih tijela i odgovornog rukovodstva pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi biti ključan element takvog nadzora. Zato bi se mjesto stvarne uprave pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom trebalo nalaziti u Uniji, a najmanje jedan od direktora trebao bi imati boravište u Uniji. Mjesto stvarne uprave znači mjesto gdje se donose ključne upravljačke i poslovne odluke koje su potrebne za vođenje poslovanja.
- (75) Ova Uredba ne bi trebala utjecati na mogućnost da osobe s poslovnim nastanom u Uniji na vlastitu inicijativu primaju usluge povezane s kriptoinovinom od društva iz treće zemlje. Ako društvo iz treće zemlje pruža usluge povezane s kriptoinovinom na inicijativu osobe s poslovnim nastanom u Uniji, ne bi trebalo smatrati da su usluge povezane s kriptoinovinom pružene u Uniji. Ako društvo iz treće zemlje traži klijente ili potencijalne klijente u Uniji ili promiče ili oglašava usluge ili djelatnosti povezane s kriptoinovinom u Uniji, njegove usluge ne bi trebalo smatrati uslugama povezanim s kriptoinovinom koje su pružene na inicijativu klijenta. U tom slučaju društvo iz treće zemlje trebalo bi imati odobrenje za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom.

- (76) S obzirom na dosadašnji relativno mali broj pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, ovlast za izdavanje odobrenja za rad i nadzor takvih pružatelja usluga trebalo bi dodijeliti nadležnim nacionalnim tijelima. Odobrenje za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom trebalo bi izdati, odbiti izdati ili oduzeti nadležno tijelo države članice u kojoj subjekt ima registrirano sjedište. Ako je odobrenje za rad izdano, u njemu bi trebale biti navedene usluge povezane s kriptoinovinom za koje je predmetnom pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom izdano odobrenje za rad i ono bi trebalo vrijediti u cijeloj Uniji.
- (77) Kako bi se osigurala kontinuirana zaštita financijskog sustava Unije od rizika od pranja novca i financiranja terorizma potrebno je osigurati da pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom pojačano provjeravaju financijske operacije koje uključuju kupce i financijske institucije iz trećih zemalja koje su uvrštene u popis visokorizičnih trećih zemalja jer se radi o jurisdikcijama koje imaju strateške nedostatke u svojim nacionalnim režimima sprečavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma koji predstavljaju značajne prijetnje financijskom sustavu Unije iz Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁰⁾.
- (78) Određenim društvima koja podliježu zakonodavnim aktima Unije o financijskim uslugama trebalo bi dopustiti da pružaju sve ili neke usluge povezane s kriptoinovinom bez obveze pribavljanja odobrenja za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom na temelju ove Uredbe ako prije prvog pružanja tih usluga svojim nadležnim tijelima dostave određene informacije. U takvim bi se slučajevima ta društva trebala smatrati pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom te bi se na njih trebale primjenjivati relevantne administrativne ovlasti predviđene ovom Uredbom, uključujući ovlast suspenzije ili zabrane određenih usluga povezanih s kriptoinovinom. Ta bi društva trebala podlijegati svim zahtjevima koji se primjenjuju na pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom na temelju ove Uredbe, uz iznimku zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad, kapitalnih zahtjeva i postupka odobrenja koji se odnose na dioničare i članove koji imaju kvalificirane udjele, jer su ta pitanja obuhvaćena odgovarajućim zakonodavnim aktima Unije na temelju kojih su dobila odobrenje za rad. Postupak obavješćivanja za kreditne institucije koje namjeravaju pružati usluge povezane s kriptoinovinom na temelju ove Uredbe ne bi trebao dovoditi u pitanje odredbe nacionalnog prava kojima se prenosi Direktiva 2013/36/EU i kojima se utvrđuju postupci za izdavanje odobrenja za rad kreditnim institucijama za pružanje usluga navedenih u Prilogu I. toj direktivi.
- (79) Da bi se osigurali zaštita potrošača, integritet tržišta i financijska stabilnost, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom uvijek bi trebali postupati pošteno, pravedno i profesionalno i u najboljem interesu svojih klijenata. Usluge povezane s kriptoinovinom trebalo bi smatrati „financijskim uslugama” kako su definirane u Direktivi 2002/65/EZ ako ispunjavaju kriterije iz te direktive. Ako se usluge stavljaju na tržište na daljinu, na ugovore između pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom i potrošača trebala bi se također primjenjivati Direktiva 2002/65/EZ, osim ako je u ovoj Uredbi izričito navedeno drukčije. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi svojim klijentima pružati informacije koje su potpune, istinite, jasne i neobmanjujuće i upozoravati ih na rizike povezane s kriptoinovinom. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi objavljivati svoje politike kreiranja cijena, uspostaviti postupke rješavanja pritužbi i imati pouzdanu politiku za utvrđivanje, sprečavanje, rješavanje i objavljivanje sukoba interesa.
- (80) Da bi se osigurala zaštita potrošača, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom s odobrenjem za rad na temelju ove Uredbe trebali bi ispuniti određene bonitetne zahtjeve. Te bonitetne zahtjeve trebalo bi utvrditi kao fiksni iznos ili razmjerno fiksnim općim troškovima pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom iz prethodne godine, ovisno o vrstama usluga koje pružaju.
- (81) Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi podlijegati strogim organizacijskim zahtjevima. Članovi upravljačkog tijela pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi imati dovoljno iskustva i stručnosti te posebno ne bi smjeli biti osuđivani za kaznena djela povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma niti za bilo koja druga kaznena djela koja bi utjecala na njihov dobar ugled. Dioničari ili članovi, izravni ili neizravni, fizičke ili pravne osobe, koji imaju kvalificirane udjele u pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom trebali

⁽²⁰⁾ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).

bi imati dovoljno dobar ugled te osobito ne bi smjeli biti osuđivani za kaznena djela povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma niti za bilo koja druga kaznena djela koja bi utjecala na njihov dobar ugled. Osim toga, ako postoji vjerojatnost da će utjecaj dioničara i članova koji imaju kvalificirane udjele u pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom biti štetan za dobro i razborito upravljanje pružateljem usluga povezanih s kriptoinovinom, uzimajući u obzir, među ostalim, njihove prethodne aktivnosti, rizik od njihova sudjelovanja u nezakonitim aktivnostima ili utjecaj ili kontrolu vlade treće zemlje, nadležna tijela trebala bi imati ovlast za rješavanje tih rizika. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi zapošljavati rukovodeće i drugo osoblje odgovarajućih znanja, vještina i stručnosti i trebali bi poduzeti sve razumne korake za obavljanje svojih funkcija, među ostalim izradom plana za kontinuitet poslovanja. Trebali bi imati pouzdane mehanizme za unutarnju kontrolu i procjenu rizika te odgovarajuće sustave i postupke koji jamče cjelovitost i povjerljivost primljenih informacija. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi imati odgovarajući sustav vođenja evidencije o svim transakcijama, nalogima i uslugama povezanim s kriptoinovinom koje pružaju. Trebali bi imati uspostavljen i sustav za otkrivanje potencijalnih zlouporaba tržišta koje počine klijenti.

- (82) Da bi se osigurala zaštita njihovih klijenata, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi imati odgovarajuće mehanizme za zaštitu vlasničkih prava nad kriptoinovinom koju klijenti drže. Ako se prema njihovom poslovnom modelu od njih zahtijeva da posjeduju novčana sredstva kako su definirana u Direktivi (EU) 2015/2366 u obliku novčanica, kovanica, knjižnog novca ili elektroničkog novca koji pripada njihovim klijentima, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi takva novčana sredstva položiti u kreditnu instituciju ili središnju banku, ako je račun središnje banke dostupan. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi imati odobrenje za obavljanje platnih transakcija u vezi s uslugama povezanim s kriptoinovinom koje pružaju samo ako imaju odobrenje za rad kao institucije za platni promet u skladu s tom direktivom.
- (83) Ovisno o uslugama koje pružaju i zbog posebnih rizika koje donose pojedine vrste usluga, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi podlijegati specifičnim zahtjevima za te usluge. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo i upravljanje kriptoinovinom u ime klijenata trebali bi sklopiti sporazum sa svojim klijentima s određenim obveznim odredbama te utvrditi i provoditi politiku skrbništva koja bi se klijentima na njihov zahtjev trebala staviti na raspolaganje u elektroničkom formatu. U takvom bi sporazumu, među ostalim, trebalo navesti prirodu pružene usluge, koja bi mogla uključivati držanje kriptoinovine koja pripada klijentima ili sredstva za pristup toj kriptoinovini, pri čemu klijent može zadržati kontrolu nad kriptoinovinom pod skrbništvom. Druga je mogućnost da se kriptoinovina ili sredstva za pristup kriptoinovini prenesu pod punu kontrolu pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji imaju kriptoinovinu koja pripada klijentima ili sredstva za pristup takvoj kriptoinovini trebali bi osigurati da se ta kriptoinovina ne upotrebljava za vlastiti račun. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi osigurati da je sva kriptoinovina koja se čuva uvijek neopterećena. Pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom trebalo bi smatrati i odgovornima za sve gubitke nastale zbog incidenta povezanog s informacijskom i komunikacijskom tehnologijom („IKT”) uključujući incident koji nastane zbog kibernetičkog napada, krađe ili druge neispravnosti. Dobavljači hardvera ili softvera neskrbničkih novčanika ne bi trebali biti obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe.
- (84) Kako bi se osiguralo uredno funkcioniranje tržišta kriptoinovine, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje kriptoinovinom trebali bi imati detaljna pravila poslovanja, trebali bi osigurati da njihovi sustavi i postupci budu dovoljno otporni, trebali bi podlijegati zahtjevima za transparentnost prije trgovanja i poslije trgovanja koji su prilagođeni tržištu kriptoinovine te bi trebali odrediti transparentna i nediskriminirajuća pravila, utemeljena na objektivnim kriterijima, za uređivanje pristupa svojim platformama. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje kriptoinovinom trebali bi imati i transparentnu strukturu naknada za pružene usluge kako bi se izbjeglo plasiranje naloga koji bi mogli doprinijeti zlouporabi tržišta ili neurednim uvjetima trgovanja. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje kriptoinovinom trebali bi moći namiriti transakcije izvršene na platformama za trgovanje unutar i izvan lanca te bi trebali osigurati pravodobnu namiru. Namiru transakcija trebalo bi pokrenuti u roku od 24 sata od izvršenja transakcije na platformi za trgovanje. U slučaju namire izvan lanca, namiru bi trebalo pokrenuti istog radnog dana, dok bi u slučaju namire unutar lanca namira mogla trajati dulje jer nije pod kontrolom pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravlja platformom za trgovanje.
- (85) Da bi se osigurala zaštita potrošača, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji razmjenjuju kriptoinovinu za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu vlastitim kapitalom trebali bi izraditi nediskriminirajuću trgovinsku politiku. Trebali bi objavljivati ili obvezujuće ponude ili metodologiju koju primjenjuju za određivanje cijene kriptoinovine koju žele razmijeniti te bi trebali objaviti sva ograničenja u pogledu iznosa za razmjenu koja žele utvrditi. Usto bi trebali podlijegati i zahtjevima za transparentnost poslije trgovanja.

- (86) Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji izvršavaju naloge za kriptoinovinu u ime klijenata trebali bi izraditi politiku izvršavanja takvih naloga i uvijek bi trebali nastojati postići najbolje rezultate za svoje klijente, među ostalim i kad djeluju kao klijentova druga ugovorna strana. Trebali bi poduzeti sve odgovarajuće korake kako bi spriječili svoje zaposlenike da zlouporabljaju informacije o nalogima klijenata. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji primaju naloge i prenose ih drugim pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi uvesti postupke za brzo i pravilno slanje naloga. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom ne bi smjeli primati nikakve novčane ni nenovčane naknade za prijenos tih naloga na bilo koju platformu za trgovanje kriptoinovinom ili bilo kojem drugom pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom. Trebali bi pratiti učinkovitost svojih mehanizama za izvršavanje naloga i politike izvršavanja kako bi procijenili omogućuju li mjesta izvršenja iz politike izvršavanja naloga najpovoljniji mogući ishod za klijenta ili je potrebno izmijeniti mehanizme za izvršavanje naloga te bi trebali obavijestiti klijente s kojima posluju o svim bitnim izmjenama mehanizama za izvršavanje naloga ili politike izvršavanja.
- (87) Ako je pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom koji izvršava naloge za kriptoinovinu u ime klijenata druga ugovorna strana klijenta, mogu postojati sličnosti s uslugama razmjene kriptoinovine za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu. Međutim, pri razmjeni kriptoinovine za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom slobodno određuje cijenu za takve razmjene kao razmjenu valuta. Međutim, pri izvršavanju naloga za kriptoinovinu u ime klijenata, pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom uvijek bi trebao voditi računa o tome da postigne najbolji mogući ishod za svojega klijenta, među ostalim, kada djeluje kao klijentova druga ugovorna strana, u skladu sa svojom politikom najpovoljnijeg izvršavanja naloga. Razmjena kriptoinovine za novčana sredstva ili drugu kriptoinovinu koju provodi izdavatelj ili ponuditelj ne bi trebala biti usluga povezana s kriptoinovinom.
- (88) Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji plasiraju kriptoinovinu potencijalnim imateljima trebali bi te osobe prije sklapanja ugovora informirati o načinu na koji namjeravaju izvršiti svoju uslugu. Kako bi osigurali zaštitu svojih klijenata, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji su ovlašteni za plasiranje kriptoinovine trebali bi imati uspostavljene posebne i primjerene postupke za sprečavanje, praćenje, rješavanje i objavljivanje svih sukoba interesa koji proizlaze iz plasiranja kriptoinovine vlastitim klijentima te kada je za plasiranje kriptoinovine predložena previsoka ili preniska cijena. Plasiranje kriptoinovine u ime ponuditelja ne bi trebalo smatrati zasebnom ponudom.
- (89) Da bi se osigurala zaštita potrošača, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji se bave savjetovanjem o kriptoinovini, bilo na zahtjev klijenta bilo na vlastitu inicijativu, ili koji upravljaju portfeljem kriptoinovine, trebali bi procijeniti jesu li te usluge povezane s kriptoinovinom ili kriptoinovina prikladni za klijente, uzimajući u obzir iskustvo, znanje, ciljeve i sposobnost podnošenja gubitka svojih klijenata. Ako klijenti pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom ne dostave informacije o svojem iskustvu, znanju, ciljevima i sposobnostima podnošenja gubitaka, ili ako je jasno da kriptoinovina nije prikladna za klijente, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom ne bi trebali preporučiti takve usluge povezane s kriptoinovinom ili takvu kriptoinovinu klijentima niti započeti s upravljanjem portfeljem kriptoinovine. Kada savjetuju o kriptoinovini pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi klijentima dostaviti izvješće, koje bi trebalo uključivati procjenu primjerenosti u kojoj se navodi dani savjet i način na koji on ispunjava preferencije i ciljeve klijenata. Pri upravljanju portfeljem kriptoinovine pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom trebali bi svojim klijentima dostavljati periodična izvješća, koja bi trebala uključivati preispitivanje njihovih aktivnosti i uspješnosti portfelja te ažuriranu izjavu o procjeni primjerenosti.
- (90) Neke usluge povezane s kriptoinovinom, posebno pružanje skrbništva i upravljanje kriptoinovinom u ime klijenata, plasiranje kriptoinovine i usluge prijenosa kriptoinovine u ime klijenta, mogle bi se preklapati s platnim uslugama kako su definirane u Direktivi (EU) 2015/2366.
- (91) Alati koje izdavatelji elektroničkog novca osiguravaju svojim klijentima za upravljanje tokenom e-novca možda se ne mogu razlikovati od djelatnosti usluge pružanja skrbništva i usluga upravljanja kako je uređeno ovom Uredbom. Institucije za elektronički novac stoga bi trebale moći pružati usluge skrbništva bez prethodnog odobrenja za rad na temelju ove Uredbe za pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom samo u vezi s tokenima e-novca koje su izdale.

- (92) Djelatnost tradicionalnih distributera elektroničkog novca, odnosno djelatnost distribucije elektroničkog novca u ime izdavatelja, predstavljala bi djelatnost plasiranja kriptoinovine za potrebe ove Uredbe. Međutim, fizičke ili pravne osobe kojima je dopuštena distribucija elektroničkog novca na temelju Direktive 2009/110/EZ trebale bi imati mogućnost distribucije tokena e-novca u ime izdavatelja tokena e-novca bez obveze pribavljanja prethodnog odobrenja za rad na temelju ove Uredbe za pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom. Stoga bi takvi distributeri trebali biti izuzeti od obveze podnošenja zahtjeva za odobrenje za rad kao pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom za djelatnosti plasiranja kriptoinovine.
- (93) Pružatelj usluga prijenosa kriptoinovine trebao bi biti subjekt koji u ime klijenta osigurava prijenos kriptoinovine s jedne adrese ili jednog računa distribuiranog zapisa na drugu adresu ili drugi račun distribuiranog zapisa. Takva usluga prijenosa ne bi trebala uključivati validatore, čvorove ili rudare koji bi mogli biti dio potvrđivanja transakcije i ažuriranja stanja osnovnog distribuiranog zapisa. Mnogi pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom nude i neku vrstu usluge prijenosa kriptoinovine kao dio, na primjer, usluge pružanja skrbništva nad kriptoinovinom i upravljanja njome u ime klijenata, razmjene kriptoinovine za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu ili izvršavanja naloga za kriptoinovinu u ime klijenata. Ovisno o konkretnim značajkama usluga povezanih s prijenosom tokenâ e-novca, takve usluge mogle bi biti obuhvaćene definicijom platnih usluga u Direktivi (EU) 2015/2366. U takvim bi slučajevima te prijenose trebao obavljati subjekt ovlašten za pružanje takvih platnih usluga u skladu s tom direktivom.
- (94) Ova Uredba ne bi se trebala odnositi na kreditiranje i zaduživanje u vezi s kriptoinovinom, uključujući tokene e-novca, te stoga ne bi trebala dovoditi u pitanje primjenjivo nacionalno pravo. Trebalo bi procijeniti izvedivost i nužnost reguliranja takvih aktivnosti.
- (95) Važno je osigurati povjerenje u tržišta kriptoinovine i integritet tih tržišta. Stoga je potrebno utvrditi pravila za suzbijanje zlorabe tržišta kriptoinovinom koja je uvrštena za trgovanje. Međutim, budući da su izdavatelji kriptoinovine i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom vrlo često MSP-ovi, ne bi bilo razmjerno na njih primjenjivati sve odredbe Uredbe (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²¹⁾. Stoga je potrebno utvrditi posebna pravila kojima se zabranjuju određena postupanja koja bi mogla narušiti povjerenje korisnika u tržišta kriptoinovine i integritet tih tržišta, uključujući trgovanje na temelju povlaštenih informacija, nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija i manipuliranje tržištem u vezi s kriptoinovinom. Navedena posebna pravila o zlorabi tržišta u vezi s kriptoinovinom trebala bi primjenjivati i u slučajevima u kojima se kriptoinovina uvrštava za trgovanje.
- (96) Trebalo bi poboljšati pravnu sigurnost za sudionike na tržištima kriptoinovine i to karakterizacijom dvaju elemenata koji su ključni za specifikaciju povlaštenih informacija, a to su specifična priroda tih informacija i važnost njihova potencijalnog utjecaja na cijene kriptoinovine. Te bi elemente trebalo razmotriti i za sprečavanje zlorabe tržišta u kontekstu tržišta kriptoinovine i njihova funkcioniranja, uzimajući u obzir, na primjer, korištenje društvenih medija, upotrebu pametnih ugovora za izvršenje naloga i koncentraciju rudarskih bazena.
- (97) Izvedenice koje se smatraju financijskim instrumentima kako su definirani u Direktivi 2014/65/EU i čija je temeljna imovina kriptoinovina, podliježu Uredbi (EU) br. 596/2014 kada se njima trguje na uređenom tržištu, multilateralnoj trgovinskoj platformi ili organiziranoj trgovinskoj platformi. Kriptoinovina obuhvaćena područjem primjene ove Uredbe koja je temeljna imovina tih izvedenica trebala bi podlijezati odredbama o zlorabi tržišta iz ove Uredbe.
- (98) Nadležnim tijelima trebalo bi dodijeliti dostatne ovlasti za nadzor izdavanja, javnu ponudu kriptoinovine i uvrštenja za trgovanje kriptoinovinom, uključujući tokene vezane uz imovinu ili tokene e-novca, kao i za nadzor nad pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom. Te bi ovlasti trebale uključivati ovlast suspenzije ili zabrane javne ponude ili uvrštenja za trgovanje kriptoinovinom ili pružanja usluge povezane s kriptoinovinom te za istragu kršenja pravila o zlorabi tržišta. Izdavatelji druge kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca ne bi trebali podlijezati nadzoru na temelju ove Uredbe ako izdavatelj nije ponuditelj ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje.

⁽²¹⁾ Uredba (EU) br. 596/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o zlorabi tržišta (Uredba o zlorabi tržišta) te stavljanju izvan snage Direktive 2003/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i direktiva Komisije 2003/124/EZ, 2003/125/EZ i 2004/72/EZ (SL L 73, 12.6.2014., str. 1.).

- (99) Nadležna tijela trebala bi imati i ovlast za izricanje kazni izdavateljima, ponuditeljima ili osobama koje traže uvrštenje kriptoinovine za trgovanje, uključujući i tokena vezanih uz imovinu ili tokena elektroničkog novca, te pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom. Pri utvrđivanju vrste i razine administrativne kazne ili druge administrativne mjere nadležna tijela trebala bi uzeti u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući težinu i trajanje kršenja te je li počinjeno namjerno.
- (100) Uzimajući u obzir prekograničnu prirodu tržišta kriptoinovine, nadležna tijela trebala bi međusobno surađivati na otkrivanju i suzbijanju svih kršenja ove Uredbe.
- (101) Kako bi se olakšala transparentnost u pogledu kriptoinovine i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, ESMA bi trebala uspostaviti registar bijelih knjiga o kriptoinovini, izdavatelja tokena vezanih uz imovinu, izdavatelja tokena e-novca i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.
- (102) Značajni tokeni vezani uz imovinu mogu se upotrebljavati kao sredstvo razmjene i za provedbu veće količine platnih transakcija. Budući da takve velike količine mogu predstavljati specifične rizike za kanale monetarne transmisije i monetarni suverenitet, primjereno je EBA-i dodijeliti zadaću nadzora nad izdavateljima tokena vezanih uz imovinu nakon što se ti tokeni klasificiraju kao značajni. Takva dodjela trebala bi se odnositi na vrlo specifičnu prirodu rizika koje predstavljaju tokeni vezani uz imovinu i ne bi trebala biti presedan za bilo koji drugi zakonodavni akt Unije o financijskim uslugama.
- (103) Nadležna tijela zadužena za nadzor na temelju Direktive 2009/110/EZ trebala bi nadzirati izdavatelje tokena e-novca. Međutim, s obzirom na potencijalno raširenu upotrebu značajnih tokena e-novca kao sredstva plaćanja i rizike koje oni mogu uzrokovati za financijsku stabilnost, potreban je dvostruki nadzor nadležnih tijela i EBA-e nad izdavateljima značajnih tokena e-novca. EBA bi trebala nadzirati usklađenost izdavatelja značajnih tokena e-novca s posebnim dodatnim zahtjevima za takve tokene koji su utvrđeni ovom Uredbom. Budući da bi se posebni dodatni zahtjevi trebali primjenjivati samo na institucije za elektronički novac koje izdaju značajne tokene e-novca, kreditne institucije koje izdaju značajne tokene e-novca, na koje se ti zahtjevi ne primjenjuju, trebale bi i dalje biti pod nadzorom svojih nadležnih tijela. Dvostruki nadzor trebao bi se odnositi na vrlo specifičnu prirodu rizika koje predstavljaju tokeni e-novca i ne bi trebao biti presedan za bilo koji drugi zakonodavni akt Unije o financijskim uslugama.
- (104) Značajni tokeni e-novca izraženi u službenoj valuti države članice koja nije euro, koji se upotrebljavaju kao sredstvo razmjene i za namiru veće količine platnih transakcija, mogu, iako do toga vjerojatno neće doći, predstavljati posebne rizike za monetarni suverenitet države članice u čijoj su službenoj valuti izraženi. Ako je najmanje 80 % broja imatelja i volumena transakcija tih značajnih tokena e-novca koncentrirano u matičnoj državi članici, nadzorne odgovornosti ne bi trebalo prenijeti na EBA-u.
- (105) EBA bi trebala osnovati kolegij nadzornih tijela za svakog izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca. Budući da su izdavatelji značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca obično u središtu mreže subjekata koji osiguravaju izdavanje, prijenos i distribuciju takve kriptoinovine, članovi kolegija nadzornih tijela za svakog izdavatelja stoga bi trebali biti, među ostalim, iz nadležnih tijela najrelevantnijih platformi za trgovanje kriptoinovinom, u slučajevima u kojima su značajni tokeni vezani uz imovinu ili značajni tokeni e-novca uvršteni za trgovanje, te nadležnih tijela najvažnijih subjekata i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji osiguravaju skrbništvo i upravljanje značajnim tokenima vezanima uz imovinu i značajnim tokenima e-novca u ime imatelja. Kolegij nadzornih tijela za izdavatelje značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca trebao bi olakšati suradnju i razmjenu informacija među svojim članovima te izdavati neobvezujuća mišljenja o, među ostalim, promjenama u vezi s odobrenjima za rad ili nadzornim mjerama koje se tiču takvih izdavateljâ.
- (106) Za nadzor izdavateljâ značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca EBA bi trebala imati ovlasti za, među ostalim, provedbu izravnog nadzora, poduzimanje nadzornih mjera i izricanje novčanih kazni.

- (107) EBA bi trebala izdavateljima značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca zaračunavati naknade da pokrije svoje troškove, uključujući opće troškove. Za izdavatelje značajnih tokena vezanih uz imovinu naknada bi trebala biti proporcionalna količini njihove pričuve imovine. Za izdavatelje značajnih tokena e-novca naknada bi trebala biti proporcionalna iznosu novčanih sredstava primljenih u zamjenu za značajne tokene e-novca.
- (108) Kako bi se osigurala učinkovitost ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s dodatnim utvrđenjem tehničkih elemenata definicija utvrđenih u ovoj Uredbi radi njihove prilagodbe tržištu i tehnološkom razvoju, dodatnim utvrđenjem određenih kriterija na temelju kojih se određuje treba li token vezan uz imovinu ili token e-novca klasificirati kao značajan, utvrđivanjem postoji li značajna zabrinutost u pogledu zaštite ulagatelja ili prijetnja urednom funkcioniranju i integritetu tržišta kriptoinovine ili stabilnosti cijelog financijskog sustava Unije ili njegovog dijela, dodatnim utvrđivanjem postupovnih pravila o izvršenju ovlasti EBA-e za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala, dodatnim utvrđenjem poslovnika za izvršavanje ovlasti EBA-e za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala, uključujući odredbe o pravu na obranu, odredbe o vremenskom važenju propisa, o naplati novčanih kazni ili periodičnih penala te o rokovima zastare za izricanje i izvršenje novčanih kazni i periodičnih penala te dodatnim utvrđenjem vrsta i iznosa naknada koje EBA može naplatiti za potrebe nadzora nad izdavateljima značajnih tokena vezanih uz imovinu ili značajnih tokena e-novca. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva ⁽²²⁾ od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (109) Radi promicanja dosljedne primjene ove Uredbe u cijeloj Uniji, što obuhvaća i odgovarajuću zaštitu imatelja kriptoinovine te klijenata pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, osobito kada su klijenti potrošači, trebalo bi izraditi tehničke standarde. Budući da su EBA i ESMA visokospecijalizirana stručna tijela, učinkovito je i primjereno povjeriti im zadatak izrade nacrtu regulatornih tehničkih standarda koji ne uključuju odluke o politici, a koji se dostavljaju Komisiji.
- (110) Komisija bi trebala imati ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda koje izrade EBA i ESMA u pogledu: sadržaja, metodologija i prikaza informacija u bijeloj knjizi o kriptoinovini o glavnim štetnim učincima mehanizma konsenzusa koji se upotrebljava za izdavanje kriptoinovine na klimu i o drugim štetnim učincima povezanim s okolišem; postupka odobravanja bijelih knjiga o kriptoinovini koje dostavljaju kreditne institucije pri izdavanju tokena vezanih uz imovinu; informacija koje sadržava zahtjev za izdavanje odobrenja za rad koje podnosi izdavatelj tokena vezanih uz imovinu; metodologije za procjenu tromjesečnog prosječnog broja i prosječne agregirane vrijednosti transakcija po danu koje su povezane s upotrebom tokena vezanih uz imovinu i tokena e-novca izraženih u valuti koja nije službena valuta države članice kao sredstva razmijene u svakom području s jedinstvenom valutom; zahtjeva, predložaka i postupaka rješavanja pritužbi imatelja tokena vezanih uz imovinu i klijenata pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom; zahtjeva za politike i postupaka za utvrđivanje, sprečavanje, rješavanje i objavljivanje sukoba interesa izdavatelja tokena vezanih uz imovinu te pojedinosti i metodologije za sadržaj te objave; postupka i roka u kojemu se izdavatelj tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca treba prilagoditi većim kapitalnim zahtjevima, kriterija za zahtjev za veći iznos regulatornog kapitala, minimalnih zahtjeva za izradu programa testiranja otpornosti na stres; zahtjeva u pogledu likvidnosti za pričuvu imovine; financijskih instrumenata u koje se može uložiti pričuva imovine; detaljnog sadržaja informacija koje su potrebne za provođenje postupka procjene namjeranog stjecanja kvalificiranog udjela u izdavatelju tokena vezanih uz imovinu; zahtjeva za dodatne obveze za izdavatelje tokena vezanih uz imovinu; informacija koje kreditne institucije, središnji depozitoriji vrijednosnih papira, investicijska društva, tržišni operateri, institucije za elektronički novac, društva za upravljanje UCITS-ima i upravitelji alternativnih investicijskih fondova koji namjeravaju pružati usluge povezane s kriptoinovinom dostavljaju nadležnim tijelima; informacija koje sadržava zahtjev za izdavanje odobrenja za rad pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom; sadržaja, metodologije i prikaza informacija koje pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom objavljuje i koje su povezane s glavnim štetnim učincima na klimu i drugim štetnim učincima koje mehanizam konsenzusa koji se upotrebljava za izdavanje svake kriptoinovine u vezi s kojom pruža usluge ima na klimu; mjera kojima se osigurava kontinuitet i redovitost pružanja usluga povezanih s kriptoinovinom i evidencija koje se vode o svim uslugama, naložima i transakcijama povezanim s kriptoinovinom koje obavljaju; zahtjeva za politike za utvrđivanje, sprečavanje, rješavanje i objavljivanje sukoba interesa pružatelja usluga vezanih uz kriptoinovinu te pojedinosti i metodologije za sadržaj te objave; načina na koji će se nuditi podaci o transparentnosti operatera platforme za trgovanje te sadržaja i formata evidencije iz knjige naloga u vezi s platformom za trgovanje; detaljnog sadržaja informacija koje su potrebne za provedbu postupka procjene namjeranog stjecanja kvalificiranog udjela u pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom; odgovarajućih aranžmana, sustava i postupaka za praćenje i otkrivanje zlorababe tržišta, predložka za obavješćivanje o sumnji na zlorababu

⁽²²⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

tržišta i postupaka koordinacije između relevantnih nadležnih tijela za otkrivanje zlouporabe tržišta; informacija koje se razmjenjuju među nadležnim tijelima; predložka sporazuma o suradnji između nadležnih tijela država članica i nadležnih tijela trećih zemalja; podataka potrebnih za klasifikaciju bijelih knjiga o kriptoinovini u registru ESMA-e te praktičnih aranžmana kojima se osigurava da su takvi podaci strojno čitljivi; uvjeta pod kojima se određeni članovi kolegija nadzornih tijela za izdavatelje značajnih tokena vezanih uz imovinu i izdavatelje značajnih tokena e-novca trebaju smatrati najrelevantnijima u svojoj kategoriji i uvjeta pod kojima se smatra da se tokeni vezani uz imovinu ili tokeni e-novca upotrebljavaju u velikoj mjeri za potrebe kvalificiranja određenih članova tog kolegija i pojedinih o praktičnim odredbama o funkcioniranju tog kolegija. Komisija bi trebala donijeti te regulatorne tehničke standarde putem delegiranih akata na temelju članka 290. UFEU-a te u skladu s člancima od 10. do 14. uredaba (EU) br. 1093/2010 odnosno (EU) br. 1095/2010.

- (111) Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje provedbenih tehničkih standarda koje izrade EBA i ESMA u pogledu: utvrđivanja standardnih obrazaca, formata i predložaka za bijele knjige o kriptoinovini; utvrđivanja standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za slanje informacija za potrebe zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad kao izdavatelj tokena vezanih uz imovinu; utvrđivanja standardnih obrazaca, formata i predložaka za potrebe izvješćivanja o tokenima vezanima uz imovinu i tokenima e-novca koji su izraženi u valuti koja nije službena valuta države članice a čija je vrijednost veća od 100 000 000 EUR; utvrđivanja standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za dostavljanje informacija nadležnim tijelima od strane kreditnih institucija, središnjih depozitorija vrijednosnih papira, investicijskih društava, tržišnih operatera, institucija za elektronički novac, društava za upravljanje UCITS-ima i upravitelja alternativnih investicijskih fondova koji namjeravaju pružiti usluge povezane s kriptoinovinom; utvrđivanja standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad kao pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom; određivanja tehničkih sredstava za javno objavljivanje povlaštenih informacija i odgađanje javnog objavljivanja povlaštenih informacija; i utvrđivanja standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za suradnju i razmjenu informacija među nadležnim tijelima te između nadležnih tijela, EBA-e i ESMA-e. Komisija bi trebala donijeti te provedbene tehničke standarde putem provedbenih akata na temelju članka 291. UFEU-a i u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010 i člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.
- (112) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, odnosno pristupanje rješavanju problema rascjepkanosti pravnog okvira koji se primjenjuje na izdavatelje ili osobe koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, na izdavatelje tokena vezanih za imovinu i tokena e-novca i na pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom te osiguranje pravilnog funkcioniranja tržišta kriptoinovine zaštitom imatelja kriptoinovine i klijenata pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, posebno malih imatelja, kao i zaštite integriteta tržišta i financijske stabilnosti, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni bolje mogu ostvariti na razini Unije stvaranjem okvira na temelju kojega se može razviti veće prekogranično tržište kriptoinovine i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (113) Da bi se izbjegli poremećaji u pogledu sudionika na tržištu koji pružaju usluge i obavljaju djelatnosti povezane s kriptoinovinom, koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, izdanom prije datuma početka primjene ove Uredbe, izdavatelji takve kriptoinovine trebali bi biti izuzeti od obveze objavljivanja bijele knjige o kriptoinovini i od određenih drugih zahtjeva iz ove Uredbe. Međutim, određene obveze trebale bi se primjenjivati kada je takva kriptoinovina uvrštena za trgovanje prije datuma početka primjene ove Uredbe. Kako bi se izbjegli poremećaji za postojeće sudionike na tržištu, potrebne su prijelazne odredbe za izdavatelje tokena vezanih uz imovinu koji su poslovali u trenutku početka primjene ove Uredbe.

- (114) S obzirom na to da se nacionalni regulatorni okviri koji se primjenjuju na pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom prije početka primjene ove Uredbe razlikuju među državama članicama, ključno je da one države članice koje trenutačno nemaju uspostavljene stroge bonitetne zahtjeve za pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom koji trenutačno posluju u skladu s njihovim regulatornim okvirima imaju mogućnost zahtijevati da takvi pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom podliježu strožim zahtjevima od onih u njihovim nacionalnim regulatornim okvirima. U takvim slučajevima državama članicama trebalo bi dopustiti da ne primjenjuju ili da skrate prijelazno razdoblje od 18 mjeseci kojim bi se pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom inače omogućilo pružanje usluga na temelju njihova postojećeg nacionalnog regulatornog okvira. Takva mogućnost za države članice ne bi trebala predstavljati presedan za bilo koji drugi zakonodavni akt Unije o financijskim uslugama.
- (115) Zviždači bi trebali imati mogućnost da nadležnim tijelima dostave nove informacije korisne za otkrivanje kršenja ove Uredbe i izricanje sankcija. Ovom bi Uredbom stoga trebalo osigurati uspostavu prikladnih mjera da se zviždačima omogućí da nadležnim tijelima prijave stvarna ili moguća kršenja ove Uredbe i da ih se zaštiti od odmazde. To bi trebalo učiniti izmjenom Direktive (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²³⁾ kako bi se ta direktiva mogla primjenjivati na kršenja ove Uredbe.
- (116) S obzirom na to da bi EBA trebala biti ovlaštena za izravni nadzor izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca, a ESMA bi trebala biti ovlaštena za korištenje svojih ovlasti u odnosu na značajne pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom, potrebno je osigurati da EBA i ESMA mogu izvršavati sve svoje ovlasti i zadaće kako bi ispunile svoje ciljeve zaštite javnog interesa doprinosanjem kratkoročnoj, srednjoročnoj i dugoročnoj stabilnosti i djelotvornosti financijskog sustava za gospodarstvo Unije, njezine građane i poduzetce te kako bi se osiguralo da su izdavatelji kriptoinovine i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom obuhvaćeni uredbama (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010. Navedene uredbe trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (117) Izdavanje, ponuda ili traženje uvrštenja za trgovanje kriptoinovinom te pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom mogli bi uključivati obradu osobnih podataka. Svaka obrada osobnih podataka na temelju ove Uredbe trebala bi se provoditi u skladu s primjenjivim pravom Unije o zaštiti osobnih podataka. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje prava i obveze iz Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁴⁾ i Uredbe (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁵⁾.
- (118) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje 24. lipnja 2021. ⁽²⁶⁾
- (119) Datum početka primjene ove Uredbe trebalo bi odgoditi kako bi se omogućilo donošenje regulatornih tehničkih standarda, provedbenih tehničkih standarda i delegiranih akata potrebnih za dodatno utvrđenje određenih elemenata ove Uredbe,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

GLAVA I.

PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE

Članak 1.

Predmet

1. Ovom se Uredbom utvrđuju jedinstveni zahtjevi za javnu ponudu i uvrštenje za trgovanje na platformi za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, tokena vezanih uz imovinu i tokena e-novca te zahtjevi za pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom.

⁽²³⁾ Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

⁽²⁴⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

⁽²⁵⁾ Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

⁽²⁶⁾ SL C 337, 23.8.2021., str. 4.

2. Ovom se Uredbom osobito utvrđuje sljedeće:
- (a) zahtjevi u pogledu transparentnosti i objavljivanja za izdavanje, javnu ponudu i uvrštenje kriptoinovine za trgovanje na platformu za trgovanje kriptoinovinom („uvrštenje za trgovanje”);
  - (b) zahtjevi za odobrenje za rad i nadzor pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, izdavatelja tokena vezanih uz imovinu i izdavatelja tokena e-novca, kao i za njihovo poslovanje, organizaciju i upravu;
  - (c) zahtjevi za zaštitu imatelja kriptoinovine pri izdavanju, javnoj ponudi i uvrštenju za trgovanje kriptoinovine;
  - (d) zahtjevi za zaštitu klijenata pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom;
  - (e) mjere za sprečavanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija, nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija i manipuliranja tržištem u vezi s kriptoinovinom kako bi se osigurao integritet tržišta kriptoinovine.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na fizičke i pravne osobe i određene druge poduzetnike koji se bave izdavanjem i javnom ponudom kriptoinovine te uvrštenjem za trgovanje kriptoinovinom ili koji pružaju usluge povezane s kriptoinovinom u Uniji.
2. Ova se Uredba ne primjenjuje na:
- (a) osobe koje pružaju usluge povezane s kriptoinovinom isključivo svojim matičnim društvima, svojim društvima kćerima ili drugim društvima kćerima svojih matičnih društava;
  - (b) likvidatora ili upravitelja koji sudjeluje u postupku u slučaju nesolventnosti, osim za potrebe članka 47.;
  - (c) ESB, središnje banke država članica kada djeluju u svojstvu monetarnog tijela i druga javna tijela država članica;
  - (d) Europsku investicijsku banku i njezina društva kćeri;
  - (e) Europski fond za financijsku stabilnost i Europski stabilizacijski mehanizam;
  - (f) javne međunarodne organizacije.
3. Ova Uredba ne primjenjuje se na kriptoinovinu koja je jedinstvena i ne može se zamijeniti drugom kriptoinovinom.
4. Ova se Uredba ne primjenjuje na kriptoinovinu koja se kvalificira kao jedno ili više od sljedećeg:
- (a) financijski instrumenti;
  - (b) depoziti, uključujući strukturirane depozite;
  - (c) novčana sredstva, osim ako se kvalificiraju kao tokeni e-novca;
  - (d) sekuritizacijske pozicije u kontekstu sekuritizacije kako je definirana u članku 2. točki 1. Uredbe (EU) 2017/2402;
  - (e) proizvodi neživotnog ili životnog osiguranja koji su obuhvaćeni vrstama osiguranja navedenima u prilogima I. i II. Direktivi 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁷⁾ ili ugovorima o reosiguranju i retrocesiji iz te direktive;
  - (f) mirovinski proizvodi kojima je, prema nacionalnom pravu, priznato da im je prvotna svrha pružiti ulagatelju dobit u mirovini, te koji ulagatelju daju pravo na određene koristi;
  - (g) službeno priznati programi strukovnog mirovinskog osiguranja koji su obuhvaćeni područjem primjene Direktive (EU) 2016/2341 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁸⁾ ili Direktive 2009/138/EZ;

⁽²⁷⁾ Direktiva 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 335, 17.12.2009., str. 1.).

⁽²⁸⁾ Direktiva (EU) 2016/2341 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o djelatnostima i nadzoru institucija za strukovno mirovinsko osiguranje (SL L 354, 23.12.2016., str. 37.).

- (h) proizvodi individualnog mirovinskog osiguranja za koje je na temelju nacionalnog prava propisan financijski doprinos poslodavca i kod kojih poslodavac ili zaposlenik ne mogu birati proizvod mirovinskog osiguranja ili osiguravatelja;
  - (i) paneuropski osobni mirovinski proizvod kako je definiran u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2019/1238 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁹⁾;
  - (j) sustavi socijalne sigurnosti obuhvaćeni uredbama (EZ) br. 883/2004 ⁽³⁰⁾ i (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³¹⁾.
5. Za potrebe ovog članka stavka 4. točke (a) ESMA do 30. prosinca 2024. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 o uvjetima i kriterijima za kvalifikaciju kriptoomovine kao financijskih instrumenata.
6. Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje Uredba (EU) br. 1024/2013.

Članak 3.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:
1. „tehnologija distribuiranog zapisa” ili „DLT” znači tehnologija kojom se omogućuje funkcioniranje i upotreba distribuiranih zapisa;
  2. „distribuirani zapis” znači repozitorij podataka kojim se vodi evidencija transakcija te koji se, s pomoću mehanizma konsenzusa, dijeli kroz skup mrežnih čvorova DLT i koji se među tim mrežnim čvorovima sinkronizira;
  3. „mehanizam konsenzusa” znači pravila i postupci na temelju kojih se među mrežnim čvorovima DLT postiže dogovor da je transakcija potvrđena;
  4. „mrežni čvor DLT” znači uređaj ili proces koji je dio mreže i koji sadržava potpunu ili djelomičnu repliku evidencije svih transakcija u okviru distribuiranog zapisa;
  5. „kriptoomovina” znači digitalni prikaz vrijednosti ili prava koje se može prenositi i pohranjivati elektronički, s pomoću tehnologije distribuiranog zapisa ili slične tehnologije;
  6. „token vezan uz imovinu” znači vrsta kriptoomovine koja nije token elektroničkog novca i čija se vrijednost nastoji održati stabilnom vezivanjem uz drugu vrijednost ili pravo odnosno njihovu kombinaciju, uključujući jednu ili više službenih valuta;
  7. „token elektroničkog novca” ili „token e-novca” znači vrsta kriptoomovine čija se vrijednost nastoji održati stabilnom vezivanjem uz vrijednost jedne službene valute;
  8. „službena valuta” znači službena valuta neke zemlje koju izdaje središnja banka ili drugo monetarno tijelo;
  9. „korisnički token” znači vrsta kriptoomovine koja služi samo za davanje pristupa robu ili usluzi koju pruža njegov izdavatelj;
  10. „izdavatelj” znači fizička ili pravna osoba ili drugi poduzetnik koji izdaje kriptoomovinu;
  11. „izdavatelj koji podnosi zahtjev” znači izdavatelj tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca koji podnosi zahtjev za odobrenje za javnu ponudu ili traži uvrštenje za trgovanje tom kriptoomovinom;
  12. „javna ponuda” znači priopćenje osobama u bilo kojem obliku i bilo kojim sredstvima, kojim se pruža dovoljno informacija o uvjetima ponude i ponuđenoj kriptoomovini kako bi se potencijalnim imateljima omogućilo da odluče hoće li kupiti tu kriptoomovinu;
  13. „ponuditelj” znači fizička ili pravna osoba ili drugi poduzetnik ili izdavatelj koji javnosti nudi kriptoomovinu;
  14. „novčana sredstva” znači novčana sredstva kako su definirana u članku 4. točki 25. Direktive (EU) 2015/2366;

⁽²⁹⁾ Uredba (EU) 2019/1238 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu (PEPP) (SL L 198, 25.7.2019., str. 1.)

⁽³⁰⁾ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, 30.4.2004., str. 1.)

⁽³¹⁾ Uredba (EZ) br. 987/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe (EZ) br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 284, 30.10.2009., str. 1.)

15. „pružatelj usluga povezanih s kriptovalutom” znači pravna osoba ili drugi poduzetnik čija je djelatnost ili poslovanje pružanje jedne ili više usluga povezanih s kriptovalutom klijentima na profesionalnoj osnovi i kojem je dopušteno pružanje usluga povezanih s kriptovalutom u skladu s člankom 59.;
16. „usluga povezana s kriptovalutom” znači svaka od sljedećih usluga i djelatnosti koje su povezane s bilo kojom kriptovalutom:
  - (a) pružanje skrbništva nad kriptovalutom i upravljanje njome u ime klijenata;
  - (b) upravljanje platformom za trgovanje kriptovalutom;
  - (c) razmjena kriptovalute za novčana sredstva;
  - (d) razmjena kriptovalute za drugu kriptovalutu;
  - (e) izvršavanje naloga za kriptovalutu u ime klijenata;
  - (f) plasiranje kriptovalute;
  - (g) zaprimanje i prijenos naloga za kriptovalutu u ime klijenata;
  - (h) savjetovanje o kriptovaluti;
  - (i) upravljanje portfeljem kriptovalute;
  - (j) pružanje usluga prijenosa kriptovalute u ime klijenata;
17. „pružanje skrbništva nad kriptovalutom i upravljanje njome u ime klijenata” znači čuvanje ili nadzor, u ime klijenata, kriptovalute ili sredstava za pristup takvoj kriptovaluti, ako je primjenjivo u obliku privatnih kriptografskih ključeva;
18. „upravljanje platformom za trgovanje kriptovalutom” znači upravljanje jednim ili više multilateralnih sustava u okviru kojih se spaja ili olakšava spajanje više interesa trećih strana za kupnju i prodaju kriptovalute, u sklopu sustava i u skladu s njegovim pravilima te na način koji dovodi do sklapanja ugovora, i to razmjenom kriptovalute za novčana sredstva ili razmjenom kriptovalute za drugu kriptovalutu;
19. „razmjena kriptovalute za novčana sredstva” znači sklapanje ugovora o kupnji ili prodaji kriptovalute s klijentima u zamjenu za novčana sredstva uz korištenje vlastitog kapitala;
20. „razmjena kriptovalute za drugu kriptovalutu” znači sklapanje ugovora o kupnji ili prodaji kriptovalute s klijentima u zamjenu za drugu kriptovalutu uz korištenje vlastitog kapitala;
21. „izvršavanje naloga za kriptovalutu u ime klijenata” znači sklapanje sporazumâ, u ime klijenata, o kupnji ili prodaji jedne ili više kriptovaluta ili o upisu, u ime klijenata, jedne ili više kriptovaluta, a obuhvaća sklapanje ugovorâ o prodaji kriptovalute u trenutku njezine javne ponude ili uvrštenja za trgovanje;
22. „plasiranje kriptovalute” znači stavljanje na tržište kriptovalute za kupce, u ime ili za račun ponuditelja ili neke strane povezane s njime;
23. „zaprimanje i prijenos naloga za kriptovalutu u ime klijenata” znači zaprimanje od osobe naloga za kupnju ili prodaju jedne ili više kriptovaluta ili za upis jedne ili više kriptovaluta i prijenos tog naloga trećoj strani na izvršenje;
24. „savjetovanje o kriptovaluti” znači ponuda, davanje ili suglasnost za davanje personaliziranih preporuka klijentu, bilo na zahtjev klijenta bilo na inicijativu pružatelja usluga povezanih s kriptovalutom koji savjetuje, o jednoj ili više transakcija povezanih s kriptovalutom ili o upotrebi usluga povezanih s kriptovalutom;
25. „upravljanje portfeljem kriptovalute” znači upravljanje portfeljima u skladu s ovlaštenjima klijenata na individualnoj i diskrecijskoj osnovi, pri čemu ti portfelji uključuju jednu ili više kriptovaluta;
26. „pružanje usluga prijenosa kriptovalute u ime klijenata” znači pružanje usluga prijenosa, u ime fizičke ili pravne osobe, kriptovalute s jedne adrese ili računa distribuiranog zapisa na drugu adresu ili drugi račun distribuiranog zapisa;

27. „upravljачko tijelo” znači tijelo ili tijela izdavatelja, ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje ili tijelo ili tijela pružatelja usluge povezane s kriptoinovinom, koja su imenovana u skladu s nacionalnim pravom, koja imaju ovlasti za utvrđivanje strategije, ciljeva i općeg smjera poslovanja subjekta te koja nadgledaju i nadziru donošenje odluka uprave subjekta i uključuju osobe koje stvarno upravljaju poslovanjem subjekta;
28. „kreditna institucija” znači kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 i koja je dobila odobrenje za rad na temelju Direktive 2013/36/EU;
29. „investicijsko društvo” znači investicijsko društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 2. Uredbe (EU) br. 575/2013 i koje je dobilo odobrenje za rad na temelju Direktive 2014/65/EU;
30. „kvalificirani ulagatelji” znači osobe ili subjekti navedeni u odjeljku I. točkama od 1. do 4. Priloga II. Direktivi 2014/65/EU;
31. „uska povezanost” znači uska povezanost kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 35. Direktive 2014/65/EU;
32. „pričuva imovine” znači košarica pričuvne imovine kojom se osigurava potraživanje prema izdavatelju;
33. „matična država članica” znači:
  - (a) ako ponuditelj ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca ima registrirano sjedište u Uniji, država članica u kojoj taj ponuditelj ili osoba ima registrirano sjedište;
  - (b) ako ponuditelj ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca nema registrirano sjedište u Uniji, ali ima jednu ili više podružnica u Uniji, država članica koju je taj ponuditelj ili ta osoba odabrala među državama članicama u kojima ima podružnice;
  - (c) ako ponuditelj ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca ima poslovni nastan u trećoj zemlji i nema podružnicu u Uniji, ili država članica u kojoj se kriptoinovina namjerava javno ponuditi prvi put ili, po izboru ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje, država članica u kojoj se prvi put podnosi zahtjev za uvrštenje za trgovanje tom kriptoinovinom;
  - (d) za izdavatelje tokena vezanih uz imovinu, država članica u kojoj izdavatelj tokena vezanih uz imovinu ima registrirano sjedište;
  - (e) za izdavatelje tokena e-novca, država članica u kojoj izdavatelj tokena e-novca ima odobrenje za rad kao kreditna institucija u skladu s Direktivom 2013/36/EU ili institucija elektroničkog novca u skladu s Direktivom 2009/110/EZ;
  - (f) za pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom, država članica u kojoj pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom ima registrirano sjedište;
34. „država članica domaćin” znači država članica u kojoj je ponuditelj ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje dala javnu ponudu za kriptoinovinu ili u kojoj traži uvrštenje za trgovanje ili u kojoj pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom pruža usluge povezane s kriptoinovinom, ako se razlikuje od matične države članice;
35. „nadležno tijelo” znači tijelo ili tijela:
  - (a) koja svaka država članica imenuje u skladu s člankom 93. u odnosu na ponuditelja, osoba koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, izdavatelja tokena vezanih uz imovinu ili pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom;

- (b) koja svaka država članica imenuje za primjenu Direktive 2009/110/EZ u odnosu na izdavatelja tokena e-novca;
36. „kvalificirani udjel” znači svaki izravni ili neizravni udjel u izdavatelju tokena vezanih uz imovinu ili pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom koji čini najmanje 10 % udjela u kapitalu ili u glasačkim pravima, kako je utvrđeno u članku 9. odnosno 10. Direktive 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³²⁾, uzimajući u obzir uvjete za agregiranje tih prava navedene u članku 12. stavcima 4. i 5. te direktive ili koji omogućuje ostvarivanje znatnog utjecaja na upravljanje izdavatelja tokena vezanih uz imovinu ili upravljanje pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom u kojemu postoji takav udjel;
  37. „mali imatelj” znači bilo koja fizička osoba koja djeluje za potrebe izvan okvira svoje trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti;
  38. „internetsko sučelje” znači bilo koji softver, uključujući internetske stranice, dio internetskih stranica ili aplikaciju, kojim upravlja ponuditelj ili pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom odnosno kojim se upravlja u njihovo ime, a koji služi za to da se imateljima kriptoinovine pruži pristup njihovoj kriptoinovini, a klijentima pruži pristup uslugama povezanim s kriptoinovinom;
  39. „klijent” znači svaka fizička ili pravna osoba kojoj pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom pruža usluge povezane s kriptoinovinom;
  40. „trgovanje za vlastiti račun uparivanjem naloga” znači trgovanje za vlastiti račun uparivanjem naloga kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 38. Direktive 2014/65/EU;
  41. „platne usluge” znači platne usluge kako su definirane u članku 4. točki 3. Direktive (EU) 2015/2366;
  42. „pružatelj platnih usluga” znači pružatelj platnih usluga kako je definiran u članku 4. točki 11. Direktive (EU) 2015/2366;
  43. „institucija za elektronički novac” znači institucija za elektronički novac kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive 2009/110/EZ;
  44. „elektronički novac” znači elektronički novac kako je definiran u članku 2. točki 2. Direktive 2009/110/EZ;
  45. „osobni podaci” znači osobni podaci kako su definirani u članku 4. točki 1. Uredbe (EU) 2016/679;
  46. „institucija za platni promet” znači institucija za platni promet kako je definirana u članku 4. točki 4. Direktive (EU) 2015/2366;
  47. „društvo za upravljanje UCITS-ima” znači društvo za upravljanje kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (b) Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³³⁾;
  48. „upravitelj alternativnog investicijskog fonda” znači UAIF kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (b) Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁴⁾;
  49. „financijski instrument” znači financijski instrument kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 15. Direktive 2014/65/EU;
  50. „depozit” znači depoziti kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 3. Direktive 2014/49/EU;
  51. „strukturirani depozit” znači strukturirani depozit kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 43. Direktive 2014/65/EU.
2. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 139. radi dopune ove Uredbe dodatnim utvrđenjem tehničkih elemenata definicija iz stavka 1. ovog članka i radi prilagodbe tih definicija razvoju tržišta i tehnološkom razvoju.

⁽³²⁾ Direktiva 2004/109/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. prosinca 2004. o usklađivanju zahtjeva za transparentnost informacija o izdavateljima čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu i o izmjeni Direktive 2001/34/EZ (SL L 390, 31.12.2004., str. 38.).

⁽³³⁾ Direktiva 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) (SL L 302, 17.11.2009., str. 32.).

⁽³⁴⁾ Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

GLAVA II.

KRIPTOIMOVINA KOJA NISU TOKENI VEZANI UZ IMOVINU NI TOKENI e-NOVCA*Članak 4.***Javna ponuda kriptovalute koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca**

1. Nijedna osoba ne smije dati javnu ponudu kriptovalute koja nije token vezan uz imovinu ni token e-novca u Uniji, osim ako je ta osoba:

- (a) pravna osoba;
- (b) izradila bijelu knjigu o kriptovaluti za predmetnu kriptovalutu u skladu s člankom 6.;
- (c) dostavila bijelu knjigu o kriptovaluti u skladu s člankom 8.;
- (d) objavila bijelu knjigu o kriptovaluti u skladu s člankom 9.;
- (e) izradila, ako postoji, promidžbeni sadržaj za predmetnu kriptovalutu u skladu s člankom 7.;
- (f) objavila, ako postoji, promidžbeni sadržaj za predmetnu kriptovalutu u skladu s člankom 9.;
- (g) ispunila zahtjeve za ponuditelje utvrđene u članku 14.

2. Stavak 1. točke (b), (c), (d) i (f) ne primjenjuju se ni na jednu od sljedećih javnih ponuda kriptovalute koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca:

- (a) ponuda upućena na manje od 150 fizičkih ili pravnih osoba po državi članici kada te osobe djeluju za vlastiti račun;
- (b) ukupna vrijednost javne ponude kriptovalute u Uniji tijekom razdoblja od 12 mjeseci, počevši od početka ponude, ne prelazi 1 000 000 EUR odnosno istovjetan iznos u drugoj službenoj valuti ili u kriptovaluti;
- (c) ponuda kriptovalute koja je upućena isključivo kvalificiranim ulagateljima, pri čemu kriptovalutu mogu držati isključivo takvi kvalificirani ulagatelji.

3. Ova se glava ne primjenjuje na javne ponude kriptovalute koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca ako se primjenjuje nešto od sljedećeg:

- (a) kriptovaluta se nudi besplatno;
- (b) kriptovaluta se automatski stvara kao nagrada za održavanje distribuiranog zapisa ili potvrdu transakcija;
- (c) ponuda se odnosi na korisnički token koji omogućuje pristup robu ili usluzi koja postoji ili je u upotrebi;
- (d) imatelj kriptovalute ima pravo upotrijebiti kriptovalutu samo u zamjenu za robu i usluge unutar ograničene mreže trgovaca koji imaju ugovorne aranžmane s ponuditeljem.

Za potrebe točke (a) prvog podstavka, kriptovaluta se ne smatra besplatno ponuđenom ako kupci moraju ponuditelju dostaviti ili se moraju obvezati da će dostaviti osobne podatke u zamjenu za tu kriptovalutu ili ako ponuditelj kriptovalute od potencijalnih imatelja te kriptovalute primi bilo kakve naknade, provizije ili novčane ili nenovčane koristi u zamjenu za kriptovalutu.

Ako za svako 12-mjesečno razdoblje koje počinje od početka prvotne javne ponude ukupna vrijednost javne ponude kriptovalute u okolnostima iz prvog podstavka točke (d) u Uniji prelazi 1 000 000 EUR, ponuditelj nadležnom tijelu dostavlja opis ponude i objašnjenje razloga zbog kojih je ponuda izuzeta iz ove glave u skladu s prvim podstavkom točkom (d).

Na temelju dostavljenih informacija iz trećeg podstavka nadležno tijelo donosi propisno obrazloženu odluku ako smatra da djelatnost ne ispunjava uvjete za izuzeće kao ograničena mreža iz prvog podstavka točke (d) te o tome obavješćuje ponuditelja.

4. Izuzeća navedena u stavcima 2. i 3. ne primjenjuju se ako ponuditelj ili druga osoba koja djeluje u ime ponuditelja u svojoj komunikaciji obznani da namjerava tražiti uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nije token vezan uz imovinu ni token e-novca.

5. Odobrenje za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom u skladu s člankom 59. nije potrebno za pružanje skrbništva nad kriptoinovinom i upravljanje njome u ime klijenata ili za pružanje usluga prijenosa kriptoinovine u vezi s kriptoinovinom čije su javne ponude izuzete u skladu sa stavkom 3. ovog članka, osim ako:

(a) postoji još jedna javna ponuda iste kriptoinovine i ta ponuda ne ostvaruje korist od izuzeća; ili

(b) ako je ponuđena kriptoinovina uvrštena na platformu za trgovanje.

6. Ako se javna ponuda kriptoinovine koja nije token vezan uz imovinu ni token e-novca odnosi na korisnički token koji omogućuju pristup robi i uslugama koje još ne postoje ili još nisu u upotrebi, trajanje javne ponude opisano u bijeloj knjizi o kriptoinovini ne smije biti dulje od 12 mjeseci od dana objave bijele knjige o kriptoinovini.

7. Svaka naknadna javna ponuda kriptoinovine koja nije token vezan uz imovinu ni token e-novca, smatra se zasebnom javnom ponudom na koju se primjenjuju zahtjevi iz stavka 1., ne dovodeći u pitanje moguću primjenu stavaka 2. ili 3. na naknadnu javnu ponudu.

Za bilo koju naknadnu javnu ponudu kriptoinovine koja nije token vezan uz imovinu ni token e-novca nije obvezna dodatna bijela knjiga o kriptoinovini, ako je bijela knjiga o kriptoinovini objavljena u skladu s člancima 9. i 12., a osoba odgovorna za izradu takve bijele knjige u pisanom obliku pristane na njezinu upotrebu.

8. Ako je javna ponuda kriptoinovine koja nije token vezan uz imovinu ni token e-novca izuzeta od obveze objavljivanja bijele knjige o kriptoinovini u skladu sa stavkom 2. ili stavkom 3., ali se bijela knjiga ipak dobrovoljno izrađuje, primjenjuje se ova glava.

Članak 5.

Uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca

1. Nijedna osoba ne smije tražiti uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nije token vezan uz imovinu ni token e-novca, osim ako je ta osoba:

(a) pravna osoba;

(b) izradila bijelu knjigu o kriptoinovini za predmetnu kriptoinovinu u skladu s člankom 6.;

(c) dostavila bijelu knjigu o kriptoinovini u skladu s člankom 8.;

(d) objavila bijelu knjigu o kriptoinovini u skladu s člankom 9.;

(e) izradila, ako postoji, promidžbeni sadržaj za predmetnu kriptoinovinu u skladu s člankom 7.;

(f) objavila, ako postoji, promidžbeni sadržaj za predmetnu kriptoinovinu u skladu s člankom 9.;

(g) ispunila zahtjeve za osobe koje traže uvrštenje za trgovanje utvrđene u članku 14.

2. Ako je kriptoinovina uvrštena za trgovanje na inicijativu operatera platforme za trgovanje, a bijela knjiga o kriptoinovini nije objavljena u skladu s člankom 9. u slučajevima u kojima se to ovom Uredbom zahtijeva, operater platforme za trgovanje kriptoinovinom mora ispunjavati zahtjeve iz stavka 1. ovog članka.

3. Odstupajući od stavka 1., osoba koja traži uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nije token vezan uz imovinu ni token e-novca i relevantni operater platforme za trgovanje mogu se u pisanom obliku sporazumjeti da je operater platforme za trgovanje dužan ispuniti sve zahtjeve ili dio zahtjeva iz stavka 1. točaka od (b) do (g).

U sporazumu u pisanom obliku iz prvog podstavka ovog stavka jasno se navodi da osoba koja traži uvrštenje za trgovanje operateru platforme za trgovanje mora pružiti sve potrebne informacije kako bi taj operater mogao ispuniti zahtjeve iz stavka 1. točaka od (b) do (g), ovisno o slučaju.

4. Stavak 1. točke (b), (c) i (d) ne primjenjuju se ako je:

- (a) kriptoinovina već uvrštena za trgovanje na drugoj platformi za trgovanje kriptoinovinom u Uniji; i
- (b) bijela knjiga o kriptoinovini izrađena u skladu s člankom 6. i ažurirana u skladu s člankom 12. i ako osoba odgovorna za izradu takve bijele knjige u pisanom obliku pristane na njezinu upotrebu.

Članak 6.

Sadržaj i oblik bijele knjige o kriptoinovini

1. Bijela knjiga o kriptoinovini sadržava sve sljedeće informacije, kako je dodatno utvrđeno u Prilogu I.:

- (a) informacije o ponuditelju ili osobi koja traži uvrštenje za trgovanje;
- (b) informacije o izdavatelju, ako se razlikuje od ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje;
- (c) informacije o operateru platforme za trgovanje u slučajevima kada izrađuje bijelu knjigu o kriptoinovini;
- (d) informacije o projektu u vezi s kriptoinovinom;
- (e) informacije o javnoj ponudi kriptoinovine ili njezinu uvrštenju za trgovanje;
- (f) informacije o kriptoinovini;
- (g) informacije o pravima i obvezama koje su povezane s kriptoinovinom;
- (h) informacije o osnovnoj tehnologiji;
- (i) informacije o rizicima;
- (j) informacije o glavnim štetnim učincima mehanizma konsenzusa koji se upotrebljava za izdavanje kriptoinovine na klimu i o drugim štetnim učincima povezanim s okolišem.

Ako bijelu knjigu o kriptoinovini ne izrađuju osobe navedene u prvom podstavku točkama (a), (b) i (c), bijela knjiga o kriptoinovini mora sadržavati i identitet osobe koja je izradila bijelu knjigu o kriptoinovini i razlog zbog kojeg ju je ta konkretna osoba izradila.

2. Sve informacije navedene u stavku 1. moraju biti istinite, jasne i neobmanjujuće. Bijela knjiga o kriptoinovini ne smije sadržavati bitne propuste i mora biti sastavljena u sažetom i razumljivom obliku.

3. Bijela knjiga o kriptoinovini na prvoj stranici sadržava sljedeću jasnu i istaknutu izjavu:

„Ovu bijelu knjigu o kriptoinovini nije odobrilo nijedno nadležno tijelo u nijednoj državi članici Europske unije. Za sadržaj ove bijele knjige o kriptoinovini odgovoran je isključivo ponuditelj kriptoinovine.”

Ako je bijelu knjigu o kriptoinovini izradila osoba koja traži uvrštenje za trgovanje ili operater platforme za trgovanje, tada se u izjavi iz prvog podstavka umjesto riječi „ponuditelj” uključuju riječi „osoba koja traži uvrštenje za trgovanje” ili „operater platforme za trgovanje”.

4. Bijela knjiga o kriptoinovini ne smije sadržavati tvrdnje o budućoj vrijednosti kriptoinovine osim izjave iz stavka 5.

5. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava jasnu i nedvosmislenu izjavu o tome da:
- (a) kriptoomovina može djelomično ili u potpunosti izgubiti vrijednost;
  - (b) kriptoomovina nije nužno uvijek prenosiva;
  - (c) kriptoomovina nije nužno likvidna;
  - (d) korisnički token, ako se javna ponuda odnosi na korisnički token, nije nužno zamjenjiv za robu ili uslugu obećanu u bijeloj knjizi o kriptoomovini, osobito u slučaju neuspjeha ili prekida projekta koji se odnosi na kriptoomovinu;
  - (e) kriptoomovina nije obuhvaćena sustavima naknada štete za investitore iz Direktive 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁵⁾;
  - (f) kriptoomovina nije obuhvaćena sustavima osiguranja depozita iz Direktive 2014/49/EU.
6. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava izjavu upravljačkog tijela ponuditelja, osobe koja traži uvrštenje za trgovanje ili operatera platforme za trgovanje. U toj izjavi, koja se umeće nakon izjave iz stavka 3., potvrđuje se da je bijela knjiga o kriptoomovini u skladu s ovom glavom i da su, prema saznanjima upravljačkog tijela, informacije iznesene u bijeloj knjizi o kriptoomovini istinite, jasne i neobmanjujuće te da iz bijele knjige o kriptoomovini nisu izostavljene informacije koje bi mogle utjecati na njezino značenje.
7. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava sažetak, koji se umeće nakon izjave iz stavka 6., u kojem se ukratko i laičkim jezikom iznose ključne informacije o javnoj ponudi kriptoomovine ili o planiranom uvrštenju za trgovanje. Sažetak mora biti lako razumljiv te sastavljen i prikazan u jasnom i razumljivom obliku, napisan slovima veličine koja je pogodna za čitanje. Sažetak bijele knjige o kriptoomovini pruža odgovarajuće informacije o značajkama predmetne kriptoomovine kako bi se potencijalnim imateljima kriptoomovine olakšalo donošenje informirane odluke.
- Sažetak sadržava upozorenje o sljedećem:
- (a) treba ga se čitati kao uvod u bijelu knjigu o kriptoomovini;
  - (b) potencijalni imatelj svaku odluku o kupnji kriptoomovine treba temeljiti na sadržaju bijele knjige o kriptoomovini u cjelini, a ne samo na sažetku;
  - (c) javna ponuda kriptoomovine ne čini ponudu ni nuđenje kupnje financijskih instrumenata i svaka takva ponuda ili nuđenje mogući su jedino putem prospekta ili drugih dokumenata ponude u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom;
  - (d) bijela knjiga o kriptoomovini ne smatra se prospektom iz Uredbe (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁶⁾ ni drugim dokumentom ponude na temelju prava Unije ili nacionalnog prava.
8. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava datum kada je dostavljena i sadržaj.
9. Bijela knjiga o kriptoomovini izrađuje se na jednom od službenih jezika matične države članice ili na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.
- Ako se kriptoomovina nudi i u državi članici koja nije matična država članica, bijela knjiga o kriptoomovini izrađuje se i na jednom od službenih jezika države članice domaćina ili na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.
10. Bijela knjiga o kriptoomovini stavlja se na raspolaganje u strojno čitljivom formatu.
11. ESMA u suradnji s EBA-om izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, formati i predlošci za potrebe stavka 10.

⁽³⁵⁾ Direktiva 97/9/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 3. ožujka 1997. o sustavima naknada štete za investitore (SL L 84, 26.3.1997., str. 22.).

⁽³⁶⁾ Uredba (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja za trgovanje na uređenom tržištu te stavljanju izvan snage Direktive 2003/71/EZ (SL L 168, 30.6.2017., str. 12.).

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

12. ESMA u suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda o sadržaju, metodologiji i prikazu informacija iz stavka 1. prvog podstavka točke (j) u pogledu pokazatelja održivosti u odnosu na štetne učinke na klimu i druge štetne učinke povezane s okolišem.

Pri izradi nacrta regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ESMA razmatra različite vrste mehanizama konsenzusa koji se upotrebljavaju za potvrdu transakcija kriptoinovinom, njihove poticajne strukture i upotrebu energije, energije iz obnovljivih izvora i prirodnih resursa, proizvodnju otpada i emisije stakleničkih plinova. ESMA ažurira te regulatorne tehničke standarde s obzirom na regulatorni i tehnološki razvoj.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 7.

Promidžbeni sadržaji

1. Svi promidžbeni sadržaji koji se odnose na javnu ponudu kriptoinovine koja nije token vezan uz imovinu ni token e-novca ili na uvrštenje takve kriptoinovine za trgovanje moraju ispunjavati sve sljedeće zahtjeve:

- (a) promidžbeni sadržaji jasno su prepoznatljivi kao takvi;
- (b) informacije u promidžbenim sadržajima istinite su, jasne i neobmanjujuće;
- (c) informacije u promidžbenim sadržajima u skladu su s informacijama u bijeloj knjizi o kriptoinovini ako je bijela knjiga o kriptoinovini obvezna u skladu s člankom 4. ili člankom 5.;
- (d) u promidžbenim sadržajima jasno se navodi da je bijela knjiga o kriptoinovini objavljena i jasno se navodi adresa internetskih stranica ponuditelja, osobe koja traži uvrštenje za trgovanje ili operatera platforme za trgovanje predmetnom kriptoinovinom, kao i broj telefona i adresa e-pošte preko kojih se može stupiti u kontakt s tom osobom;
- (e) promidžbeni sadržaji sadržavaju sljedeću jasnu i istaknutu izjavu:

„Ovaj promidžbeni sadržaj o kriptoinovini nije pregledalo niti odobrilo nijedno nadležno tijelo u nijednoj državi članici Europske unije. Za sadržaj ovog promidžbenog sadržaja o kriptoinovini odgovoran je isključivo ponuditelj kriptoinovine.”

Ako promidžbeni sadržaj priprema osoba koja traži uvrštenje za trgovanje ili operater platforme za trgovanje, tada se u izjavu iz točke (e) prvog podstavka umjesto riječi „ponuditelj” uključuju riječi „osoba koja traži uvrštenje za trgovanje” ili „operater platforme za trgovanje”.

2. Ako je bijela knjiga o kriptoinovini obvezna u skladu s člankom 4. ili člankom 5., promidžbeni sadržaji ne smiju se širiti prije objave bijele knjige o kriptoinovini. To ne utječe na sposobnost ponuditelja, osobe koja traži uvrštenje za trgovanje ili operatera platforme za trgovanje da provode istraživanja tržišta.

3. Nadležno tijelo države članice u kojoj se promidžbeni sadržaji šire ovlašteno je procjenjivati usklađenost tih promidžbenih sadržaja sa stavkom 1.

Nadležno tijelo matične države članice prema potrebi pomaže nadležnom tijelu države članice u kojoj se šire promidžbeni sadržaji u procjeni usklađenosti promidžbenih sadržaja s informacijama u bijeloj knjizi o kriptoinovini.

4. Nadležno tijelo države članice domaćina bez nepotrebne odgode obavješćuje nadležno tijelo matične države članice ponuditelja, osobe koja traži uvrštenje kriptoinovine za trgovanje ili operatera platforme za trgovanje kriptoinovinom o primjeni svih nadzornih i istražnih ovlasti iz članka 94. u pogledu izvršenja ovog članka.

Članak 8.

Dostava bijele knjige o kriptoinovini i promidžbenih sadržaja

1. Ponuditelji, osobe koje traže uvrštenje za trgovanje ili operateri platformi za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca svoju bijelu knjigu o kriptoinovini dostavljaju nadležnom tijelu svoje matične države članice.

2. Promidžbeni sadržaji dostavljaju se, na zahtjev, nadležnom tijelu matične države članice i nadležnom tijelu države članice domaćina kada se obraćaju potencijalnim imateljima kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca u tim državama članicama.

3. Nadležna tijela ne zahtijevaju prethodno odobrenje bijelih knjiga o kriptoinovini ili promidžbenih sadržaja koji se na nju odnose prije njihove objave.

4. Pri dostavi bijele knjige o kriptoinovini iz stavka 1. objašnjavaju se razlozi zbog kojih se kriptoinovina opisana u bijeloj knjizi o kriptoinovini ne treba smatrati:

(a) kriptoinovinom isključenom iz područja primjene ove Uredbe u skladu s člankom 2. stavkom 4.;

(b) tokenom e-novca; ili

(c) tokenom vezanim uz imovinu.

5. Elementi navedeni u stavcima 1. i 4. dostavljaju se nadležnom tijelu matične države članice najkasnije 20 radnih dana prije datuma objave bijele knjige o kriptoinovini.

6. Ponuditelji i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca pri dostavi iz stavka 1. nadležnom tijelu svoje matične države članice pružaju i popis država članica domaćina, ako postoje, u kojima namjeravaju javno ponuditi svoju kriptoinovinu ili tražiti njezino uvrštenje za trgovanje. Pritom nadležno tijelo svoje matične države članice izvješćuju i o datumu početka planirane javne ponude ili planiranog uvrštenja za trgovanje i o svakoj promjeni tog datuma.

Nadležno tijelo matične države članice obavješćuje jedinstvenu kontaktnu točku država članica domaćina o planiranoj javnoj ponudi ili planiranom uvrštenju za trgovanje i toj jedinstvenoj kontaktnoj točki dostavlja odgovarajuću bijelu knjigu o kriptoinovini u roku od pet radnih dana od primitka popisa država članica domaćina iz prvog podstavka.

7. Nadležno tijelo matične države članice ESMA-i priopćuje informacije iz stavaka 1., 2. i 4. kao i datum početka planirane javne ponude ili planiranog uvrštenja za trgovanje i svaku promjenu tog datuma. Te informacije priopćuje u roku od pet radnih dana od njihova primitka od ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje.

ESMA stavlja na raspolaganje bijelu knjigu o kriptoinovini u registru, na temelju članka 109. stavka 2. do datuma početka javne ponude ili uvrštenja za trgovanje.

Članak 9.

Objava bijele knjige o kriptoinovini i promidžbenih sadržaja

1. Ponuditelji i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca objavljuju bijele knjige o kriptoinovini i, ovisno o slučaju, svoje promidžbene sadržaje na svojim internetskim stranicama, koje su javno dostupne, unaprijed u razumnom roku, a u svakom slučaju prije datuma početka javne ponude te kriptoinovine ili uvrštenja te kriptoinovine za trgovanje. Bijele knjige o kriptoinovini i, ovisno o slučaju, promidžbeni sadržaji ostaju dostupni na internetskim stranicama ponuditelja ili osoba koje traže uvrštenje za trgovanje onoliko dugo koliko građani posjeduju predmetnu kriptoinovinu.

2. Objavljene bijele knjige o kriptoinovini i, ovisno o slučaju, promidžbeni sadržaji moraju biti identični inačici dostavljenoj nadležnom tijelu u skladu s člankom 8. odnosno, ovisno o slučaju, inačici izmijenjenoj u skladu s člankom 12.

Članak 10.

Rezultat javne ponude i mehanizmi zaštite

1. Ponuditelji kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca koji utvrde rok za svoju javnu ponudu predmetne kriptoinovine objavljuju rezultat javne ponude na svojim internetskim stranicama najkasnije 20 radnih dana od isteka razdoblja upisa.

2. Ponuditelji kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca koji ne utvrde rok za svoju javnu ponudu predmetne kriptoinovine na svojim internetskim stranicama redovito, barem jednom mjesečno, objavljuju broj jedinica kriptoinovine u optjecaju.

3. Ponuditelji kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca koji utvrde rok za svoju javnu ponudu kriptoinovine moraju imati uspostavljene djelotvorne mehanizme za praćenje i zaštitu novčanih sredstava ili druge kriptoinovine prikupljene tijekom javne ponude. Takvi ponuditelji u tu svrhu osiguravaju da se novčana sredstva ili kriptoinovina prikupljeni tijekom javne ponude čuvaju pod skrbništvom jednog ili oboje od sljedećih:

(a) kreditne institucije, ako su novčana sredstva prikupljena tijekom javne ponude;

(b) pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji pruža skrbnništvo nad kriptoinovinom i upravljanje njome u ime klijenata.

4. Ako za javnu ponudu nije utvrđen rok, ponuditelj mora ispunjavati uvjete iz stavka 3. ovog članka dok ne istekne pravo malog imatelja na odustajanje utvrđeno u članku 13.

Članak 11.

Prava ponuditelja i osoba koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca

1. Nakon objavljivanja bijele knjige o kriptoinovini u skladu s člankom 9. i, ovisno o slučaju, izmijenjene bijele knjige o kriptoinovini u skladu s člankom 12., ponuditelji mogu ponuditi kriptoinovinu koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca na području cijele Unije te se takva kriptoinovina može uvrstiti za trgovanje na platformi za trgovanje kriptoinovinom u Uniji.

2. Ponuditelji i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca koji su objavili bijelu knjigu o kriptoinovini u skladu s člankom 9. i, ovisno o slučaju, izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoinovini u skladu s člankom 12. ne podliježu nikakvim dodatnim zahtjevima u pogledu informiranja u vezi s javnom ponudom predmetne kriptoinovine ili uvrštenjem takve kriptoinovine za trgovanje.

Članak 12.

Izmjena objavljenih bijelih knjiga o kriptoinovini i objavljenih promidžbenih sadržaja

1. Ponuditelji, osobe koje traže uvrštenje za trgovanje ili operateri platforme za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca svoje objavljene bijele knjige o kriptoinovini i, ovisno o slučaju, svoje objavljene promidžbene sadržaje moraju izmijeniti svaki put kada se pojavi značajan novi čimbenik, bitna pogreška ili bitna netočnost koji bi mogli utjecati na procjenu kriptoinovine. Taj se zahtjev primjenjuje dok traje javna ponuda ili onoliko dugo koliko je kriptoinovina uvrštena za trgovanje.

2. Ponuditelji, osobe koje traže uvrštenje za trgovanje ili operateri platforme za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca svoje izmijenjene bijele knjige o kriptoinovini i, ovisno o slučaju, izmijenjene promidžbene sadržaje dostavljaju nadležnom tijelu svoje matične države članice, zajedno s planiranim datumom objave i obrazloženjem izmjene, najkasnije sedam radnih dana prije njihove objave.

3. Ponuditelj, osoba koja traži uvrštenje za trgovanje ili operater platforme za trgovanje na dan objave, ili ranije ako to zatraži nadležno tijelo, na svojim internetskim stranicama bez odgode obavješćuju javnost o dostavi izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini nadležnom tijelu svoje matične države članice i pružaju sažetak obrazloženja dostave izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini.

4. Redosljed informacija u izmijenjenoj bijeloj knjizi o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, u izmijenjenim promidžbenim sadržajima mora biti dosljedan s onime u bijeloj knjizi o kriptoomovini ili promidžbenim sadržajima koji su objavljeni u skladu s člankom 9.

5. Nadležno tijelo matične države članice u roku od pet radnih dana od primitka izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, izmijenjenih promidžbenih sadržaja dostavlja izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, izmijenjene promidžbene sadržaje nadležnom tijelu država članica domaćina iz članka 8. stavka 6. i o toj dostavi i datumu objave obavješćuje ESMA-u.

ESMA izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoomovini nakon njezine objave stavlja na raspolaganje u registru, na temelju članka 109. stavka 2.

6. Ponuditelji, osobe koje traže uvrštenje za trgovanje ili operateri platformi za trgovanje kriptoomovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca objavljuju izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, izmijenjene promidžbene sadržaje zajedno s obrazloženjem izmjene na svojim internetskim stranicama u skladu s člankom 9.

7. Izmijenjena bijela knjiga o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, izmijenjeni promidžbeni sadržaji moraju nositi vremenski žig. Kao valjana označava se najnovija inačica izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, izmijenjenih promidžbenih sadržaja. Sve izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, izmijenjeni promidžbeni sadržaji ostaju dostupni onoliko dugo koliko građani posjeduju predmetnu kriptoomovinu.

8. Ako se javna ponuda odnosi na korisnički token koji omogućuje pristup robi i uslugama koje još ne postoje ili koje još nisu u upotrebi, promjene unesene u izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, izmijenjene promidžbene sadržaje ne dovode do produljenja roka od 12 mjeseci iz članka 4. stavka 6.

9. Starije inačice bijele knjige o kriptoomovini i promidžbenih sadržaja ostaju javno dostupne na internetskim stranicama ponuditelja, osoba koje traže uvrštenje za trgovanje ili operatera platformi za trgovanje najmanje 10 godina nakon datuma objave tih starijih inačica s istaknutim upozorenjem u kojem se navodi da te inačice više nisu valjane i s poveznicom na poseban odjeljak na internetskim stranicama u kojem se nalazi objavljena najnovija inačica tih dokumenata.

Članak 13.

Pravo na odustajanje

1. Mali imatelji koji kupuju kriptoomovinu koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca bilo izravno od ponuditelja bilo od pružatelja usluga povezanih s kriptoomovinom koji plasira kriptoomovinu u ime tog ponuditelja imaju pravo na odustajanje.

Mali imatelji u roku od 14 kalendarskih dana mogu odustati od svojeg sporazuma o kupnji kriptoomovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca bez snošenja ikakvih naknada ili troškova i bez obveze navođenja razloga. Razdoblje u kojem je moguće odustajanje počinje na dan kada mali imatelj ugovori kupnju kriptoomovine.

2. Za sve uplate primljene od malog imatelja, uključujući, ako je primjenjivo, bilo kakve naknade, povrat se izvršava bez nepotrebne odgode, a najkasnije 14 dana od dana kada se ponuditelja ili pružatelja usluga povezanih s kriptoomovinom koji plasira kriptoomovinu u ime tog ponuditelja obavijesti o odluci malog imatelja o odustajanju od sporazuma o kupnji te kriptoomovine.

Taj se povrat izvršava istim sredstvom plaćanja koje je mali imatelj upotrijebio za prvotnu transakciju, osim ako se mali imatelj izričito suglasi drugačije i pod uvjetom da se malom imatelju ne obračunavaju naknade ni troškovi zbog takvog povrata.

3. Ponuditelji kriptoomovine navode informacije o pravu na odustajanje iz stavka 1. u svojoj bijeloj knjizi o kriptoomovini.

4. Pravo na odustajanje iz stavka 1. ne primjenjuje se ako je kriptovaluta uvrštena za trgovanje prije nego što ju je mali imatelj kupio.

5. Ako ponuditelj utvrde vremenski rok za svoju javnu ponudu takve kriptovalute u skladu s člankom 10., pravo na odustajanje ne ostvaruje se nakon isteka razdoblja upisa.

Članak 14.

Obveze ponuditelja i osoba koje traže uvrštenje za trgovanje kriptovalutom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca

1. Ponuditelj i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje kriptovalutom koji nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca:

- (a) postupaju pošteno, pravedno i profesionalno;
- (b) komuniciraju s imateljima i potencijalnim imateljima kriptovalute na istinit, jasan i neobmanjujuć način;
- (c) utvrđuju, sprečavaju, rješavaju i objavljuju sve sukobe interesa koji bi se mogli pojaviti;
- (d) sve svoje sustave i sigurnosne pristupne protokole održavaju u skladu s odgovarajućim standardima Unije.

Za potrebe točke (d) prvog podstavka, ESMA u suradnji s EBA-om do 30. prosinca 2024. izdaje smjernice za utvrđivanje tih standarda Unije u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

2. Ponuditelj i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje kriptovalutom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca postupaju u najboljem interesu imatelja te kriptovalute i ravnopravno postupaju prema njima, osim ako se povlašteno postupanje prema određenim imateljima i razlozi za takvo povlašteno postupanje objave u bijeloj knjizi o kriptovaluti i, ovisno o slučaju, promidžbenim sadržajima.

3. Ako se neka javna ponuda kriptovalute koja nije token vezan uz imovinu ni token e-novca povuče, ponuditelj te kriptovalute osiguravaju da se sva novčana sredstva prikupljena od imatelja ili potencijalnih imatelja propisno vrate tim imateljima odnosno potencijalnim imateljima najkasnije 25 kalendarskih dana nakon dana povlačenja.

Članak 15.

Odgovornost za informacije navedene u bijeloj knjizi o kriptovaluti

1. Ako su ponuditelj, osoba koja traži uvrštenje za trgovanje ili operater platforme za trgovanje prekršili članak 6. navođenjem nepotpunih, neistinitih, nejasnih ili obmanjujućih informacija u svojoj bijeloj knjizi o kriptovaluti ili izmijenjenoj bijeloj knjizi o kriptovaluti, taj ponuditelj, osoba koja traži uvrštenje za trgovanje ili operater platforme za trgovanje i članovi njihova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela snose odgovornost prema imatelju kriptovalute za sve gubitke nastale zbog tog kršenja.

2. Bilo koje ugovorno izuzeće ili ograničavanje građanskopravne odgovornosti kako je navedeno u stavku 1. nema pravnog učinka.

3. Kada bijelu knjigu o kriptovaluti i promidžbene sadržaje pripremi operater platforme za trgovanje u skladu s člankom 5. stavkom 3., osoba koja traži uvrštenje za trgovanje odgovorna je i kada upravitelju platforme za trgovanje dostavi informacije koje su nepotpune, neistinite, nejasne ili obmanjujuće.

4. Imatelj kriptovalute dužan je iznijeti dokaze iz kojih je vidljivo da je ponuditelj, osoba koja traži uvrštenje za trgovanje ili operater platforme za trgovanje kriptovalutom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca prekršio članak 6. pružanjem nepotpunih, neistinitih, nejasnih ili obmanjujućih informacija i da je oslanjanje na te informacije utjecalo na odluku imatelja o kupnji, prodaji ili razmjeni te kriptovalute.

5. Ponuditelj, osoba koja traži uvrštenje za trgovanje ili operater platforme za trgovanje te članovi njihovih upravnih, upravljačkih ili nadzornih tijela nisu odgovorni imatelju kriptoimovine za gubitak koji je nastao zbog oslanjanja na informacije navedene u sažetku u skladu s člankom 6. stavkom 7., uključujući svaki njegov prijevod, osim ako sažetak:

- (a) dovodi u zabludu, netočan je ili nedosljedan kad se čita zajedno s ostalim dijelovima bijele knjige o kriptoimovini; ili
- (b) ne pruža, kad se čita zajedno s ostalim dijelovima bijele knjige o kriptoimovini, ključne informacije koje su potencijalnim imateljima kriptoimovine od pomoći pri razmatranju kupnje te kriptoimovine.

6. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje nijedna druga građanskopravna odgovornost u skladu s nacionalnim pravom.

GLAVA III.

TOKENI VEZANI UZ IMOVINU

POGLAVLJE 1.

Odobrenje za javnu ponudu tokena vezanih uz imovinu i za traženje njihova uvrštenja za trgovanje

Članak 16.

Odobrenje za rad

1. Nijedna osoba ne smije u Uniji dati javnu ponudu ni tražiti uvrštenje za trgovanje tokena vezanog uz imovinu, osim ako je ta osoba izdavatelj tog tokena vezanog uz imovinu i ako je:

- (a) pravna osoba ili drugi poduzetnik s poslovnim nastanom u Uniji i ima odobrenje za rad od nadležnog tijela svoje matične države članice u skladu s člankom 21.; ili
- (b) kreditna institucija koja ispunjava zahtjeve iz članka 17.

Neovisno o prvom podstavku, nakon što dobiju pisanu suglasnost izdavatelja tokena vezanog uz imovinu, druge osobe mogu davati javnu ponudu za taj token vezan uz imovinu ili tražiti njegovo uvrštenje za trgovanje. Te su osobe dužne pridržavati se članaka 27., 29. i 40.

Za potrebe točke (a) prvog podstavka, drugi poduzetnici mogu izdavati tokene vezane uz imovinu samo ako njihov pravni oblik jamči razinu zaštite interesa trećih strana koja je istovjetna razini zaštite koju pružaju pravne osobe i ako podliježu istovjetnom bonitetnom nadzoru koji je primjeren njihovom pravnom obliku.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se:

- (a) ako prosječna preostala vrijednost tokena vezanog uz imovinu koji izdaje određeni izdavatelj izračunata na kraju svakog kalendarskog dana tijekom razdoblja od 12 mjeseci nikad ne premašuje 5 000 000 EUR odnosno istovjetan iznos u drugoj službenoj valuti i ako izdavatelj nije povezan s mrežom drugih izuzetih izdavatelja; ili
- (b) ako je javna ponuda tokena vezanog uz imovinu upućena isključivo kvalificiranim ulagateljima, a token vezan uz imovinu mogu imati isključivo takvi kvalificirani ulagatelji.

Kada se primjenjuje ovaj stavak, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu moraju izraditi bijelu knjigu o kriptoimovini u skladu s člankom 19. i dostaviti tu bijelu knjigu o kriptoimovini i, na zahtjev, eventualne promidžbene sadržaje nadležnom tijelu svoje matične države članice.

3. Odobrenje za rad koje je nadležno tijelo izdalo osobi iz stavka 1. prvog podstavka točke (a) vrijedi u cijeloj Uniji i omogućuje izdavatelju tokena vezanog uz imovinu da u cijeloj Uniji javno nudi token vezan uz imovinu za koji je dobio odobrenje za rad ili da traži uvrštenje za trgovanje takvim tokenom vezanim uz imovinu.

4. Odobrenje za rad koje nadležno tijelo izda za izdavateljovu bijelu knjigu o kriptoimovini na temelju članka 17. stavka 1. ili članka 21. stavka 1. ili za izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoimovini na temelju članka 25. vrijedi za cijelo područje Unije.

Članak 17.

Zahtjevi za kreditne institucije

1. Token vezan uz imovinu koje izdaje kreditna institucija može se javno nuditi ili uvrstiti za trgovanje ako kreditna institucija:

(a) izradi bijelu knjigu o kriptoomovini u skladu s člankom 19. za svaki izdani token vezan uz imovinu, podnese tu bijelu knjigu o kriptoomovini na odobrenje nadležnom tijelu svoje matične države članice u skladu s regulatornim tehničkim standardima donesenima na temelju stavka 8. ovog članka i ako nadležno tijelo odobri bijelu knjigu o kriptoomovini;

(b) najmanje 90 radnih dana prije prvog izdavanja tokena vezanog uz imovinu obavijesti odgovarajuće nadležno tijelo i dostavi mu sljedeće informacije:

i. poslovni plan u kojemu je utvrđen poslovni model koji kreditna institucija namjerava primjenjivati;

ii. pravno mišljenje prema kojemu se token vezan uz imovinu ne smatra ničim od sljedećeg:

— kriptoomovinom isključenom iz područja primjene ove Uredbe u skladu s člankom 2. stavkom 4.,

— tokenom e-novca;

iii. detaljan opis mehanizama upravljanja iz članka 34. stavka 1.;

iv. politike i postupke navedene u članku 34. stavku 5. prvom podstavku;

v. opis ugovornih aranžmana s trećim stranama iz članka 34. stavka 5. drugog podstavka;

vi. opis politike kontinuiteta poslovanja iz članka 34. stavka 9.;

vii. opis mehanizama unutarnje kontrole i postupaka upravljanja rizicima iz članka 34. stavka 10.;

viii. opis uspostavljenih sustava i postupaka za zaštitu dostupnosti, vjerodostojnosti, cjelovitosti i povjerljivosti podataka iz članka 34. stavka 11.

2. Kreditna institucija koja je već obavijestila nadležno tijelo u skladu sa stavkom 1. točkom (b) pri izdavanju drugog tokena vezanog uz imovinu nije obvezna dostaviti informacije koje je prethodno dostavila nadležnom tijelu ako bi takve informacije bile istovjetne. Pri dostavi informacija navedenih u stavku 1. točki (b) kreditna institucija izričito potvrđuje da su informacije koje nisu ponovno dostavljene i dalje aktualne.

3. Nadležno tijelo koje primi obavijest iz stavka 1. točke (b) najkasnije 20 radnih dana od primitka informacija navedenih u toj obavijesti procjenjuje jesu li informacije koje su obvezne u skladu s tom točkom pružene. Ako nadležno tijelo zaključi da obavijest nije potpuna jer nedostaju određene informacije, o tome odmah obavješćuje kreditnu instituciju koja šalje obavijest i određuju rok do kojeg ta kreditna institucija mora dostaviti informacije koje nedostaju.

Rok za dostavljanje informacija koje nedostaju ne smije biti dulji od 20 radnih dana od datuma podnošenja zahtjeva. Do isteka tog roka suspendira se razdoblje utvrđeno u stavku 1. točki (b). Nadležno tijelo prema vlastitom nahođenju traži dopunu ili pojašnjenje tih informacija, ali se razdoblje iz stavka 1. točke (b) zbog toga ne suspendira.

Kreditna institucija ne smije davati javnu ponudu za token vezan uz imovinu niti zatražiti njegovo uvrštenje za trgovanje sve dok su dostavljene informacije nepotpune.

4. Kreditna institucija koja izdaje tokene vezane uz imovinu, uključujući značajne tokene vezane uz imovinu, ne podliježe člancima 16., 18., 20., 21., 24., 35., 41. i 42.

5. Nadležno tijelo bez odgađanja dostavlja potpune informacije primljene u skladu sa stavkom 1. ESB-u, a ako kreditna institucija ima poslovni nastan u državi članici čija službena valuta nije euro ili ako se token vezan uz imovinu veže uz službenu valutu države članice koja nije euro, također i središnjoj banci te države članice.

ESB i, ovisno o slučaju, središnja banka države članice iz prvog podstavka u roku od 20 radnih dana od primitka potpunih informacija izdaju mišljenje o tim informacijama te ga šalju nadležnom tijelu.

Nadležno tijelo obvezuje kreditnu instituciju da ne nudi javno niti da traži uvrštenje tokena vezanog uz imovinu za trgovanje u slučajevima kada ESB ili, ovisno o slučaju, središnja banka države članice iz prvog podstavka, izda negativno mišljenje na temelju rizika koji postoji za neometano funkcioniranje platnih sustava, transmisije monetarne politike ili monetarne suverenosti.

6. Nadležno tijelo ESMA-i dostavlja informacije iz članka 109. stavka 3. nakon provjere potpunosti informacija zaprimljenih na temelju stavka 1. ovog članka.

ESMA te informacije stavlja na raspolaganje u registru, na temelju članka 109. stavka 3. do datuma početka javne ponude ili uvrštenja za trgovanje.

7. Relevantno nadležno tijelo u roku dva radna dana od oduzimanja odobrenja za rad obavješćuje ESMA-u o oduzimanju odobrenja za rad kreditne institucije koja izdaje tokene vezane uz imovinu. ESMA informacije o takvom oduzimanju stavlja na raspolaganje u registru, na temelju članka 109. stavka 3. bez nepotrebne odgode.

8. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om i ESB-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog utvrđenja postupka odobravanja bijele knjige o kriptoinovini u skladu sa stavkom 1. točkom (a).

EBA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 18.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za rad

1. Pravne osobe ili drugi poduzetnici koji namjeravaju javno nuditi tokene vezane uz imovinu ili tražiti njihovo uvrštenje za trgovanje podnose zahtjev za odobrenje u skladu s člankom 16. nadležnom tijelu svoje matične države članice.

2. Zahtjev iz stavka 1. sadržava sve sljedeće informacije:

- (a) adresu izdavatelja koji podnosi zahtjev;
- (b) identifikacijsku oznaku pravne osobe izdavatelja koji podnosi zahtjev;
- (c) statut izdavatelja koji podnosi zahtjev, ako je primjenjivo;
- (d) poslovni plan u kojemu je utvrđen poslovni model koji izdavatelj koji podnosi zahtjev namjerava primjenjivati;
- (e) pravno mišljenje prema kojemu se token vezan uz imovinu ne smatra ničim od sljedećeg:
  - i. kriptoinovinom isključenom iz područja primjene ove Uredbe u skladu s člankom 2. stavkom 4.; ili
  - ii. tokenom e-novca;
- (f) detaljan opis mehanizama upravljanja izdavatelja koji podnosi zahtjev iz članka 34. stavka 1.;
- (g) ako postoje sporazumi o suradnji s određenim pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom, opis njihovih mehanizama unutarnje kontrole i postupaka za osiguravanje usklađenosti s obvezama u vezi sa sprečavanjem pranja novca i financiranja terorizma u skladu s Direktivom (EU) 2015/849;
- (h) identitet članova upravljačkog tijela izdavatelja koji podnosi zahtjev;
- (i) dokaz da osobe iz točke (h) imaju dovoljno dobar ugled i da posjeduju odgovarajuće znanje, vještine i iskustvo za upravljanje izdavateljem koji podnosi zahtjev;

- (j) dokaz da svaki dioničar ili član, izravan ili neizravan, koji ima kvalificirani udjel u izdavatelju koji podnosi zahtjev ima dovoljno dobar ugled;
- (k) bijelu knjigu o kriptoomovini iz članka 19.;
- (l) politike i postupke iz članka 34. stavka 5. prvog podstavka;
- (m) opis ugovornih aranžmana s trećim stranama kako je navedeno u članku 34. stavku 5. drugom podstavku;
- (n) opis politike kontinuiteta poslovanja izdavatelja koji podnosi zahtjev iz članka 34. stavka 9.;
- (o) opis mehanizama unutarnje kontrole i postupaka upravljanja rizicima iz članka 34. stavka 10.;
- (p) opis uspostavljenih sustava i postupaka za zaštitu dostupnosti, vjerodostojnosti, cjelovitosti ili povjerljivosti podataka, kako je navedeno u članku 34. stavku 11.;
- (q) opis postupaka rješavanja pritužbi izdavatelja koji podnosi zahtjev u skladu s člankom 31.;
- (r) ako je primjenjivo, popis država članica domaćina u kojima izdavatelj koji podnosi zahtjev namjerava javno nuditi token vezan uz imovinu ili tražiti uvrštenje za trgovanje tokenom vezanim uz imovinu.

3. Izdavatelji koji su već dobili odobrenje za izdavanje jednog tokena vezanog uz imovinu nisu obvezni dostaviti, u svrhu izdavanja odobrenja u pogledu drugog tokena vezanog uz imovinu, informacije koje su prethodno dostavili nadležnom tijelu ako bi takve informacije bile istovjetne. Pri dostavi informacija navedenih u stavku 2. izdavatelj izričito potvrđuje da su informacije koje nisu ponovno dostavljene i dalje ažurne.

4. Nadležno tijelo odmah i u svakom slučaju u roku od dva radna dana od primitka zahtjeva u skladu sa stavkom 1. u pisanom obliku potvrđuju njegov primitak izdavatelju koji podnosi zahtjev.

5. Za potrebe stavka 2. točaka i. i (j), izdavatelj tokena vezanog uz imovinu koji podnosi zahtjev dostavlja dokaze za sve sljedeće:

- (a) za sve članove upravljačkog tijela, uvjerenje o nekažnjavanju, odnosno dokaz da protiv osobe nisu izrečene sankcije na temelju mjerodavnog trgovačkog prava, stečajnog prava i prava u području financijskih usluga, ili u vezi sa sprečavanjem pranja novca i financiranja terorizma, prijevarama ili profesionalnom odgovornošću;
- (b) da članovi upravljačkog tijela izdavatelja tokena vezanog uz imovinu koji podnosi zahtjev, zajednički posjeduju odgovarajuće znanje, vještine i iskustvo za upravljanje izdavateljem tokena vezanog uz imovinu i da se od tih osoba zahtijeva da obavljanju svojih dužnosti posvete dovoljno vremena;
- (c) za sve dioničare i članove, izravne ili neizravne, koji imaju kvalificirane udjele u izdavatelju koji podnosi zahtjev, uvjerenje o nekažnjavanju i dokaz da protiv osobe nisu izrečene sankcije na temelju mjerodavnog trgovačkog prava, stečajnog prava i prava u području financijskih usluga, ili u vezi sa sprečavanjem pranja novca i financiranja terorizma, prijevarama ili profesionalnom odgovornošću;

6. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om i ESB-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog utvrđenja informacija iz stavka 2.

EBA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

7. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, predlošci i postupci za informacije koje se uključuju u zahtjev kako bi se osigurala ujednačenost u cijeloj Uniji.

EBA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 19.

Sadržaj i oblik bijele knjige o kriptoomovini za tokene vezane uz imovinu

1. Bijela knjiga o kriptoomovini za token vezan uz imovinu sadržava sve sljedeće informacije, kako je dodatno utvrđeno u Prilogu II.:

- (a) informacije o izdavatelju tokena vezanog uz imovinu;
- (b) informacije o tokenu vezanom uz imovinu;
- (c) informacije o javnoj ponudi tokena vezanog uz imovinu ili njegovu uvrštenju za trgovanje;
- (d) informacije o pravima i obvezama koje se odnose na token vezan uz imovinu;
- (e) informacije o osnovnoj tehnologiji;
- (f) informacije o rizicima;
- (g) informacije o pričuvi imovine;
- (h) informacije o glavnim štetnim učincima mehanizma konsenzusa koji se upotrebljava za izdavanje tokena vezanog uz imovinu na klimu i o drugim štetnim učincima povezanima s okolišem.

Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava i identitet osobe koja nije izdavatelj a koja javno nudi ili traži uvrštenje za trgovanje u skladu s člankom 16. stavkom 1. drugim podstavkom te razlog zbog kojeg ta konkretna osoba nudi taj token vezan uz imovinu ili traži njegovo uvrštenje za trgovanje. Ako bijelu knjigu o kriptoomovini ne izrađuje izdavatelj, bijela knjiga o kriptoomovini mora sadržavati i identitet osobe koja je izradila bijelu knjigu o kriptoomovini i razlog zbog kojeg ju je ta konkretna osoba izradila.

2. Sve informacije navedene u stavku 1. moraju biti istinite, jasne i neobmanjujuće. Bijela knjiga o kriptoomovini ne smije sadržavati bitne propuste i mora biti sastavljena u sažetom i razumljivom obliku.

3. Bijela knjiga o kriptoomovini ne smije sadržavati tvrdnje o budućoj vrijednosti kriptoomovine osim izjave iz stavka 4.

4. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava jasnu i nedvosmisleni izjavu o tome da:

- (a) token vezan uz imovinu može djelomično ili u potpunosti izgubiti vrijednost;
- (b) token vezan uz imovinu nije nužno uvijek prenosiv;
- (c) token vezan uz imovinu nije nužno likvidan;
- (d) token vezan uz imovinu nije obuhvaćen sustavima naknada štete za investitore u skladu s Direktivom 97/9/EC;
- (e) token vezan uz imovinu nije obuhvaćen sustavima osiguranja depozita iz Direktive 2014/49/EU.

5. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava izjavu upravljačkog tijela izdavatelja tokena vezanog uz imovinu. U toj izjavi potvrđuje se da je bijela knjiga o kriptoomovini u skladu s ovom glavom i da su, prema saznanjima upravljačkog tijela, informacije iznesene u bijeloj knjizi o kriptoomovini istinite, jasne i neobmanjujuće te da iz bijele knjige o kriptoomovini nisu izostavljene informacije koje bi mogle utjecati na njezino značenje.

6. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava sažetak, koji se umeće nakon izjave iz stavka 5., u kojem se ukratko i laičkim jezikom iznose ključne informacije o javnoj ponudi tokena vezanog uz imovinu ili o planiranom uvrštenju tokena vezanog uz imovinu za trgovanje. Sažetak mora biti lako razumljiv te sastavljen i prikazan u jasnom i razumljivom obliku, napisan slovima veličine koja je pogodna za čitanje. Sažetak bijele knjige o kriptoomovini pruža odgovarajuće informacije o značajkama predmetnog tokena kako bi se potencijalnim imateljima tog tokena vezanog uz imovinu olakšalo donošenje informirane odluke.

Sažetak sadržava upozorenje o sljedećem:

- (a) treba ga se pročitati kao uvod u bijelu knjigu o kriptoomovini;
- (b) potencijalni imatelj svaku odluku o kupnji tokena vezanog uz imovinu treba temeljiti na sadržaju bijele knjige o kriptoomovini u cjelini, a ne samo na sažetku;
- (c) javna ponuda tokena vezanog uz imovinu ne čini ponudu ni nuđenje kupnje financijskih instrumenata i svaka takva ponuda ili nuđenje mogući su jedino putem prospekta ili drugih dokumenata ponude u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom;
- (d) bijela knjiga o kriptoomovini ne smatra se prospektom iz Uredbe (EU) 2017/1129 ni drugim dokumentom ponude na temelju prava Unije ili nacionalnog prava.

U sažetku se navodi da imatelji tokena vezanih uz imovinu imaju pravo iskupa u svakom trenutku i izlažu se uvjeti takvog iskupa.

7. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava datum kada je dostavljena i sadržaj.

8. Bijela knjiga o kriptoomovini izrađuje se na jednom od službenih jezika matične države članice ili na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.

Ako se token vezan uz imovinu nudi i u državi članici koja nije matična država članica izdavatelja, bijela knjiga o kriptoomovini izrađuje se i na jednom od službenih jezika države članice domaćina ili na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.

9. Bijela knjiga o kriptoomovini stavlja se na raspolaganje u strojno čitljivom formatu.

10. ESMA u suradnji s EBA-om izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, formati i predlošci za potrebe stavka 9.

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

11. ESMA u suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda o sadržaju, metodologiji i prikazu informacija iz stavka 1. prvog podstavka točke (h) u pogledu pokazatelja održivosti u odnosu na štetne učinke na klimu i druge štetne učinke povezane s okolišem.

Pri izradi nacrta regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ESMA razmatra različite vrste mehanizama konsenzusa koji se upotrebljavaju za potvrdu transakcija kriptoomovinom, njihove poticajne strukture i upotrebu energije, energije iz obnovljivih izvora i prirodnih resursa, proizvodnju otpada i emisije stakleničkih plinova. ESMA ažurira te regulatorne tehničke standarde s obzirom na regulatorni i tehnološki razvoj.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 20.

Procjena zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad

1. Nadležna tijela koja prime zahtjev za odobrenje za rad iz članka 18. u roku od 25 radnih dana od njegova primitka procjenjuju sadržava li taj zahtjev, uključujući bijelu knjigu o kriptoomovini iz članka 19., sve potrebne informacije. Odmah obavješćuju izdavatelja koji je podnio zahtjev o tome nedostaju li zahtjevu, uključujući bijelu knjigu o kriptoomovini, potrebne informacije. Ako zahtjev i bijela knjiga o kriptoomovini nisu potpuni, nadležna tijela utvrđuju rok do kojega izdavatelj koji podnosi zahtjev treba dostaviti informacije koje nedostaju.

2. Nadležna tijela u roku od 60 radnih dana od primitka potpunog zahtjeva procjenjuju usklađenost izdavatelja koji podnosi zahtjev sa zahtjevima iz ove glave te donose detaljno obrazložen nacrt odluke o izdavanju ili odbijanju odobrenja za rad. Tijekom tih 60 radnih dana nadležna tijela mogu od izdavatelja koji podnosi zahtjev zatražiti informacije o zahtjevu, uključujući o bijeloj knjizi o kriptoomovini iz članka 19.

Tijekom procesa procjene nadležna tijela mogu surađivati s nadležnim tijelima za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma, financijsko-obavještajnim jedinicama ili drugim javnim tijelima.

3. Razdoblje procjene iz stavaka 1. i 2. suspendira se tijekom razdoblja od datuma kada su nadležna tijela zatražila informacije koje nedostaju do njihova primitka odgovora na taj zahtjev od izdavatelja koji podnosi zahtjev. Ta suspenzija ne smije biti dulja od 20 radnih dana. Nadležna tijela prema vlastitom nahođenju traže dopunu ili pojašnjenje tih informacija, ali se razdoblje procjene iz stavaka 1. i 2. zbog toga ne suspendira.

4. Po isteku razdoblja od 60 radnih dana iz stavka 2. nadležna tijela dostavljaju nacrt odluke i zahtjev EBA-i, ESMA-i i ESB-u. Ako izdavatelj koji podnosi zahtjev ima poslovni nastan u državi članici čija službena valuta nije euro ili ako se token vezan uz imovinu veže uz službenu valutu države članice koja nije euro, nadležna tijela dostavljaju nacrt odluke i zahtjev i središnjoj banci te države članice.

5. EBA i ESMA na zahtjev nadležnog tijela i u roku od 20 radnih dana od primitka nacrtu odluke i zahtjeva izdaju mišljenje o svojoj ocjeni pravnog mišljenja iz članka 18. stavka 2. točke (e) te svoja mišljenja dostavljaju predmetnom nadležnom tijelu.

ESB ili, prema potrebi, središnja banka iz stavka 4. u roku od 20 radnih dana od primitka nacrtu odluke i zahtjeva izdaje mišljenje o svojoj ocjeni rizika koje bi izdavanje tog tokena vezanog uz imovinu moglo činiti za financijsku stabilnost, neometano funkcioniranje platnih sustava, prijenos monetarne politike i monetarnu suverenost te dostavlja svoje mišljenje predmetnom nadležnom tijelu.

Ne dovodeći u pitanje članak 21. stavak 4., mišljenja iz prvog i drugog podstavka ovog stavka nisu obvezujuća.

Međutim, nadležno tijelo propisno razmatra mišljenja iz prvog i drugog podstavka ovog stavka.

Članak 21.

Izdavanje ili odbijanje izdavanja odobrenja za rad

1. Najkasnije 25 radnih dana od primitka mišljenja iz članka 20. stavka 5. nadležna tijela donose detaljno obrazloženu odluku o izdavanju ili odbijanju izdavanja odobrenja za rad izdavatelju koji podnosi zahtjev i u roku od pet radnih dana od donošenja te odluke o njoj obavješćuju izdavatelja koji podnosi zahtjev. Ako izdavatelj koji podnosi zahtjev dobije odobrenje za rad, smatra se da je i njegova bijela knjiga o kriptoomovini odobrena.

2. Nadležna tijela odbijaju izdavanje odobrenja za rad ako postoje objektivni i očiti razlozi da:

(a) upravljačko tijelo izdavatelja koji podnosi zahtjev moglo bi dovesti u pitanje njegovo djelotvorno, dobro i razborito upravljanje i kontinuitet poslovanja te odgovarajuće razmatranje interesa njegovih klijenata i integriteta tržišta;

- (b) članovi upravljačkog tijela ne ispunjavaju kriterije iz članka 34. stavka 2.;
- (c) dioničari i članovi, izravni ili neizravni, koji imaju kvalificirane udjele ne ispunjavaju kriterije dovoljno dobrog ugleda iz članka 34. stavka 4.;
- (d) izdavatelj koji podnosi zahtjev ne ispunjava ili vjerojatno neće ispuniti neki od zahtjeva iz ove glave;
- (e) poslovni model izdavatelja koji podnosi zahtjev mogao bi biti ozbiljna prijetnja za integritet tržišta, financijsku stabilnost ili neometano funkcioniranje platnih sustava ili izlaže podnositelja zahtjeva za izdavatelja ili sektor ozbiljnim rizicima od pranja novca i financiranja terorizma.

3. EBA i ESMA do 30. lipnja 2024. zajednički izdaju smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 odnosno člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010, o procjeni primjerenosti članova upravljačkog tijela izdavatelja tokena vezanih uz imovinu te dioničara i članova, izravnih ili neizravnih, koji imaju kvalificirane udjele u izdavateljima tokena vezanih uz imovinu.

4. Nadležna tijela odbijaju izdati odobrenje za rad i ako ESB ili, prema potrebi, središnja banka da negativno mišljenje u skladu s člankom 20. stavkom 5. na temelju rizika koji postoji za neometano funkcioniranje platnih sustava, prijenosa monetarne politike ili monetarnog suvereniteta.

5. Nadležna tijela u roku od dva radna dana od izdavanja odobrenja za rad dostavljaju jedinstvenoj kontaktnoj točki države članice domaćina, ESMA-i, EBA-i, ESB-u i, prema potrebi, središnjim bankama iz članka 20. stavka 3. informacije utvrđene u članku 109. stavku 3.

ESMA te informacije stavlja u raspolaganje u registru, na temelju članka 109. stavka 3. do datuma početka javne ponude ili uvrštenja za trgovanje.

6. Nadležna tijela obavješćuju EBA-u, ESMA-u i ESB te, prema potrebi, središnju banku iz članka 20. stavka 4. o svim zahtjevima za koja nisu izdana odobrenja za rad i daju obrazloženje odluke te, prema potrebi, objašnjenje svih odstupanja od mišljenja iz članka 20. stavka 5.

Članak 22.

Izvjestavanje o tokenima vezanima uz imovinu

1. Za svaki token vezan uz imovinu čija je vrijednost izdanja veća od 100 000 000 EUR izdavatelj jednom u tri mjeseca podnosi izvješće nadležnom tijelu o sljedećim informacijama:

- (a) broju imatelja;
- (b) vrijednosti izdanog tokena vezanog uz imovinu i veličini pričuve imovine;
- (c) prosječnom broju i prosječnoj agregiranoj vrijednosti transakcija po danu tijekom relevantnog tromjesečja;
- (d) procjeni prosječnog broja i prosječnoj agregiranoj vrijednosti transakcija po danu tijekom relevantnog tromjesečja koje su povezane s upotrebom tokena kao sredstva razmjene unutar područja s jedinstvenom valutom.

Za potrebe točaka (c) i (d) prvog podstavka „transakcija” znači svaka promjena fizičke ili pravne osobe koja ima pravo na token vezan uz imovinu koja proizlazi iz prijenosa tokena vezanog uz imovinu s jedne adrese ili računa distribuiranog zapisa na drugu adresu ili drugi račun distribuiranog zapisa.

Transakcije koje su povezane s razmjenom za novčana sredstva ili drugu kriptovimovinu s izdavateljem ili s pružateljem usluga povezanih s kriptovimovinom, ne smatraju se povezanim s upotrebom tokena vezanog uz imovinu kao sredstva razmjene, osim ako postoje dokazi da se token vezan uz imovinu upotrebljava za namiru transakcija u drugim kriptovimovinama.

2. Nadležno tijelo može od izdavatelja tokena vezanih uz imovinu zahtijevati da ispune obvezu izvješćivanja iz stavka 1. u pogledu tokena vezanih uz imovinu koji su izdani u vrijednosti manjoj od 100 000 000 EUR.

3. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju usluge povezane s tokenom vezanim uz imovinu dostavljaju izdavatelju tokena vezanog uz imovinu informacije potrebne za sastavljanje izvješća iz stavka 1., među ostalim izvješćivanjem o transakcijama izvan distribuiranog zapisa.

4. Nadležno tijelo zaprimljene informacije razmjenjuje s ESB-om i, prema potrebi, središnjom bankom iz članka 20. stavka 4. te s nadležnim tijelima država članica domaćina.

5. ESB i, prema potrebi, središnja banka iz članka 20. stavka 4. mogu nadležnom tijelu dati vlastite procjene tromjesečnog prosječnog broja i prosječne agregirane vrijednosti transakcija po danu koje su povezane s upotrebom tokena vezanog uz imovinu kao sredstva razmjene unutar područja s jedinstvenom valutom.

6. EBA u bliskoj suradnji s ESB-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja metodologije za procjenu tromjesečnog prosječnog broja i prosječne agregirane vrijednosti transakcija po danu koje su povezane s upotrebom tokena vezanog uz imovinu kao sredstva razmjene unutar područja s jedinstvenom valutom.

EBA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

7. EBA sastavlja nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, formati i predlošci za potrebe izvješćivanja iz stavka 1. i pružanja informacija iz stavka 3.

EBA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 23.

Ograničenja izdavanja tokena vezanih uz imovinu koji se u velikoj mjeri upotrebljavaju kao sredstvo razmjene

1. Ako se procijeni da su za određeni token vezan uz imovinu tromjesečni prosječni broj i prosječna agregirana vrijednost transakcija po danu povezanih s upotrebom tokena kao sredstva razmjene unutar područja s jedinstvenom valutom veći od jednog milijuna transakcija odnosno 200 000 000 EUR, izdavatelj:

(a) prestaje izdavati taj token vezan uz imovinu; i

(b) u roku od 40 radnih dana od dosezanja tog praga podnosi plan nadležnom tijelu kako bi se osiguralo da procijenjeni tromjesečni prosječan broj i prosječna agregirana vrijednost tih transakcija po danu budu manji od jednog milijuna transakcija odnosno 200 000 000 EUR.

2. Nadležno tijelo koristi se informacijama koje je dostavio izdavatelj, vlastitim procjenama ili procjenama ESB-a ili, prema potrebi, središnje banke iz članka 20. stavka 4., ovisno o tome koji je iznos viši, kako bi procijenilo je li dosegnut prag iz stavka 1.

3. Ako nekoliko izdavatelja izdaje isti token vezan uz imovinu, nadležno tijelo procjenjuje kriterije iz stavka 1. nakon agregiranja podataka svih izdavatelja.

4. Izdavatelj podnosi plan iz stavka 1. točke (b) na odobrenje nadležnom tijelu. Kad je potrebno, nadležno tijelo zahtijeva izmjene, kao što je određenje minimalne nominalne vrijednosti, kako bi se osiguralo pravodobno smanjenje upotrebe tokena vezanog uz imovinu kao sredstva razmjene.

5. Nadležno tijelo dopušta izdavatelju ponovno izdavanje tokena vezanog uz imovinu samo ako ima dokaze da su procijenjeni tromjesečni prosječni broj i prosječna agregirana vrijednost transakcija po danu povezanih s upotrebom tokena kao sredstva razmjene na području s jedinstvenom valutom manji od jednog milijuna transakcija odnosno od 200 000 000 EUR.

Članak 24.

Oduzimanje odobrenja za rad

1. Nadležna tijela oduzimaju odobrenje za rad izdavatelju tokena vezanog uz imovinu u svakom od sljedećih slučajeva:

- (a) izdavatelj je prestao poslovati u razdoblju od šest uzastopnih mjeseci ili nije iskoristio odobrenje za rad tijekom 12 uzastopnih mjeseci;
- (b) izdavatelj je odobrenje ishodio nepropisno, na primjer lažnim izjavama u zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad iz članka 18. ili u bilo kojoj bijeloj knjizi o kriptoomovini izmijenjenoj u skladu s člankom 25.;
- (c) izdavatelj više ne ispunjava uvjete na temelju kojih je izdano odobrenje za rad;
- (d) izdavatelj je ozbiljno prekršio odredbe iz ove glave;
- (e) izdavatelj je podvrgnut planu iskupa;
- (f) izdavatelj se izričito odrekao odobrenja za rad ili je odlučio prekinuti poslovanje;
- (g) djelatnost izdavatelja ozbiljna je prijetnja za integritet tržišta, financijsku stabilnost, neometano funkcioniranje platnih sustava ili izlaže izdavatelja ili sektor ozbiljnim rizicima od pranja novca i financiranja terorizma.

Izdavatelj tokena vezanog uz imovinu dužan je obavijestiti svoje nadležno tijelo o situacijama navedenima u prvom podstavku točkama (e) i (f).

2. Nadležna tijela također oduzimaju odobrenje za rad izdavatelju tokena vezanog uz imovinu ako ESB ili, ako je to primjenjivo, središnja banka iz članka 20. stavka 4. izda mišljenje da je token vezan uz imovinu ozbiljna prijetnja za neometano funkcioniranje platnih sustava, prijenos monetarne politike ili monetarni suverenitet.

3. Nadležna tijela ograničavaju broj tokena vezanog uz imovinu koji se izdaje ili određuju minimalnu nominalnu vrijednost za token vezan uz imovinu ako ESB ili, ako je to primjenjivo, središnja banka iz članka 20. stavka 4. izda mišljenje da je token vezan uz imovinu prijetnja za neometano funkcioniranje platnih sustava, prijenos monetarne politike ili monetarni suverenitet te određuju primjenjivo ograničenje ili minimalnu nominalnu vrijednost.

4. Relevantna nadležna tijela bez odgode obavješćuju nadležno tijelo izdavatelja tokena vezanog uz imovinu o sljedećim situacijama:

- (a) treći subjekt iz članka 34. stavka 5. prvog podstavka točke (h) ove Uredbe izgubio je odobrenje za rad kao kreditna institucija iz članka 8. Direktive 2013/36/EU, kao pružatelj usluga povezanih s kriptoomovinom iz članka 59. ove Uredbe, kao institucija za platni promet ili kao institucija za elektronički novac;
- (b) članovi upravljačkog tijela izdavatelja ili dioničari ili članovi, izravni ili neizravni, koji imaju kvalificirane udjele u izdavatelju prekršili su odredbe nacionalnog prava kojima se prenosi Direktiva (EU) 2015/849.

5. Nadležna tijela oduzimaju odobrenje za rad izdavatelja tokena vezanog uz imovinu ako smatraju da situacije iz stavka 4. ovoga članka narušavaju dobar ugled članova upravljačkog tijela tog izdavatelja ili dobar ugled bilo kojeg dioničara ili člana, izravnog ili neizravnog, koji ima kvalificirane udjele u izdavatelju, ili ako postoji naznaka propusta u mehanizmima upravljanja ili mehanizmima unutarnje kontrole iz članka 34.

U slučaju oduzimanja odobrenja za rad izdavatelj tokena vezanog uz imovinu provodi postupak iz članka 47.

6. Nadležno tijelo u roku od dva radna dana od oduzimanja odobrenja za rad obavješćuje ESMA-u o oduzimanju odobrenja za rad izdavatelja tokena vezanog uz imovinu. ESMA informacije o takvom oduzimanju stavlja na raspolaganje u registru iz članka 109. bez nepotrebne odgode.

Članak 25.

Izmjena objavljenih bijelih knjiga o kriptoomovini za tokene vezane uz imovinu

1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu obavješćuju nadležno tijelo u svojoj matičnoj državi članici o svakoj planiranoj promjeni poslovnog modela koja bi mogla znatno utjecati na odluku bilo kojeg imatelja ili potencijalnog imatelja o kupnji tokena vezanih uz imovinu, a koja se dogodi nakon izdavanja odobrenja za rad u skladu s člankom 21. ili nakon odobrenja bijele knjige o kriptoomovini u skladu s člankom 17., kao i u kontekstu članka 23. Te promjene, među ostalim, uključuju sve bitne izmjene:

- (a) mehanizama upravljanja, uključujući linije izvješćivanja upravljačkom tijelu i okvir za upravljanje rizicima;
- (b) pričuvne imovine i skrbništva nad pričuvnom imovinom;
- (c) prava dodijeljenih imateljima tokena vezanih uz imovinu;
- (d) mehanizma izdavanja i iskupa tokena vezanog uz imovinu;
- (e) protokola za potvrdu transakcija tokenima vezanima uz imovinu;
- (f) funkcioniranja vlastite tehnologije distribuiranog zapisa izdavatelja ako se tokeni vezani uz imovinu izdaju, prenose i pohranjuju upotrebom tehnologije distribuiranog zapisa;
- (g) mehanizama za osiguravanje likvidnosti tokena vezanih uz imovinu, uključujući politiku upravljanja likvidnošću i postupke za izdavatelje značajnih tokena vezanih uz imovinu iz članka 45.;
- (h) aranžmana s trećim subjektima, među ostalim o upravljanju pričuvnom imovinom i ulaganju pričuve, skrbništva nad pričuvnom imovinom i, ovisno o slučaju, javne distribucije tokena vezanih uz imovinu;
- (i) postupka rješavanja pritužbi;
- (j) procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma te s tim povezanih općih politika i postupaka.

Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu obavješćuju nadležno tijelo svoje matične države članice najkasnije 30 radnih dana prije nego što planirane promjene počnu proizvoditi učinke.

2. Ako je neka planirana promjena iz stavka 1. prijavljena nadležnom tijelu, izdavatelj tokena vezanog uz imovinu izrađuje nacrt izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini, pri čemu redosljed informacija koje su u njoj navedene mora biti u skladu s redosljedom u izvornoj bijeloj knjizi o kriptoomovini.

Izdavatelj tokena vezanog uz imovinu dostavlja nacrt izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini nadležnom tijelu matične države članice.

Nadležno tijelo elektroničkim putem potvrđuje primitak nacrtu izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini što prije, a najkasnije pet radnih dana od njegova primitka.

Nadležno tijelo izdaje odobrenje ili odbija izdati odobrenje za nacrt izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini u roku od 30 radnih dana od potvrde njegovog primitka. Nadležno tijelo tijekom pregleda nacrtu izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini može zatražiti dodatne informacije, pojašnjenja ili obrazloženja u vezi s nacrtom izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini. Ako ih nadležno tijelo zatraži, rok od 30 radnih dana počinje teći tek nakon što nadležno tijelo primi zatražene dodatne informacije.

3. Ako nadležno tijelo smatra da su izmjene bijele knjige o kriptoomovini potencijalno relevantne za neometano funkcioniranje platnih sustava, prijenos monetarne politike i monetarni suverenitet, ono se savjetuje s ESB-om i, ako je to primjenjivo, središnjom bankom iz članka 20. stavka 4. U takvim slučajevima nadležno tijelo također se može savjetovati s EBA-om i ESMA-om.

ESB ili relevantna središnja banka i, ako je to primjenjivo, EBA i ESMA dostavljaju mišljenje u roku od 20 radnih dana od savjetovanja iz prvog podstavka.

4. Ako nadležno tijelo izda odobrenje za izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoomovini, ono može od izdavatelja tokena vezanog uz imovinu zatražiti:

- (a) da uspostave mehanizme za zaštitu imatelja tokena vezanog uz imovinu ako bi potencijalna izmjena poslovanja izdavatelja mogla bitno utjecati na vrijednost, stabilnost ili rizike tokena vezanog uz imovinu ili pričuvne imovine;
- (b) da poduzme sve odgovarajuće korektivne mjere kako bi se odgovorilo na bojazni u vezi s integritetom tržišta, financijskom stabilnošću ili neometanim funkcioniranjem platnih sustava.

Nadležno tijelo zahtijeva od izdavatelja tokena vezanog uz imovinu da poduzme sve odgovarajuće korektivne mjere kako bi se odgovorilo na bojazni u vezi s neometanim funkcioniranjem platnih sustava, prijenosom monetarne politike ili monetarnim suverenitetom, ako takve korektivne mjere predloži ESB ili, ako je to primjenjivo, središnja banka iz članka 20. stavka 4. u okviru savjetovanja iz stavka 3. ovog članka.

Ako ESB ili središnja banka iz članka 20. stavka 4. predloži mjere koje se razlikuju od onih koje je zatražilo nadležno tijelo, predložene se mjere kombiniraju ili se, ako to nije moguće, traži stroža mjera.

5. Nadležno tijelo dostavlja izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoomovini ESMA-i, jedinstvenim kontaktnim točkama država članica domaćina, EBA-i, ESB-u, ako je to primjenjivo, središnjoj banci predmetne države članice u roku od dva radna dana od izdavanja odobrenja.

ESMA tu izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoomovini bez odgode stavlja na raspolaganje u okviru registra iz članka 109.

Članak 26.

Odgovornost izdavatelja tokena vezanih uz imovinu za informacije u bijeloj knjizi o kriptoomovini

1. Ako je izdavatelj prekršio članak 19. navođenjem nepotpunih, neistinitih, nejasnih ili obmanjujućih informacija u svojoj bijeloj knjizi o kriptoomovini ili izmijenjenoj bijeloj knjizi o kriptoomovini, taj izdavatelj i članovi njegovog upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela snose odgovornost prema imatelju tog tokena vezanog uz imovinu za sve gubitke koji nastanu zbog tog kršenja.

2. Bilo koje ugovorno izuzeće ili ograničavanje građanskopravne odgovornosti iz stavka 1. nema pravni učinak.

3. Imatelj tokena vezanog uz imovinu dužan je iznijeti dokaze iz kojih je vidljivo da je izdavatelj tokena vezanog uz imovinu prekršio članak 19. navođenjem nepotpunih, neistinitih, nejasnih ili obmanjujućih informacija u svojoj bijeloj knjizi o kriptoomovini ili izmijenjenoj bijeloj knjizi o kriptoomovini i da je oslanjanje na te informacije utjecalo na odluku imatelja o kupnji, prodaji ili razmjeni tog tokena vezanog uz imovinu.

4. Izdavatelj i članovi njegovog upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela nisu odgovorni za gubitak pretrpljen zbog oslanjanja na informacije navedene u sažetku u skladu s člankom 19., uključujući svaki njegov prijevod, osim ako sažetak:

- (a) dovodi u zabludu, netočan je ili nedosljedan kad se čita zajedno s ostalim dijelovima bijele knjige o kriptoomovini; ili
- (b) ne pruža, kad se čita zajedno s ostalim dijelovima bijele knjige o kriptoomovini, ključne informacije koje su potencijalnim imateljima od pomoći pri razmatranju kupnje tokena vezanog uz imovinu.

5. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje nijedna druga građanskopravna odgovornost u skladu s nacionalnim pravom.

POGLAVLJE 2.

Obveze izdavatelja tokena vezanih uz imovinu

Članak 27.

Obveza poštenog, pravednog i profesionalnog postupanja u najboljem interesu imatelja tokena vezanih uz imovinu

1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu postupaju pošteno, pravedno i profesionalno te komuniciraju s imateljima i potencijalnim imateljima tokena vezanih uz imovinu na istinit, jasan i neobmanjuć način.
2. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu postupaju u najboljem interesu imatelja tih tokena i ravnopravno postupaju prema njima, osim ako se povlašteno postupanje objavi u bijeloj knjizi o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, promidžbenim sadržajima.

Članak 28.

Objavljivanje bijele knjige o kriptoomovini

Izdavatelj tokena vezanog uz imovinu na svojim internetskim stranicama objavljuje odobrenu bijelu knjigu o kriptoomovini iz članka 17. stavka 1. ili članka 21. stavka 1. i, ovisno o slučaju, izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoomovini iz članka 25. Odobrena bijela knjiga o kriptoomovini mora biti javno dostupna do datuma početka javne ponude tokena vezanog uz imovinu ili do uvrštenja tog tokena za trgovanje. Odobrena bijela knjiga o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, izmijenjena bijela knjiga o kriptoomovini ostaju dostupni na internetskim stranicama izdavatelja onoliko dugo koliko građani posjeduju predmetni token vezan uz imovinu.

Članak 29.

Promidžbeni sadržaji

1. Svi promidžbeni sadržaji o javnoj ponudi tokena vezanog uz imovinu ili uvrštenju tokena vezanog uz imovinu za trgovanje moraju ispunjavati sve sljedeće zahtjeve:
  - (a) promidžbeni sadržaji jasno su prepoznatljivi kao takvi;
  - (b) informacije u promidžbenim sadržajima istinite su, jasne i neobmanjujuće;
  - (c) informacije u promidžbenim sadržajima u skladu su s informacijama u bijeloj knjizi o kriptoomovini;
  - (d) u promidžbenim sadržajima jasno se navodi da je bijela knjiga o kriptoomovini objavljena te se jasno navodi adresa internetskih stranica izdavatelja tokena vezanog uz imovinu, kao i broj telefona i adresa e-pošte preko kojih se može stupiti u kontakt s izdavateljem.
2. Promidžbeni sadržaji uključuju jasnu i nedvosmislenу izjavu da svi imatelji tokena vezanih uz imovinu imaju pravo na iskup od izdavatelja u svakom trenutku.
3. Promidžbeni sadržaji i sve njihove izmjene objavljuju se na internetskim stranicama izdavatelja.
4. Nadležna tijela ne zahtijevaju prethodno odobrenje promidžbenih sadržaja prije njihova objavljivanja.
5. Promidžbeni sadržaji dostavljaju se nadležnim tijelima na zahtjev.
6. Promidžbeni sadržaji ne smiju se širiti prije objavljivanja bijele knjige o kriptoomovini. To ograničenje ne utječe na mogućnost izdavatelja tokena vezanog uz imovinu da provodi istraživanja tržišta.

*Članak 30.***Kontinuirano informiranje imatelja tokena vezanih uz imovinu**

1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu, na javno i lako dostupnom mjestu na svojim internetskim stranicama te na jasan, točan i transparentan način, objavljuju količinu tokena vezanih uz imovinu u optjecaju te vrijednost i sastav pričuvne imovine iz članka 36. Te se informacije ažuriraju najmanje jednom mjesečno.
2. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu na javno i lako dostupnom mjestu na svojim internetskim stranicama što prije objavljuju kratak, jasan, točan i transparentan sažetak izvješća o reviziji kao i cjelovito i neredigirano izvješće o reviziji u vezi s pričuvnom imovinom iz članka 36.
3. Ne dovodeći u pitanje članak 88., izdavatelji tokena vezanih uz imovinu na javno i lako dostupnom mjestu na svojim internetskim stranicama što prije i na jasan, točan i transparentan način objavljuju svaki događaj koji znatno utječe ili bi mogao znatno utjecati na vrijednost tokena vezanih uz imovinu ili na pričuvnu imovinu iz članka 36.

*Članak 31.***Postupak rješavanja pritužbi**

1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu uspostavljaju i održavaju djelotvorne i transparentne postupke za brzo, pravedno i dosljedno rješavanje pritužbi imatelja tokena vezanih uz imovinu i ostalih zainteresiranih strana, uključujući udruženja potrošača koja zastupaju imatelje tokena vezanih uz imovinu, te objavljuju opise tih postupaka. Ako tokene vezane uz imovinu djelomično ili potpuno distribuiraju treći subjekti iz članka 34. stavka 5. prvog podstavka točke (h), izdavatelji tokena vezanih uz imovinu uvode postupke i za brže rješavanja pritužbi između imatelja tokena vezanih uz imovinu i predmetnih trećih subjekata.
2. Imatelji tokena vezanih uz imovinu mogu besplatno podnijeti pritužbu izdavateljima njihovih tokena vezanih uz imovinu ili, ako je primjenjivo, trećim subjektima iz stavka 1.
3. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu i, ako je primjenjivo, treći subjekti iz stavka 1. izrađuju i stavljaju imateljima tokena vezanih uz imovinu na raspolaganje predložak za podnošenje pritužbi i vode evidenciju o svim primljenim pritužbama i svim mjerama poduzetima kao odgovor na pritužbe.
4. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu istražuju sve pritužbe pravodobno te pošteno i u razumnom roku obavješćuju imatelje tokena vezanih uz imovinu o rezultatima tih istraga.
5. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog utvrđenja zahtjeva, predložaka i postupaka za rješavanje pritužbi.

EBA taj nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka dostavlja Komisiji do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

*Članak 32.***Utvrđivanje, sprječavanje, rješavanje i objavljivanje sukoba interesa**

1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu provode i održavaju djelotvorne politike i postupke za utvrđivanje, sprječavanje, rješavanje i objavljivanje sukoba interesa između sebe i:
  - (a) svojih dioničara ili članova;
  - (b) bilo kojeg dioničara ili člana, izravnog ili neizravnog, koji ima kvalificirani udjel u izdavatelju;
  - (c) članova svojeg upravljačkog tijela;

- (d) svojih zaposlenika;
  - (e) imatelja tokena vezanih uz imovinu; ili
  - (f) bilo koje treće strane koja obavlja neku od funkcija iz članka 34. stavka 5. prvog podstavka točke (h).
2. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu osobito poduzimaju sve odgovarajuće korake da bi utvrdili, spriječili, riješili i objavili sukobe interesa koji proizlaze iz upravljanja pričuvnom imovinom iz članka 36. i njezina ulaganja.
  3. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu na istaknutom mjestu na svojim internetskim stranicama objavljuju imateljima njihovih tokena vezanih uz imovinu opći karakter i izvore sukoba interesa iz stavka 1. te korake koji su poduzeti za njihovo suzbijanje.
  4. Objavljene informacije iz stavka 3. moraju biti dovoljno precizne da bi se potencijalnim imateljima tokena vezanih uz imovinu omogućilo donošenje informirane odluke o kupnji tokena vezanih uz imovinu.
  5. EBA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se dodatno utvrđuju:
    - (a) zahtjevi u pogledu politika i postupaka iz stavka 1.;
    - (b) detalji i metodologija za sadržaj objave iz stavka 3.

EBA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 33.

Obavješćivanje upravljačkog tijela o promjenama

Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu odmah obavješćuju nadležno tijelo o svim promjenama svojeg upravljačkog tijela i dostavljaju mu sve informacije potrebne za procjenu usklađenosti s člankom 34. stavkom 2.

Članak 34.

Mehanizmi upravljanja

1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu moraju imati pouzdane mehanizme upravljanja, uključujući jasnu organizacijsku strukturu s jasno utvrđenim, transparentnim i dosljednim linijama odgovornosti, djelotvorne postupke za utvrđivanje, upravljanje i praćenje rizika i izvješćivanje o rizicima kojima su izloženi ili bi mogli biti izloženi te primjerene mehanizme unutarnje kontrole kao i odgovarajuće administrativne i računovodstvene postupke.
2. Članovi upravljačkog tijela izdavatelja tokena vezanih uz imovinu moraju imati dovoljno dobar ugled te posjedovati, i pojedinačno i kolektivno, odgovarajuće znanje, vještine i iskustvo za izvršavanje svojih dužnosti. Osobito, ne smiju biti osuđivani za kaznena djela povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma niti za bilo koja druga kaznena djela koja bi utjecala na njihov dobar ugled. Dužni su dokazati da mogu dovoljno vremena posvetiti djelotvornom izvršavanju svojih dužnosti.
3. Upravljačko tijelo izdavatelja tokena vezanih uz imovinu procjenjuje i periodično preispituje djelotvornost politika i postupaka uspostavljenih radi usklađenosti s poglavljima 2., 3., 5. i 6. ove glave te u tom pogledu poduzima odgovarajuće mjere za uklanjanje svih nedostataka.
4. Dioničari ili članovi, izravni ili neizravni, koji imaju kvalificirane udjele u izdavateljima tokena vezanih uz imovinu moraju imati dovoljno dobar ugled, a osobito ne smiju biti osuđivani za kaznena djela povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma niti za bilo koja druga kaznena djela koja bi utjecala na njihov dobar ugled.

5. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu donose politike i postupke koji su dovoljno djelotvorni da se osigura usklađenost s ovom Uredbom. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu osobito donose, održavaju i provode politike i postupke koji se odnose na:

- (a) pričuvu imovine iz članka 36.;
- (b) skrbništvo nad pričuvnom imovinom, uključujući odvajanje imovine, kako je utvrđeno člankom 37.;
- (c) pravo imatelja tokena vezanih uz imovinu, kako je utvrđeno člankom 39.;
- (d) mehanizam izdavanja i iskupa tokena vezanih uz imovinu;
- (e) protokole za potvrdu transakcija tokenima vezanima uz imovinu;
- (f) funkcioniranje vlastite tehnologije distribuiranog zapisa izdavatelja ako se tokeni vezani uz imovinu izdaju, prenose i pohranjuju upotrebom te tehnologije distribuiranog zapisa ili slične tehnologije kojom upravlja izdavatelj ili treća strana koja djeluje u njegovo ime;
- (g) mehanizme za osiguravanje likvidnosti tokena vezanih uz imovinu, uključujući politiku upravljanja likvidnošću i postupke za izdavatelje značajnih tokena vezanih uz imovinu iz članka 45.;
- (h) aranžmane s trećim subjektima o upravljanju pričuvom imovine, kao i o ulaganju pričuvne imovine, skrbništvu nad pričuvnom imovinom i, ovisno o slučaju, javnoj distribuciji tokena vezanih uz imovinu;
- (i) pisanu suglasnost izdavatelja tokena vezanih uz imovinu, koja je dana drugim osobama koje bi mogle ponuditi token vezan za imovinu ili zatražiti njegovo uvrštenje za trgovanje;
- (j) rješavanje pritužbi, kako je utvrđeno člankom 31.;
- (k) sukobe interesa, kako je utvrđeno člankom 32.

Ako izdavatelji tokena vezanih uz imovinu koji sklope aranžmane kako su navedeni u prvom podstavku točki (h), ti se aranžmani navode u ugovoru s trećim subjektima. Tim se ugovornim aranžmanima utvrđuju uloge, odgovornosti, prava i obveze i izdavatelja tokena vezanih uz imovinu i trećih subjekata. U svim ugovornim aranžmanima s međudržavnim učincima utvrđuje se nedvosmislen izbor mjerodavnog prava.

6. Ako nisu počeli s provedbom plana iskupa iz članka 47., izdavatelji tokena vezanih uz imovinu primjerenim i razmjernim sustavima, resursima i postupcima osiguravaju neprekidno i redovito obavljanje svojih usluga i aktivnosti. U tu svrhu, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu sve svoje sustave i sigurnosne pristupne protokole održavaju u skladu s odgovarajućim standardima Unije.

7. Ako izdavatelj tokena vezanog uz imovinu odluči prekinuti pružanje svojih usluga i djelatnosti, među ostalim prekidom izdavanja tog tokena vezanog uz imovinu, on nadležnom tijelu podnosi plan radi odobrenja tog prekida.

8. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu utvrđuju izvore operativnog rizika te ih smanjuju na minimum razvojem odgovarajućih sustava, kontrola i postupaka.

9. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu donose politiku i planove kontinuiteta poslovanja kojima se, u slučaju prekida rada njihovih sustava i postupaka IKT-a, osigurava očuvanje bitnih podataka i funkcija te nastavak njihovih aktivnosti ili, ako to nije moguće, pravodoban povrat tih podataka i funkcija i pravodoban nastavak aktivnosti.

10. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu moraju imati uspostavljene mehanizme unutarnje kontrole i djelotvorne postupke za upravljanje rizikom, uključujući djelotvorne mehanizme kontrole i zaštite za upravljanje sustavima IKT-a kako je propisano Uredbom (EU) 2022/2554 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁷⁾. Ti postupci omogućuju sveobuhvatnu procjenu oslanjanja na treće subjekte iz stavka 5. prvog podstavka točke (h) ovog članka. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu redovito prate i ocjenjuju prikladnost i djelotvornost mehanizama unutarnje kontrole i postupaka za procjenu rizika te poduzimaju odgovarajuće mjere za uklanjanje eventualnih nedostataka u tom pogledu.

11. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu moraju imati uspostavljene sustave i postupke prikladne za zaštitu dostupnosti, vjerodostojnosti, cjelovitosti i povjerljivosti podataka kako je propisano Uredbom (EU) 2022/2554 i u skladu s Uredbom (EU) 2016/679. Ti sustavi omogućuju evidenciju i zaštitu relevantnih podataka i informacija prikupljenih i proizvedenih u okviru aktivnosti izdavatelja.

12. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu osiguravaju redovite revizije koje obavljaju neovisni revizori. Rezultati tih revizija dostavljaju se upravljačkom tijelu izdavatelja i stavljaju na raspolaganje nadležnom tijelu.

13. Do 30. lipnja 2024. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om i ESB-om izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kojima se utvrđuje minimalni sadržaj mehanizama upravljanja u pogledu:

- (a) instrumenata za praćenje rizika iz stavka 8.;
- (b) plana kontinuiteta poslovanja iz stavka 9.;
- (c) mehanizma unutarnje kontrole iz stavka 10.;
- (d) revizija iz stavka 12., uključujući minimalnu dokumentaciju koja će se koristiti pri reviziji.

Pri izdavanju smjernica iz prvog podstavka EBA uzima u obzir odredbe o zahtjevima u pogledu upravljanja iz ostalih zakonodavnih akata Unije o financijskim uslugama, uključujući Direktivu 2014/65/EU.

Članak 35.

Kapitalni zahtjevi

1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu u svakom trenutku imaju regulatorni kapital čiji je iznos jednak barem najvećem od sljedećeg:

- (a) 350 000 EUR;
- (b) 2 % prosječnog iznosa pričuve imovine iz članka 36.;
- (c) četvrtini fiksnih općih troškova iz prethodne godine.

Za potrebe točke (b) prvog podstavka prosječan iznos pričuvne imovine znači prosječni iznos pričuve imovine na kraju svakog kalendarskog dana, izračunan tijekom prethodnih šest mjeseci.

Ako izdavatelj nudi više od jednog tokena vezanog uz imovinu, iznos iz točke (b) prvog podstavka zbroj je prosječnog iznosa pričuvne imovine kojim se osigurava svaki token vezan uz imovinu.

Iznos iz točke (c) prvog podstavka preispituje se svake godine i izračunava u skladu s člankom 67. stavkom 3.

2. Regulatorni kapital iz stavka 1. ovog članka sastoji se od stavki i instrumenata redovnog osnovnog kapitala iz članaka od 26. do 30. Uredbe (EU) br. 575/2013 nakon odbitaka u skladu s člankom 36. te uredbe, bez primjene pragova izuzeća iz članka 46. stavka 4. i članka 48. te uredbe.

⁽³⁷⁾ Uredba (EU) 2022/2554 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor i o izmjeni uredbi (EZ) br. 1060/2009, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014, (EU) br. 909/2014 i (EU) 2016/1011 (SL L 333, 27.12.2022., str. 1.).

3. Nadležno tijelo matične države članice može od izdavatelja tokena vezanog uz imovinu zahtijevati da imaju regulatorni kapital u iznosu do 20 % višem od onoga koji proizlazi iz primjene stavka 1. prvog podstavka točke (b) ako procjena bilo kojeg od sljedećih elemenata ukazuje na viši stupanj rizika:

- (a) ocjena postupaka upravljanja rizicima i mehanizama unutarnje kontrole izdavatelja tokena vezanog uz imovinu iz članka 34. stavaka 1., 8. i 10.;
- (b) kvaliteta i volatilnost pričuvene imovine iz članka 36.;
- (c) vrste prava koje izdavatelj tokena vezanog uz imovinu dodjeljuje imateljima tokena vezanog uz imovinu u skladu s člankom 39.;
- (d) ako pričuva imovine uključuje ulaganja, rizici za pričuvu imovine koji proizlaze iz politike ulaganja;
- (e) agregirana vrijednost i broj transakcija namirenih u tokenu vezanom uz imovinu;
- (f) važnost tržišta na kojima se nude i na koja se stavlja token vezan uz imovinu;
- (g) ovisno o slučaju, tržišna kapitalizacija tokena vezanog uz imovinu.

4. Nadležno tijelo matične države članice od izdavatelja tokena vezanog uz imovinu koji nije značajan može zahtijevati da ispuni bilo koji zahtjev iz članka 45. kako bi prema potrebi otklonio viši stupanj rizika utvrđenih u skladu sa stavkom 3. ovoga članka ili sve druge rizike koji se nastoje otkloniti člankom 45., kao što su likvidnosni rizici.

5. Ne dovodeći u pitanje stavak 3., izdavatelji tokena vezanih uz imovinu redovito provode testiranje otpornosti na stres kojim se u obzir uzimaju ozbiljni, ali mogući scenariji financijskog stresa, kao što su kamatni šokovi, i scenariji nefinancijskog stresa, kao što je operativni rizik. Na temelju rezultata takvog testiranja otpornosti na stres nadležno tijelo matične države članice zahtijeva da izdavatelj tokena vezanog uz imovinu u određenim okolnostima s obzirom na očekivane rizike i rezultate testiranja otpornosti na stres ima kapital koji je od 20 % do 40 % viši od iznosa koji proizlazi iz primjene stavka 1. prvog podstavka točke (b).

6. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om i ESB-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se dodatno utvrđuju:

- (a) postupak i rok u kojemu se izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu treba prilagoditi većim kapitalnim zahtjevima utvrđenima u stavku 3.;
- (b) kriteriji za zahtjev za veći iznos regulatornog kapitala kako je utvrđeno u stavku 3.;
- (c) minimalni zahtjevi za izradu programa testiranja otpornosti na stres, uzimajući u obzir veličinu, složenost i prirodu tokena vezanog uz imovinu, uključujući, ali ne ograničavajući se na:
  - i. vrste testiranja otpornosti na stres te njihove glavne ciljeve i primjene;
  - ii. učestalost različitih postupaka testiranja otpornosti na stres;
  - iii. sustave unutarnjeg upravljanja;
  - iv. relevantnu podatkovnu infrastrukturu;
  - v. metodologiju i vjerodostojnost pretpostavki;
  - vi. primjenu načela proporcionalnosti na sve minimalne zahtjeve, bilo kvantitativne bilo kvalitativne; i
  - vii. minimalnu periodičnost testiranja otpornosti na stres i zajedničke referentne parametre scenarija testiranja otpornosti na stres.

EBA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

POGLAVLJE 3.

Pričuva imovine

Članak 36.

Obveza posjedovanja pričuve imovine, sastav takve pričuve imovine i upravljanje njome

1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu imaju i u svakom trenutku održavaju pričuvu imovine.

Pričuva imovine sastavljena je i njome se upravlja tako da:

(a) pokriveni su rizici povezani s imovinom koja se odnosi na tokene vezane uz imovinu; i

(b) rješavaju se likvidnosni rizici povezani s trajnim pravima imatelja na iskup.

2. Pričuva imovine pravno je odvojena od imovine izdavatelja kao i od pričuve imovine ostalih tokena vezanih uz imovinu, u interesu imatelja tokena vezanih uz imovinu u skladu s primjenjivim pravom, tako da vjerovnici izdavateljâ ne mogu polagati prava na pričuvu imovine, posebno u slučaju nesolventnosti.

3. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu osiguravaju da je pričuva imovina operativno odvojena od njihove imovine, kao i od pričuve imovine ostalih tokena.

4. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om i ESB-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se detaljno dodatno utvrđuju zahtjevi u pogledu likvidnosti, uzimajući u obzir veličinu, složenost i prirodu pričuve imovine i samog tokena vezanog uz imovinu.

Regulatornim tehničkim standardima posebno se utvrđuju:

(a) relevantni postotak pričuve imovine u skladu s dnevnim dospijećem, uključujući postotak obratnih repo ugovora koji se mogu raskinuti uz otkazni rok od jednog radnog dana ili postotak gotovine koji se može podignuti uz otkazni rok od jednog radnog dana;

(b) relevantni postotak pričuve imovine u skladu s tjednim dospijećem, uključujući postotak obratnih repo ugovora koji se mogu raskinuti uz otkazni rok od pet radnih dana ili postotak gotovine koji se može podignuti uz otkazni rok od pet radnih dana;

(c) ostala relevantna dospijeća i opće tehnike za upravljanje likvidnošću;

(d) minimalni iznosi u svakoj referentnoj službenoj valuti koji se drže kao depoziti u kreditnim institucijama, koji ne mogu biti niži od 30 % referentnog iznosa u svakoj službenoj valuti.

Za potrebe drugog podstavka točaka (a), (b) i (c), EBA uzima u obzir, među ostalim, relevantne pragove utvrđene u članku 52. Direktive 2009/65/EZ.

EBA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

5. Izdavatelji koji javno nude dva ili više tokena vezanih uz imovinu imaju i održavaju odvojene skupove pričuve imovine za svaki token vezan uz imovinu. Svakim od tih skupova pričuve imovine upravlja se zasebno.

Ako različiti izdavatelji tokena vezanog uz imovinu javno nude isti token vezan uz imovinu, ti izdavatelji imaju i održavaju samo jednu pričuvu imovine za taj token vezan uz imovinu.

6. Upravljačka tijela izdavatelja tokena vezanih uz imovinu osiguravaju djelotvorno i razborito upravljanje pričuvom imovine. Izdavatelji osiguravaju da se izdavanje i iskup tokena vezanih uz imovinu uvijek podudaraju s odgovarajućim povećanjem ili smanjenjem u pričuvi imovine.

7. Izdavatelj tokena vezanog uz imovinu određuje agregiranu vrijednost pričuve imovine s pomoću tržišnih cijena. Njezina agregirana vrijednost jednaka je barem agregiranoj vrijednosti potraživanjâ imatelja tokena vezanog uz imovinu u optjecaju prema izdavatelju.

8. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu moraju imati jasnu i detaljnu politiku kojom se opisuje mehanizam stabilizacije takvih tokena. U toj se politici osobito:

- (a) navodi imovina povezana s tokenima vezanima uz imovinu i sastav te imovine;
- (b) opisuje vrsta imovine i precizna raspodjela imovine uključene u pričuvu imovine;
- (c) uključuje detaljna procjena rizika, uključujući kreditni rizik, tržišni rizik, koncentracijski rizik i rizik likvidnosti koji proizlaze iz pričuve imovine;
- (d) opisuje postupak izdavanja i iskupa tokena vezanih uz imovinu te postupak kojim će takvo izdavanje i iskup dovesti do odgovarajućeg povećanja i smanjenja pričuve imovine;
- (e) navodi je li dio pričuve imovine uložen kako je predviđeno člankom 38.;
- (f) ako izdavatelji tokena vezanih uz imovinu ulažu dio pričuve imovine kako je predviđeno člankom 38., detaljno opisuje politika ulaganja i uključuje procjena utjecaja politike ulaganja na vrijednost pričuve imovine;
- (g) opisuje postupak kupnje i iskupa tokena vezanih uz imovinu iz pričuve imovine te navode osobe ili kategorije osoba koje na to imaju pravo.

9. Ne dovodeći u pitanje članak 34. stavak 12., izdavatelji tokena vezanih uz imovinu naručuju neovisnu reviziju pričuve imovine radi procjene usklađenosti s pravilima iz ovog poglavlja svakih šest mjeseci od datuma dobivanja odobrenja za rad iz članka 21. ili od datuma odobrenja bijele knjige o kriptoimovini iz članka 17.

10. Izdavatelj obavješćuje nadležno tijelo o rezultatima revizije iz stavka 9. bez odgode, a najkasnije u roku od šest tjedana od referentnog datuma vrednovanja. Izdavatelj objavljuje rezultate revizije u roku od dva tjedna od datuma obavijesti nadležnom tijelu. Nadležno tijelo može naložiti izdavatelju da odgodi objavljivanje rezultata revizije u sljedećim slučajevima:

- (a) od izdavatelja se zahtijeva uvođenje mehanizma ili mjera oporavka u skladu s člankom 46. stavkom 3.;
- (b) od izdavatelja se zahtijeva provedba plana iskupa u skladu s člankom 47.;
- (c) smatra se potrebnim zaštititi gospodarske interese imatelja tokena vezanih uz imovinu;
- (d) smatra se potrebnim izbjeći znatan štetni učinak za financijski sustav matične države članice ili druge države članice.

11. Vrednovanje po tržišnim cijenama iz stavka 7. ovog članka provodi se primjenom vrednovanja po tržišnim vrijednostima, kako je definirano u članku 2. točki 8. Uredbe (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁸⁾ kad god je to moguće.

⁽³⁸⁾ Uredba (EU) 2017/1131 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o novčanim fondovima (SL L 169, 30.6.2017., str. 8.).

Pri primjeni vrednovanja po tržišnim vrijednostima pričuvna se imovina vrednuje prema razboritim kupovnim i prodajnim vrijednostima, osim ako se trgovanje pričuvnom imovinom može završiti po srednjim tržišnim vrijednostima. Upotrebljavaju se samo kvalitetni tržišni podaci, a ti se podaci procjenjuju na temelju svih sljedećih čimbenika:

- (a) broja i kvalitete drugih ugovornih strana;
- (b) volumena i prometa pričuvne imovine na tržištu;
- (c) veličine pričuve imovine.

12. Ako vrednovanje po tržišnim vrijednostima iz stavka 11. ovog članka nije moguće ili tržišni podaci nisu dovoljno kvalitetni, pričuvna se imovina vrednuje konzervativno primjenom vrednovanja po modelu, kako je definirano u članku 2. točki 9. Uredbe (EU) 2017/1131.

Modelom se precizno procjenjuje unutarnja vrijednost pričuvne imovine, na temelju svih sljedećih ažuriranih ključnih čimbenika:

- (a) volumena i prometa te pričuvne imovine na tržištu;
- (b) veličine pričuve imovine;
- (c) tržišnog rizika, kamatnog rizika i kreditnog rizika povezanog s pričuvnom imovinom.

Kad se primjenjuje vrednovanje po modelu, ne primjenjuje se metoda na temelju amortiziranog troška kako je definirana u članku 2. točki 10. Uredbe (EU) 2017/1131.

Članak 37.

Skrbništvo nad pričuvnom imovinom

1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu uspostavljaju, održavaju i provode politike, postupke i ugovorne aranžmane u pogledu skrbništva kojima se u svakom trenutku osigurava:

- (a) da pričuvna imovina nije opterećena niti založena kao „ugovor o financijskom kolateralu” kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (a) Direktive 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁹⁾;
- (b) da se pričuvna imovina drži pod skrbništvom u skladu sa stavkom 6. ovoga članka;
- (c) da izdavatelji tokena vezanih uz imovinu imaju brz pristup pričuvnoj imovini radi ispunjavanja zahtjeva za iskup od imatelja tokena vezanih uz imovinu;
- (d) da se izbjegava koncentracija pričuvne imovine pri skrbnicima;
- (e) da se izbjegava rizik od koncentracije pričuvne imovine.

2. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu koji izdaju dva ili više tokena vezanih uz imovinu u Uniji moraju imati uspostavljenu politiku skrbništva za svaki skup pričuve imovine. Različiti izdavatelji tokena vezanih uz imovinu koji su izdali isti token vezan uz imovinu imaju i održavaju jedinstvenu politiku skrbništva.

3. Pričuvna imovina drži se na skrbništvu do najviše pet radnih dana od izdavanja tokena vezanog uz imovinu kod jednog ili više od sljedećih:

- (a) pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji pruža skrbništvo nad kriptoinovinom i upravlja njome u ime klijenata, ako je pričuvna imovina u obliku kriptoinovine;
- (b) kreditne institucije, za sve druge vrste pričuvne imovine;

⁽³⁹⁾ Direktiva 2002/47/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. lipnja 2002. o financijskom kolateralu (SL L 168, 27.6.2002., str. 43.).

(c) investicijskog društva koje pruža pomoćne usluge čuvanja financijskih instrumenata i upravljanja njima za račun klijenata kako je navedeno u odjeljku B točki 1. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU, ako je pričuvna imovina u obliku financijskih instrumenata.

4. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu postupaju s pažnjom dobrog stručnjaka pri odabiru, imenovanju i preispitivanju pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija i investicijskih društava koji su imenovani kao skrbnici pričuvne imovine kako je navedeno u stavku 3. Skrbnik je pravna osoba koja nije izdavatelj.

Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu osiguravaju da pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditne institucije i investicijska društva imenovani kao skrbnici pričuvne imovine, kako je navedeno u stavku 3., imaju potrebno stručno znanje i ugled na tržištu da budu skrbnici te pričuvne imovine, uzimajući u obzir računovodstvene prakse, postupke pohrane i mehanizme unutarnje kontrole tih pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija i investicijskih društava. Ugovornim aranžmanima između izdavatelja tokena vezanih uz imovinu i skrbnika osigurava se da je pričuvna imovina koja se drži na skrbništvu zaštićena od potraživanja vjerovnikâ skrbnikâ.

5. Politikama skrbništva i postupcima iz stavka 1. utvrđuju se kriteriji odabira za imenovanje pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija ili investicijskih društava skrbnicima pričuvne imovine te postupci za preispitivanje takvih imenovanja.

Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu redovito preispituju imenovanje pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija ili investicijskih društava skrbnicima pričuvne imovine. U svrhu tog preispitivanja izdavatelji tokena vezanih uz imovinu ocjenjuju svoju izloženost takvim skrbnicima, uzimajući u obzir puni opseg svojeg odnosa s njima, i kontinuirano prate financijske uvjete tih skrbnika.

6. Skrbnici pričuvne imovine iz stavka 4. osiguravaju da se skrbništvo nad tom pričuvnom imovinom provodi na sljedeći način:

- (a) kreditne institucije drže na skrbništvu novčana sredstva na računu otvorenom u knjigama kreditnih institucija;
- (b) za financijske instrumente koji mogu biti držani na skrbništvu, kreditne institucije ili investicijska društva na skrbništvu drže sve financijske instrumente koji se mogu upisati na račune financijskih instrumenata otvorene u knjigama kreditnih institucija ili investicijskih društava i sve financijske instrumente koji se mogu fizički dostaviti takvim kreditnim institucijama ili investicijskim društvima;
- (c) za kriptoinovinu koja se može držati na skrbništvu, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom drže na skrbništvu kriptoinovinu uključenu u pričuvnu imovinu ili sredstvo pristupa takvoj kriptoinovini, prema potrebi, u obliku privatnih kriptografskih ključeva;
- (d) za drugu imovinu, kreditne institucije provjeravaju vlasništvo izdavatelja tokena vezanih uz imovinu i vode evidenciju one pričuvne imovine za koju su se uvjerile da su izdavatelji tokena vezanih uz imovinu vlasnici te pričuvne imovine.

Za potrebe točke (a) prvog podstavka, kreditne institucije osiguravaju da se novčana sredstva upisuju u knjige kreditnih institucija na odvojenom računu u skladu s odredbama nacionalnog prava kojima se prenosi članak 16. Direktive Komisije 2006/73/EZ⁽⁴⁰⁾. Taj se račun otvara u ime izdavatelja tokena vezanih uz imovinu za potrebe upravljanja pričuvnom imovinom svakog tokena vezanog uz imovinu tako da se za novčana sredstva koja se drže na skrbništvu može jasno utvrditi pripadnost svakoj pričuvni imovine.

Za potrebe točke (b) prvog podstavka, kreditne institucije i investicijska društva osiguravaju da se svi financijski instrumenti koji se mogu upisati na račun financijskih instrumenata otvoren u knjigama kreditnih institucija i knjigama investicijskih društava upisuju u knjige kreditnih institucija i investicijskih društava na odvojenim računima u skladu s odredbama nacionalnog prava kojima se prenosi članak 16. Direktive 2006/73/EZ. Račun financijskih instrumenata otvara se u ime izdavatelja tokena vezanih uz imovinu za potrebe upravljanja pričuvnom imovinom svakog tokena vezanog uz imovinu tako da se za financijske instrumente koji se drže na skrbništvu može jasno utvrditi pripadnost svakoj pričuvni imovine.

⁽⁴⁰⁾ Direktiva Komisije 2006/73/EZ od 10. kolovoza 2006. o provedbi Direktive 2004/39/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u odnosu na organizacijske zahtjeve i uvjete poslovanja investicijskih društava i izraze definirane za potrebe te Direktive (SL L 241, 2.9.2006., str. 26.).

Za potrebe točke (c) prvog podstavka, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom otvaraju registar pozicija u ime izdavatelja tokena vezanih uz imovinu za potrebe upravljanja pričuvnom imovinom svakog tokena vezanog uz imovinu tako da se za kriptoinovinu koja se drži na skrbništvu može jasno utvrditi pripadnost svakoj pričuvi imovine.

Za potrebe točke (d) prvog podstavka, procjena jesu li izdavatelji tokena vezanih uz imovinu vlasnici pričuvene imovine temelji se na informacijama ili dokumentima koje dostave izdavatelji tokena vezanih uz imovinu i, ako su dostupni, vanjskim dokazima.

7. Imenovanje pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija ili investicijskih društava skrbnicima pričuvene imovine iz stavka 4. ovoga članka dokazuje se ugovornim aranžmanom iz članka 34. stavka 5. drugog podstavka. Tim ugovornim aranžmanima uređuje se, među ostalim, protok informacija potrebnih kako bi se izdavateljima tokena vezanih uz imovinu, pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnim institucijama i investicijskim društvima omogućilo da obavljaju svoje funkcije skrbnika.

8. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditne institucije i investicijska društva koji su imenovani skrbnicima u skladu sa stavkom 4. postupaju pošteno, pravično, profesionalno, neovisno te u interesu izdavatelja tokena vezanih uz imovinu i imatelja takvih tokena.

9. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditne institucije i investicijska društva koji su imenovani skrbnicima u skladu sa stavkom 4. ne obavljaju djelatnosti s obzirom na izdavatelje tokena vezanih uz imovinu koje bi mogle dovesti do sukoba interesa s tim izdavateljima i s imateljima tokena vezanih uz imovinu, osim ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditne institucije ili investicijska društva funkcionalno su i hijerarhijski razdvojili obavljanje dužnosti skrbnika od svojih poslova s kojima to potencijalno može biti u sukobu;
- (b) izdavatelji tokena vezanih uz imovinu na odgovarajući su način utvrdili, pratili i objavili potencijalne sukobe interesa imateljima tokena vezanih uz imovinu u skladu s člankom 32. te su tim sukobima interesa na odgovarajući način upravljali.

10. U slučaju gubitka financijskog instrumenta ili kriptoinovine koja se drži na skrbništvu u skladu sa stavkom 6., pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditna institucija ili investicijsko društvo koje izgubi taj financijski instrument ili kriptoinovinu nadoknađuje izdavatelju tokena vezanog uz imovinu financijski instrument ili kriptoinovinu identične vrste ili odgovarajuće vrijednosti bez nepotrebne odgode ili izvršava povrat u prijašnje stanje. Predmetni pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditna institucija ili investicijsko društvo ne smatra se odgovornim za nadoknadu ili povrat u prijašnje stanje ako može dokazati da je do gubitka došlo zbog vanjskog događaja koji je izvan njegove razumne kontrole i čije su posljedice bile neizbježne unatoč svim razumnim naporima da se spriječe.

Članak 38.

Ulaganje pričuve imovine

1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu koji ulože dio pričuve imovine tu imovinu ulažu samo u visokolikvidne financijske instrumente s minimalnim tržišnim rizikom, kreditnim rizikom i koncentracijskim rizikom. Ulaganja je moguće brzo likvidirati s minimalnim štetnim učinkom na cijenu.

2. Udjeli u subjektu za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS) smatraju se imovinom s minimalnim tržišnim rizikom, kreditnim rizikom i koncentracijskim rizikom za potrebe stavka 1. ako taj UCITS ulaže isključivo u imovinu kako je dodatno utvrdila EBA u skladu sa stavkom 5. i ako izdavatelj tokena vezanog uz imovinu osigurava da se pričuva imovine ulaže tako da se koncentracijski rizik svede na najmanju moguću mjeru.

3. Financijski instrumenti u koje se pričuva imovine ulaže drže se na skrbništvu u skladu s člankom 37.

4. Svu dobit ili gubitke, uključujući fluktuaciju vrijednosti financijskih instrumenata iz stavka 1., i sve rizike druge ugovorne strane ili operativne rizike koji proizlaze iz ulaganja te pričuve imovine snosi izdavatelj tokena vezanog uz imovinu.

5. EBA u suradnji s ESMA-om i ESB-om izrađuje nacрте regulatornih tehničkih standarda u kojima se utvrđuju financijski instrumenti koji se mogu smatrati visokolikvidnima te koji nose minimalan tržišni rizik, kreditni rizik i koncentracijski rizik kako je navedeno u stavku 1. Pri utvrđivanju tih financijskih instrumenata EBA u obzir uzima:

- (a) različite vrste imovine uz koju se može vezati token vezan uz imovinu;
- (b) korelaciju između imovine uz koju se veže token vezan uz imovinu i visokolikvidnih financijskih instrumenata u koje bi izdavatelj mogao ulagati;
- (c) zahtjeve za likvidnosnu pokrivenost kako je navedeno u članku 412. Uredbe (EU) br. 575/2013 i dodatno utvrđeno u Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2015/61 ⁽⁴¹⁾;
- (d) ograničenja koncentracije kojima se izdavatelj sprečava da:
  - i. ulaže više od određenog postotka pričuvne imovine u visokolikvidne financijske instrumente s minimalnim tržišnim rizikom, kreditnim rizikom i koncentracijskim rizikom koje izdaje jedan subjekt;
  - ii. drži na skrbništvu više od određenog postotka kriptoinovine ili imovine kod pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ili kreditnih institucija koji pripadaju istoj grupi, kako je definirana u članku 2. točki 11. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴²⁾, ili investicijskih društava.

Za potrebe prvog podstavka točke (d) podtočke i. EBA utvrđuje odgovarajuća ograničenja za određivanje zahtjeva u pogledu koncentracije. Tim se ograničenjima, među ostalim, uzimaju u obzir relevantni pragovi utvrđeni u članku 52. Direktive 2009/65/EZ.

EBA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovoga stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 39.

Pravo iskupa

1. Imatelji tokena vezanih uz imovinu u svakom trenutku imaju pravo iskupa prema izdavatelju tokena vezanih uz imovinu, i u pogledu pričuvne imovine ako izdavatelji ne mogu ispuniti svoje obveze iz poglavlja 6. ove glave. Izdavatelji uspostavljaju, održavaju i provode jasne i detaljne politike i postupke u pogledu takvih trajnih prava iskupa.

2. Na zahtjev imatelja tokena vezanog uz imovinu izdavatelj takvog tokena obavlja iskup plaćanjem iznosa u novčanim sredstvima koja nisu elektronički novac i koja su jednakovrijedna tržišnoj vrijednosti imovine koja je povezana uz tokene vezane uz imovinu ili isporukom imovine koja je vezana uz tokene. Izdavatelji uspostavljaju politiku za takvo trajno pravo iskupa kojom se utvrđuju:

- (a) uvjeti, uključujući pragove, razdoblja i rokove, pod kojima imatelji tokena vezanih uz imovinu ostvaruju takvo pravo iskupa;
- (b) mehanizmi i postupci kojima se osigurava iskup tokena vezanih uz imovinu, među ostalim u okolnostima nepovoljnih tržišnih uvjeta, kao i u kontekstu provedbe plana oporavka utvrđenog u članku 46. ili u slučaju urednog iskupa tokena vezanih uz imovinu, u skladu s člankom 47.;

⁽⁴¹⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/61 od 10. listopada 2014. o dopuni Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu zahtjeva za likvidnosnu pokrivenost kreditnih institucija (SL L 11, 17.1.2015., str. 1.).

⁽⁴²⁾ Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i povezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

- (c) vrednovanje ili načela vrednovanja tokena vezanih uz imovinu i pričuvne imovine ako pravo iskupa ostvaruje imatelj tokena vezanih uz imovinu, među ostalim primjenom metodologije vrednovanja utvrđene u članku 36. stavku 11.;
- (d) uvjeti za namiru iskupa; i
- (e) mjere koje izdavatelji poduzimaju kako bi na odgovarajući način upravljali povećanjima ili smanjenjima pričuve imovine da bi se izbjegli štetni učinci na tržište pričuvne imovine.

Ako izdavatelji pri prodaji tokena vezanog uz imovinu prihvaćaju plaćanje novčanim sredstvima koja nisu elektronički novac, izraženima u službenoj valuti, uvijek pružaju mogućnost iskupa tokena u novčanim sredstvima koja nisu elektronički novac, izraženima u istoj službenoj valuti.

- 3. Ne dovodeći u pitanje članak 46., na iskup tokena vezanih uz imovinu ne zaračunava se naknada.

Članak 40.

Zabrana odobravanja kamata

- 1. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu ne odobravaju kamate u vezi s tokenima vezanima uz imovinu.
- 2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom ne odobravaju kamate pri pružanju usluga povezanih s kriptoinovinom u vezi s tokenima vezanima uz imovinu.
- 3. Za potrebe stavaka 1. i 2. sve naknade i sve druge koristi koje su povezane s trajanjem razdoblja u kojem imatelj tokena vezanih uz imovinu posjeduje te tokene vezane uz imovinu smatraju se kamatama. To uključuje neto naknadu ili popuste, koji imaju isti učinak kao kamata koju je primio imatelj tokena vezanog uz imovinu izravno od izdavatelja ili trećih strana te koji su izravno povezani s tokenom vezanim uz imovinu ili od naknade ili određivanja cijene drugih proizvoda.

POGLAVLJE 4.

Stjecanja izdavatelja tokena vezanih uz imovinu

Članak 41.

Procjena namjeranih stjecanja izdavatelja tokena vezanih uz imovinu

- 1. Svaka fizička ili pravna osoba ili takve osobe koje djeluju zajedno koje namjeravaju steći, izravno ili neizravno („namjeravani stjecatelj”) kvalificirani udjel u izdavatelju tokena vezanog uz imovinu ili povećati, izravno ili neizravno, takav kvalificirani udjel tako da bi udio glasačkih prava ili kapitala koji ima dosegnuo ili premašio 20 %, 30 % ili 50 % ili tako da bi izdavatelj tokena vezanog uz imovinu postao njihovo društvo kći, o tome obavješćuju nadležno tijelo tog izdavatelja u pisanom obliku, navodeći visinu namjeravanog udjela i informacije propisane u regulatornim tehničkim standardima koje Komisija donese u skladu s člankom 42. stavkom 4.
- 2. Svaka fizička ili pravna osoba koja donese odluku o izravnom ili neizravnom otpuštanju kvalificiranog udjela u izdavatelju tokena vezanog uz imovinu prije otpuštanja tog udjela pisanim putem obavješćuje nadležno tijelo o svojoj odluci i pritom navodi veličinu tog udjela. Ta osoba obavješćuje nadležno tijelo i ako odluči smanjiti kvalificirani udio tako da bi se postotak glasačkih prava ili kapitala smanjio ispod 10 %, 20 %, 30 % ili 50 % ili tako da izdavatelj tokena vezanog uz imovinu prestane biti društvo kći te osobe.
- 3. Nadležno tijelo odmah i u svakom slučaju u roku od dva radna dana od primitka obavijesti u skladu sa stavkom 1. potvrđuje njezin primitak u pisanom obliku.
- 4. Nadležno tijelo procjenjuje namjeravano stjecanje iz stavka 1. ovog članka i informacije propisane regulatornim tehničkim standardima koje Komisija donese u skladu s člankom 42. stavkom 4. u roku od 60 radnih dana od datuma pisane potvrde primitka iz stavka 3. ovog članka. Pri potvrđivanju primitka obavijesti nadležno tijelo obavješćuje namjeravanog stjecatelja o datumu isteka razdoblja procjene.
- 5. Pri procjenjivanju iz stavka 4., nadležno tijelo može od namjeravanog stjecatelja zatražiti dodatne informacije koje su potrebne za dovršetak te procjene. Takav zahtjev podnosi se prije dovršetka procjene i u svakom slučaju najkasnije 50. radnog dana od dana pisane potvrde primitka iz stavka 3. Ti zahtjevi podnose se pisanim putem i u njima se navodi koje su dodatne informacije potrebne.

Nadležno tijelo suspendira razdoblje procjene iz stavka 4. dok ne primi dodatne informacije iz prvog podstavka ovog stavka. Suspenzija ne smije biti dulja od 20 radnih dana. Naknadni zahtjevi nadležnih tijela za dodatne informacije ili pojašnjenja primljenih informacija ne dovode do dodatne suspenzije razdoblja procjene.

Nadležno tijelo može produljiti suspenziju iz drugog podstavka ovog stavka za do 30 radnih dana ako se predloženi stjecatelj nalazi izvan Unije ili je uređen pravom treće zemlje.

6. Nadležno tijelo koje se po dovršetku procjene iz stavka 4. odluči usprotiviti namjeravanom stjecanju iz stavka 1. o tome obavješćuje namjeravanog stjecatelja u roku od dva radna dana, i u svakom slučaju prije datuma iz stavka 4., prema potrebi s produljenjem, u skladu sa stavkom 5. drugim i trećim podstavkom. U toj se obavijesti navode razlozi za takvu odluku.

7. Ako se nadležno tijelo ne usprotivi namjeravanom stjecanju iz stavka 1. prije datuma iz stavka 4., prema potrebi s produljenjem, u skladu sa stavkom 5. drugim i trećim podstavkom, smatra se da je namjeravano stjecanje odobreno.

8. Nadležno tijelo može odrediti najdulje razdoblje za zaključenje namjeravanog stjecanja iz stavka 1. i prema potrebi produljiti taj najdulji rok.

Članak 42.

Sadržaj procjene namjeravanih stjecanja izdavatelja tokena vezanih uz imovinu

1. Pri provođenju postupka procjene iz članka 41. stavka 4. nadležno tijelo ocjenjuje primjerenost namjeravanog stjecatelja i financijsku stabilnost namjeravanog stjecanja iz članka 41. stavka 1. na temelju sljedećih kriterija:

- (a) ugleda namjeravanog stjecatelja;
- (b) ugleda, znanja, vještina i iskustva svake osobe koja će voditi poslovanje izdavatelja tokena vezanog uz imovinu kao rezultat namjeravanog stjecanja;
- (c) financijske stabilnosti namjeravanog stjecatelja, osobito u odnosu na vrstu poslovanja koje se planira i obavlja u vezi s izdavateljem tokena vezanog uz imovinu u kojem se namjerava stjecanje;
- (d) usklađenost i nastavak usklađenosti izdavatelja tokena vezanog uz imovinu s odredbama ove glave;
- (e) postoje li opravdani razlozi za sumnju, u vezi s namjeravanim stjecanjem, na pranje novca u smislu članka 1. stavka 3. Direktive (EU) 2015/849 ili financiranje terorizma u smislu članka 1. stavka 5. te direktive ili pokušaj pranja novca ili financiranja terorizma ili za sumnju da bi namjeravano stjecanje moglo povećati te rizike.

2. Nadležno tijelo može se usprotiviti namjeravanom stjecanju samo kada postoje opravdani razlozi za to na temelju kriterija utvrđenih u stavku 1. ovog članka ili ako su informacije dostavljene u skladu s člankom 41. stavkom 4. nepotpune ili lažne.

3. Države članice ne određuju prethodne uvjete u odnosu na razinu kvalificiranog udjela koji se mora steći u skladu s ovom Uredbom i ne dopuštaju svojim nadležnim tijelima da analiziraju namjeravano stjecanje u smislu gospodarskih potreba tržišta.

4. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje detaljan sadržaj informacija koje su potrebne za provođenje postupka procjene iz članka 41. stavka 4. prvog podstavka. Potrebne informacije relevantne su za bonitetnu procjenu, razmjerne su i prilagođene prirodi namjeravanog stjecatelja i namjeravanom stjecanju iz članka 41. stavka 1.

EBA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

POGLAVLJE 5.

Značajni tokeni vezani uz imovinu

Članak 43.

Klasifikacija tokena vezanih uz imovinu kao značajnih tokena vezanih uz imovinu

1. Kako je dodatno utvrđeno delegiranim aktima donesenima na temelju stavka 11., kriteriji za klasificiranje tokena vezanih uz imovinu kao značajnih tokena vezanih uz imovinu jesu sljedeći:

- (a) broj imatelja tokena vezanog uz imovinu veći je od 10 milijuna;
- (b) vrijednost izdanog tokena vezanog uz imovinu, njihova tržišna kapitalizacija ili veličina pričuve imovine izdavatelja tokena vezanog uz imovinu veća je od 5 000 000 000 EUR;
- (c) prosječni broj i prosječna agregirana vrijednost transakcija s tim tokenom vezanim uz imovinu dnevno su, tijekom relevantnog razdoblja, veći od 2,5 milijuna transakcija odnosno 500 000 000 EUR;
- (d) izdavatelj tokena vezanog uz imovinu pružatelj je osnovnih usluga platforme koji je određen kao nadzornik pristupa u skladu s Uredbom (EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴³⁾;
- (e) značaj aktivnosti izdavatelja tokena vezanog uz imovinu na međunarodnoj razini, uključujući korištenje tokena vezanog uz imovinu za plaćanja i doznake;
- (f) povezanost tokena vezanog uz imovinu ili njegovih izdavatelja s financijskim sustavom;
- (g) činjenica da isti izdavatelj izdaje barem jedan dodatni token vezan uz imovinu ili token e-novca i pruža barem jednu uslugu povezanu s kriptoimovinom.

2. EBA klasificira tokene vezane uz imovinu kao značajne tokene vezane uz imovinu ako su ispunjena najmanje tri kriterija utvrđena u stavku 1. ovog članka:

- (a) tijekom razdoblja obuhvaćenog prvim izvješćem o informacijama kako je navedeno u stavku 4. ovog članka nakon izdavanja odobrenja za rad u skladu s člankom 21., ili nakon odobrenja bijele knjige u skladu s člankom 17.; ili
- (b) tijekom razdoblja obuhvaćenog najmanje dvama uzastopnim izvješćima o informacijama kako je navedeno u stavku 4. ovog članka.

3. Ako nekoliko izdavatelja izdaje isti token vezan uz imovinu, ispunjenje kriterija utvrđenih u stavku 1. procjenjuju se nakon agregiranja podataka tih izdavatelja.

4. Nadležna tijela matične države članice izdavatelja podnose EBA-i i ESB-u izvješće o informacijama koje su relevantne za procjenu ispunjenja kriterija utvrđenih u stavku 1. ovog članka, uključujući, ako je to primjenjivo, informacije primljene u skladu s člankom 22., barem dvaput godišnje.

Ako izdavatelj ima poslovni nastan u državi članici čija službena valuta nije euro ili ako se token vezan uz imovinu veže uz službenu valutu države članice koja nije euro, nadležna tijela dostavljaju informacije iz prvog podstavka i središnjoj banci te države članice.

5. Ako zaključi da token vezan uz imovinu ispunjava kriterije utvrđene u stavku 1. u skladu sa stavkom 2., EBA priprema nacrt odluke o tome da se token vezan uz imovinu klasificira kao značajan token vezan uz imovinu i o tom nacrtu odluke obavješćuje izdavatelja tog tokena vezanog uz imovinu, nadležno tijelo matične države članice izdavatelja, ESB i, u slučajevima iz stavka 4. drugog podstavka, središnju banku predmetne države članice.

⁽⁴³⁾ Uredba (EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2022. o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828 (Akt o digitalnim tržištima) (SL L 265, 12.10.2022., str. 1.).

Izdavatelji takvih tokena vezanih uz imovinu, njihova nadležna tijela, ESB i, ako je primjenjivo, središnja banka predmetne države članice imaju 20 radnih dana od datuma obavijesti o nacrtu odluke EBA-e da u pisanom obliku dostave očitovanja. EBA na odgovarajući način razmatra ta očitovanja prije donošenja konačne odluke.

6. EBA svoju konačnu odluku o tome hoće li se token vezan uz imovinu klasificirati kao značajni token vezan uz imovinu donosi u roku od 60 radnih dana od datuma obavijesti iz stavka 5. i o toj odluci odmah obavješćuje izdavatelja takvog tokena vezanog uz imovinu i njegovo nadležno tijelo.

7. Ako je token vezan uz imovinu klasificiran kao značajan na temelju odluke EBA-e donesene u skladu sa stavkom 6., nadzorne odgovornosti koje se odnose na izdavatelja tog značajnog tokena vezanog uz imovinu prenose se s nadležnog tijela matične države članice izdavatelja na EBA-u u roku od 20 radnih dana od datuma obavijesti o toj odluci.

EBA i nadležno tijelo surađuju kako bi osigurali neometan prijenos nadzornih ovlasti.

8. EBA svake godine ponovno procjenjuje klasifikaciju značajnih tokena vezanih uz imovinu na temelju dostupnih informacija, među ostalim iz izvješća iz stavka 4. ili informacija koje je primila u skladu s člankom 22.

Ako zaključi da određeni tokeni vezani uz imovinu više ne ispunjavaju kriterije iz stavka 1. u skladu sa stavkom 2., EBA priprema nacrt odluke o tome da se token vezan uz imovinu više ne klasificira kao značajan token vezan uz imovinu i o tom nacrtu odluke obavješćuje izdavatelje tih tokena vezanih uz imovinu i nadležno tijelo njihove matične države članice, ESB, i u slučajevima iz stavka 4. drugog podstavka, središnju banku predmetne države članice.

Izdavatelji takvih tokena vezanih uz imovinu, njihova nadležna tijela, ESB i središnja banka iz stavka 4. imaju 20 radnih dana od datuma obavijesti o tom nacrtu odluke da u pisanom obliku dostave očitovanja. EBA na odgovarajući način razmatra ta očitovanja prije donošenja konačne odluke.

9. EBA svoju konačnu odluku o tome hoće li se token vezan uz imovinu prestati klasificirati kao značajan donosi u roku od 60 radnih dana od datuma obavijesti iz stavka 8. i o toj odluci odmah obavješćuje izdavatelja takvih tokena vezanih uz imovinu i njegovo nadležno tijelo.

10. Ako token vezan uz imovinu više nije klasificiran kao značajan u skladu s odlukom EBA-e donesenom u skladu sa stavkom 9., nadzorne odgovornosti koje se odnose na izdavatelja tog tokena vezanog uz imovinu prenose se s EBA-e na nadležno tijelo matične države članice izdavatelja u roku od 20 radnih dana od datuma obavijesti o toj odluci.

EBA i nadležno tijelo surađuju kako bi osigurali neometan prijenos nadzornih ovlasti.

11. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 139. radi dopune ove Uredbe dodatnim utvrđenjem kriterija iz stavka 1. prema kojima se token vezan uz imovinu treba klasificirati kao značajan i određuje:

- (a) okolnosti u kojima se djelatnosti izdavatelja tokena vezanog uz imovinu smatraju značajnima na međunarodnoj razini izvan Unije;
- (b) okolnosti u kojima se tokeni vezani uz imovinu i njihovi izdavatelji smatraju povezanim s financijskim sustavom;
- (c) sadržaj i oblik informacija koje nadležna tijela dostavljaju EBA-i i ESB-u na temelju stavka 4. ovog članka i članka 56. stavka 3.

Članak 44.

Dobrovoljna klasifikacija tokena vezanih uz imovinu kao značajnih tokena vezanih uz imovinu

1. Izdavatelj tokena vezanih uz imovinu koji podnosi zahtjev može u svojem zahtjevu za izdavanje odobrenja za rad u skladu s člankom 18. ili u svojoj obavijesti u skladu s člankom 17. naznačiti da žele da se njihovi tokeni vezani uz imovinu klasificiraju kao značajni tokeni vezani uz imovinu. Nadležno tijelo u tom slučaju takav zahtjev izdavatelja koji podnosi zahtjev odmah dostavlja EBA-i, ESB-u, i, u slučajevima navedenima u članku 43. stavku 4., središnjoj banci predmetne države članice.

Kako bi se token vezan uz imovinu klasificirao kao značajan u skladu s ovim člankom, izdavatelj koji podnosi zahtjev u pogledu tokena vezanog uz imovinu u detaljnom poslovnom planu iz članka 17. stavka 1. točke (b) podtočke i. i članka 18. stavka 2. točke (d) dokazuje da će vjerojatno ispunjavati najmanje tri od kriterija utvrđenih u članku 43. stavku 1.

2. EBA u roku od 20 radnih dana od obavijesti iz stavka 1. ovog članka priprema nacrt odluke koji sadržava njezino mišljenje na temelju poslovnog plana o tome ispunjava li token vezan uz imovinu najmanje tri kriterija iz članka 43. stavka 1. odnosno je li vjerojatno da će ih ispunjavati i o tom nacrtu odluke obavješćuje nadležno tijelo matične države članice izdavatelja koji podnosi zahtjev, ESB, i, u slučajevima navedenima u članku 43. stavku 4. drugom podstavku, središnju banku predmetne države članice.

Nadležna tijela izdavatelja takvih tokena vezanih uz imovinu, ESB i, ako je primjenjivo, središnja banka dotične države članice imaju 20 radnih dana od datuma obavijesti o tom nacrtu odluke da u pisanom obliku dostave očitovanja. EBA na dogovarajući način razmatra ta očitovanja prije donošenja konačne odluke.

3. EBA svoju konačnu odluku o tome hoće li token vezan uz imovinu klasificirati kao značajan token vezan uz imovinu donosi u roku od 60 radnih dana od obavijesti iz stavka 1. i o tome odmah obavješćuje izdavatelja koji podnosi zahtjev u pogledu takvog tokena vezanog uz imovinu i njegovo nadležno tijelo.

4. Ako se tokeni vezani uz imovinu klasificiraju kao značajni na temelju odluke EBA-e donesene u skladu sa stavkom 3. ovog članka, nadzorne odgovornosti koje se odnose na izdavatelje tih tokena vezanih uz imovinu prenose se s nadležnog tijela na EBA-u na dan odluke nadležnog tijela o izdavanju odobrenja za rad iz članka 21. stavka 1. ili na dan odobrenja bijele knjige o kriptoimovini u skladu s člankom 17.

Članak 45.

Posebne dodatne obveze izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu

1. Izdavatelji značajnih tokena vezanih uz imovinu donose, provode i održavaju politiku naknada kojom se promiče pouzdanost i učinkovito upravljanje rizicima takvih izdavatelja i koja ne stvara poticaje za ublažavanje standarda koji se odnose na rizike.

2. Izdavatelji značajnih tokena vezanih uz imovinu osiguravaju da se takvi tokeni mogu držati na skrbništvu kod različitih pružatelja usluga povezanih s kriptoimovinom s odobrenjem za pružanje skrbništva nad kriptoimovinom i upravljanje njome u ime klijenata, među ostalim kod pružatelja usluga povezanih s kriptoimovinom koji ne pripadaju istoj grupi, kako je definirano u članku 2. točki 11. Direktive 2013/34/EU, na pravednoj, razumnoj i nediskriminirajućoj osnovi.

3. Izdavatelji značajnih tokena vezanih uz imovinu procjenjuju i prate potrebe u pogledu likvidnosti kako bi ispunili zahtjeve za iskup koje podnesu imatelji tokena vezanih uz imovinu. U tu svrhu, izdavatelji značajnih tokena vezanih uz imovinu uspostavljaju, održavaju i provode politiku i postupke upravljanja likvidnošću. Tom politikom i tim postupcima osigurava se otporan profil likvidnosti pričuvene imovine koji izdavateljima značajnih tokena vezanih uz imovinu omogućuje nastavak uobičajenog poslovanja, među ostalim u scenarijima likvidnosnog stresa.

4. Izdavatelji značajnih tokena vezanih uz imovinu redovito provode testiranje otpornosti na likvidnosni stres. Ovisno o ishodu tih testova, EBA može odlučiti ojačati likvidnosne zahtjeve iz stavka 7. prvog podstavka točke (b) ovog članka i članka 36. stavka 6.

Ako izdavatelji značajnih tokena vezanih uz imovinu nude dva ili više tokena vezanih uz imovinu ili pružaju usluge povezane s kriptoimovinom, ti testovi otpornosti na stres obuhvaćaju sve te aktivnosti na sveobuhvatan i cjelovit način.

5. Postotak iz članka 35. stavka 1. prvog podstavka točke (b) određuje se na 3 % prosječne količine pričuvene imovine za izdavatelje značajnih tokena vezanih uz imovinu.

6. Ako nekoliko izdavatelja nudi isti značajni token vezan uz imovinu, stavci od 1. do 5., primjenjuju se na svakog izdavatelja.

Ako izdavatelj nudi dva ili više tokena vezanih uz imovinu u Uniji i ako je najmanje jedan od tih tokena vezanih uz imovinu klasificiran kao značajan, na tog se izdavatelja primjenjuju stavci od 1. do 5.

7. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju:

- (a) minimalni sadržaj mehanizama upravljanja politikom naknada iz stavka 1.;
- (b) minimalni sadržaj politike upravljanja likvidnošću i postupaka kako je navedeno u stavku 3., kao i likvidnosni zahtjevi, uključujući određivanje minimalnih iznosa depozita u svakoj referentnoj službenoj valuti, koji ne može biti niži od 60 % referentnog iznosa u svakoj službenoj valuti;
- (c) postupak i rok u kojemu izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu treba prilagoditi iznos vlastitih sredstava kako se zahtijeva stavkom 5.

U slučaju kreditnih institucija EBA kalibrira tehničke standarde uzimajući u obzir sve moguće poveznice između regulatornih zahtjeva utvrđenih ovom Uredbom i regulatornih zahtjeva utvrđenih drugim zakonodavnim aktima Unije.

EBA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

8. EBA u bliskoj suradnji s ESMA-om i ESB-om izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 kojima se utvrđuju zajednički referentni parametri za scenarije za testiranje otpornosti na stres koje treba uključiti u testove otpornosti na stres iz stavka 4. ovog članka. Te se smjernice periodički ažuriraju uzimajući u obzir najnovija tržišna kretanja.

POGLAVLJE 6.

Planovi oporavka i iskupa

Članak 46.

Plan oporavka

1. Izdavatelj tokena vezanog uz imovinu izrađuje i održava plan oporavka u kojem se predviđaju mjere koje izdavatelj treba poduzeti kako bi ponovno uspostavio usklađenost sa zahtjevima koji se primjenjuju na pričuvu imovine u slučajevima kada izdavatelj ne ispunjava te zahtjeve.

Plan oporavka obuhvaća i očuvanje izdavateljevih usluga povezanih s izdanim tokenom vezanim uz imovinu, pravodobni oporavak poslovanja i ispunjavanje izdavateljevih obveza u slučaju događaja koji predstavljaju znatan rizik od narušavanja poslovanja.

Plan oporavka uključuje odgovarajuće uvjete i postupke za osiguravanje pravodobne provedbe mjera oporavka te širok raspon mogućnosti oporavka, među kojima su:

- (a) naknade za likvidnost u slučaju iskupa;
- (b) ograničenja iznosa tokena vezanog uz imovinu koji se može iskupiti u jednom radnom danu;
- (c) suspenzija iskupa.

2. Izdavatelj tokena vezanog uz imovinu dostavlja plan oporavka nadležnom tijelu u roku od šest mjeseci od datuma izdavanja odobrenja za rad u skladu s člankom 21. ili u roku od šest mjeseci od datuma odobrenja bijele knjige o kriptoomovini u skladu s člankom 17. Nadležno tijelo zahtijeva izmjene plana oporavka ako je to potrebno da se osigura njegova pravilna provedba i o svojoj odluci kojom traži te izmjene obavješćuje izdavatelja u roku od 40 radnih dana od datuma obavijesti o tom planu. Izdavatelj tu odluku provodi u roku od 40 radnih dana od datuma obavijesti o toj odluci. Izdavatelj redovito preispituje i ažurira plan oporavka.

Usporedno s dostavom nadležnom tijelu, izdavatelj prema potrebi plan oporavka dostavlja i svojem sanacijskom tijelu i tijelu za bonitetni nadzor.

3. Ako izdavatelj ne ispunjava zahtjeve koji se primjenjuju na pričuvu imovine kako je navedeno u poglavlju 3. ove glave ili je zbog naglog pogoršanja financijskog stanja izgledno da u bliskoj budućnosti neće ispunjavati te zahtjeve, nadležno tijelo ovlašteno je, kako bi osiguralo usklađenost s primjenjivim zahtjevima, zahtijevati od izdavatelja da provede jedan ili više mehanizama ili mjera navedenih u planu oporavka ili, ako se okolnosti razlikuju od pretpostavki iz prvotnog plana oporavka, da ažurira taj plan oporavka te da provede jedan ili više mehanizama ili mjera navedenih u ažuriranom planu u određenom roku.

4. U okolnostima iz stavka 3. nadležno tijelo ima ovlasti da privremeno suspendira iskup tokena vezanih uz imovinu, pod uvjetom da je suspenzija opravdana, imajući u vidu interese imatelja tokena vezanih uz imovinu i financijsku stabilnost.

5. Ako je primjenjivo, nadležno tijelo obavješćuje izdavateljevo sanacijsko tijelo i tijelo za bonitetni nadzor o svim mjerama poduzetima u skladu sa stavicima 3. i 4.

6. EBA nakon savjetovanja s ESMA-om izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 u kojima se utvrđuju format plana oporavka i informacije koje on treba pružati.

Članak 47.

Plan iskupa

1. Izdavatelj tokena vezanog uz imovinu izrađuje i održava operativni plan za potporu urednom iskupu svakog tokena vezanog uz imovinu, koji se provodi na temelju odluke nadležnog tijela da izdavatelj ne može ili vjerojatno neće moći ispuniti svoje obveze, među ostalim u slučaju nesolventnosti ili, ako je primjenjivo, sanacije ili u slučaju oduzimanja odobrenja za rad izdavatelja, ne dovodeći u pitanje početak mjere za sprječavanje krize ili mjere za upravljanje krizom kako su definirane u članku 2. stavku 1. točkama 101. i 102. Direktive 2014/59/EU ili mjere sanacije kako je definirana u članku 2. točki 11. Uredbe (EU) 2021/23 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁴⁾.

2. U planu iskupa dokazuje se sposobnost izdavatelja tokena vezanog uz imovinu da provede iskup izdanog tokena vezanog uz imovinu koji je u optjecaju bez nepotrebne gospodarske štete za njegove imatelje ili za stabilnost tržišta pričuvne imovine.

Plan iskupa obuhvaća ugovorne aranžmane, postupke i sustave, uključujući imenovanje privremenog upravitelja, u skladu s primjenjivim pravom, kojima se osigurava pravično postupanje prema svim imateljima tokena vezanih uz imovinu te pravodobna isplata imateljima tokena vezanih uz imovinu s pomoću prihoda od prodaje preostale pričuvne imovine.

Planom iskupa osigurava se kontinuitet svih ključnih aktivnosti koje su potrebne za uredan iskup i koje obavljaju izdavatelji ili bilo koji treći subjekt.

3. Izdavatelj tokena vezanog uz imovinu dostavlja plan iskupa nadležnom tijelu u roku od šest mjeseci od datuma izdavanja odobrenja za rad u skladu s člankom 21. ili u roku od šest mjeseci od datuma odobrenja bijele knjige o kriptoomovini u skladu s člankom 17. Nadležno tijelo zahtijeva izmjene plana iskupa ako je to potrebno da se osigura njegova pravilna provedba i o svojoj odluci kojom traži te izmjene obavješćuje izdavatelja u roku od 40 radnih dana od datuma obavijesti o tom planu. Izdavatelj tu odluku provodi u roku od 40 radnih dana od datuma obavijesti o toj odluci. Izdavatelj redovito preispituje i ažurira plan iskupa.

4. Nadležno tijelo prema potrebi dostavlja plan iskupa sanacijskom tijelu i tijelu za bonitetni nadzor izdavatelja.

Sanacijsko tijelo može analizirati plan iskupa kako bi u njemu utvrdilo sve eventualne mjere koje bi mogle štetno utjecati na mogućnost sanacije izdavatelja te nadležnom tijelu može dati preporuke u vezi s time.

⁽⁴⁴⁾ Uredba (EU) 2021/23 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o okviru za oporavak i sanaciju središnjih drugih ugovornih strana i o izmjeni uredaba (EU) br. 1095/2010, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014, (EU) br. 806/2014 i (EU) 2015/2365 i direktiva 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2007/36/EZ, 2014/59/EU i (EU) 2017/1132 (SL L 22, 22.1.2021., str. 1.).

5. EBA izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 radi utvrđivanja:
  - (a) sadržaja plana iskupa i periodičnosti preispitivanja, uzimajući u obzir veličinu, složenost i prirodu tokena vezanog uz imovinu te poslovni model njegovog izdavatelja; i
  - (b) okidača za provedbu plana iskupa.

GLAVA IV.

TOKENI e-NOVCA

POGLAVLJE 1.

Zahtjevi koje trebaju ispunjavati svi izdavatelji tokena e-novca

Članak 48.

Zahtjevi za javnu ponudu ili uvrštenje tokena e-novca za trgovanje

1. Nijedna osoba u Uniji ne smije dati javnu ponudu za token e-novca, niti tražiti uvrštenje takvog tokena e-novca, osim ako je ta osoba izdavatelj takvog tokena e-novca:
  - (a) ima odobrenje za rad kao kreditna institucija ili kao institucija za elektronički novac; i
  - (b) dostavila je bijelu knjigu o kriptoomovini nadležnom tijelu te ju je objavila u skladu s člankom 51.

Neovisno o prvom podstavku, nakon što dobiju pisanu suglasnost izdavatelja, druge osobe mogu javno nuditi token e-novca ili tražiti njegovo uvrštenje za trgovanje. Te su osobe dužne pridržavati se članaka 50. i 53.

2. Tokeni e-novca smatraju se elektroničkim novcem.

Za token e-novca koji je vezan uz službenu valutu države članice smatra se da je javno ponuđen u Uniji.

3. Glave II. i III. Direktive 2009/110/EZ primjenjuju se na tokene e-novca, osim ako je u ovoj glavi navedeno drukčije.
4. Stavak 1. ovog članka ne primjenjuje se na izdavatelje tokena e-novca izuzete u skladu s člankom 9. stavkom 1. Direktive 2009/110/EZ.
5. Ova glava, izuzev stavka 7. ovog članka i članka 51., ne primjenjuje se na tokene e-novca izuzete na temelju članka 1. stavaka 4. i 5. Direktive 2009/110/EZ.
6. Izdavatelji tokena e-novca koji namjeravaju javno ponuditi te tokene e-novca ili zatražiti njihovo uvrštenje za trgovanje obavješćuju svoje nadležno tijelo o toj namjeri najkasnije 40 radnih dana prije tog datuma.
7. Ako se primjenjuje stavak 4. ili stavak 5., izdavatelji tokena e-novca izrađuju bijelu knjigu o kriptoomovini te ju dostavljaju nadležnom tijelu u skladu s člankom 51.

Članak 49.

Izdavanje i iskupivost tokena e-novca

1. Odstupajući od članka 11. Direktive 2009/110/EZ, na izdavatelje tokena e-novca primjenjuju se samo zahtjevi u pogledu izdavanja i iskupivosti tokena e-novca iz ovog članka.
2. Imatelji tokena e-novca imaju pravo potraživanja prema izdavateljima tih tokena e-novca.
3. Izdavatelji tokena e-novca izdaju tokene e-novca po nominalnoj vrijednosti i po primitku novčanih sredstava.

4. Na zahtjev imatelja tokena e-novca izdavatelj tog tokena e-novca mora ga iskupiti, u svakom trenutku i po nominalnoj vrijednosti, plaćanjem novčane vrijednosti tokena e-novca koji čuva imatelju tokena e-novca novčanim sredstvima koja nisu elektronički novac.
5. Izdavatelji tokena e-novca jasno ističu uvjete iskupa u bijeloj knjizi o kriptoimovini kako je navedeno u članku 51. stavku 1. prvom podstavku točki (d).
6. Ne dovodeći u pitanje članak 46., na iskup tokena e-novca ne zaračunava se naknada.

Članak 50.

Zabrana odobravanja kamata

1. Neovisno o članku 12. Direktive 2009/110/EZ, izdavatelji tokena e-novca ne odobravaju kamate u vezi s tokenima e-novca.
2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoimovinom ne odobravaju kamate pri pružanju usluga povezanih s kriptoimovinom u vezi s tokenima e-novca.
3. Za potrebe stavaka 1. i 2. sve naknade i sve druge koristi koje su povezane s trajanjem razdoblja u kojem imatelj tokena e-novca posjeduje taj token e-novca smatraju se kamata. To uključuje neto naknadu ili popuste, koji imaju isti učinak kao kamata koju je primio imatelj tokena e-novca izravno od izdavatelja ili trećih strana te koji su izravno povezani s tokenom e-novca ili od naknade ili određivanja cijene drugih proizvoda.

Članak 51.

Sadržaj i oblik bijele knjige o kriptoimovini za tokene e-novca

1. Bijela knjiga o kriptoimovini za token e-novca sadržava sve sljedeće informacije, kako je dodatno utvrđeno u Prilogu III.:
  - (a) informacije o izdavatelju tokena e-novca;
  - (b) informacije o tokenu e-novca;
  - (c) informacije o javnoj ponudi tokena e-novca ili njegovu uvrštenju za trgovanje;
  - (d) informacije o pravima i obvezama koje se odnose na token e-novca;
  - (e) informacije o osnovnoj tehnologiji;
  - (f) informacije o rizicima;
  - (g) informacije o glavnim štetnim učincima mehanizma konsenzusa koji se upotrebljava za izdavanje tokena e-novca na klimu i drugim štetnim učincima povezanim s okolišem.

Bijela knjiga o kriptoimovini sadržava i identitet osobe koja nije izdavatelj a koja javno nudi token e-novca ili traži njegovo uvrštenje za trgovanje u skladu s člankom 48. stavkom 1. drugim podstavkom te razlog zbog kojeg ta konkretna osoba nudi taj token e-novca ili traži njegovo uvrštenje za trgovanje.

2. Sve informacije navedene u stavku 1. moraju biti istinite, jasne i neobmanjujuće. Bijela knjiga o kriptoimovini ne smije sadržavati bitne propuste i mora biti sastavljena u sažetom i razumljivom obliku.
3. Bijela knjiga o kriptoimovini sadržava sljedeću jasnu i istaknutu izjavu na prvoj stranici:

„Ovu bijelu knjigu o kriptoimovini nije odobrilo nijedno nadležno tijelo u nijednoj državi članici Europske unije. Za sadržaj ove bijele knjige o kriptoimovini odgovoran je isključivo izdavatelj kriptoimovine.”

4. Bijela knjiga o kriptoimovini sadržava jasno upozorenje o tome da:
  - (a) token e-novca nije obuhvaćen sustavima naknada štete investitorima u skladu s Direktivom 97/9/EZ;
  - (b) token e-novca nije obuhvaćen sustavima osiguranja depozita u skladu s Direktivom 2014/49/EU.

5. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava izjavu upravljačkog tijela izdavatelja tokena e-novca. U toj izjavi, koja se umeće nakon izjave iz stavka 3., potvrđuje se da je bijela knjiga o kriptoomovini u skladu s ovom glavom i da su, prema saznanjima upravljačkog tijela, informacije iznesene u bijeloj knjizi o kriptoomovini potpune, istinite, jasne i neobmanjujuće te da iz bijele knjige o kriptoomovini nisu izostavljene informacije koje bi mogle utjecati na njezino značenje.

6. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava sažetak, umetnut nakon izjave iz stavka 5., u kojem se ukratko i laičkim jezikom iznose ključne informacije o javnoj ponudi tokena e-novca ili o planiranom uvrštenju tog tokena e-novca za trgovanje. Sažetak mora biti lako razumljiv te sastavljen i prikazan u jasnom i razumljivom obliku, napisan slovima veličine koja je pogodna za čitanje. Sažetak bijele knjige o kriptoomovini pruža odgovarajuće informacije o značajkama predmetne kriptoomovine kako bi se potencijalnim imateljima kriptoomovine olakšalo donošenje informirane odluke.

Sažetak sadržava upozorenje o sljedećem:

- (a) trebalo bi ga se tumačiti kao uvod u bijelu knjigu o kriptoomovini;
- (b) potencijalni imatelj svaku odluku o kupnji tokena e-novca trebao bi temeljiti na sadržaju bijele knjige o kriptoomovini kao cjelini, a ne samo na sažetku;
- (c) javna ponuda tokena e-novca ne čini ponudu ni nuđenje kupnje financijskih instrumenata i svaka takva ponuda ili nuđenje mogući su jedino putem prospekta ili drugih dokumenata ponude u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom;
- (d) bijela knjiga o kriptoomovini ne smatra se prospektom iz Uredbe (EU) 2017/1129 ni drugim dokumentom ponude na temelju prava Unije ili nacionalnog prava.

U sažetku se navodi da imatelji tokena e-novca imaju pravo iskupa u svakom trenutku i po nominalnoj vrijednosti te se navode uvjeti iskupa.

7. Bijela knjiga o kriptoomovini sadržava datum kada je dostavljena i sadržaj.

8. Bijela knjiga o kriptoomovini izrađuje se na jednom od službenih jezika matične države članice ili na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.

Ako se token e-novca nudi i u državi članici koja nije matična država članica, bijela knjiga o kriptoomovini izrađuje se i na jednom od službenih jezika države članice domaćina ili na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.

9. Bijela knjiga o kriptoomovini stavlja se na raspolaganje u strojno čitljivom formatu.

10. ESMA u suradnji s EBA-om izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili standardni obrasci, formati i predlošci za potrebe stavka 9.

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

11. Izdavatelji tokena e-novca dostavljaju svoju bijelu knjigu o kriptoomovini svojem nadležnom tijelu barem 20 radnih dana prije datuma objave.

Nadležna tijela ne zahtijevaju prethodno odobrenje bijele knjige o kriptoomovini prije njezine objave.

12. Svaki značajan novi čimbenik, bitna pogreška ili bitna netočnost koji bi mogli utjecati na procjenu tokena e-novca opisuju se u izmijenjenoj bijeloj knjizi o kriptoomovini, koju izdavatelji izrađuju, dostavljaju nadležnim tijelima i objavljuju na svojim internetskim stranicama.

13. Prije nego što javno ponudi token e-novca u Uniji ili zatraži uvrštenje za trgovanje takvog tokena e-novca, izdavatelj tog tokena e-novca na svojim internetskim stranicama objavljuje bijelu knjigu o kriptoomovini.

14. Izdavatelj tokena e-novca dostavlja nadležnom tijelu informacije navedene u članku 109. stavku 4. zajedno s bijelom knjigom o kriptoomovini. Nadležno tijelo dostavlja ESMA-i informacije utvrđene u članku 109. stavku 4., u roku od pet radnih dana od primitka informacija od izdavatelja..

Nadležno tijelo obavješćuje ESMA-u i o svakoj izmijenjenoj bijeloj knjizi o kriptoomovini te o svakom oduzimanju odobrenja za rad izdavatelju tokena e-novca.

ESMA te informacije stavlja na raspolaganje u registru, na temelju članka 109. stavka 4. do datuma početka javne ponude ili uvrštenja za trgovanje odnosno bez odgode u slučaju izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini, ili u slučaju oduzimanja odobrenja za rad.

15. ESMA u suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda o sadržaju, metodologiji i prikazu informacija iz stavka 1. točke (g) u pogledu pokazatelja održivosti u odnosu na štetne učinke na klimu i druge štetne učinke povezane s okolišem.

Pri izradi nacrta regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ESMA razmatra različite vrste mehanizama konsenzusa koji se upotrebljavaju za potvrdu transakcija kriptoomovinom, njihove poticajne strukture i upotrebu energije, energije iz obnovljivih izvora i prirodnih resursa, proizvodnju otpada i emisije stakleničkih plinova. ESMA ažurira regulatorne tehničke standarde s obzirom na regulatorni i tehnološki razvoj.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 52.

Odgovornost izdavatelja tokena e-novca za informacije navedene u bijeloj knjizi o kriptoomovini

1. Ako je izdavatelj tokena e-novca prekršio članak 51. navođenjem nepotpunih, neistinitih, nejasnih ili obmanjujućih informacija u svojoj bijeloj knjizi ili izmijenjenoj bijeloj knjizi o kriptoomovini, taj izdavatelj i članovi njegova upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela snose odgovornost prema imatelju tog tokena e-novca za sve gubitke koji nastanu zbog tog kršenja.

2. Bilo kakvo ugovorno izuzeće ili ograničenje građanskopravne odgovornosti iz stavka 1. nema pravni učinak.

3. Imatelj tokena e-novca dužan je iznijeti dokaze iz kojih je vidljivo da je izdavatelj tog tokena e-novca prekršio članak 51. pružanjem nepotpunih, neistinitih, nejasnih ili obmanjujućih informacija u svojoj bijeloj knjizi ili izmijenjenoj bijeloj knjizi o kriptoomovini i da je oslanjanje na te informacije utjecalo na odluku imatelja o kupnji, prodaji ili razmjeni tog tokena e-novca.

4. Izdavatelj i članovi njegovog upravnog, upravljačkog ili nadzornog tijela nisu odgovorni za gubitak pretrpljen zbog oslanjanja na informacije navedene u sažetku u skladu s člankom 51. stavkom 6., uključujući svaki njegov prijevod, osim ako sažetak:

(a) dovodi u zabludu, netočan je ili nedosljedan kad se čita zajedno s ostalim dijelovima bijele knjige o kriptoomovini; ili

(b) ne pruža, kad se čita zajedno s ostalim dijelovima bijele knjige o kriptoomovini, ključne informacije koje su potencijalnim imateljima od pomoći pri razmatranju kupnje takvih tokena e-novca.

5. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje nijedna druga građanskopravna odgovornost u skladu s nacionalnim pravom.

Članak 53.**Promidžbeni sadržaji**

1. Promidžbeni sadržaji o javnoj ponudi tokena e-novca ili uvrštenju takvog tokena e-novca za trgovanje moraju ispunjavati sve sljedeće zahtjeve:
  - (a) promidžbeni sadržaji jasno su prepoznatljivi kao takvi;
  - (b) informacije u promidžbenim sadržajima istinite su, jasne i neobmanjujuće;
  - (c) informacije u promidžbenim sadržajima u skladu su s informacijama u bijeloj knjizi o kriptoomovini;
  - (d) u promidžbenim sadržajima jasno se navodi da je bijela knjiga o kriptoomovini objavljena te se jasno navodi adresa internetskih stranica izdavatelja tokena e-novca, kao i broj telefona i adresa e-pošte preko kojih se može stupiti u kontakt s izdavateljem.
2. Promidžbeni sadržaji uključuju jasnu i nedvosmislenu izjavu da svi imatelji tokena e-novca imaju pravo na iskup od izdavatelja u svakom trenutku i po nominalnoj vrijednosti.
3. Promidžbeni sadržaji i sve njihove izmjene objavljuju se na internetskim stranicama izdavatelja.
4. Nadležna tijela ne zahtijevaju prethodno odobrenje promidžbenih sadržaja prije njihova objavljivanja.
5. Promidžbeni sadržaji dostavljaju se nadležnim tijelima na zahtjev.
6. Promidžbeni sadržaji ne smiju se širiti prije objavljivanja bijele knjige o kriptoomovini. To ograničenje ne utječe na mogućnost izdavatelja tokena e-novca da provodi istraživanja tržišta.

Članak 54.**Ulaganje novčanih sredstava primljenih u zamjenu za tokene e-novca**

Novčana sredstva koja izdavatelji tokena e-novca prime u zamjenu za tokene e-novca i koja se sigurno čuvaju u skladu s člankom 7. stavkom 1. Direktive 2009/110/EZ moraju biti usklađena sa sljedećim:

- (a) najmanje 30 % primljenih novčanih sredstava uvijek se polaže na zasebne račune u kreditnim institucijama;
- (b) preostala primljena novčana sredstva ulažu se u sigurnu imovinu niskog rizika koja se smatra visokolikvidnim financijskim instrumentima s minimalnim tržišnim rizikom, kreditnim rizikom i koncentracijskim rizikom, u skladu s člankom 38. stavkom 1. ove Uredbe i koja je izražena u istoj službenoj valuti uz koju je vezan token e-novca.

Članak 55.**Planovi oporavka i iskupa**

Glava III. poglavlje 6. primjenjuje se *mutatis mutandis* na izdavatelje tokena e-novca.

Odstupajući od članka 46. stavka 2., datum do kojeg se plan oporavka treba dostaviti nadležnom tijelu je, u odnosu na izdavatelje tokena e-novca, unutar šest mjeseci od datuma javne ponude ili uvrštenja za trgovanje.

Odstupajući od članka 47. stavka 3., datum do kojeg se plan iskupa treba dostaviti nadležnom tijelu je, u odnosu na izdavatelje tokena e-novca, unutar šest mjeseci od datuma javne ponude ili uvrštenja za trgovanje.

POGLAVLJE 2.

Značajni tokeni e-novca

Članak 56.

Klasifikacija tokena e-novca kao značajnih tokena e-novca

1. EBA klasificira tokene e-novca kao značajne tokene e-novca ako su ispunjena najmanje tri kriterija utvrđena u članku 43. stavku 1.:

(a) tijekom razdoblja obuhvaćenog prvim izvješćem o informacijama, kako je navedeno u stavku 3. ovog članka, nakon javne ponude ili traženja uvrštenja za trgovanje tim tokenima; ili

(b) tijekom razdoblja obuhvaćenog najmanje dvama uzastopnim izvješćima o informacijama iz stavka 3. ovog članka.

2. Ako nekoliko izdavatelja izdaje isti token e-novca, ispunjenje kriterija navedenih u članku 43. stavku 1. procjenjuje se nakon agregiranja podataka tih izdavatelja.

3. Nadležna tijela matične države članice izdavatelja podnose EBA-i i ESB-u izvješće o informacijama koje su relevantne za procjenu ispunjenja kriterija iz članka 43. stavka 1., uključujući, ako je to primjenjivo, informacije primljene u skladu s člankom 22., barem dvaput godišnje.

Ako izdavatelj ima poslovni nastan u državi članici čija službena valuta nije euro ili ako je token e-novca vezan uz službenu valutu države članice koja nije euro, nadležna tijela dostavljaju informacije iz prvog podstavka i središnjoj banci te države članice.

4. Ako zaključi da token e-novca ispunjava kriterije iz članka 43. stavka 1. u skladu sa stavkom 1. ovog članka, EBA priprema nacrt odluke o tome da se token e-novca klasificira kao značajan token e-novca i o tom nacrtu odluke obavješćuje izdavatelja tokena e-novca, nadležno tijelo matične države članice izdavatelja, ESB, i, u slučajevima iz stavka 3. drugog podstavka ovog članka, središnju banku predmetne države članice.

Izdavatelji takvih tokena e-novca, njihova nadležna tijela, ESB i, ovisno o slučaju, središnja banka predmetne države članice imaju 20 radnih dana od datuma obavijesti o tom nacrtu odluke da u pisanom obliku dostave očitovanja. EBA na odgovarajući način razmatra ta očitovanja prije donošenja konačne odluke.

5. EBA svoju konačnu odluku o tome hoće li se token e-novca klasificirati kao značajni token e-novca donosi u roku od 60 radnih dana od datuma obavijesti iz stavka 4. i o toj odluci odmah obavješćuje izdavatelja takvog tokena e-novca i njegovo nadležno tijelo.

6. Ako je token e-novca klasificiran kao značajan u skladu s odlukom EBA-e donesenom u skladu sa stavkom 5., nadzorne odgovornosti koje se odnose na izdavatelja tog tokena e-novca prenose se s nadležnog tijela matične države članice izdavatelja na EBA-u u skladu s člankom 117. stavkom 4. u roku od 20 radnih dana od datuma obavijesti o toj odluci.

EBA i nadležno tijelo surađuju kako bi osigurali neometan prijenos nadzornih ovlasti.

7. Odstupajući od stavka 6., nadzorne odgovornosti u pogledu izdavatelja značajnih tokena e-novca izraženih u službenoj valuti države članice koja nije euro, pri čemu je najmanje 80 % broja imatelja i količine transakcija tih značajnih tokena e-novca koncentrirano u matičnoj državi članici, ne prenose se na EBA-u.

Nadležno tijelo matične države članice izdavatelja svake godine dostavlja EBA-i informacije o svim slučajevima primjene odstupanja iz prvog podstavka.

Za potrebe prvog podstavka smatra se da je transakcija izvršena u matičnoj državi članici ako platitelj ili primatelj plaćanja ima poslovni nastan u toj državi članici.

8. EBA svake godine ponovno procjenjuje klasifikaciju značajnih tokena e-novca na temelju dostupnih informacija, među ostalim iz izvješća iz stavka 3. ovog članka ili informacija koje je primila u skladu s člankom 22.

Ako zaključi da određeni tokeni e-novca više ne ispunjavaju kriterije iz članka 43. stavka 1. u skladu sa stavkom 1. ovog članka, EBA priprema nacrt odluke o tome da se token e-novca više ne klasificira kao značajan i o tom nacrtu odluke obavješćuje izdavatelje tih tokena e-novca, nadležna tijela njihove matične države članice, ESB, i, u slučajevima navedenima u stavku 3. drugom podstavku ovog članka, središnju banku predmetne države članice.

Izdavatelji takvih tokena e-novca, njihova nadležna tijela, ESB i središnja banka dotične države članice imaju 20 radnih dana od datuma obavijesti o tom nacrtu odluke da u pisanom obliku dostave očitovanja. EBA na odgovarajući način razmatra ta očitovanja prije donošenja konačne odluke.

9. EBA svoju konačnu odluku o tome hoće li se token e-novca prestati klasificirati kao značajan donosi u roku od 60 radnih dana od datuma obavijesti iz stavka 8. i o toj odluci odmah obavješćuje izdavatelja tog tokena e-novca i njegovo nadležno tijelo.

10. Ako se token e-novca više ne klasificira kao značajan u skladu s odlukom EBA-e donesenom u skladu sa stavkom 9., nadzorne odgovornosti koje se odnose na izdavatelja tog tokena e-novca prenose se od EBA-e na nadležno tijelo matične države članice izdavatelja u roku od 20 radnih dana od datuma obavijesti o toj odluci.

EBA i nadležno tijelo surađuju kako bi osigurali neometan prijenos nadzornih ovlasti.

Članak 57.

Dobrovoljna klasifikacija tokena e-novca kao značajnih tokena e-novca

1. Potencijalni izdavatelj tokena e-novca, kojem je izdano odobrenje za rad kao kreditna institucija ili kao institucija za elektronički novac ili koji podnosi zahtjev za takvo odobrenje za rad može naznačiti želi li da se njegov token e-novca klasificira kao značajni token e-novca. Nadležno tijelo u tom slučaju takav zahtjev izdavatelja odmah dostavlja EBA-i, ESB-u i, u slučajevima iz članka 56. stavka 3. drugog podstavka, središnjoj banci predmetne države članice.

Kako bi se token e-novca klasificirao kao značajan u skladu s ovim člankom, izdavatelj tokena e-novca u detaljnom poslovnom planu dokazuje da će vjerojatno ispunjavati najmanje tri od kriterija utvrđenih u članku 43. stavku 1.

2. EBA u roku od 20 radnih dana od datuma primitka zahtjeva iz stavka 1. ovog članka priprema nacrt odluke koji sadržava njezino mišljenje na temelju poslovnog plana izdavatelja o tome ispunjava li token e-novca tri kriterija iz članka 43. stavka 1., odnosno je li vjerojatno da će ih ispunjavati, i o tom nacrtu odluke obavješćuje nadležno tijelo matične države članice izdavatelja, ESB i, u slučajevima iz članka 56. stavka 3. drugog podstavka, središnju banku predmetne države članice.

Nadležna tijela izdavatelja takvih tokena e-novca, ESB i, ako je to primjenjivo, središnja banka predmetne države članice imaju 20 radnih dana od datuma obavijesti o tom nacrtu odluke da u pisanim obliku dostave očitovanja. EBA na odgovarajući način razmatra ta očitovanja prije donošenja konačne odluke.

3. EBA svoju konačnu odluku o tome hoće li token e-novca klasificirati kao značajni token e-novca donosi u roku od 60 radnih dana od datuma obavijesti iz stavka 1. i o toj odluci odmah obavješćuje izdavatelja takvog tokena e-novca i njegovo nadležno tijelo.

4. Ako je token e-novca klasificiran kao značajan u skladu s odlukom EBA-e donesenom u skladu sa stavkom 3. ovog članka, nadzorne odgovornosti koje se odnose na izdavatelja tih tokena e-novca prenose se s nadležnog tijela na EBA-u u skladu s člankom 117. stavkom 4. u roku od 20 radnih dana od datuma obavijesti o toj odluci.

EBA i nadležna tijela surađuju kako bi osigurali neometan prijenos nadzornih ovlasti.

5. Odstupajući od stavka 4., nadzorne odgovornosti koje se odnose na izdavatelje značajnih tokena e-novca izraženih u službenoj valuti države članice koja nije euro ne prenose se na EBA-u ako je ili se očekuje da će najmanje 80 % broja imatelja i količine transakcija tih značajnih tokena e-novca biti koncentrirano u matičnoj državi članici.

Nadležno tijelo matične države članice izdavatelja svake godine dostavlja EBA-i informacije o primjeni odstupanja iz prvog podstavka.

Za potrebe prvog podstavka smatra se da je transakcija izvršena u matičnoj državi članici ako platitelji i primatelj plaćanja imaju poslovni nastan u toj državi članici.

Članak 58.

Posebne dodatne obveze izdavatelja tokena e-novca

1. Na institucije za elektronički novac koje izdaju značajne tokene e-novca primjenjuju se:
  - (a) zahtjevi navedeni u člancima 36., 37., 38. i članku 45. stavcima od 1. do 4. ove Uredbe umjesto članka 7. Direktive 2009/110/EZ;
  - (b) zahtjevi navedeni u članku 35. stavcima 2., 3. i 5. i članku 45. stavku 5. ove Uredbe umjesto članka 5. Direktive 2009/110/EZ.

Odstupajući od članka 36. stavka 9., neovisna revizija u odnosu na izdavatelje značajnih tokena e-novca mora biti zatražena svakih šest mjeseci od datuma odluke o klasifikaciji tokena e-novca kao značajnih u skladu s člankom 56. ili 57., ovisno o slučaju.

2. Nadležna tijela matičnih država članica mogu od institucija za elektronički novac koje izdaju tokene e-novca koji nisu značajni zahtijevati da ispune bilo koji od zahtjeva iz stavka 1. ako je to potrebno za uklanjanje rizika koji se tim odredbama nastoje ukloniti, kao što su likvidnosni rizici, operativni rizici ili rizici koji proizlaze iz neusklađenosti sa zahtjevima za upravljanje pričuvom imovine.

3. Članci 22. i 23. te članak 24. stavak 3. primjenjuju se na tokene e-novca u valuti koja nije službena valuta nijedne države članice.

GLAVA V.

IZDAVANJE ODOBRENJA ZA RAD I UVJETI POSLOVANJA ZA PRUŽATELJE USLUGA POVEZANIH S KRIPTOIMOVINOM

POGLAVLJE 1.

Odobrenje za rad pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom

Članak 59.

Odobrenje za rad

1. Nijedna osoba u Uniji ne smije pružati usluge povezane s kriptoinovinom osim ako je ta osoba:
  - (a) pravna osoba ili drugi poduzetnik koji ima odobrenje za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom u skladu s člankom 63.; ili
  - (b) kreditna institucija, središnji depozitorij vrijednosnih papira, investicijsko društvo, tržišni operater, institucija za elektronički novac, društvo za upravljanje UCITS-ima ili upravitelj alternativnog investicijskog fonda kojem je dopušteno pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom u skladu s člankom 60.

2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji imaju odobrenje za rad u skladu s člankom 63. moraju imati registrirano sjedište u državi članici u kojoj obavljaju barem dio svojih usluga povezanih s kriptoinovinom. Njihovo mjesto stvarne uprave mora se nalaziti u Uniji, a najmanje jedan od direktora mora imati boravište u Uniji.
3. Za potrebe stavka 1. točke (a) drugi poduzetnici koji nisu pravne osobe smiju pružati usluge povezane s kriptoinovinom samo ako njihov pravni oblik osigurava razinu zaštite interesa trećih strana koja je istovjetna razini zaštite koju pružaju pravne osobe i ako podliježu istovjetnom bonitetnom nadzoru koji je primjeren njihovu pravnom obliku.
4. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom, koji imaju odobrenje za rad u skladu s člankom 63. u svakom trenutku moraju ispunjavati uvjete za svoje odobrenje za rad.
5. Osoba koja nije pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom ne koristi se imenom ni tvrtkom, ne izdaje promidžbene sadržaje niti se upušta u neki drugi proces koji bi upućivao na to da je pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom ili kojim bi se vjerojatno stvorila zabuna u tom pogledu.
6. Nadležna tijela koja izdaju odobrenja za rad u skladu s člankom 63. osiguravaju da se u tim odobrenjima navode usluge povezane s kriptoinovinom za čije pružanje pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom imaju odobrenje za rad.
7. Pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom dopušteno je da usluge povezane s kriptoinovinom pružaju u cijeloj Uniji, na temelju prava poslovnog nastana, uključujući podružnicu, ili na temelju slobode pružanja usluga. Od pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju usluge povezane s kriptoinovinom na prekograničnoj osnovi ne zahtijeva se da budu fizički prisutni na državnom području države članice domaćina.
8. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji žele dodati usluge povezane s kriptoinovinom svojem odobrenju za rad kako je navedeno u članku 63. od nadležnih tijela koja su izdala prvotno odobrenje za rad traže proširenje odobrenja dopunjavanjem i ažuriranjem informacija iz članka 62. Zahtjev za proširenje obrađuje se u skladu s člankom 63.

Članak 60.

Pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom od strane određenih financijskih subjekata

1. Kreditna institucija može pružati usluge povezane s kriptoinovinom ako najmanje 40 radnih dana prije prvog pružanja tih usluga nadležnom tijelu svoje matične države članice dostavi informacije iz stavka 7.
2. Središnji depozitorij vrijednosnih papira koji ima odobrenje za rad u skladu s Uredbom (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁵⁾ smije pružati skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljati njome u ime klijenata samo ako najmanje 40 radnih dana prije prvog pružanja te usluge nadležnom tijelu matične države članice dostavi informacije iz stavka 7.

Za potrebe prvog podstavka ovog stavka pružanje skrbništva nad kriptoinovinom i upravljanje njome u ime klijenata smatraju se istovjetnima osiguravanju, vođenju ili upravljanju računima vrijednosnih papira u vezi s uslugom namire iz odjeljka B točke 3. Priloga Uredbi (EU) br. 909/2014.

3. Investicijsko društvo može pružati usluge povezane s kriptoinovinom u Uniji istovjetne investicijskim uslugama i aktivnostima za koje ima posebno odobrenje za rad na temelju Direktive 2014/65/EU ako nadležnom tijelu matične države članice dostavi informacije iz stavka 7. ovog članka najmanje 40 radnih dana prije prvog pružanja tih usluga.

Za potrebe ovog stavka:

- (a) pružanje skrbništva nad kriptoinovinom i upravljanje njome u ime klijenata smatra se istovjetnim pomoćnoj usluzi iz odjeljka B točke 1. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU;
- (b) upravljanje platformom za trgovanje kriptoinovinom smatra se istovjetnim upravljanju multilateralnom trgovinskom platformom i upravljanju organiziranom trgovinskom platformom iz odjeljka A, točke 8. odnosno točke 9. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU;

⁽⁴⁵⁾ Uredba (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012 (SL L 257, 28.8.2014., str. 1.).

- (c) razmjena kriptoinovine za novčana sredstva i drugu kriptoinovinu smatra se istovjetnom trgovanju za vlastiti račun iz odjeljka A, točke 3. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU;
- (d) izvršavanje naloga za kriptoinovinu u ime klijenata smatra se istovjetnim izvršavanju naloga za račun klijenata iz odjeljka A, točke 2. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU;
- (e) plasiranje kriptoinovine smatra se istovjetnom pružanju usluge pokroviteljstva ili provedbe ponude odnosno prodaje financijskih instrumenata uz obvezu iskupa i pružanju usluge provedbe ponude odnosno prodaje financijskih instrumenata bez obveze iskupa iz odjeljka A, točke 6. odnosno točke 7. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU;
- (f) zaprimanje i prijenos naloga za kriptoinovinu u ime klijenata smatra se istovjetnim zaprimanju i prijenosu naloga u vezi s jednim financijskim instrumentom ili više njih iz odjeljka A, točke 1. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU;
- (g) savjetovanje o kriptoinovini smatra se istovjetnim investicijskom savjetovanju iz odjeljka A, točke 5. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU;
- (h) upravljanje portfeljem kriptoinovine smatra se istovjetnim upravljanju portfeljem iz odjeljka A, točke 4. Priloga I. Direktivi 2014/65/EU.

4. Institucija za elektronički novac koja ima odobrenje za rad u skladu s Direktivom 2009/110/EZ smije pružati skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljati njome u ime klijenata i pružati usluge prijenosa kriptoinovine u ime klijenata u vezi s tokenima e-novca koje izdaje samo ako nadležnom tijelu matične države članice dostavi informacije iz stavka 7. ovog članka najmanje 40 radnih dana prije prvog pružanja tih usluga.

5. Društvo za upravljanje UCITS-om ili upravitelj alternativnih investicijskih fondova mogu pružati usluge povezane s kriptoinovinom istovjetne upravljanju portfeljem ulaganja i dodatnim uslugama za koje su dobili odobrenje za rad na temelju Direktive 2009/65/EZ ili Direktive 2011/61/EU ako nadležnom tijelu matične države članice dostave informacije iz stavka 7. ovog članka najmanje 40 radnih dana prije prvog pružanja tih usluga.

Za potrebe ovog stavka:

- (a) zaprimanje i prijenos naloga za kriptoinovinu u ime klijenata smatra se istovjetnim zaprimanju i prijenosu naloga u vezi s financijskim instrumentima iz članka 6. stavka 4. točke (b) podtočke iii. Direktive 2011/61/EU;
- (b) savjetovanje o kriptoinovini smatra se istovjetnim investicijskom savjetovanju iz članka 6. stavka 4. točke (b) podtočke i. Direktive 2011/61/EU i članka 6. stavka 3. točke (b) podtočke i. Direktive 2009/65/EZ;
- (c) upravljanje portfeljem kriptoinovine smatra se istovjetnim uslugama iz članka 6. stavka 4. točke (a) Direktive 2011/61/EU i članka 6. stavka 3. točke (a) Direktive 2009/65/EZ.

6. Tržišni operator koji ima odobrenje za rad na temelju Direktive 2014/65/EU može upravljati platformom za trgovanje kriptoinovinom ako nadležnom tijelu matične države članice dostavi informacije iz stavka 7. ovog članka najmanje 40 radnih dana prije prvog pružanja te usluge.

7. Za potrebe stavaka od 1. do 6. dostavljaju se sljedeće informacije:

- (a) poslovni plan u kojem su navedene vrste usluga povezanih s kriptoinovinom koje podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom namjerava pružati, među ostalim gdje će se i kako te usluge stavljati na tržište;
- (b) opis:
  - i. mehanizama, politika i postupaka unutarnje kontrole za osiguravanje usklađenosti s odredbama nacionalnog prava kojima se prenosi Direktiva (EU) 2015/849;

- ii. okvira za procjenu rizika za upravljanje rizicima od pranja novca i financiranja terorizma; i
  - iii. plan kontinuiteta poslovanja;
- (c) tehničku dokumentaciju sustava IKT-a i sigurnosnih mjera te njezin opis na laičkom jeziku;
  - (d) opis postupka za odvajanje kriptoinovine i novčanih sredstava klijenata;
  - (e) ako se namjerava pružati skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljanje njome u ime klijenata, opis politike skrbništva i upravljanja;
  - (f) ako se namjerava upravljati platformom za trgovanje kriptoinovinom, opis pravila rada platforme za trgovanje te postupaka i sustava za otkrivanje zlouporabe tržišta;
  - (g) ako se namjerava razmjenjivati kriptoinovina za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu, opis nediskriminirajuće trgovinske politike kojom se uređuje odnos s klijentima te opis metodologije za određivanje cijene kriptoinovine koju predlažu za razmjenu za novčana sredstva ili drugu kriptoinovinu;
  - (h) ako se namjerava izvršavati naloge za kriptoinovinu u ime klijenata, opis politike izvršenja;
  - (i) ako se namjerava pružati savjetovanje o kriptoinovini ili pružati usluge upravljanja portfeljem kriptoinovine, dokaz da fizičke osobe koje će davati savjete u ime podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ili upravljati portfeljima u ime podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom imaju potrebno znanje i vještine za ispunjavanje svojih obveza;
  - (j) odnosi li se usluga povezana s kriptoinovinom na tokene vezane uz imovinu, tokene e-novca ili drugu kriptoinovinu;
  - (k) ako se namjerava pružati usluge prijenosa kriptoinovine za račun klijenata, informacije o načinu na koji će se pružati takve usluge prijenosa.

8. Nadležno tijelo koje primi obavijest iz stavaka od 1. do 6. najkasnije 20 radnih dana od primitka takve obavijesti procjenjuje jesu li pružene sve obvezne informacije. Ako nadležno tijelo zaključi da obavijest nije potpuna jer nedostaju određene informacije, o tome odmah obavješćuje subjekt koji šalje obavijest i određuju rok do kojeg taj subjekt mora dostaviti informacije koje nedostaju.

Rok za dostavljanje informacija koje nedostaju ne smije biti dulji od 20 radnih dana od datuma podnošenja zahtjeva. Do isteka tog roka suspendira se svako razdoblje iz stavaka od 1. do 6. Nadležno tijelo traži dopunu ili pojašnjenje tih informacija prema vlastitom nahođenju, ali se nijedno razdoblje iz stavaka od 1. do 6. zbog toga ne suspendira.

Pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom ne počinje pružati usluge povezane s kriptoinovinom sve dok je obavijest nepotpuna.

9. Subjekti iz stavaka od 1. do 6. nisu obvezni dostaviti nikakve informacije iz stavka 7. koje su prethodno dostavili nadležnom tijelu ako bi takve informacije bile istovjetne. Pri podnošenju informacija iz stavka 7. subjekti iz stavaka od 1. do 6. izričito navode da su sve prethodno dostavljene informacije još uvijek aktualne.

10. Ako subjekti iz stavaka od 1. do 6. ovog članka pružaju usluge povezane s kriptoinovinom, na njih se ne primjenjuju članci 62., 63., 64., 67., 83. i 84.

11. Pravo na pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom iz stavaka od 1. do 6. ovog članka opoziva se u slučaju oduzimanja relevantnog odobrenja za rad kojim je dotičnom subjektu omogućeno pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom bez obveze pribavljanja odobrenja za rad u skladu s člankom 59.

12. Nadležna tijela dostavljaju ESMA-i informacije iz članka 109. stavka 5. nakon provjere potpunosti informacija iz stavka 7.

ESMA te informacije stavlja na raspolaganje u registru iz članka 109. do datuma početka namjeravanog pružanja usluga povezanih s kriptoinovinom.

13. ESMA, u bliskoj suradnji s EBA-om, izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog utvrđenja informacija iz stavka 7.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

14. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda za utvrđivanje standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za obavijest u skladu sa stavkom 7.

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 61.

Pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom na isključivu inicijativu klijenta

1. Ako klijent koji ima poslovni nastan ili se nalazi u Uniji na svoju isključivu inicijativu pokrene pružanje usluge ili djelatnosti povezane s kriptoinovinom od strane društva iz treće zemlje, zahtjev za odobrenje za rad na temelju članka 59. ne primjenjuje se na pružanje te usluge ili djelatnosti povezane s kriptoinovinom od strane društva iz treće zemlje za tog klijenta, što uključuje odnos koji se posebno odnosi na pružanje te usluge ili djelatnosti.

Ne dovodeći u pitanje odnose unutar grupe, ako društvo iz treće zemlje želi pridobiti klijente ili potencijalne klijente u Uniji, uključujući preko subjekta koji djeluje u ime društva ili je usko povezan s društvom iz treće zemlje ili s bilo kojom drugom osobom koja djeluje u ime tog subjekta, to se ne smatra pružanjem usluga isključivo na inicijativu klijenta, bez obzira na sredstva komunikacije koja se koriste za pridobivanje, promicanje ili oglašavanje u Uniji.

Drugi podstavak primjenjuje se neovisno o bilo kakvoj ugovornoj klauzuli ili izjavi o odricanju od odgovornosti kojom se tvrdi drukčije, uključujući bilo kakvu klauzulu ili izjavu o odricanju od odgovornosti o tome da se pružanje usluge od strane društva iz treće zemlje smatra uslugom pruženom na isključivu inicijativu klijenta.

2. Isključivom inicijativom klijenta iz stavka 1. ne daje se društvu iz treće zemlje pravo da tome klijentu oglašava nove vrste kriptoinovine ili usluga povezanih s kriptoinovinom.

3. ESMA do 30. prosinca 2024. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 radi utvrđivanja situacija u kojima se smatra da društvo iz treće zemlje traži klijente koji imaju poslovni nastan ili se nalaze u Uniji.

Kako bi se potaknula konvergencija i promicao dosljedan nadzor u pogledu rizika od zlouporabe ovog članka, ESMA izdaje i smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 o nadzornim praksama kako bi se otkrilo i spriječilo zaobilaženje ove Uredbe.

Članak 62.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom

1. Pravne osobe ili drugi poduzetnici koji namjeravaju pružati usluge povezane s kriptoinovinom podnose zahtjev za odobrenje za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom nadležnom tijelu svoje matične države članice.

2. Zahtjev iz stavka 1. sadržava sve sljedeće informacije:

(a) naziv, uključujući pravni naziv i svaku drugu tvrtku koja se koristi, identifikacijsku oznaku pravne osobe podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, internetsku stranicu koju održava taj pružatelj, adresu e-pošte za kontakt, broj telefona za kontakt i njegovu fizičku adresu;

- (b) pravni oblik podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama;
- (c) statut podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama, ovisno o slučaju;
- (d) poslovni plan u kojem su navedene vrste usluga povezane s kriptovalutama koje podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama namjerava pružati, među ostalim gdje će se i kako te usluge stavljati na tržište;
- (e) dokaz da podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama ispunjava zahtjeve za bonitetne zaštitne mehanizme iz članka 67.;
- (f) opis mehanizama upravljanja podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama;
- (g) dokaz da članovi upravljačkog tijela podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama imaju dovoljno dobar ugled i da posjeduju odgovarajuće znanje, vještine i iskustvo za upravljanje tim pružateljem;
- (h) identitet svih dioničara ili članova, izravnih ili neizravnih, koji imaju kvalificirane udjele u podnositelju zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama i iznose tih udjela, kao i dokaz da te osobe imaju dovoljno dobar ugled;
- (i) opis mehanizama unutarnje kontrole, politika i postupaka za utvrđivanje i procjenu rizika te upravljanje njima, uključujući rizike od pranja novca i financiranja terorizma, te plan kontinuiteta poslovanja podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama;
- (j) tehničku dokumentaciju sustava IKT-a i sigurnosnih mjera te njezin opis na laičkom jeziku;
- (k) opis postupka za odvajanje kriptovalutina i novčanih sredstava klijenata;
- (l) opis postupka za rješavanje pritužbi podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama;
- (m) ako podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama namjerava pružati skrbništvo nad kriptovalutama i upravljati njome u ime klijenata, opis politike skrbništva i upravljanja;
- (n) ako podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama namjerava upravljati platformom za trgovanje kriptovalutama, opis pravila rada platforme za trgovanje te postupaka i sustava za otkrivanje zlouporabe tržišta;
- (o) ako podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama namjerava razmjenjivati kriptovalutu za novčana sredstva ili za drugu kriptovalutu, opis nediskriminirajuće komercijalne politike kojom se uređuje odnos s klijentima te opis metodologije za određivanje cijene kriptovalutina koju podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama predlaže razmijeniti za novčana sredstva ili drugu kriptovalutu;
- (p) ako podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama namjerava izvršavati naloge za kriptovalutu u ime klijenata, opis politike izvršenja;
- (q) ako podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama namjerava savjetovati o kriptovalutini ili upravljati portfeljem kriptovalutina, dokaz da fizičke osobe koje će davati savjete u ime podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama ili upravljati portfeljima u ime podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama imaju potrebno znanje i vještine za ispunjavanje svojih obveza;
- (r) ako podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama namjerava pružati usluge prijenosa kriptovalutina u ime klijenata, informacije o načinu pružanja takvih usluga prijenosa;
- (s) vrsta kriptovalutina na koju se usluga povezana s kriptovalutama odnosi.

3. Za potrebe stavka 2. točaka (g) i (h), podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama dostavlja dokaze za sve navedeno u nastavku:

- (a) za sve članove upravljačkog tijela podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama, uvjerenje o nekažnjavanju i dokaz da protiv osobe nisu izrečene sankcije na temelju mjerodavnog trgovačkog prava, stečajnog prava i prava u području financijskih usluga, ili u vezi sa sprečavanjem pranja novca i financiranja terorizma, prijevara te profesionalnom odgovornošću;

- (b) da članovi upravljačkog tijela podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom zajednički posjeduju odgovarajuće znanje, vještine i iskustvo za upravljanje pružateljem usluga povezanih s kriptoinovinom i da se od tih osoba zahtijeva da posvete dovoljno vremena obavljanju svojih dužnosti;
- (c) za sve dioničare ili članove, izravne ili neizravne, koji imaju kvalificirane udjele u podnositelju zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, uvjerenje o nekažnjavanju, odnosno dokaz da protiv osobe nisu izrečene sankcije na temelju mjerodavnog trgovačkog prava, stečajnog prava i prava u području financijskih usluga, ili u vezi sa sprečavanjem pranja novca i financiranja terorizma, prijevarama te profesionalnom odgovornošću.

4. Nadležna tijela od podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ne zahtijevaju da dostavi informacije navedene u stavcima 2. i 3. ovog članka koje su već primila prema odgovarajućim postupcima odobrenja za rad u skladu s Direktivom 2009/110/EZ, Direktivom 2014/65/EU, Direktivom (EU) 2015/2366 ili nacionalnim propisima koji se primjenjuju na usluge povezane s kriptoinovinom prije 29. lipnja 2023., pod uvjetom da su takve informacije ili dokumenti i dalje ažurni i dostupni nadležnim tijelima.

5. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog utvrđenja informacija iz stavka 2. i 3.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

6. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda za utvrđivanje standardnih obrazaca, predložaka i postupaka za informacije koje je potrebno uključiti u zahtjev za izdavanje odobrenja za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom.

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 63.

Procjena zahtjeva za odobrenje i izdavanje ili odbijanje odobrenja za rad

1. Nadležna tijela odmah i u svakom slučaju u roku od pet radnih dana od primitka zahtjeva iz članka 62. stavkom 1. u pisanom obliku potvrđuju njegov primitak podnositelju zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.

2. Nadležna tijela u roku od 25 radnih dana od primitka zahtjeva iz članka 62. stavka 1. procjenjuju potpunost zahtjeva provjerom jesu li informacije navedene u članku 62. stavku 2. dostavljene.

Ako zahtjev nije potpun, nadležna tijela određuju rok do kojeg podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom treba dostaviti informacije koje nedostaju.

3. Nadležna tijela mogu odbiti preispitati zahtjeve ako takvi zahtjevi ostanu nepotpuni nakon isteka roka koji su postavila u skladu s drugim podstavkom drugog stavka.

4. Jednom kad je zahtjev potpun, nadležna tijela o tome odmah obavješćuju podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.

5. Prije izdavanja ili odbijanja odobrenja za rad pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, nadležna tijela savjetuju se s nadležnim tijelima druge države članice kada je podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom u jednom od sljedećih položaja u odnosu na kreditnu instituciju, središnji depozitorij vrijednosnih papira, investicijsko društvo, tržišnog operatera, društvo za upravljanje UCITS-om, upravitelja alternativnim investicijskim fondovima, instituciju za platni promet, društvo za osiguranje, instituciju za elektronički novac ili instituciju za strukovno mirovinsko osiguranje koji imaju odobrenje za rad u toj drugoj državi članici:

- (a) društvo je kći tog subjekta;

- (b) društvo je kći matičnog društva tog subjekta;
- (c) pod kontrolom je istih fizičkih ili pravnih osoba koje imaju kontrolu nad tim subjektom.
6. Prije izdavanja ili odbijanja odobrenja za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama, nadležna tijela:
- (a) mogu se savjetovati s nadležnim tijelima za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma te financijsko-obavještajnim jedinicama kako bi provjerili da podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama nije bio predmetom istrage o postupanju povezanim s pranjem novca ili financiranjem terorizma;
- (b) osiguravaju da podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama koji upravlja poslovnim jedinicama ili se oslanja na treće strane s poslovnim nastanom u visokorizičnim trećim zemljama utvrđenima u skladu s člankom 9. Direktive (EU) 2015/849 poštuje odredbe nacionalnog prava kojima se prenose članak 26. stavak 2., članak 45. stavak 3. i članak 45. stavak 5. te Direktive;
- (c) prema potrebi osiguravaju da je podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama uspostavio odgovarajuće postupke za usklađivanje s odredbama nacionalnog prava kojima se prenosi članak 18.a stavci 1. i 3. Direktive (EU) 2015/849.
7. Ako postoji uska povezanost između podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama i drugih fizičkih ili pravnih osoba, nadležna tijela izdaju odobrenje za rad samo ako ta povezanost ne sprečava učinkovito obavljanje njihovih nadzornih funkcija.
8. Nadležna tijela odbijaju dati odobrenje za rad ako zakoni i drugi propisi treće zemlje koji vrijede za jednu fizičku ili pravnu osobu ili više njih s kojima je podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama usko povezan, ili poteškoće u njihovom provođenju sprečavaju nadležna tijela u učinkovitom obavljanju svoje nadzorne funkcije.
9. Nadležna tijela u roku od 40 radnih dana od datuma primitka potpunog zahtjeva procjenjuju usklađenost podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama s ovom glavom te donose detaljno obrazloženu odluku o izdavanju ili odbijanju odobrenja za rad pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama. Nadležna tijela obavješćuju podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama o svojoj odluci u roku od pet radnih dana od donošenja te odluke. Pri toj se procjeni uzimaju u obzir priroda, razmjera i složenost usluga povezanih s kriptovalutama koje podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama namjerava pružati.
10. Nadležna tijela odbijaju izdavanje odobrenja za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama ako postoje objektivni i očiti razlozi da:
- (a) upravljačko tijelo podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama predstavlja prijetnju njegovu djelotvornom, dobrom i razboritom upravljanju i kontinuitetu poslovanja te odgovarajućem razmatranju interesa njegovih klijenata i integriteta tržišta ili izlaže podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama ozbiljnom riziku od pranja novca ili financiranja terorizma;
- (b) članovi upravljačkog tijela podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama ne ispunjavaju kriterije iz članka 68. stavka 1.;
- (c) dioničari ili članovi, izravni ili neizravni, koji imaju kvalificirane udjele u podnositelju zahtjeva za pružatelju usluga povezanih s kriptovalutama ne ispunjavaju kriterije dovoljno dobrog ugleda iz članka 68. stavka 2.;
- (d) podnositelj zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama ne ispunjava ili vjerojatno neće ispuniti nijedan zahtjev iz ove glave.
11. ESMA i EBA zajednički izdaju smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 odnosno člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010 o procjeni primjerenosti članova upravljačkog tijela podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama te dioničara ili članova, izravnih ili neizravnih, koji imaju kvalificirane udjele u podnositelju zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama.
- ESMA i EBA izdaju smjernice iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.
12. Nadležna tijela mogu tijekom razdoblja procjene iz stavka 9., a najkasnije na dvadeseti radni dan tog razdoblja, zatražiti dodatne informacije koje su potrebne da bi se procjena završila. Taj se zahtjev podnosi pisanim putem podnositelju zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama i u njemu se navodi koje su dodatne informacije potrebne.

Razdoblje procjene iz stavka 9. suspendira se tijekom razdoblja od datuma kada su nadležna tijela zatražila informacije koje nedostaju do njihova primitka odgovora na taj zahtjev od podnositelja zahtjeva za pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama. Ta suspenzija ne smije biti dulja od 20 radnih dana. Nadležna tijela prema vlastitom nahodjenju traže dopunu ili pojašnjenje tih informacija, ali se razdoblje procjene iz stavka 9. zbog toga ne suspendira.

13. Nadležna tijela u roku od dva radna dana od izdavanja odobrenja za rad dostavljaju ESMA-i informacije utvrđene u članku 109. stavku 5. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u i o svakom odbijanju odobrenja za rad. ESMA informacije navedene u članku 109. stavku 5. stavlja na raspolaganje u registru iz tog članka do datuma početka pružanja usluga povezanih s kriptovalutama.

Članak 64.

Oduzimanje odobrenja za rad pružatelju usluga povezanih s kriptovalutama

1. Nadležna tijela oduzimaju odobrenje za rad pružatelju usluga povezanih s kriptovalutama ako taj pružatelj usluga učini bilo što od sljedećeg:

- (a) nije se koristio odobrenjem za rad u roku od 12 mjeseci od dana njegova izdavanja;
- (b) izričito se odrekao svog odobrenja za rad;
- (c) nije pružao usluge povezane s kriptovalutama tijekom devet uzastopnih mjeseci;
- (d) dobio je odobrenje za rad na nepropisan način, na primjer na temelju lažnih izjava u svojem zahtjevu za odobrenje za rad;
- (e) ne ispunjava više uvjete pod kojima je odobrenje za rad izdano i nije u zadanom roku poduzeo korektivnu mjeru koju je nadležno tijelo zatražilo;
- (f) nije uspostavio djelotvorne sustave, postupke i aranžmane za otkrivanje i sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma u skladu s Direktivom (EU) 2015/849;
- (g) ozbiljno je prekršio ovu Uredbu, uključujući odredbe koje se odnose na zaštitu imatelja kriptovalutina ili klijenata pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama ili integritet tržišta.

2. Nadležna tijela oduzimaju odobrenje za rad pružateljima usluga povezanih s kriptovalutama u svakom od sljedećih slučajeva:

- (a) pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama prekršio je odredbe nacionalnog prava kojima se prenosi Direktiva (EU) 2015/849;
- (b) pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama izgubio je odobrenje za rad kao institucija za platni promet ili odobrenje za rad kao institucija za elektronički novac i taj pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama nije ispravio situaciju u roku od 40 kalendarskih dana.

3. Ako nadležno tijelo oduzme odobrenje za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama, bez nepotrebne odgode obavješćuje ESMA-u i jedinstvene kontaktne točke država članica domaćina. ESMA te informacije stavlja na raspolaganje u registru iz članka 109.

4. Nadležna tijela mogu ograničiti oduzimanje odobrenja za određenu uslugu povezanu s kriptovalutama.

5. Prije oduzimanja odobrenja za rad pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama, nadležna tijela savjetuju se s nadležnim tijelima druge države članice u kojoj je predmetni pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama:

- (a) podružnica pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama koji ima odobrenje za rad u toj drugoj državi članici;
- (b) podružnica matičnog društva pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama koji ima odobrenje za rad u toj drugoj državi članici;
- (c) pod kontrolom istih fizičkih ili pravnih osoba koje kontroliraju pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama koji ima odobrenje za rad u toj drugoj državi članici.

6. Prije oduzimanja odobrenja za rad kao pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama nadležna tijela mogu se savjetovati s tijelom nadležnim za nadzor usklađenosti pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama s pravilima o sprečavanju pranja novca i financiranja terorizma.

7. EBA, ESMA i sva nadležna tijela države članice domaćina mogu u svakom trenutku zatražiti da nadležno tijelo matične države članice ispita ispunjava li pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama još uvjete pod kojima je odobrenje za rad izdano, ako ima osnove sumnjati da to više nije slučaj.

8. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama uspostavljaju, provode i održavaju odgovarajuće postupke kojima osiguravaju pravodoban i uredan prijenos kriptovalutne i novčanih sredstava klijenata drugom pružatelju usluga povezanih s kriptovalutama nakon oduzimanja odobrenja za rad.

Članak 65.

Prekogranično pružanje usluga povezanih s kriptovalutama

1. Pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama koji namjerava pružiti usluge povezane s kriptovalutama u više država članica dostavlja sljedeće informacije nadležnom tijelu matične države članice:

- (a) popis država članica u kojima pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama namjerava pružiti usluge povezane s kriptovalutama;
- (b) usluge povezane s kriptovalutama koje pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama namjerava pružiti na prekograničnoj osnovi;
- (c) datum početka planiranog pružanja usluga povezanih s kriptovalutama;
- (d) popis svih drugih djelatnosti kojima se bavi pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama, a koje nisu obuhvaćene ovom Uredbom.

2. Nadležno tijelo matične države članice priopćuje informacije iz stavka 1. jedinstvenim kontaktnim točkama država članica domaćina, ESMA-i i EBA-i u roku od 10 radnih dana od njihova primitka.

3. Nadležno tijelo države članice koja je izdala odobrenje za rad bez odgode obavješćuje dotičnog pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama o priopćenju iz stavka 2.

4. Pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama može početi pružiti usluge povezane s kriptovalutama u državi članici koja nije njegova matična država članica od datuma primitka priopćenja iz stavka 3. ili najkasnije od 15. kalendarskog dana od dostave informacija iz stavka 1.

POGLAVLJE 2.

Obveze svih pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama

Članak 66.

Obveza poštenog, pravednog i profesionalnog postupanja u najboljem interesu klijenata

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama postupaju pošteno, pravedno i profesionalno te u najboljem interesu svojih klijenata i potencijalnih klijenata.

2. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama pružaju svojim klijentima istinite, jasne i neobmanjujuće informacije, među ostalim u promidžbenim sadržajima, koji se označuju kao takvi. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama ne smiju dovesti klijenta, namjerno ili iz nepažnje, u zabludu u odnosu na stvarne ili navodne prednosti neke kriptovalutne.

3. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama upozoravaju klijente na rizike povezane s transakcijama kriptovalutama.

Pri upravljanju platformom za trgovanje kriptovalutama, razmjeni kriptovalutne za novčana sredstva ili drugu kriptovalutinu, savjetovanju o kriptovalutini ili upravljanju portfeljem kriptovalutne, pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama svojim klijentima pružaju poveznice na sve bijele knjige o kriptovalutini za kriptovalutinu u vezi s kojom pružaju te usluge.

4. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom objavljuju svoje politike određivanja cijena, troškova i naknada na istaknutom mjestu na svojim internetskim stranicama.

5. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom dužni su na istaknutom mjestu na svojim internetskim stranicama objaviti informacije o glavnim štetnim učincima koje mehanizam konsenzusa koji se upotrebljava za izdavanje svake kriptoinovine u vezi s kojom pružaju usluge ima na klimu i drugim štetnim učincima na okoliš. Te se informacije mogu dobiti iz bijelih knjiga o kriptoinovini.

6. ESMA u suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda o sadržaju, metodologijama i prikazu informacija iz stavka 5. u pogledu pokazatelja održivosti u odnosu na štetne učinke na klimu i druge štetne učinke povezane s okolišem.

Pri izradi nacrta regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ESMA razmatra različite vrste mehanizama konsenzusa koji se upotrebljavaju za potvrdu transakcija kriptoinovinom, njihove poticajne strukture i upotrebu energije, energije iz obnovljivih izvora i prirodnih resursa, proizvodnju otpada i emisije stakleničkih plinova. ESMA ažurira regulatorne tehničke standarde s obzirom na regulatorni i tehnološki razvoj.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 67.

Bonitetni zahtjevi

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom u svakom trenutku imaju uspostavljenu bonitetnu zaštitu čiji je iznos najmanje jednak većoj od sljedećih vrijednosti:

(a) iznosu trajnih minimalnih kapitalnih zahtjeva iz Priloga IV. ovisno o vrsti usluga povezanih s kriptoinovinom koje se pružaju;

(b) četvrtini fiksnih općih troškova prethodne godine, preispitanih jedanput godišnje.

2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji ne posluju jednu godinu od datuma na koji su počeli pružati usluge za izračun iz stavka 1. točke (b) koriste predviđene fiksne opće troškove uključene u svoja predviđanja za pružanje usluga tijekom prvih 12 mjeseci koje su podnijeli zajedno sa zahtjevom za odobrenje.

3. Za potrebe stavka 1. točke (b) pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom izračunavaju fiksne opće troškove iz prethodne godine na temelju iznosa koji proizlaze iz primjenjivog računovodstvenog okvira tako što od ukupnih rashoda nakon raspodjele dobiti dioničarima ili članovima u svojim najnovijim revidiranim godišnjim financijskim izvještajima oduzmu sljedeće stavke, ili ako revidirani financijski izvještaji nisu dostupni, u godišnjim financijskim izvještajima koje su potvrdila nacionalna nadzorna tijela:

(a) bonus i druge nagrade osoblju, u mjeri u kojoj ti bonusi i nagrade ovise o neto dobiti pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom u relevantnoj godini;

(b) udjele zaposlenika, direktora i partnera u dobiti;

(c) druge raspodjele dobiti i druge varijabilne primitke, u mjeri u kojoj su u cijelosti diskrecijski;

(d) jednokratne rashode od neredovitih djelatnosti.

4. Bonitetna zaštita iz stavka 1. u nekom je od sljedećih oblika ili kombinacija sljedećeg:

(a) regulatorni kapital koji se sastoji od stavki redovnog osnovnog kapitala i instrumenata iz članaka od 26. do 30. Uredbe (EU) br. 575/2013 nakon odbitaka u skladu s člankom 36. te Uredbe, bez primjene pragova izuzeća u skladu s člancima 46. i 48. te Uredbe;

(b) polica osiguranja koja pokriva područja Unije na kojima se usluge povezane s kriptovalutinom pružaju ili usporedivo jamstvo.

5. Polica osiguranja iz stavka 4. točke (b) objavljuje se na internetskim stranicama pružatelja usluga povezanih s kriptovalutinom i mora imati barem sljedeće značajke:

(a) prvotno trajanje od najmanje jedne godine;

(b) rok za njezino otkazivanje je najmanje 90 dana;

(c) ugovorena je kod poduzetnika koje ima odobrenje za ugovaranje osiguranja u skladu s pravom Unije ili države članice;

(d) pružio ju je treći subjekt.

6. Polica osiguranja iz stavka 4. točke (b) uključuje pokriće rizika od svega od navedenog:

(a) gubitka dokumenata;

(b) izjava kojima se pogrešno prikazuje ili dovodi u zabludu;

(c) postupanja, pogrešaka ili propusta koji uzrokuju kršenje:

i. pravnih i regulatornih obveza;

ii. obveze poštenog, pravednog i profesionalnog postupanja prema klijentima;

iii. obveza povjerljivosti;

(d) nemogućnosti uspostavljanja, provedbe i održavanja odgovarajućih postupaka za sprečavanje sukoba interesa;

(e) gubitaka koji proizlaze iz prekida poslovanja ili kvarova sustava;

(f) poslovnog modela, krajnje nepažnje pri zaštiti kriptovalutine i novčanih sredstava klijenata, ovisno o slučaju;

(g) odgovornosti pružatelja usluga povezanih s kriptovalutinom prema klijentima u skladu s člankom 75. stavkom 8.

Članak 68.

Mehanizmi upravljanja

1. Članovi upravljačkog tijela pružatelja usluga povezanih s kriptovalutinom moraju imati dovoljno dobar ugled i posjedovati, i pojedinačno i kolektivno, odgovarajuće znanje, vještine i iskustvo za obavljanje svojih dužnosti. Posebno, članovi upravljačkog tijela pružatelja usluga povezanih s kriptovalutinom ne smiju biti osuđeni za kaznena djela povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma ili za bilo koja druga kaznena djela koja bi utjecala na njihov dobar ugled. Dužni su dokazati da mogu dovoljno vremena posvetiti djelotvornom izvršavanju svojih obveza.

2. Dioničari i članovi, izravni ili neizravni, koji imaju kvalificirane udjele u pružateljima usluga povezanih s kriptovalutinom moraju imati dovoljno dobar ugled, a osobito ne smiju biti osuđeni za kaznena djela povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma ili za bilo koja druga kaznena djela koja bi utjecala na njihov dobar ugled.

3. Ako postoji vjerojatnost da će utjecaj dioničara ili članova, izravnih ili neizravnih, koji imaju kvalificirane udjele u pružatelju usluga povezanih s kriptovalutinom biti štetan za dobro i razborito upravljanje tim pružateljem usluga povezanih s kriptovalutinom, nadležna tijela poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi se ti rizici riješili.

Takve mjere mogu obuhvatiti zahtjeve za izdavanje sudskih naloga i izricanje sankcija protiv direktora i osoba odgovornih za upravljanje, ili suspenziju ostvarivanja prava glasa koja proizlaze iz dionica koje drže dioničari ili članovi, izravni ili neizravni, koji imaju kvalificirane udjele.

4. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutinom donose politike i postupke koji su dovoljno učinkoviti kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.

5. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom zapošljavaju osoblje sa znanjem, vještinama i stručnošću potrebnima za ispunjavanje obveza te uzimajući u obzir razmjer, prirodu i raspon usluga povezanih s kriptoinovinom koje se pružaju.

6. Upravljačko tijelo pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom procjenjuje i povremeno preispituje djelotvornost politika i postupaka uspostavljenih radi usklađenosti s poglavljima 2. i 3. ove glave te u tom pogledu poduzimaju odgovarajuće mjere za rješavanje eventualnih nedostataka.

7. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom poduzimaju sve razumne korake kako bi osigurali kontinuitet i redovitost obavljanja usluga povezanih s kriptoinovinom. U tu svrhu, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koriste odgovarajuće i razmjerne resurse i postupke, uključujući otporne i sigurne sustave IKT-a kako je propisano Uredbom (EU) 2022/2554.

Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom utvrđuju politiku kontinuiteta poslovanja, koja uključuje planove kontinuiteta poslovanja u području IKT-a te planove odgovora i oporavka u području IKT-a koji se izrađuju u skladu s člancima 11. i 12. Uredbe (EU) 2022/2554 s ciljem da se, u slučaju prekida rada njihovih sustava i postupaka IKT-a, očuvaju bitni podaci i funkcije te usluge povezane s kriptoinovinom ili, ako to nije moguće, pravodoban povrat takvih podataka i funkcija te pravodoban nastavak pružanja usluga povezanih s kriptoinovinom.

8. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom moraju imati uspostavljene mehanizme, sustave i postupke propisane Uredbom (EU) 2022/2554, kao i djelotvorne postupke i aranžmane za procjenu rizika radi usklađivanja s odredbama nacionalnog prava kojima se prenosi Direktiva (EU) 2015/849. Prate i redovito ocjenjuju prikladnost i djelotvornost tih mehanizama, sustava i postupaka, uzimajući u obzir opseg, prirodu i raspon pruženih usluga povezanih s kriptoinovinom, te poduzimaju odgovarajuće mjere za uklanjanje svih nedostataka.

Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom moraju imati sustave i postupke za zaštitu dostupnosti, vjerodostojnosti, cjelovitosti i povjerljivosti podataka u skladu s Uredbom (EU) 2022/2554.

9. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom osiguravaju vođenje evidencije svih usluga povezanih s kriptoinovinom, aktivnosti, naloga i transakcija koje su proveli. Ta evidencija mora biti dovoljna da se nadležnim tijelima omogući da izvršavaju nadzorne zadaće i poduzimaju provedbene mjere, a posebno da se utvrdi jesu li pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom ispunili sve obveze, uključujući one s obzirom na klijente ili potencijalne klijente i integritet tržišta.

Evidencija koja se čuva u skladu s prvim podstavkom daje se na zahtjev klijentima i čuva se u razdoblju od pet godina te, ako to zahtijeva nadležno tijelo prije isteka petogodišnjeg razdoblja, u razdoblju do sedam godina.

10. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se dodatno utvrđuje sljedeće:

(a) mjere kojima se osigurava kontinuitet i redovitost obavljanja usluga povezanih s kriptoinovinom iz stavka 7.;

(b) evidencija koju je potrebno voditi u vezi sa svim uslugama, djelatnostima, nalogima i transakcijama povezanim s kriptoinovinom iz stavka 9.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 69.

Obavješćivanje nadležnih tijela

Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom bez odgode obavješćuju svoja nadležna tijela o svim promjenama u njihovu upravljačkom tijelu, prije nego što novi članovi počnu obavljati djelatnosti, i dostavljaju svojim nadležnim tijelima sve informacije potrebne za procjenu usklađenosti s člankom 68.

*Članak 70.***Čuvanje kriptoinovine i novčanih sredstava klijenata**

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji imaju kriptoinovinu koja pripada klijentima ili sredstva za pristup takvoj kriptoinovini uspostavljaju primjerene aranžmane za zaštitu prava vlasništva klijenata, posebno u slučaju nesolventnosti pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, i za sprečavanje upotrebe kriptoinovine klijenta za vlastiti račun.

2. Ako njihovi poslovni modeli ili usluge povezane s kriptoinovinom zahtijevaju držanje novčanih sredstava klijenata koja nisu tokeni e-novca, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom moraju uspostaviti odgovarajuće aranžmane za zaštitu prava vlasništva klijenata i sprečavanje upotrebe novčanih sredstava klijenata za vlastiti račun.

3. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom do kraja radnog dana koji slijedi nakon dana primitka novčanih sredstava klijenata koja nisu tokeni e-novca polažu ta novčana sredstva u kreditnu instituciju ili središnju banku.

Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom poduzimaju sve potrebne korake kako bi osigurali da se novčana sredstva klijenata koja nisu tokeni e-novca, a koja se čuvaju u kreditnoj instituciji ili središnjoj banci čuvaju na računu koji se može identificirati zasebno od bilo kojeg računa na kojem se drže novčana sredstva koja pripadaju pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom.

4. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom mogu sami ili putem treće strane pružati platne usluge povezane s uslugom kriptoinovine koju pružaju, pod uvjetom da sam pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom ili treća strana imaju odobrenje za pružanje tih usluga u skladu s Direktivom (EU) 2015/2366.

Ako se pružaju platne usluge, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom obavješćuju svoje klijente o sljedećem:

(a) prirodi i uvjetima tih usluga, uključujući upućivanja na primjenjivo nacionalno pravo i prava klijenata;

(b) pružaju li te usluge oni sami izravno ili treća strana.

5. Stavci 2. i 3. ovog članka ne primjenjuju se na pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom koji su institucije za elektronički novac, institucije za platni promet ili kreditne institucije.

*Članak 71.***Postupak rješavanja pritužbi**

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom uspostavljaju i provode djelotvorne i transparentne postupke za brzo, pravedno i dosljedno rješavanje pritužbi klijenata te objavljuju opise tih postupaka.

2. Klijenti moraju imati mogućnost besplatno podnijeti pritužbu pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom.

3. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom obavješćuju klijente o mogućnosti podnošenja pritužbe. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom stavljaju klijentima na raspolaganje predložak za podnošenje pritužbi i vode evidenciju o svim primljenim pritužbama i svim mjerama poduzetima kao odgovor na pritužbe.

4. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom istražuju sve pritužbe pravodobno i pošteno te u razumnom roku priopćuju ishode takvih istraga svojim klijentima.

5. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog utvrđenja zahtjeva, predložaka i postupaka za rješavanje pritužbi.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 72.

Utvrđivanje, sprečavanje, rješavanje i objavljivanje sukoba interesa

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama provode i održavaju djelotvorne politike i postupke, uzimajući u obzir opseg, prirodu i raspon pruženih usluga povezanih s kriptovalutama, za utvrđivanje, sprečavanje, rješavanje i objavljivanje sukoba interesa

(a) između sebe i:

i. svojih dioničara ili članova;

ii. svake osobe koja je putem kontrole izravno ili neizravno povezana s pružateljima usluga povezanih s kriptovalutama ili njihovim dioničarima ili članovima putem kontrole;

iii. članova svojeg upravljačkog tijela

iv. svojih zaposlenika; ili

v. svojih klijenata;

(b) dva klijenta ili više njih čiji su zajednički interesi u sukobu.

2. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama na istaknutom mjestu na svojim internetskim stranicama svojim klijentima i potencijalnim klijentima objavljuju općenitu prirodu i izvore sukoba interesa navedene u stavku 1. te korake koji su poduzeti radi njihova ublažavanja.

3. Objava iz stavka 2. priopćava se u elektroničkom obliku i dovoljno je detaljna, pri čemu se uzima u obzir priroda svakog klijenta kako bi mu bilo omogućeno donošenje informirane odluke o usluzi povezanoj s kriptovalutama u čijem kontekstu dolazi do sukoba interesa.

4. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama procjenjuju i barem jednom godišnje preispituju svoju politiku o sukobima interesa te poduzimaju sve odgovarajuće mjere za uklanjanje svih nedostataka u tom pogledu.

5. ESMA, u bliskoj suradnji s EBA-om, izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog utvrđenja:

(a) zahtjeva za politike i postupke iz stavka 1., uzimajući u obzir opseg, prirodu i raspon pruženih usluga povezanih s kriptovalutama;

(b) detalja i metodologije za sadržaj objave iz stavka 2.;

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 73.

Eksternalizacija

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama koji trećim stranama eksternaliziraju usluge ili aktivnosti za obavljanje operativnih funkcija dužni su poduzeti sve razumne korake da se izbjegne dodatni operativni rizik. Snose punu odgovornost za ispunjavanje svih svojih obveza na temelju ove glave i u svakom trenutku osiguravaju da su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) eksternalizacija ne dovodi do delegiranja odgovornosti pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama;

(b) eksternalizacija ne mijenja odnos između pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama i njihovih klijenata ni obveze pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama prema njihovim klijentima;

(c) eksternalizacija ne mijenja uvjete za davanje odobrenja pružateljima usluga povezanih s kriptovalutama;

- (d) treće strane uključene u eksternalizaciju surađuju s nadležnim tijelom matične države članice pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, a eksternalizacija ne sprečava obavljanje nadzornih funkcija nadležnih tijela, uključujući pristup na licu mjesta radi stjecanja odgovarajućih informacija potrebnih za obavljanje tih funkcija;
- (e) pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom imaju stručno znanje i resurse potrebne za ocjenu kvalitete pruženih usluga, za djelotvoran nadzor nad uslugama eksternalizacije i za kontinuirano upravljanje rizicima povezanim s eksternalizacijom;
- (f) pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom imaju izravan pristup odgovarajućim informacijama usluga eksternalizacije;
- (g) pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom osiguravaju da treće strane uključene u eksternalizaciju poštuju Unijine standarde zaštite podataka.

Za potrebe točke (g) prvog podstavka, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom dužni su osigurati da su standardi zaštite podataka utvrđeni u pisanim sporazumima iz stavka 3.

2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom dužni su imati politiku o eksternalizaciji, među ostalim o planovima za nepredviđene situacije i izlaznim strategijama, uzimajući u obzir opseg, prirodu i raspon pruženih usluga povezanih s kriptoinovinom.

3. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom u pisanoj sporazumu definiraju svoja prava i obveze te prava i obveze trećih strana kojima eksternaliziraju usluge ili djelatnosti. Sporazumima o eksternalizaciji pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom daje se pravo da raskinu te sporazume.

4. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom i treće strane na zahtjev stavljaju nadležnim tijelima i drugim relevantnim tijelima na raspolaganje sve informacije koje su tim tijelima potrebne kako bi im omogućile procjenu usklađenosti eksternaliziranih djelatnosti sa zahtjevima utvrđenima u ovoj glavi.

Članak 74.

Uredna likvidacija pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom

Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju usluge iz članka od 75. do 79. dužni su uspostaviti plan koji je primjeren za potporu urednoj likvidaciji njihovih djelatnosti u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, uključujući kontinuitet ili ponovno pokretanje svih ključnih aktivnosti koje obavljaju ti pružatelji usluga. Tim se planom mora dokazati da su pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom sposobni uredno provesti likvidaciju bez nanošenja neopravdane gospodarske štete klijentima.

POGLAVLJE 3.

Obveze u pogledu određenih usluga povezanih s kriptoinovinom

Članak 75.

Pružanje skrbništva nad kriptoinovinom i upravljanje njome u ime klijenata

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljanje u ime klijenata sklapaju sporazum sa svojim klijentima u kojem se navode njihove dužnosti i odgovornosti. Takav sporazum obuhvaća barem sljedeće:

- (a) identitet strana sporazuma;
- (b) prirodu i opis usluga povezanih s kriptoinovinom koje se pružaju;
- (c) politiku skrbništva;
- (d) način komunikacije između pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom i klijenta, uključujući klijentov sustav autentifikacije;
- (e) opis sigurnosnih sustava pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom;

(f) pristojbe, troškove i naknade koje primjenjuje pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom;

(g) primjenjivo pravo.

2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata vode registar pozicija, otvoren u ime svakog klijenta, koji odgovara pravima svakog klijenta na kriptoinovinu. Kada je to relevantno, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom što prije upisuju sva kretanja u taj registar nakon uputa od svojih klijenata. U tom slučaju njihovi unutarnji postupci osiguravaju da je svako kretanje koje utječe na upis kriptoinovine evidentirano transakcijom koja se redovito upisuje u registar pozicija klijenta.

3. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata uvode politiku skrbništva s internim pravilima i postupcima kojima osiguravaju zaštitu ili kontrolu takve kriptoinovine ili sredstva za pristup kriptoinovini.

Politikom skrbništva iz prvog podstavka smanjuje se rizik od gubitka kriptoinovine klijenata ili prava povezanih s tom kriptoinovinom ili sredstava za pristup kriptoinovini zbog prijevare, kiberprijetnji ili iz nepažnje.

Sažetak politike skrbništva mora biti dostupan klijentima na njihov zahtjev u elektroničkom obliku.

4. Ovisno o slučaju, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata olakšavaju izvršenje prava povezanih s kriptoinovinom. Svaki događaj za koji je vjerojatno da će omogućiti ili izmijeniti prava klijenta upisuje se odmah u registar pozicija klijenta.

Ako dođe do promjena u osnovnoj tehnologiji distribuiranog zapisa ili do bilo kojeg drugog događaja koji bi mogao omogućiti ili izmijeniti prava klijenta, klijent ima pravo na svu kriptoinovinu ili sva nova prava stvorena takvom promjenom na temelju i u opsegu pozicija klijenta u trenutku nastanka te promjene ili tog događaja, osim ako valjanim sporazumom potpisanim s pružateljem usluga povezanih s kriptoinovinom koji pruža skrbništvo nad kriptoinovinom i upravlja njome u ime klijenata u skladu sa stavkom 1. prije te promjene ili tog događaja nije izričito predviđeno drukčije.

5. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata barem jednom u tri mjeseca i na zahtjev dotičnog klijenta dostavljaju klijentima izjavu o poziciji kriptoinovine upisane u ime tih klijenata. Ta izjava o poziciji daje se u elektroničkom obliku. U izjavi o poziciji utvrđuje se predmetna kriptoinovina, njezino stanje i vrijednost te prijenos kriptoinovine tijekom predmetnog razdoblja.

Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata što prije dostavljaju svojim klijentima sve informacije o radnjama na kriptoinovini koje zahtijevaju odgovor od tih klijenata.

6. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata moraju se pobrinuti da su uspostavljeni potrebni postupci za vraćanje kriptoinovine koja se čuva u ime njihovih klijenata ili sredstava za pristup tim klijentima što je prije moguće.

7. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata odvajaju kriptoinovinu koja se čuva u ime njihovih klijenata od vlastite imovine i osiguravaju da su sredstva za pristup kriptoinovini njihovih klijenata jasno utvrđen kao takva. Dužni su osigurati da se na distribuiranom zapisu kriptoinovina njihovih klijenata čuva zasebno od njihove vlastite kriptoinovine.

Kriptoinovina koja se drži na skrbništvu pravno je odvojena od imovine pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom u interesu klijenata pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom u skladu s primjenjivim pravom, tako da vjerovnici pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom nemaju pravo na kriptoinovinu koja se drži na skrbništvu kod pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, posebno u slučaju nesolventnosti.

Pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom osigurava da je kriptoinovina koja se drži na skrbništvu operativno odvojena od imovine pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.

8. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata odgovaraju svojim klijentima za gubitak svake kriptoinovine ili sredstava za pristup kriptoinovini zbog incidenta koji im se može pripisati. Odgovornost pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ograničava se na tržišnu vrijednost izgubljene kriptoinovine u trenutku nastanka gubitka.

Incidenti koji se ne mogu pripisati pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom uključuju svaki događaj u pogledu kojeg pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom dokaže da se dogodio neovisno o pružanju relevantne usluge ili neovisno o poslovanju pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kao što je problem svojstven upravljanju distribuiranim zapisom koji pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom ne kontrolira.

9. Ako pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata angažiraju druge pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju te usluge, oni angažiraju isključivo pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom koji imaju odobrenje za rad u skladu s člankom 59.

Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata i koji angažiraju druge pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju te usluge o tome obavješćuju svoje klijente.

Članak 76.

Upravljanje platformom za trgovanje kriptoinovinom

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje kriptoinovinom utvrđuju, održavaju i provode jasna i transparentna pravila rada platforme za trgovanje. U tim se pravilima rada mora utvrditi najmanje sljedeće:

- (a) postupci odobrenja, uključujući zahtjeve za dubinsku analizu kupaca razmjerne riziku od pranja novca ili financiranja terorizma koji podnositelj zahtjeva predstavlja u skladu s Direktivom (EU) 2015/849, koji se primjenjuju prije uvrštenja kriptoinovine na platformu za trgovanje;
- (b) kategorije isključenja, ako postoje, za vrste kriptoinovine koje nisu uvrštene za trgovanje;
- (c) politike, postupci i razine naknada, ako postoje, za uvrštenje za trgovanje;
- (d) objektivna, nediskriminirajuća pravila i razmjerni kriteriji za sudjelovanje u djelatnostima trgovanja, kojima se promiče pošten i otvoren pristup platformi za trgovanje za klijente koji žele trgovati;
- (e) nediskrecijska pravila i postupci kako bi se osiguralo pošteno i uredno trgovanje te objektivni kriteriji za učinkovito izvršavanje naloga;
- (f) uvjeti pod kojima kriptoinovina ostaje dostupna za trgovanje, uključujući pragove likvidnosti i zahtjeve za periodično objavljivanje;
- (g) uvjeti pod kojima se trgovanje kriptoinovinom može suspendirati;
- (h) postupci kojima se osigurava učinkovita namira kriptoinovine i novčanih sredstava.

Za potrebe točke (a) prvog podstavka u pravilima rada jasno se navodi da se kriptoinovina ne uvrštava za trgovanje ako nije objavljena odgovarajuća bijela knjiga o kriptoinovini u slučajevima propisanim ovom Uredbom.

2. Prije uvrštenja kriptoinovine za trgovanje pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje kriptoinovinom osiguravaju da je kriptoinovina u skladu s pravilima rada platforme za trgovanje i procjenjuju primjerenost predmetne kriptoinovine. Pri procjeni primjerenosti kriptoinovine pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje posebno ocjenjuju pouzdanost korištenih tehničkih rješenja i moguću povezanost s nezakonitim ili prijevarnim radnjama, uzimajući u obzir iskustvo, dosadašnje rezultate i ugled izdavatelja te kriptoinovine i njegova razvojnog tima. Pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravlja platformom za trgovanje procjenjuje i primjerenost kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca iz članka 4. stavka 3. prvog podstavka točaka od (a) do (d).

3. Pravilima rada platforme za trgovanje kriptovalutama sprečava se uvrštenje za trgovanje kriptovalutama koja ima ugrađenu funkciju anonimizacije, osim ako pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama koji upravljaju platformom za trgovanje kriptovalutama mogu utvrditi identitet imatelja kriptovalutama i njihovu povijest izvršenih transakcija.

4. Pravila rada iz prvog stavka izrađuju se na jednom od službenih jezika matične države članice ili na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.

Ako se upravljanje platformom za trgovanje kriptovalutama odvija u drugoj državi članici, pravila rada iz prvog stavka izrađuju se na jednom od službenih jezika države članice domaćina ili na jeziku koji je uobičajen u području međunarodnih financija.

5. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama koji upravljaju platformom za trgovanje kriptovalutama ne trguju za vlastiti račun na platformi za trgovanje kriptovalutama kojom upravljaju, među ostalim kada osiguravaju razmjenu kriptovalutama za novčana sredstva ili za drugu kriptovalutinu.

6. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama koji upravljaju platformom za trgovanje kriptovalutama smiju trgovati za vlastiti račun uparivanjem naloga samo ako je klijent pristao na taj postupak. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama dužni su pružiti nadležnom tijelu informacije kojima objašnjavaju kako koriste trgovanje za vlastiti račun uparivanjem naloga. Nadležno tijelo prati angažman pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama pri trgovanju za vlastiti račun uparivanjem naloga i osigurava da se njihovo trgovanje za vlastiti račun uparivanjem naloga i dalje uklapa u definiciju o takvom trgovanju te ne dovodi do sukoba interesa između pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama i njihovih klijenata.

7. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama koji upravljaju platformom za trgovanje kriptovalutama moraju imati uspostavljene djelotvorne sustave, postupke i aranžmane kako bi osigurali da njihovi sustavi za trgovanje:

- (a) budu otporni;
- (b) imaju dovoljne kapacitete za obradu velikog broja naloga i poruka;
- (c) budu sposobni za uredno trgovanje u vrlo stresnim uvjetima na tržištu;
- (d) mogu odbiti naloge koji premašuju unaprijed određene pragove količine i cijena ili su očito pogrešni;
- (e) budu u potpunosti ispitani i ispunjavaju uvjete iz točaka od (a) do (d);
- (f) budu podložni djelotvornim aranžmanima za kontinuitet poslovanja kako bi se osigurao kontinuitet njihovih usluga u slučaju kvara sustava za trgovanje;
- (g) mogu spriječiti ili otkriti zlouporabu tržišta;
- (h) budu dovoljno pouzdani da spriječe da ih se zloupotrebljava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma.

8. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama koji upravljaju platformom za trgovanje kriptovalutama dužni su obavijestiti svoje nadležno tijelo kada utvrde slučajeve zlouporabe tržišta ili pokušaja zlouporabe tržišta do kojih dolazi u njihovim sustavima ili putem njih.

9. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama koji upravljaju platformom za trgovanje kriptovalutama objavljuju svaku ponudenu i traženu cijenu te dubinu tržišta po onim cijenama koje su objavljene za kriptovalutinu na njihovim platformama za trgovanje. Predmetni pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama stavljaju te informacije na raspolaganje javnosti kontinuirano za vrijeme trgovanja.

10. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutama koji upravljaju platformom za trgovanje kriptovalutama objavljuju cijenu, količinu i vrijeme izvršenih transakcija kriptovalutama kojom se trguje na njihovim platformama za trgovanje. Objavljuju te pojedinosti za sve takve transakcije što je tehnički moguće bliže stvarnome vremenu.

11. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje kriptoinovinom stavljaju informacije objavljene u skladu sa stavcima 9. i 10. na raspolaganje javnosti na razumno komercijalnoj osnovi i osiguravaju nediskriminirajući pristup tim informacijama. Te se informacije stavljaju na raspolaganje bez naknade 15 minuta nakon objave u strojno čitljivom obliku i ostaju objavljene barem dvije godine.

12. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje kriptoinovinom iniciraju konačnu namiru transakcije kriptoinovinom na distribuiranom zapisu u roku od 24 sata od izvršenja transakcije na platformi za trgovanje ili, u slučaju transakcija namirenih izvan distribuiranog zapisa, najkasnije do kraja radnog dana.

13. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje kriptoinovinom osiguravaju da su njihove strukture naknada transparentne, poštene, nediskriminirajuće i da ne stvaraju poticaje za davanje, izmjenu ili povlačenje naloga ili izvršenje transakcija na način koji pridonosi neurednim uvjetima trgovanja ili zlouporabi tržišta kako je navedeno u glavi VI.

14. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje kriptoinovinom održavaju resurse i imaju uspostavljene rezervne kapacitete kako bi u svakom trenutku mogli podnijeti izvješće svojim nadležnim tijelima.

15. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravljaju platformom za trgovanje dužni su najmanje pet godina čuvati relevantne podatke za nadležno tijelo u vezi sa svim nalogima za kriptoinovinu koji se objavljuju putem njihovih sustava ili omogućiti nadležnom tijelu pristup knjizi naloga kako bi ono moglo pratiti aktivnost trgovanja. Ti relevantni podaci moraju sadržavati značajke naloga, uključujući one koje povezuju nalog s izvršenim transakcijama koje proizlaze iz tog naloga.

16. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog utvrđenja:

(a) načina na koji se predstavljaju podaci o transparentnosti, uključujući razinu razvrstavanja podataka koji se stavljaju na raspolaganje javnosti kako je navedeno u stavcima 1., 9. i 10.;

(b) sadržaja i formata evidencije iz knjige naloga koju treba voditi kako je utvrđeno u stavku 15.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 77.

Razmjena kriptoinovine za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji razmjenjuju kriptoinovinu za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu uspostavljaju nediskriminirajuću komercijalnu politiku u kojoj se posebno navodi vrsta klijenata s kojom pristaju poslovati i uvjeti koje takvi klijenti moraju ispuniti.

2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji razmjenjuju kriptoinovinu za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu objavljuju fiksnu cijenu kriptoinovine ili način određivanja cijene kriptoinovine za koju predlažu razmjenu za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu te sva primjenjiva ograničenja koja je taj pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom utvrdio u pogledu iznosa razmjene.

3. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji razmjenjuju kriptoinovinu za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu izvršavaju naloge klijenta po cijenama prikazanim u trenutku kada je nalog za razmjenu konačan. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom obavješćuju svoje klijente o uvjetima pod kojima se njihov nalog smatra konačnim.

4. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji razmjenjuju kriptoinovinu za novčana sredstva ili za drugu kriptoinovinu objavljuju informacije o transakcijama koje su izvršili, uključujući količine i cijene transakcija.

*Članak 78.***Izvršavanje naloga za kriptovalutu u ime klijenata**

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom koji izvršavaju naloge za kriptovalutu u ime klijenata poduzimaju sve potrebne korake kako bi pri izvršavanju naloga dobili najbolji mogući ishod za svoje klijente, uzimajući u obzir cijenu, troškove, brzinu, vjerojatnost izvršenja i namire, veličinu, prirodu, uvjete skrbnitva nad kriptovalutom ili druga razmatranja relevantna za izvršenje naloga.

Neovisno o prvom podstavku, od pružatelja usluga povezanih s kriptovalutom koji izvršavaju naloge za kriptovalutu u ime klijenata ne zahtijeva se poduzimanje potrebnih koraka iz prvog podstavka u slučajevima kada izvršavaju naloge za kriptovalutu prema posebnim uputama svojih klijenata.

2. Kako bi osigurali usklađenost sa stavkom 1., pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom koji izvršavaju naloge za kriptovalutu u ime klijenata uspostavljaju i provode djelotvorne mehanizme izvršenja. Osobito uspostavljaju i provode politiku izvršenja naloga koja im omogućuje usklađivanje sa stavkom 1. Politikom izvršenja naloga među ostalim se predviđa pravovremeno, pošteno i brzo izvršenje naloga klijenta te se sprečava da zaposlenici pružatelja usluga povezanih s kriptovalutom zloupotrijebe informacije o nalogima klijenta.

3. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom koji izvršavaju naloge za kriptovalutu u ime klijenata svojim klijentima pružaju odgovarajuće i jasne informacije o svojoj politici izvršenja naloga iz stavka 2. i svakoj njezinoj značajnoj izmjeni. Te informacije jasno, s dovoljno pojedinosti i na način koji klijenti mogu lako razumjeti objašnjavaju kako će pružatelj usluga povezanih s kriptovalutom izvršavati naloge u ime klijenata. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom pribavljaju prethodnu suglasnost svakog klijenta u pogledu politike izvršavanja naloga.

4. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom koji izvršavaju naloge za kriptovalutu u ime klijenata moraju svojim klijentima moći na njihov zahtjev dokazati da su izvršili njihove naloge u skladu sa svojom politikom izvršavanja naloga te moraju moći dokazati nadležnom tijelu, na njegov zahtjev, svoju usklađenost s ovim člankom.

5. Ako je politikom izvršavanja naloga predviđena mogućnost da se nalozi klijenata mogu izvršavati izvan platforme za trgovanje, pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom koji izvršavaju naloge za kriptovalutu u ime klijenata obavješćuju svoje klijente o toj mogućnosti i pribavljaju izričitu prethodnu suglasnost svojih klijenata prije nego što izvrše svoje naloge izvan platforme za trgovanje, bilo u obliku općeg sporazuma ili u pogledu pojedinačnih transakcija.

6. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom koji izvršavaju naloge za kriptovalutu u ime klijenata prate učinkovitost svojih aranžmana za izvršenje naloga i politike izvršavanja naloga kako bi utvrdili i, prema potrebi, ispravili sve nedostatke u tom pogledu. Osobito redovito procjenjuju osiguravaju li mjesta izvršenja uključena u politiku izvršavanja naloga najpovoljniji mogući ishod za klijente ili trebaju li izmijeniti svoje postupke izvršenja naloga. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom koji izvršavaju naloge za kriptovalutu u ime klijenata obavješćuju klijente s kojima su u stalnom odnosu o svim bitnim promjenama aranžmana za izvršenje naloga ili politike izvršavanja naloga.

*Članak 79.***Plasiranje kriptovalute**

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptovalutom koji obavljaju plasiranje kriptovalute dostavljaju sljedeće informacije ponuditelju, osobi koja traži uvrštenje za trgovanje ili svakoj trećoj strani koja djeluje u njihovo ime, prije sklapanja sporazuma s njima:

(a) vrstu plasiranja kriptovalute koja se razmatra, među ostalim i je li zajamčen najniži iznos kupnje;

(b) naznaku iznosa naknada za transakciju povezanih s predloženim plasiranjem;

(c) vjerojatno vrijeme, proces i cijenu koji se razmatraju za predloženu radnju;

(d) informacije o ciljnim kupcima.

Prije plasiranja kriptoinovine, pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji obavljaju plasiranje kriptoinovine moraju dobiti pristanak izdavatelja te kriptoinovine ili svake treće strane koja djeluje u njegovo ime u vezi s informacijama navedenima u prvom podstavku.

2. Pravila o sukobu interesa u pogledu pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom iz članka 72. stavka 1. moraju imati uspostavljena posebna i prikladna pravila za identificiranje, sprječavanje, upravljanje i otkrivanje svakog sukoba interesa koji proizlazi iz sljedećih situacija:

- (a) pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom izvršava usluge plasiranja kriptoinovine vlastitim klijentima;
- (b) predložena cijena za plasiranje kriptoinovine precijenjena je ili podcijenjena;
- (c) ponuditelj je platio ili odobrio pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom poticaje, uključujući nenovčane poticaje.

Članak 80.

Zaprimanje i prijenos naloga za kriptoinovinu u ime klijenata

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji zaprimaju i prenose naloge za kriptoinovinu u ime klijenata uspostavljaju i provode postupke i aranžmane kojima se osigurava pravovremen i pravilan prijenos naloga klijenta za izvršenje na platformi za trgovanje kriptoinovinom ili drugom pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom.
2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji zaprimaju i prenose naloge za kriptoinovinu u ime klijenata ne ostvaruju nikakvu naknadu, popust ni nenovčanu korist od preusmjeravanja naloga koje prime od klijenata na određenu platformu za trgovanje kriptoinovinom ili drugom pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom.
3. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji zaprimaju i prenose naloge za kriptoinovinu u ime klijenata ne zloupotrebljavaju informacije o nalogima klijenata u obradi i poduzimaju sve razumne korake kako bi spriječili svoje zaposlenike da zloupotrijebe takve informacije.

Članak 81.

Savjetovanje o kriptoinovini i upravljanje portfeljem kriptoinovine

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji savjetuju o kriptoinovini ili upravljaju portfeljem kriptoinovine procjenjuju jesu li usluge povezane s kriptoinovinom ili kriptoinovina prikladne za njihove klijente ili potencijalne klijente, uzimajući u obzir njihovo znanje i iskustvo u ulaganju u kriptoinovinu, njihove investicijske ciljeve, uključujući toleranciju na rizik i njihovu financijsku situaciju, uključujući njihovu sposobnost podnošenja gubitaka.
2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji savjetuju o kriptoinovini pravodobno prije pružanja savjeta o kriptoinovini obavješćuju potencijalne klijente o tome je li savjet:
  - (a) pružen na neovisnoj osnovi;
  - (b) utemeljen na širokoj ili ograničenijoj analizi različite kriptoinovine, uključujući je li savjet ograničen na kriptoinovinu koju izdaju ili nude subjekti koji su usko povezani s pružateljem usluga povezanih s kriptoinovinom ili imaju bilo koje druge pravne ili ekonomske odnose, kao što su ugovorni odnosi, koji bi mogli narušiti neovisnost pruženih savjeta.
3. Ako pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom koji pruža savjete o kriptoinovini obavijesti potencijalnog klijenta da se savjeti pružaju na neovisnoj osnovi, on:
  - (a) procjenjuje dovoljan raspon kriptoinovine dostupne na tržištu koja mora biti dovoljno raznolika kako bi se osiguralo da se investicijski ciljevi klijenta mogu na odgovarajući način ispuniti i koja ne smije biti ograničena na kriptoinovinu koju izdaje ili osigurava:
    - i. taj isti pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom;
    - ii. subjekti koji su usko povezani s tim istim pružateljem usluga povezanih s kriptoinovinom; ili
    - iii. drugi subjekti s kojima taj isti pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom ima takve bliske pravne ili gospodarske odnose, kao što su ugovorni odnosi, da predstavljaju rizik od narušavanja neovisne osnove pruženih savjeta;

- (b) ne prihvaća i ne zadržava naknade, provizije ili novčane ili nenovčane koristi koje plaća ili pruža bilo koja treća strana ili osoba koja djeluje u ime treće strane u vezi s pružanjem usluga klijentima.

Neovisno o prvom podstavku točki (b), manje nenovčane koristi kojima se može poboljšati kvaliteta usluga povezanih s kriptoinovinom koje se pružaju klijentu i koje su takve veličine i prirode da ne narušavaju usklađenost s obvezom pružatelja kriptoinovine da djeluje u najboljem interesu svojeg klijenta dopuštene su u slučajevima kada su jasno otkrivene klijentu.

4. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju savjete o kriptoinovini potencijalnim klijentima također pružaju informacije o svim troškovima i povezanim naknadama, uključujući troškove savjetovanja, ako je to primjenjivo, trošak kriptoinovine koja se preporučuje ili stavlja na tržište klijentu i o tome na koji je način klijentu dopušteno da ga plaća, što obuhvaća i sva plaćanja trećih strana.

5. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju usluge upravljanja portfeljem kriptoinovine ne prihvaćaju i ne zadržavaju naknade, provizije ili novčane ili nenovčane koristi koje je platio ili pružio izdavatelj, ponuditelj, osoba koja traži uvrštenje za trgovanje ili bilo koja treća strana ili osoba koja djeluje u ime treće strane u vezi s pružanjem usluga upravljanja portfeljem kriptoinovine svojim klijentima.

6. Ako pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom obavijesti potencijalnog klijenta da se njegov savjet ne pruža neovisno, taj pružatelj može primiti poticaje pod uvjetom da su plaćanje ili korist:

(a) osmišljeni za poboljšanje kvalitete relevantne usluge za klijenta; te

(b) ne narušavaju usklađenost s obvezom pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom da postupaju pošteno, pravedno i profesionalno u skladu s najboljim interesima svojih klijenata.

Postojanje, priroda i iznos plaćanja ili koristi iz stavka 4. ili, ako se iznos ne može utvrditi, metoda izračuna tog iznosa, jasno se objavljuju klijentu na sveobuhvatan, točan i razumljiv način prije pružanja relevantne usluge povezane s kriptoinovinom.

7. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji savjetuju o kriptoinovini osiguravaju da fizičke osobe koje pružaju savjete ili informacije o kriptoinovini ili usluzi povezanoj s kriptoinovinom u njihovo ime posjeduju potrebno znanje i sposobnost za ispunjavanje svojih obveza. Države članice objavljuju kriterije koji se koriste za procjenu takvog znanja i sposobnosti.

8. Za potrebe procjene primjerenosti iz stavka 1. pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji savjetuju o kriptoinovini ili upravljaju portfeljem kriptoinovine od svojih klijenata ili potencijalnih klijenata dobivaju potrebne informacije o njihovom znanju i iskustvu u ulaganju, među ostalim u kriptoinovinu, njihovim investicijskim ciljevima, uključujući toleranciju rizika, njihovom financijskom situacijom, uključujući njihovu sposobnost podnošenja gubitaka i njihovo osnovno razumijevanje rizika povezanih s kupnjom kriptoinovine, kako bi se pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom omogućilo da klijentima ili potencijalnim klijentima preporučuju je li kriptoinovina prikladna za njih, a posebno je li u skladu s njihovom tolerancijom rizika i sposobnošću podnošenja gubitaka.

9. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji savjetuju o kriptoinovini ili upravljaju portfeljem kriptoinovine upozoravaju klijente ili potencijalne klijente o sljedećem:

(a) vrijednost kriptoinovine može fluktuirati;

(b) kriptoinovina može podlijegati potpunim ili djelomičnim gubicima;

(c) kriptoinovina nije nužno likvidna;

(d) ako je primjenjivo, kriptoinovina nije obuhvaćena sustavima naknada štete investitorima u skladu s Direktivom 97/9/EZ;

(e) kriptoinovina nije obuhvaćena sustavima osiguranja depozita u skladu s Direktivom 2014/49/EU.

10. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji savjetuju o kriptoinovini ili upravljaju portfeljem kriptoinovine uspostavljaju, održavaju i provode politike i postupke koji im omogućavaju da prikupljaju i procjenjuju sve informacije potrebne za provođenje procjene iz stavka 1. za svakog klijenta. Poduzimaju sve razumne mjere kako bi osigurali pouzdanost prikupljenih informacija o svojim klijentima ili potencijalnim klijentima.

11. Ako klijenti ne dostave informacije propisane stavkom 8. ili ako pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji savjetuju o kriptoinovini i upravljaju portfeljem kriptoinovine smatraju da usluge povezane s kriptoinovinom ili kriptoinovina nisu prikladne za njihove klijente, oni im ne preporučuju takve usluge povezane s kriptoinovinom ili kriptoinovinu, niti počinju upravljati portfeljem takve kriptoinovine.

12. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji savjetuju o kriptoinovini ili upravljaju portfeljem kriptoinovine redovito za svakog klijenta preispituju procjenu primjerenosti iz stavka 1. najmanje svake dvije godine nakon prvotne procjene obavljene u skladu s tim stavkom.

13. Nakon što obave procjenu primjerenosti iz stavka 1., ili njezino preispitivanje iz stavka 12., pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji savjetuju o kriptoinovini klijentima podnose izvješće o primjerenosti u kojem navode pružene savjete i način na koji ti savjeti ispunjavaju preferencije, ciljeve i druge značajke klijenta. To izvješće izrađuje se i klijentima priopćava u elektroničkom formatu. U tom se izvješću barem:

(a) uključuju ažurirane informacije o procjeni iz stavka 1.; te

(b) daje pregled danih savjeta.

U izvješću o primjerenosti iz prvog podstavka jasno se navodi da se savjet temelji na znanju i iskustvu klijenta u ulaganju u kriptoinovinu, investicijskim ciljevima klijenta, toleranciji rizika, financijskoj situaciji i sposobnosti podnošenja gubitaka.

14. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju usluge upravljanja portfeljem kriptoinovine dostavljaju svojim klijentima periodična izvješća u elektroničkom obliku o djelatnostima upravljanja portfeljem koje obavljaju u njihovo ime. Ta periodična izvješća sadrže vjeran i uravnotežen pregled poduzetih djelatnosti i uspješnosti portfelja tijekom razdoblja izvješćivanja, ažuriranu izjavu o tome kako se poduzetim djelatnostima ispunjavaju preferencije, ciljevi i druge značajke klijenta, kao i ažurirane informacije o procjeni primjerenosti iz stavka 1. ili njezina preispitivanja iz stavka 12.

Periodično izvješće iz prvog podstavka ovog stavka dostavlja se svaka tri mjeseca, osim u slučaju kada klijent ima pristup internetskom sustavu na kojemu su dostupni ažurirano vrednovanje klijentova portfelja i ažurirane informacije o procjeni primjerenosti iz stavka 1., a pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom može dokazati da je klijent pristupio vrednovanju barem jednom tijekom relevantnog tromjesečja. Takav internetski sustav smatra se elektroničkim oblikom.

15. Do 30. prosinca 2024. ESMA izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 kojima se utvrđuju:

(a) kriteriji za procjenu znanja i sposobnosti klijenta u skladu sa stavkom 2.

(b) informacije iz stavka 8.; te

(c) format periodičnog izvješća iz stavka 14.

Članak 82.

Pružanje usluga prijenosa kriptoinovine u ime klijenata

1. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju usluge prijenosa kriptoinovine u ime klijenata sklapaju sporazum sa svojim klijentima u kojem se navode njihove dužnosti i odgovornosti. Takav sporazum obuhvaća barem sljedeće:

(a) identitet stranaka sporazuma;

- (b) opis načina pružanja usluge prijenosa;
- (c) opis sigurnosnih sustava koje koristi pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama;
- (d) naknade koje primjenjuje pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama;
- (e) primjenjivo pravo.

2. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 za pružatelje usluga povezanih s kriptovalutama koji pružaju usluge prijenosa kriptovalute u ime klijenata u pogledu postupaka i politika, uključujući prava klijenata, u kontekstu usluga prijenosa kriptovalute.

POGLAVLJE 4.

Stjecanje pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama

Članak 83.

Procjena namjeranih stjecanja pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama

1. Svaka fizička ili pravna osoba ili takve osobe koje djeluju zajedno koje su donijele odluku o stjecanju, izravno ili neizravno, („namjeravani stjecatelj“) kvalificiranog udjela u pružatelju usluga povezanih s kriptovalutama ili o povećanju, izravno ili neizravno, takvog kvalificiranog udjela tako da bi udio glasačkih prava ili kapitala koji imaju dosegnoo ili premašio 20 %, 30 % ili 50 % ili tako da bi pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama postao njihovo društvo kći o tome obavješćuju nadležno tijelo tog pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama u pisanom obliku, navodeći visinu namjeranog udjela i informacije propisane u regulatornim tehničkim standardima koje Komisija donese u skladu s člankom 84. stavkom 4.
2. Svaka fizička ili pravna osoba koja donese odluku o izravnom ili neizravnom otpuštanju kvalificiranog udjela u pružatelju usluga povezanih s kriptovalutama prije otpuštanja tog udjela pisanim putem obavješćuje nadležno tijelo o svojoj odluci i pritom navodi visinu tog udjela. Ta osoba obavješćuje nadležno tijelo i ako odluči smanjiti kvalificirani udio tako da bi se postotak glasačkih prava ili kapitala koji ima smanjio ispod 10 %, 20 %, 30 % ili 50 %, ili tako da pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama prestane biti društvo kći te osobe.
3. Nadležno tijelo odmah i u svakom slučaju u roku od dva radna dana od primitka obavijesti u skladu sa stavkom 1. potvrđuje njezin primitak u pisanom obliku.
4. Nadležno tijelo procjenjuje namjeravano stjecanje iz stavka 1. ovog članka i informacije propisane regulatornim tehničkim standardima koje Komisija donese u skladu s člankom 84. stavkom 4. u roku od 60 radnih dana od datuma pisane potvrde primitka iz stavka 3. ovog članka. Pri potvrđivanju primitka obavijesti nadležno tijelo obavješćuje namjeravanog stjecatelja o datumu isteka razdoblja procjene.
5. Za potrebe procjene iz stavka 4. nadležno tijelo može se savjetovati s nadležnim tijelima za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma, kao i financijsko-obavještajnim jedinicama te propisno razmatra njihova stajališta.
6. Pri procjenjivanju iz stavka 4. nadležno tijelo može od namjeranog stjecatelja zatražiti dodatne informacije koje su potrebne za dovršetak te procjene. Takav zahtjev podnosi se prije dovršetka procjene i u svakom slučaju najkasnije 50. radnog dana od dana pisane potvrde primitka iz stavka 3. Ti zahtjevi podnose se pisanim putem i u njima se navodi koje su dodatne informacije potrebne.

Nadležno tijelo suspendira razdoblje procjene iz stavka 4. dok ne primi dodatne informacije iz prvog podstavka ovog stavka. Suspendacija ne smije biti dulja od 20 radnih dana. Naknadni zahtjevi nadležnog tijela za dodatne informacije ili pojašnjenja primljenih informacija ne dovode do dodatne suspenzije razdoblja procjene.

Nadležno tijelo može produljiti suspenziju iz drugog podstavka ovog stavka za do 30 radnih dana ako se predloženi stjecatelj nalazi izvan Unije ili je uređen pravom treće zemlje.

7. Nadležno tijelo koje se po dovršetku procjene iz stavka 4. odluči usprotiviti namjeravanom stjecanju iz stavka 1. o tome obavješćuje namjeravanog stjecatelja u roku od dva radna dana i u svakom slučaju prije datuma iz stavka 4., s produljenjem, ovisno o slučaju, u skladu sa stavkom 6. drugim i trećim podstavkom. U toj se obavijesti navode razlozi za takvu odluku.

8. Ako se nadležno tijelo ne usprotivi namjeravanom stjecanju iz stavka 1. prije datuma iz stavka 4., s produljenjem, ovisno o slučaju, u skladu sa stavkom 6. drugim i trećim podstavkom, smatra se da je namjeravano stjecanje odobreno.

9. Nadležno tijelo može odrediti najdulje razdoblje za zaključenje namjeravanog stjecanja iz stavka 1. i prema potrebi produljiti taj najdulji rok.

Članak 84.

Sadržaj procjene namjeravanih stjecanja pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama

1. Pri provođenju postupka procjene iz članka 83. stavka 4. nadležno tijelo ocjenjuje primjerenost namjeravanog stjecatelja i financijsku stabilnost namjeravanog stjecanja iz članka 83. stavka 1. na temelju sljedećih kriterija:

(a) ugleda namjeravanog stjecatelja;

(b) ugleda, znanja, vještina i iskustva svake osobe koja će voditi poslovanje pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama kao rezultat namjeravanog stjecanja;

(c) financijsku stabilnost namjeravanog stjecatelja, osobito u odnosu na vrstu poslovanja koje se planira i obavlja u vezi s pružateljem usluga povezanih s kriptovalutama u kojem se namjerava stjecanje;

(d) usklađenost i nastavak usklađenosti pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama s odredbama ove glave;

(e) postoje li opravdani razlozi za sumnju, u vezi s namjeravanim stjecanjem, na pranje novca u smislu članka 1. stavka 3. Direktive (EU) 2015/849 ili financiranje terorizma u smislu članka 1. stavka 5. te direktive ili pokušaj pranja novca ili financiranja terorizma ili za sumnju da bi namjeravano stjecanje moglo povećati te rizike.

2. Nadležno tijelo može se usprotiviti namjeravanom stjecanju samo kada postoje opravdani razlozi za to na temelju kriterija utvrđenih u stavku 1. ovog članka ili ako su informacije dostavljene u skladu s člankom 83. stavkom 4. nepotpune ili lažne.

3. Države članice ne određuju prethodne uvjete u odnosu na razinu kvalificiranog udjela koji se mora steći u skladu s ovom Uredbom i ne dopuštaju svojim nadležnim tijelima da analiziraju namjeravano stjecanje u smislu gospodarskih potreba tržišta.

4. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje detaljan sadržaj informacija koje su potrebne za provođenje postupka procjene iz članka 83. stavka 4. prvog podstavka. Potrebne informacije relevantne su za bonitetnu procjenu, razmjerne su i prilagođene prirodi namjeravanog stjecatelja i namjeravanom stjecanju iz članka 83. stavka 1.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

POGLAVLJE 5.

Značajni pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom

Članak 85.

Utvrđivanje značajnih pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom

1. Pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom smatra se značajnim ako u Uniji u prosjeku ima najmanje 15 milijuna aktivnih korisnika u jednoj kalendarskoj godini, pri čemu se prosjek izračunava kao prosjek dnevnog broja aktivnih korisnika tijekom prethodne kalendarske godine.

2. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom obavješćuju svoja nadležna tijela u roku od dva mjeseca od dosezanja broja aktivnih korisnika navedenog u stavku 1. Ako se nadležno tijelo složi da je dosegnut prag utvrđen u stavku 1., o tome obavješćuje ESMA-u.

3. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti nadležnih tijela u skladu s ovom Uredbom, nadležna tijela matičnih država članica dostavljaju Odboru nadzornih tijela ESMA-e godišnje ažuriranje o sljedećim nadzornim zbivanjima u pogledu značajnih pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom:

- (a) odobrenjima za rad iz članka 59. koja su u tijeku donošenja ili su zaključena;
- (b) postupcima oduzimanja odobrenja za rad iz članka 64. koji su u tijeku ili zaključeni;
- (c) izvršavanju nadzornih ovlasti iz članka 94. stavka 1. prvog podstavka točaka (b), (c), (e), (f), (g), (y) i (aa).

Nadležno tijelo matične države članice može Odboru nadzornih tijela ESMA-e češće dostavljati ažuriranja ili ga obavijestiti prije donošenja bilo kakve odluke nadležnog tijela matične države članice u pogledu prvog podstavka točke (a), (b) ili (c).

4. Nakon ažuriranja iz stavka 3. drugog podstavka može uslijediti razmjena mišljenja u okviru Odbora nadzornih tijela ESMA-e.

5. Prema potrebi, ESMA može iskoristiti svoje ovlasti iz članaka 29., 30., 31. i 31.b Uredbe (EU) br. 1095/2010.

GLAVA VI.

SPREČAVANJE I ZABRANA ZLOUPORABE TRŽIŠTA KOJA UKLJUČUJE KRIPTOINOVINU

Članak 86.

Područje primjene pravila o zlouporabi tržišta

1. Ova se glava primjenjuje na postupke svih osoba koji se odnose na kriptoinovinu koja je uvrštena za trgovanje ili u pogledu koje je podnesen zahtjev za uvrštenje za trgovanje.

2. Ova se glava primjenjuje i na sve transakcije, naloge ili postupanja u vezi s kriptoinovinom iz stavka 1., bez obzira na to odvija li se takva transakcija, nalog ili postupanje na platformi za trgovanje.

3. Ova se glava primjenjuje na radnje i propuste u Uniji i u trećim zemljama koji se odnose na kriptoinovinu iz stavka 1.

Članak 87.

Povlaštene informacije

1. Za potrebe ove Uredbe povlaštene informacije obuhvaćaju sljedeće vrste informacija:

- (a) informacije precizne prirode koje nisu objavljene i koje se izravno ili neizravno odnose na jednog ili više izdavatelja, ponuditelja ili osoba koje traže uvrštenje za trgovanje, ili na jednu ili više kriptoinovina te koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan utjecaj na cijene te kriptoinovine ili na cijenu povezane kriptoinovine;

(b) za osobe zadužene za izvršavanje naloga za kriptoinovinu u ime klijenata, one također znače informacije precizne prirode koje je prenio klijent i koje se odnose na naloge klijenata u izvršavanju u vezi s kriptoinovinom te se izravno ili neizravno odnose na jednog ili više izdavatelja, ponuditelja ili osoba koje traže uvrštenje za trgovinu, ili na jednu ili više vrsta kriptoinovine te koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan utjecaj na cijene te kriptoinovine ili na cijenu povezane kriptoinovine.

2. Za potrebe stavka 1. smatra se da su informacije precizne prirode ako se njima ukazuje na niz okolnosti koje postoje ili za koje se razumno može očekivati da će postojati, ili na događaj koji se dogodio ili je razumno očekivati da će se dogoditi, kada su dovoljno specifične da omogućе zaključivanje o mogućem učinku tog niza okolnosti ili događaja na cijene kriptoinovine. U tom pogledu u slučaju dugotrajnog procesa čija je svrha uzrokovati ili koji ima za posljedicu određene okolnosti ili određeni događaj, te buduće okolnosti ili taj budući događaj, i također međukoraci tog procesa koji su povezani s uzrokovanjem ili koji imaju za posljedicu te buduće okolnosti ili taj budući događaj, mogu se smatrati preciznim informacijama.

3. Međukorak u dugotrajnom procesu smatra se povlaštenom informacijom ako on sam po sebi zadovoljava kriterije povlaštenih informacija iz stavka 2.

4. Za potrebe stavka 1. informacije koje bi, kad bi bile objavljene, vjerojatno imale značajan utjecaj na cijene kriptoinovine znači informacije koje bi razumni imatelj kriptoinovine vjerojatno upotrijebio kao dio osnove za svoje odluke o ulaganjima.

Članak 88.

Objavlјivanje povlaštenih informacija

1. Izdavatelji, ponuditelji i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje obavješćuju javnost što je prije moguće o povlaštenim informacijama iz članka 87. koje se izravno odnose na tog izdavatelja, ponuditelja i osobu koja traži uvrštenje za trgovanje, na način koji omogućuje javnosti brz pristup tim informacijama te njihovu potpunu, točnu i pravodobnu procjenu. Izdavatelji, ponuditelji i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje ne kombiniraju objavljivanje povlaštenih informacija javnosti s oglašavanjem svojih djelatnosti. Izdavatelji, ponuditelji i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje na svojim objavljuju i održavaju na svojim internetskim stranicama tijekom razdoblja od najmanje pet godina sve povlaštene informacije koje su dužni objaviti.

2. Izdavatelji, ponuditelji i osobe koje traže uvrštenje za trgovanje mogu, na vlastitu odgovornost, odgoditi objavljivanje javnosti povlaštenih informacija iz članka 87. ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) trenutačno objavljivanje vjerojatno bi narušilo legitimne interese izdavatelja, ponuditelja ili osoba koje traže uvrštenje za trgovanje;

(b) odgoda objave vjerojatno ne bi dovela javnost u zabludu;

(c) izdavatelji, ponuditelji ili osobe koje traže uvrštenje za trgovanje u stanju su osigurati povjerljivost tih informacija.

3. Kada izdavatelj, ponuditelj ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje odgodi objavljivanje povlaštenih informacija u skladu sa stavkom 2., obavješćuje nadležno tijelo da je objavljivanje informacija odgođeno i dostavlja pisano obrazloženje o tome kako su bili ispunjeni uvjeti iz stavka 2., odmah nakon što se informacije objave javnosti. Umjesto toga, države članice mogu predvidjeti da se evidencija o takvom obrazloženju ustupi samo na zahtjev nadležnog tijela.

4. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za primjenu ovog članka, ESMA izrađuje nacрте provedbenih tehničkih standarda o postupcima radi utvrđivanja tehničkih sredstava za:

(a) odgovarajuće javno objavljivanje povlaštenih informacija kako je navedeno u stavku 1.; te

(b) odgađanje javnog objavljivanja povlaštenih informacija kako je navedeno u stavcima 2. i 3.

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 89.

Zabrana trgovanja na temelju povlaštenih informacija

1. Za potrebe ove Uredbe trgovanje na temelju povlaštenih informacija pojavljuje se kada osoba posjeduje povlaštene informacije i koristi se tim informacijama pri stjecanju ili otpuštanju, za vlastiti račun ili za račun treće osobe, izravno ili neizravno, kriptoimovine na koju se ta informacija odnosi. Korištenje povlaštenim informacijama za povlačenje ili izmjenu naloga u vezi s kriptoimovinom na koju se ta informacija odnosi kad je nalog predan prije nego što je dotična osoba posjedovala povlaštenu informaciju također se smatra trgovanjem na temelju povlaštenih informacija. Korištenje povlaštenim informacijama obuhvaća i podnošenje, promjenu ili povlačenje ponude za kupnju od strane osobe za vlastiti račun ili za račun treće osobe.

2. Nitko ne smije trgovati ni pokušati trgovati povlaštenim informacijama, niti se koristiti povlaštenim informacijama o kriptoimovini za stjecanje ili za otpuštanje te kriptoimovine, izravno i neizravno, za vlastiti račun ili za račun treće strane. Nitko ne smije preporučiti drugoj osobi da trguje na temelju povlaštenih informacija ili je potaknuti na trgovanje na temelju povlaštenih informacija.

3. Nitko tko posjeduje povlaštene informacije o kriptoimovini na temelju tih povlaštenih informacija ne smije drugoj osobi preporučiti ili je navesti da:

(a) stekne ili otpusti tu kriptoimovinu; ili

(b) povuče ili izmijeni nalog u vezi s tom kriptoimovinom.

4. Korištenje preporuke ili poticaja iz stavka 3. predstavlja trgovanje na temelju povlaštenih informacija u smislu ovog članka kada osoba koja koristi tu preporuku ili poticaj zna ili bi trebala znati da se ono temelji na povlaštenim informacijama.

5. Ovaj članak primjenjuje se na svaku osobu koja posjeduje povlaštene informacije zbog činjenice da ta osoba:

(a) član je administrativnih, rukovodećih ili nadzornih tijela izdavatelja, ponuditelja ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje;

(b) posjeduje udio u kapitalu izdavatelja, ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje;

(c) ima pristup informacijama tijekom obavljanja posla, profesije ili dužnosti ili informacijama u vezi sa svojom ulogom u tehnologiji distribuiranog zapisa ili sličnoj tehnologiji; ili

(d) sudjeluje u kriminalnim aktivnostima.

Ovaj članak primjenjuje se i na svaku osobu koja posjeduje povlaštene informacije pod okolnostima različitim od onih iz prvog podstavka kada navedena osoba zna ili bi trebala znati da je riječ o povlaštenim informacijama.

6. Ako je osoba iz stavka 1. pravna osoba, ovaj se članak primjenjuje, u skladu s nacionalnim pravom, na fizičke osobe koje sudjeluju u odlučivanju o stjecanju, otpuštanju, povlačenju ili izmjeni naloga za račun dotične pravne osobe.

Članak 90.

Zabrana nezakonitog objavljivanja povlaštenih informacija

1. Nitko tko posjeduje povlaštene informacije ne smije takve informacije nezakonito otkrivati nekoj drugoj osobi, osim ako se takve informacije objavljuju u okviru uobičajenog posla, profesije ili dužnosti.

2. Daljnje objavljivanje preporuka ili poticanje drugih iz članka 89. stavka 4. predstavlja nezakonito objavljivanje povlaštenih informacija kada osoba koja objavljuje preporuke ili potiče druge zna ili bi trebala znati da se to temelji na povlaštenim informacijama.

Članak 91.

Zabrana manipuliranja tržištem

1. Nitko ne smije manipulirati niti pokušati manipulirati tržištem.

2. Za potrebe ove Uredbe, manipuliranje tržištem obuhvaća bilo koju od sljedećih aktivnosti:
- (a) osim ako je učinjeno iz legitimnih razloga, stupanje u transakciju, davanje naloga za trgovanje ili bilo koje drugo ponašanjem koje:
    - i. daje ili vjerojatno daje lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene kriptovalute;
    - ii. omogućuje držanje ili vjerojatno držanje cijene jedne ili više vrsta kriptovalute na neuobičajenoj ili umjetnoj razini;
  - (b) stupanje u transakciju, davanje naloga za trgovanje ili neka druga aktivnost ili postupak koji utječe ili vjerojatno utječe na cijenu jedne ili više vrsta pojedinačne kriptovalute primjenjujući fiktivni postupak ili drugi oblik prijevara ili varke;
  - (c) širenje informacija putem medija, uključujući internet, ili drugim sredstvima, koje daju ili bi mogle davati lažne ili obmanjujuće signale u pogledu ponude, potražnje ili cijene kriptovalute ili omogućuju držanje ili bi mogle držati cijenu jedne ili više vrsta pojedinačne kriptovalute na neuobičajenoj ili umjetnoj razini, uključujući širenje glasina, kada je osoba koja je proširila informacije znala ili trebala znati da su one lažne ili obmanjujuće.
3. Sljedeći postupci smatraju se, među ostalim, manipuliranjem tržištem:
- (a) osiguravanje vladajućeg položaja u ponudi kriptovalute ili potražnji za kriptovalutom koji ima ili vjerojatno ima učinak određivanja, izravno ili neizravno, kupovnih ili prodajnih cijena i stvara ili vjerojatno stvara druge nepoštene trgovinske uvjete;
  - (b) izdavanje naloga za platformu za trgovanje kriptovalutom, uključujući njihovo povlačenje ili izmjenu, svim dostupnim sredstvima trgovanja, a koje proizvodi jedan od učinaka iz stavka 2. točke (a):
    - i. ometajući ili odgađajući funkcioniranje platforme za trgovanje kriptovalutom ili aktivnostima koje će vjerojatno imati taj učinak;
    - ii. otežavajući drugim osobama da prepoznaju stvarne naloge na platformi za trgovanje kriptovalutom ili aktivnostima koje će vjerojatno imati taj učinak, uključujući unošenje naloga koji dovode do destabilizacije normalnog funkcioniranja platforme za trgovanje kriptovalutom;
    - iii. stvarajući lažni ili obmanjujući signal o ponudi ili potražnji ili cijeni kriptovalute, posebno unošenjem naloga za započinjanje ili pogoršanje trenda ili aktivnostima koje će vjerojatno imati taj učinak;
  - (c) iskorištavanje povremenog ili redovitog pristupa tradicionalnim ili elektroničkim medijima iznošenjem mišljenja o kriptovaluti, a da od ranije postoji stajalište o toj kriptovaluti, i naknadno ostvarivanje dobiti od učinaka mišljenja koje je izneseno o cijeni te kriptovalute, a da taj sukob interesa istodobno nije otkriven javnosti na pravilan i djelotvoran način.

Članak 92.

Sprečavanje i otkrivanje zlouporabe tržišta

1. Svaka osoba koja u okviru svojeg posla dogovara ili izvršava transakcije kriptovalutom mora imati uspostavljene djelotvorne aranžmane, sustave i postupke za sprečavanje i otkrivanje zlouporabe tržišta. Ta osoba podliježe pravilima o obavješćivanju države članice u kojoj je registrirano ili u kojoj ima sjedište ili, u slučaju podružnice, državu članicu u kojoj se podružnica nalazi te bez odgode izvješćuje nadležno tijelo te države članice o svakoj opravdanoj sumnji u pogledu naloga ili transakcije, uključujući njihovo povlačenje ili izmjenu, i drugih aspekata funkcioniranja tehnologije distribuiranog zapisa, kao što je mehanizam konsenzusa, ako mogu postojati okolnosti koje upućuju na to da je došlo do zlouporabe tržišta, da je počinjena ili će vjerojatno biti počinjena.

Nadležna tijela koja zaprimaju prijavu o sumnjivom nalogu ili transakciji odmah prosljeđuju takve informacije nadležnim tijelima dotičnih platformi za trgovanje.

2. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi dodatnog utvrđenja:
  - (a) odgovarajućih aranžmana, sustava i postupaka za usklađivanje osoba sa stavkom 1.;
  - (b) predložaka koji osobe trebaju upotrebljavati radi usklađivanja sa stavkom 1.;
  - (c) za situacije prekogranične zlouporabe tržišta, postupaka koordinacije među relevantnim nadležnim tijelima za otkrivanje i sankcioniranje zlouporabe tržišta.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. prosinca 2024.

3. Kako bi se osigurala dosljednost nadzornih praksi iz ovog članka, ESMA do 30. lipnja 2025. izdaje smjernice u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 o nadzornim praksama među nadležnim tijelima radi sprečavanja i otkrivanja zlouporabe tržišta, ako već nisu obuhvaćene regulatornim tehničkim standardima iz stavka 2.

GLAVA VII.

NADLEŽNA TIJELA, EBA I ESMA

POGLAVLJE 1.

Ovlasti nadležnih tijela i suradnja između nadležnih tijela, EBA-e i ESMA-e

Članak 93.

Nadležna tijela

1. Države članice imenuju nadležna tijela odgovorna za obavljanje funkcija i izvršavanje dužnosti predviđenih u ovoj Uredbi. Države članice obavješćuju EBA-u i ESMA-u o tim nadležnim tijelima.
2. Ako imenuju više od jednog nadležnog tijela u skladu sa stavkom 1., države članice određuju njihove zadaće i imenuju jedno nadležno tijelo kao jedinstvenu kontaktnu točku za prekograničnu administrativnu suradnju između nadležnih tijela te s EBA-om i ESMA-om. Države članice mogu imenovati različitu jedinstvenu kontaktnu točku za svaku takvu vrstu administrativne suradnje.
3. ESMA na svojim internetskim stranicama objavljuje popis nadležnih tijela imenovanih u skladu sa stavcima 1. i 2.

Članak 94.

Ovlasti nadležnih tijela

1. Kako bi mogla obavljati svoje dužnosti na temelju glava od II. do VI. ove Uredbe, nadležna tijela imaju, u skladu s nacionalnim pravom, barem sljedeće nadzorne i istražne ovlasti:
  - (a) od svake osobe zahtijevati da dostavi informacije i dokumente koje nadležno tijelo smatra relevantnima za obavljanje svojih zadaća;
  - (b) suspendirati ili od pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama zahtijevati da suspendira pružanje usluga povezanih s kriptovalutama na najviše 30 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinom slučaju ako postoji osnovana sumnja u kršenje ove Uredbe;
  - (c) zabraniti pružanje usluga povezanih s kriptovalutama ako utvrde kršenje ove Uredbe;
  - (d) objaviti ili zahtijevati od pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama da objavi sve bitne informacije koje bi mogle utjecati na pružanje predmetnih usluga povezanih s kriptovalutama kako bi se osigurala zaštita interesa klijenata, a osobito malih imatelja, ili neometano funkcioniranje tržišta;
  - (e) objaviti činjenicu da pružatelj usluga povezanih s kriptovalutama ne ispunjava svoje obveze;
  - (f) suspendirati ili od pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama zahtijevati da suspendira pružanje usluga povezanih s kriptovalutama ako nadležna tijela smatraju da je situacija pružatelja usluga povezanih s kriptovalutama takva da bi pružanje usluga povezanih s kriptovalutama bilo protivno interesima klijenata, a osobito malih imatelja;

- (g) zahtijevati prijenos postojećih ugovora drugom pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom ako se pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom oduzme odobrenje za rad u skladu s člankom 64., podložno pristanku klijenata i pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom na kojeg se ugovori prenose;
- (h) ako postoji razlog za pretpostavku da neka osoba pruža usluge povezane s kriptoinovinom bez odobrenja za rad, naložiti trenutni prekid djelatnosti bez prethodnog upozorenja ili određenja roka;
- (i) od ponuditelja, osoba koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom, ili izdavatelja tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca zahtijevati da izmijene svoju bijelu knjigu o kriptoinovini ili dodatno izmijene izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoinovini ako utvrde da bijela knjiga o kriptoinovini ili izmijenjena bijela knjiga o kriptoinovini ne sadržavaju informacije propisane člancima 6., 19. ili 51.;
- (j) od ponuditelja, osoba koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom ili izdavatelja tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca zahtijevati da izmijene svoje promidžbene sadržaje ako utvrde da nisu u skladu sa zahtjevima iz članka 7., 29. ili 53. ove Uredbe;
- (k) od ponuditelja, osoba koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom ili izdavatelja tokena vezanih uz imovinu i tokena e-novca zahtijevati da u svoje bijele knjige o kriptoinovini uključe dodatne informacije ako je to potrebno za financijsku stabilnost ili zaštitu interesa imatelja kriptoinovine, a posebice malih imatelja;
- (l) suspendirati javnu ponudu ili uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom na najviše 30 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinom slučaju ako postoji osnovana sumnja u kršenje ove Uredbe;
- (m) zabraniti javnu ponudu ili uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom ako utvrde kršenje ove Uredbe ili ako postoji osnovana sumnja da će doći do njezina kršenja;
- (n) suspendirati, ili od pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravlja platformom za trgovanje kriptoinovinom zahtijevati da suspendira, trgovanje kriptoinovinom na najviše 30 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinom slučaju ako postoji osnovana sumnja u kršenje ove Uredbe;
- (o) zabraniti trgovanje kriptoinovinom na platformi za trgovanje kriptoinovinom ako utvrde kršenje ove Uredbe ili ako postoji osnovana sumnja da će doći do njezina kršenja;
- (p) suspendirati ili zabraniti promidžbene sadržaje ako postoji osnovana sumnja u kršenje ove Uredbe;
- (q) zahtijevati od ponuditelja, osoba koje traže uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom, izdavatelja tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca ili relevantnih pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom da prekinu ili suspendiraju promidžbene sadržaje na najviše 30 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinom slučaju ako postoji osnovana sumnja u kršenje ove Uredbe;
- (r) objaviti činjenicu da ponuditelj, osoba koje traži uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom ili izdavatelj tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca ne ispunjava svoje obveze u skladu s ovom Uredbom;
- (s) objaviti ili zahtijevati od ponuditelja, osobe koja traži uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom ili izdavatelja tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca da objavi sve bitne informacije koje mogu utjecati na procjenu javno ponuđene kriptoinovine ili kriptoinovine uvrštene za trgovanje kako bi se osigurala zaštita interesa imatelja kriptoinovine, osobito malih imatelja, ili neometano funkcioniranje tržišta;
- (t) suspendirati, ili od pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravlja platformom za trgovanje kriptoinovinom zahtijevati da suspendira trgovanje kriptoinovinom ako smatra da je situacija ponuditelja, osobe koja traži uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom ili izdavatelja tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca takva da bi trgovanje bilo protivno interesima imatelja kriptoinovine, osobito malih imatelja;

- (u) ako postoji razlog za pretpostavku da neka osoba izdaje tokene vezane uz imovinu ili tokene e-novca bez odobrenja za rad ili da neka osoba nudi kriptoinovinu ili traži njezino uvrštenje za trgovanje koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, bez bijele knjige o kriptoinovini dostavljene u skladu s člankom 8., naložiti trenutni prekid aktivnosti bez prethodnog upozorenja ili roka;
  - (v) poduzeti bilo koju vrstu mjere kako bi se osiguralo da ponuditelj ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, izdavatelj tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca ili pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom poštuju ovu Uredbu, među ostalim zatražiti prestanak svake prakse ili postupanja koje nadležna tijela smatraju suprotnima ovoj Uredbi;
  - (w) provoditi izravni nadzor ili istragu na mjestima koja nisu privatni stambeni prostori fizičkih osoba te u tu svrhu ulaziti u prostore radi pristupa dokumentima i drugim podacima u bilo kojem obliku;
  - (x) eksternalizirati provjere ili istrage revizorima ili stručnjacima;
  - (y) zahtijevati uklanjanje fizičke osobe iz upravljačkog tijela izdavatelja tokena vezanog uz imovinu ili pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom;
  - (z) od bilo koje osobe zatražiti da poduzme korake za smanjenje opsega svojeg položaja ili izloženosti kriptoinovini;
  - (aa) ako nije dostupno nijedno drugo djelotvorno sredstvo za osiguravanje prestanka kršenja ove Uredbe te kako bi se izbjegao rizik od nanošenja ozbiljne štete interesima klijenata i imateljâ kriptoinovine poduzeti sve potrebne mjere, uključujući postavljanje zahtjeva trećoj strani ili javnom tijelu da provede takve mjere, kojima će se:
    - i. ukloniti sadržaj ili ograničiti pristup internetskom sučelju ili izdati nalog da se klijentima i imateljima kriptoinovine prilikom pristupanja internetskom sučelju jasno prikaže upozorenje;
    - ii. izdati nalog pružatelju usluga smještaja na poslužitelju da ukloni, onemogući ili ograniči pristup internetskom sučelju; ili
    - iii. izdati nalog registrima ili voditeljima registara za domene da izbrišu potpuno kvalificirani naziv domene i omoguće dotičnom nadležnom tijelu da je registrira;
  - (ab) od izdavatelja tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca, u skladu s člankom 23. stavkom 4., člankom 24. stavkom 3. ili člankom 58. stavkom 3., zahtijevati da odrede minimalnu nominalnu vrijednost ili ograniči izdani iznos.
2. Nadzornim i istražnim ovlastima koje se izvršavaju u odnosu na ponuditelje, osobe koje traže uvrštenje za trgovanje, izdavatelje i pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom u pitanje se ne dovode ovlasti dodijeljene istim ili drugim nadzornim tijelima u pogledu tih subjekata, uključujući ovlasti dodijeljene relevantnim nadležnim tijelima na temelju odredbi nacionalnih zakona kojima se prenosi Direktiva 2009/110/EZ i bonitetne nadzorne ovlasti dodijeljene ESB-u na temelju Uredbe (EU) br. 1024/2013.
3. Kako bi ispunila svoje dužnosti na temelju glave VI., nadležna tijela imaju, u skladu s nacionalnim pravom, barem sljedeće nadzorne i istražne ovlasti pored ovlasti iz stavka 1.:
- (a) pristupiti svakom dokumentu i podacima u bilo kojem obliku te dobiti ili uzeti preslike tog dokumenta i podataka;
  - (b) zahtijevati ili zatražiti informacije od svake osobe, uključujući i one osobe koje su uzastopno uključene u prijenos naloga ili obavljaju predmetne operacije, kao i od njihovih nalogodavaca, i prema potrebi pozivati i ispitivati te osobe s ciljem dobivanja informacija;
  - (c) ulaziti u prostorije fizičkih i pravnih osoba radi zapljene dokumenata i podataka u bilo kojem obliku ako postoji opravdana sumnja da dokumenti ili podaci povezani s predmetom nadzora ili istrage mogu biti relevantni za dokazivanje trgovanja na temelju povlaštenih informacija ili manipuliranja tržištem;

- (d) proslijediti predmete radi kaznenog progona;
  - (e) u mjeri u kojoj je to dopušteno nacionalnim pravom, zatražiti postojeće zapise o podatkovnom prometu koje posjeduje telekomunikacijski operater, ako postoji opravdana sumnja u kršenje i ako takvi zapisi mogu biti relevantni za istragu kršenja članaka od 88. do 91.;
  - (f) tražiti zamrzavanje ili oduzimanje imovine, ili oboje;
  - (g) izreći privremenu zabranu obavljanja djelatnosti;
  - (h) poduzeti sve potrebne mjere kako bi se osiguralo da je javnost točno obaviještena, među ostalim ispravljanjem lažnih ili obmanjujućih objavljenih informacija, što uključuje zahtjev da ponuditelj, osoba koja traži uvrštenje za trgovanje ili izdavatelj ili druga osoba koja je objavila ili širila lažne ili obmanjujuće informacije objavi izjavu s ispravkom.
4. Ako je to potrebno na temelju nacionalnog prava, nadležno tijelo može od relevantnog suda zatražiti da odluči o primjeni ovlasti iz stavaka 1. i 2.
5. Nadležna tijela izvršavaju ovlasti iz stavaka 1. i 2. na bilo koji od sljedećih načina:
- (a) izravno;
  - (b) u suradnji s drugim tijelima, uključujući tijela nadležna za sprečavanje i borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma;
  - (c) u okviru svoje odgovornosti delegiranjem na tijela iz točke (b);
  - (d) podnošenjem zahtjeva nadležnim sudovima.
6. Države članice osiguravaju uspostavu primjerenih mjera kako bi nadležna tijela mogla izvršavati nadzorne i istražne ovlasti potrebne za izvršavanje svojih dužnosti.
7. Smatra se da osoba koja dostavi informacije nadležnom tijelu u skladu s ovom Uredbom ne krši ograničenja u vezi s objavljivanjem informacija koja su uvedena ugovorom, zakonom ili drugim propisom i ni na koji se način ne smatra odgovornom za takvo obavješćivanje.

Članak 95.

Suradnja među nadležnim tijelima

1. Nadležna tijela međusobno surađuju za potrebe ove Uredbe. Nadležna tijela pružaju pomoć nadležnim tijelima drugih država članica, EBA-i i ESMA-i. Razmjenjuju informacije bez nepotrebne odgode te surađuju u istražnim radnjama, nadzornim aktivnostima i aktivnostima izvršavanja zakonodavstva.

Ako su, u skladu s člankom 111. stavkom 1. drugim podstavkom, utvrdile kaznenopravne sankcije za kršenje ove Uredbe kako je navedeno u članku 111. stavku 1. prvom podstavku, države članice osiguravaju uspostavu odgovarajućih mjera kako bi nadležna tijela imala sve potrebne ovlasti za suradnju s pravosudnim, tužilačkim ili kaznenopravnim tijelima unutar svoje nadležnosti radi zaprimanja posebnih informacija o kaznenim istragama ili kaznenim postupcima pokrenutima zbog kršenja ove Uredbe te dostave takvih informacija drugim nadležnim tijelima te EBA-i i ESMA-i, kako bi i one ispunile svoje obveze u pogledu suradnje za potrebe ove Uredbe.

2. Nadležno tijelo može odbiti postupanje po zahtjevu za informacije ili zahtjevu za suradnju u istrazi samo u sljedećim slučajevima:

- (a) ako bi slanje relevantnih informacija moglo štetno utjecati na sigurnost države članice kojoj je upućen zahtjev, a posebno na borbu protiv terorizma i drugih teških kaznenih djela;
- (b) ako bi ispunjavanje zahtjeva vjerojatno štetno utjecalo na njegovu vlastitu istragu, izvršavanje zakonodavstva ili, ako je primjenjivo, kaznenu istragu;
- (c) ako je već pokrenut postupak u vezi s istim djelima i protiv istih fizičkih ili pravnih osoba pred sudovima države članice kojoj je zahtjev upućen;

(d) ako je donesena pravomoćna presuda u vezi s istim djelom i protiv iste fizičke ili pravne osobe u državi članici kojoj je upućen zahtjev.

3. Nadležna tijela na zahtjev i bez nepotrebne odgode pružaju sve informacije koje su propisane za potrebe ove Uredbe.

4. Nadležno tijelo može zatražiti pomoć nadležnog tijela druge države članice u vezi s izravnim nadzorom ili istragom.

Nadležno tijelo koje traži pomoć obavješćuje EBA-u i ESMA-u o svakom zahtjevu upućenom u skladu s prvim podstavkom. Kad nadležno tijelo primi zahtjev od nadležnog tijela druge države članice da izvrši izravni nadzor ili istragu, ono može:

(a) sâmo provesti izravni nadzor ili istragu;

(b) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da sudjeluje u izravnom nadzoru ili istrazi;

(c) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da sâmo provede izravni nadzor ili istragu;

(d) podijeliti određene zadaće povezane s nadzornim aktivnostima s drugim nadležnim tijelima.

5. U slučaju izravnog nadzora ili istrage iz stavka 4., ESMA koordinira nadzor ili istragu ako to od nje zatraži neko od nadležnih tijela.

Ako se izravni nadzor ili istraga iz stavka 4. odnosi na izdavatelja tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca, ili na usluge povezane s kriptoinovinom povezane s tokenima vezanima uz imovinu ili tokenima e-novca, EBA koordinira nadzor ili istragu na zahtjev jednog od nadležnih tijela.

6. Nadležna tijela mogu se obratiti ESMA-i u situacijama u kojima je zahtjev za suradnju, posebno za razmjenu informacija, odbijen ili se po njemu ne postupi u prihvatljivom roku. Članak 19. stavak 4. Uredbe (EU) br. 1095/2010 primjenjuje se *mutatis mutandis* u takvim situacijama.

7. Odstupajući od stavka 6. ovog članka, nadležna tijela mogu se obratiti EBA-i u situacijama u kojima je zahtjev za suradnju, posebno za informacije u vezi s izdavateljem tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca ili uslugama povezanim s kriptoinovinom povezanim s tokenima vezanim uz imovinu ili tokenima e-novca, odbijen ili se po njemu ne postupi u razumnom roku. Članak 19. stavak 4. Uredbe (EU) br. 1093/2010 primjenjuje se *mutatis mutandis* u takvim situacijama.

8. Nadležna tijela blisko koordiniraju svoj nadzor kako bi se utvrdile i ispravile kršenja ove Uredbe, razvijale i promicale najbolje prakse, olakšala suradnja, potaknulo dosljedno tumačenje te u slučaju neslaganja omogućila procjena u nekoliko jurisdikcija.

Za potrebe prvog podstavka ovog stavka EBA i ESMA imaju ulogu koordinatora između nadležnih tijela i između kolegija nadzornih tijela, kako je navedeno u članku 119., s ciljem izgradnje zajedničke nadzorne kulture i dosljednih nadzornih praksi te osiguravanja jedinstvenih postupaka.

9. Ako nadležno tijelo utvrdi da bilo koji zahtjev na temelju ove Uredbe nije ispunjen ili ima razloga vjerovati da je to slučaj, o svojim nalazima dovoljno detaljno obavješćuje nadležno tijelo subjekta ili subjekata za koje se sumnja da su odgovorni za takvo kršenje.

10. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda u kojima se dodatno utvrđuju informacije koje razmjenjuju nadležna tijela u skladu sa stavkom 1.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

11. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda u kojima se utvrđuju standardni obrasci, predlošci i postupci za suradnju i razmjenu informacija među nadležnim tijelima.

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 96.

Suradnja s EBA-om i ESMA-om

1. Za potrebe ove Uredbe, nadležna tijela blisko surađuju s ESMA-om u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010 i s EBA-om u skladu s Uredbom (EU) br. 1093/2010. Ona razmjenjuju informacije radi obavljanja svojih dužnosti na temelju ovog poglavlja te poglavlja 2. i 3. ove glave.

2. Nadležna tijela bez odgode dostavljaju EBA-i i ESMA-i sve informacije koje su im potrebne za obavljanje njihovih dužnosti u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) br. 1093/2010 odnosno člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

3. ESMA, u bliskoj suradnji s EBA-om, izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda u kojima se utvrđuju standardni obrasci, predlošci i postupci za suradnju i razmjenu informacija između nadležnih tijela i EBA-e i ESMA-e.

ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 97.

Promicanje konvergencije u vezi s klasifikacijom kriptoimovine

1. Europska nadzorna tijela do 30. prosinca 2024. zajednički izdaju smjernice, u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1093/2010, člankom 16. Uredbe (EU) br. 1094/2010 i člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010, kojima se utvrđuje sadržaj i oblik objašnjenja koje se prilaže bijeloj knjizi o kriptoimovini iz članka 8. stavka 4. te pravnih mišljenja o kvalifikaciji tokena vezanih uz imovinu iz članka 17. stavka 1. točke (b) podtočke ii. i članka 18. stavka 2. točke (e). Smjernice sadržavaju predložak za objašnjenje i mišljenje te standardizirani test za klasifikaciju kriptoimovine.

2. Europska nadzorna tijela, u skladu s člankom 29. Uredbe (EU) br. 1093/2010, člankom 29. Uredbe (EU) br. 1094/2010 odnosno člankom 29. Uredbe (EU) br. 1095/2010, potiču raspravu među nadležnim tijelima o klasifikaciji kriptoimovine, uključujući o klasifikaciji kriptoimovine koja je isključena iz područja primjene ove Uredbe u skladu s člankom 2. stavkom 3. Europska nadzorna tijela utvrđuju i uzroke mogućih razlika u pristupima nadležnih tijela kada je riječ o klasifikaciji navedene kriptoimovine te, u mjeri u kojoj je to moguće, promiču zajednički pristup u tom pogledu.

3. Nadležna tijela matične države članice ili države članice domaćina mogu od ESMA-e, EIOPA-e ili EBA-e, ovisno o slučaju, zatražiti mišljenje o klasifikaciji kriptoimovine, uključujući onu koja je isključena iz područja primjene ove Uredbe u skladu s člankom 2. stavkom 3. ESMA, EIOPA ili EBA, kako je primjenjivo, u skladu s člankom 29. Uredbe (EU) br. 1093/2010, člankom 29. Uredbe (EU) br. 1094/2010 i člankom 29. Uredbe (EU) br. 1095/2010, kako je primjenjivo, takvo mišljenje dostavljaju u roku od 15 radnih dana od primitka zahtjeva nacionalnih nadležnih tijela.

4. Europska nadzorna tijela zajednički izrađuju godišnje izvješće na temelju informacija sadržanih u registru iz članka 109. i na temelju rezultata svojeg rada kako je navedeno u stavcima 2. i 3. ovog članka te u njemu identificiraju poteškoće u klasifikaciji kriptoimovine i razlike u pristupima nadležnih tijela.

Članak 98.**Suradnja s drugim tijelima**

Ako ponuditelj, osoba koja traži uvrštenje za trgovanje, izdavatelj tokena vezanog uz imovinu odnosno tokena e-novca ili pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom obavlja djelatnosti koje nisu obuhvaćene ovom Uredbom, nadležna tijela surađuju s tijelima odgovornima za nadzor ili nadgledanje tih drugih djelatnosti, u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom, među ostalim s poreznim tijelima i relevantnim nadzornim tijelima trećih zemalja.

Članak 99.**Obveza obavješćivanja**

Države članice obavješćuju Komisiju, EBA-u i ESMA-u o zakonima i drugim propisima za provedbu ove glave, uključujući sve mjerodavne kaznenopravne odredbe, do 30. lipnja 2025. Države članice bez nepotrebne odgode obavješćuju Komisiju, EBA-u i ESMA-u o svim njihovim naknadnim izmjenama.

Članak 100.**Obveza čuvanja poslovne tajne**

1. Sve informacije koje nadležna tijela razmjenjuju na temelju ove Uredbe, a koje se odnose na poslovne ili operativne uvjete i druga gospodarska ili osobna pitanja, smatraju se povjerljivima i podliježu zahtjevima čuvanja poslovne tajne, osim u slučaju da nadležno tijelo u vrijeme njihova priopćenja navede da je takve informacije dopušteno objavljivati ili ako je njihovo objavljivanje nužno za potrebe pravnog postupka ili predmeta obuhvaćenih nacionalnim poreznim ili kaznenim pravom.

2. Obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuje se na sve fizičke i pravne osobe koje rade ili su radile za nadležna tijela. Informacije koje podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne ne smiju se otkriti drugoj fizičkoj ili pravnoj osobi ili tijelu, osim na temelju zakonodavnih akata Unije ili nacionalnih zakonodavnih akata.

Članak 101.**Zaštita podataka**

Kada je riječ o obradi osobnih podataka u okviru ove Uredbe, nadležna tijela obavljaju svoje zadaće za potrebe ove Uredbe u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.

Obrada osobnih podataka koju za potrebe ove Uredbe provode EBA i ESMA odvija se u skladu s Uredbom (EU) 2018/1725.

Članak 102.**Mjere predostrožnosti**

1. Ako nadležno tijelo države članice domaćina ima jasne i dokazive razloge za sumnju da postoje nepravilnosti kada je riječ o djelatnostima ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, izdavatelja tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca, ili pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, o tome obavješćuje nadležno tijelo matične države članice i ESMA-u.

Ako se nepravilnosti iz prvog podstavka odnose na izdavatelja tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca, ili uslugu kriptoinovine povezanu s tokenima vezanima uz imovinu ili tokenima e-novca, nadležno tijelo države članice domaćina također obavješćuje EBA-u.

2. Ako, unatoč mjerama koje je poduzelo nadležno tijelo matične države članice, nepravilnosti iz stavka 1. i dalje postoje te dovode do kršenja ove Uredbe, nadležno tijelo države članice domaćina, nakon što obavijesti nadležno tijelo matične države članice, ESMA-u i, prema potrebi, EBA-u, poduzima odgovarajuće mjere za zaštitu klijenata pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom i imatelja kriptoinovine, a osobito malih imatelja. Te mjere uključuju onemogućavanje ponuditelju, osobi koja traži uvrštenje za trgovanje, izdavatelju tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca ili pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom da obavljaju daljnje djelatnosti u državi članici domaćinu. Nadležno tijelo o tome bez nepotrebne odgode obavješćuje ESMA-u i, prema potrebi, EBA-u. ESMA i, ako je uključena, EBA o tome bez nepotrebne odgode obavješćuju Komisiju.

3. Ako se ne slaže s nekom od mjera koje je poduzelo nadležno tijelo države članice domaćina u skladu sa stavkom 2. ovog članka, nadležno tijelo matične države članice može uputiti predmet ESMA-i. Članak 19. stavak 4. Uredbe (EU) br. 1095/2010 primjenjuje se *mutatis mutandis* u takvim situacijama.

Odstupajući od prvog podstavka ovog stavka, ako se mjere iz stavka 2. ovog članka odnose na izdavatelja tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca, ili uslugu kriptoinovine povezanu s tokenima vezanima uz imovinu ili tokenima e-novca, nadležno tijelo države članice domaćina može uputiti predmet EBA-i. Članak 19. stavak 4. Uredbe (EU) br. 1093/2010 primjenjuje se *mutatis mutandis* u takvim situacijama.

Članak 103.

Ovlasti ESMA-e za privremenu intervenciju

1. U skladu s člankom 9. stavkom 5 Uredbe (EU) br. 1095/2010, ako su uvjeti iz stavaka 2. i 3. ovog članka ispunjeni, ESMA može privremeno zabraniti ili ograničiti:

- (a) stavljanje na tržište, distribuciju ili prodaju određene kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca ili kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca s određenim posebnim obilježjima; ili
- (b) vrstu djelatnosti ili praksu povezanu s kriptoinovinom koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokena e-novca.

Zabrana ili ograničenje mogu se primijeniti u određenim okolnostima, ili biti podložni iznimkama, koje određuje ESMA.

2. ESMA poduzima mjeru iz stavka 1. samo ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) predloženom zabranom ili ograničenjem odgovara se na značajnu zabrinutost u pogledu zaštite ulagatelja ili prijetnju urednom funkcioniranju i integritetu tržišta kriptoinovine ili stabilnosti cijelog financijskog sustava Unije ili njegovog dijela;
- (b) regulatorni zahtjevi prema pravu Unije primjenjivi na relevantnu kriptoinovinu i usluge povezane s kriptoinovinom ne rješavaju prijetnju o kojoj je riječ;
- (c) relevantno nadležno tijelo nije poduzelo radnje za rješavanje prijetnje o kojoj je riječ ili radnje koje su poduzete ne rješavaju tu prijetnju na prikladan način.

3. Kada poduzima mjeru iz stavka 1., ESMA osigurava da mjera:

- (a) nema štetan učinak na učinkovitost tržišta kriptoinovine ili na imatelje kriptoinovine ili klijente koje primaju usluge povezane s kriptoinovinom koji je nerazmjern koristima te mjere; i
- (b) ne stvara rizik od regulatorne arbitraže.

Ako su nadležna tijela poduzela mjeru u skladu s člankom 105., ESMA može poduzeti mjere iz stavka 1. ovog članka bez izdavanja mišljenja iz članka 106. stavka 2.

4. Prije donošenja odluke o poduzimanju mjere iz stavka 1., ESMA obavješćuje relevantna nadležna tijela o mjeri koju namjerava poduzeti.

5. ESMA na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest o odluci o poduzimanju mjere iz stavka 1. U toj se obavijesti navode pojedinosti o uvedenoj zabrani ili ograničenju i navodi se trenutak nakon objave obavijesti od kojeg će mjere stupiti na snagu. Zabrana ili ograničenje primjenjuju se samo na djelatnosti nakon što je mjera stupila na snagu.

6. ESMA preispituje zabranu ili ograničenje uvedeno u skladu sa stavkom 1. u odgovarajućim intervalima, a najmanje svakih šest mjeseci. Nakon najmanje dva uzastopna produljenja i na temelju primjerene analize kojom se procjenjuje učinak na potrošače, ESMA može donijeti odluku o godišnjem produljenju zabrane ili ograničenja.

7. Mjere koje ESMA poduzme u skladu s ovim člankom imaju prednost pred svim prethodnim mjerama koje su relevantna nadležna tijela poduzela u vezi s istim pitanjem.

8. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 139. radi dopune ove Uredbe utvrđenjem kriterija i čimbenika koje ESMA treba uzeti u obzir kada utvrđuje postoji li značajna zabrinutost u pogledu zaštite ulagatelja ili prijetnja urednom funkcioniranju i integritetu tržišta kriptovalute ili stabilnosti cijelog financijskog sustava Unije ili njegovog dijela za potrebe stavka 2. točke (a) ovog članka.

Članak 104.

Ovlasti EBA-e za privremenu intervenciju

1. U skladu s člankom 9. stavkom 5 Uredbe (EU) br. 1093/2010, ako su uvjeti iz stavaka 2. i 3. ovog članka ispunjeni, EBA može privremeno zabraniti ili ograničiti:

- (a) stavljanje na tržište, distribuciju ili prodaju određenih tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca ili tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca s određenim posebnim obilježjima; ili
- (b) vrstu djelatnosti ili praksu povezanu s tokenima vezanima uz imovinu ili tokenima e-novca.

Zabrana ili ograničenje mogu se primijeniti u određenim okolnostima, ili biti podložni iznimkama, koje određuje EBA.

2. EBA poduzima mjeru iz stavka 1. samo ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

- (a) predloženom zabranom ili ograničenjem odgovara se na značajnu zabrinutost u pogledu zaštite ulagatelja ili prijetnju urednom funkcioniranju i integritetu tržišta kriptovalute ili stabilnosti cijelog financijskog sustava Unije ili njegovog dijela;
- (b) regulatorni zahtjevi prema pravu Unije primjenjivi na relevantne tokene vezane uz imovinu, tokene e-novca ili s njima vezane usluge povezane s kriptovalutom ne rješavaju prijetnju o kojoj je riječ;
- (c) relevantno nadležno tijelo nije poduzelo radnje za rješavanje prijetnje o kojoj je riječ ili radnje koje su poduzete ne rješavaju tu prijetnju na prikladan način.

3. Kada poduzima mjeru iz stavka 1., EBA osigurava da mjera:

- (a) nema štetan učinak na učinkovitost tržišta kriptovalute ili na imatelje tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca ili klijente koji primaju usluge povezane s kriptovalutom za navedenu imovinu koji je nerazmjerni koristima te mjere; i
- (b) ne stvara rizik od regulatorne arbitraže.

Ako su nadležna tijela poduzela mjeru u skladu s člankom 105., EBA može poduzeti mjere iz stavka 1. ovog članka bez izdavanja mišljenja iz članka 106. stavka 2.

4. Prije donošenja odluke o poduzimanju mjere iz stavka 1., EBA obavješćuje relevantna nadležna tijela o mjeri koju namjerava poduzeti.

5. EBA na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest o odluci o poduzimanju mjere iz stavka 1. U toj se obavijesti navode pojedinosti o uvedenoj zabrani ili ograničenju i navodi se trenutak nakon objave obavijesti od kojeg će mjere stupiti na snagu. Zabrana ili ograničenje primjenjuju se na djelatnosti samo nakon što je mjera stupila na snagu.

6. EBA preispituje zabranu ili ograničenje uvedeno u skladu sa stavkom 1. u odgovarajućim intervalima, a najmanje svakih šest mjeseci. Nakon najmanje dva uzastopna produljenja i na temelju primjerene analize kojom se procjenjuje učinak na potrošače, EBA može donijeti odluku o godišnjem produljenju zabrane ili ograničenja.

7. Mjere koje EBA poduzme u skladu s ovim člankom imaju prednost pred svim prethodnim mjerama koje je relevantno nadležno tijelo poduzelo u vezi s istim pitanjem.

8. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 139. radi dopune ove Uredbe utvrđenjem kriterija i čimbenika koje EBA treba uzeti u obzir kada utvrđuje postoji li značajna zabrinutost u pogledu zaštite ulagatelja ili prijetnja urednom funkcioniranju i integritetu tržišta kriptovalutne ili stabilnosti cijelog financijskog sustava Unije ili njegovog dijela za potrebe stavka 2. točke (a) ovog članka.

Članak 105.

Intervencije nadležnih tijela u pogledu proizvoda

1. Nadležno tijelo može u svojoj državi članici ili iz nje zabraniti ili ograničiti sljedeće:

- (a) stavljanje na tržište, distribuciju ili prodaju određene kriptovalutne ili kriptovalutne s određenim posebnim obilježjima; ili
- (b) vrstu djelatnosti ili praksu povezanu s kriptovalutinom.

2. Nadležno tijelo poduzima mjeru iz stavka 1. samo ako je na temelju opravdanih razloga zaključilo sljedeće:

- (a) kriptovalutina uzrokuje značajne zabrinutosti u pogledu zaštite ulagatelja ili predstavlja prijetnju urednom funkcioniranju i integritetu tržišta kriptovalutne ili stabilnosti cijelog financijskog sustava barem jedne države članice ili njegovog dijela;
- (b) postojeći regulatorni zahtjevi prema pravu Unije koji su primjenjivi na dotičnu kriptovalutinu ili uslugu povezanu s kriptovalutinom u dovoljnoj mjeri ne odgovaraju na rizike iz točke (a) te se problem ne bi mogao bolje riješiti unaprijednim nadzorom ni provedbom postojećih zahtjeva;
- (c) mjera je razmjerna te se njome vodi računa o prirodi utvrđenih rizika, razini znanja relevantnih ulagatelja ili sudionika na tržištu i vjerojatnom učinku mjere na ulagatelje i sudionike na tržištu koji mogu posjedovati, koristiti ili imati koristi od dotične kriptovalutne ili usluge povezane s kriptovalutinom;
- (d) nadležno tijelo uredno je provelo savjetovanje s nadležnim tijelima u drugim državama članicama na koje bi mjera mogla imati znatan utjecaj; i
- (e) mjera nema diskriminirajući učinak na usluge ili djelatnosti koje se pružaju iz druge države članice.

U slučaju kada su uvjeti utvrđeni u prvom podstavku ovog stavka ispunjeni, nadležno tijelo može izreći zabranu ili ograničenje iz stavka 1. kao mjeru predostrožnosti prije nego što se kriptovalutina stavi na tržište, distribuirati ili proda klijentima.

Nadležno tijelo može odlučiti primijeniti zabranu ili ograničenje iz stavka 1. u samo određenim okolnostima ili na način da budu podložni iznimkama.

3. Nadležno tijelo ne izriče zabranu ili ograničenje na temelju ovog članka osim ako je, najmanje mjesec dana prije nego što mjera treba stupiti na snagu, pisanim ili nekim drugim putem dogovorenim među tijelima obavijestilo sva druga nadležna tijela i ESMA-u, ili EBA-u, za tokene vezane uz imovinu i tokene e-novca, o sljedećim pojedinostima:

- (a) kriptovalutini ili djelatnostima ili praksi na koje se predložena mjera odnosi;
- (b) preciznoj vrsti predložene zabrane ili ograničenja te kada se planira stupanje na snagu; i
- (c) dokazima na kojima je utemeljilo svoju odluku i po kojima su zadovoljeni svi uvjeti iz stavka 2. prvog podstavka.

4. U iznimnim slučajevima u kojima nadležno tijelo smatra da je to potrebno radi sprečavanja bilo kakvih štetnih učinaka koji proizlaze iz kriptovalutne ili djelatnosti ili prakse iz stavka 1., nadležno tijelo može poduzeti hitnu mjeru na privremenoj osnovi, pri čemu svim drugim nadležnim tijelima i ESMA-i upućuje pisanu obavijest najmanje 24 sata prije nego što mjera treba stupiti na snagu, pod uvjetom da su ispunjeni svi kriteriji navedeni u ovom članku i da je povrh toga jasno utvrđeno da razdoblje za izdavanje obavijesti od jednog mjeseca ne bi na odgovarajući način riješilo posebnu zabrinutost ili prijetnju. Mjere poduzete na privremenoj osnovi ne smiju trajati dulje od tri mjeseca.

5. Nadležno tijelo na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest o odluci o izricanju zabrane ili ograničenja iz stavka 1. U toj se obavijesti navode pojedinosti o izrečenoj zabrani ili ograničenju, navodi se kada će, nakon objave obavijesti, mjere stupiti na snagu te se navode dokazi na kojima je nadležno tijelo utemeljilo svoju odluku i po kojima su zadovoljeni svi uvjeti iz stavka 2. prvog podstavka. Zabrana ili ograničenje primjenjuju se samo na djelatnosti nakon što mjere stupe na snagu.

6. Nadležno tijelo povlači zabranu ili ograničenje ako uvjeti iz stavka 2. više nisu primjenjivi.

7. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 139. radi dopune ove Uredbe utvrđenjem kriterija i čimbenika koje nadležna tijela trebaju uzeti u obzir kada utvrđuju postoji li značajna zabrinutost u pogledu zaštite ulagatelja ili prijetnja urednom funkcioniranju i integritetu tržišta kriptovalute ili tržišta robe ili stabilnosti cijelog financijskog sustava barem jedne države članice ili njegovog dijela za potrebe stavka 2. prvog podstavka točke (a).

Članak 106.

Koordinacija s ESMA-om ili EBA-om

1. ESMA ili, za tokene vezane uz imovinu i tokene e-novca, EBA, ima ulogu olakšavanja i koordinacije u vezi s mjerama koje poduzimaju nadležna tijela u skladu s člankom 105. ESMA ili, za tokene vezane uz imovinu i tokene e-novca, EBA, osigurava da su mjere koje poduzima nadležno tijelo opravdane i razmjerne te da nadležna tijela primjenjuju dosljedan pristup, kada je to primjereno.

2. Nakon primitka obavijesti u skladu s člankom 105. stavkom 3. o bilo kakvoj mjeri koju se planira poduzeti u skladu s tim člankom, ESMA ili, za tokene vezane uz imovinu i tokene e-novca, EBA, izdaje mišljenje o opravdanosti i razmjernosti zabrane ili ograničenja. Ako ESMA ili, za tokene vezane uz imovinu i tokene e-novca, EBA, smatra da je poduzimanje mjere od strane drugog nadležnog tijela potrebno kako bi se odgovorilo na rizik, to navodi u svojem mišljenju. Mišljenje se objavljuje na internetskim stranicama ESMA-e ili, za tokene vezane uz imovinu i tokene e-novca, EBA-e.

3. Ako nadležno tijelo predloži poduzimanje mjera ili poduzme mjere ili odbije poduzeti mjere protivno mišljenju ESMA-e ili EBA-e na temelju članka 2., odmah na svojoj internetskoj stranici objavljuje obavijest u kojoj se iscrpno objašnjavaju razlozi za to.

Članak 107.

Suradnja s trećim zemljama

1. Nadležna tijela država članica prema potrebi sklapaju sporazume o suradnji s nadzornim tijelima trećih zemalja o razmjeni informacija s tim nadzornim tijelima trećih zemalja i izvršenju obveza na temelju ove Uredbe u tim trećim zemljama. Tim se sporazumima o suradnji osigurava barem učinkovita razmjena informacija kojom se nadležnim tijelima omogućuje da izvršavaju svoje dužnosti u okviru ove Uredbe.

Nadležno tijelo obavješćuje EBA-u, ESMA-u i druga nadležna tijela ako namjerava sklopiti takav sporazum.

2. Ako je to moguće, ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om olakšava i koordinira izradu sporazuma o suradnji između nadležnih tijela i relevantnih nadzornih tijela trećih zemalja.

3. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuje predložak sporazuma o suradnji iz stavka 1., koji je nadležnim tijelima država članica na raspolaganju za korištenje kad je to moguće.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

4. ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om ujedno olakšava i koordinira, kad je to moguće, razmjenu informacija među nadležnim tijelima dobivenih od nadzornih tijela trećih zemalja koje mogu biti relevantne za poduzimanje mjera na temelju poglavlja 3. ove glave.

5. Nadležna tijela sklapaju sporazume o suradnji kojima se uređuje razmjena informacija s nadzornim tijelima trećih zemalja, ali samo ako objavljene informacije podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne koja je barem istovjetna onoj iz članka 100. Takva razmjena informacija odvija se radi obavljanja zadaća tih nadležnih tijela na temelju ove Uredbe.

Članak 108.

Rješavanje pritužbi od strane nadležnih tijela

1. Nadležna tijela uvode postupke kojima se klijentima i drugim zainteresiranim stranama, uključujući potrošačka udruženja, omogućuje podnošenje pritužbi tim tijelima u vezi s navodnim kršenjima ove Uredbe koje počinje ponuditelji, osobe koje traže uvrštenje za trgovanje, izdavatelji tokena vezanih uz imovinu ili tokena e-novca ili pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom. Pritužbe se primaju u pisanom obliku, uključujući elektroničkim putem, i na službenom jeziku države članice u kojoj se pritužba podnosi ili na jeziku koji prihvaćaju nadležna tijela te države članice.

2. Informacije o postupcima rješavanja pritužbi iz stavka 1. ovog članka objavljuju se na internetskim stranicama svakog nadležnog tijela i dostavljaju se EBA-i i ESMA-i. ESMA u svojem registru kriptoinovine iz članka 109. objavljuje poveznice na dijelove internetskih stranica nadležnih tijela koji se odnose na postupke rješavanja pritužbi.

POGLAVLJE 2.

Registar ESMA-e

Članak 109.

Registar bijelih knjiga o kriptoinovini, izdavatelja tokena vezanih uz imovinu i tokena e-novca te pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom

1. ESMA uspostavlja registar:

- (a) bijelih knjiga o kriptoinovini koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca;
- (b) izdavatelja tokena vezanih uz imovinu;
- (c) izdavatelja tokena e-novca; i
- (d) pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.

Registar ESMA-e javno je dostupan na njezinim internetskim stranicama i redovito se ažurira. U svrhu olakšanog ažuriranja, nadležna tijela priopćuju ESMI sve promjene informacija navedenih u stavcima od 2. do 5. o kojima se njih obavješćuje.

Nadležna tijela ESMA-i dostavljaju podatke potrebne za klasifikaciju bijelih knjiga o kriptoinovini u registru, kako je navedeno u stavku 8.

2. Kada je riječ o bijelim knjigama o kriptoinovini za kriptoinovinu koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca, registar sadržava bijele knjige o kriptoinovini i sve izmijenjene bijele knjige o kriptoinovini. Sve zastarjele verzije bijelih knjiga o kriptoinovini čuvaju se u zasebnom arhivu i jasno su označene kao zastarjele verzije.

3. Kada je riječ o izdavateljima tokena vezanih uz imovinu, registar sadržava sljedeće informacije:

- (a) naziv, pravni oblik i identifikacijsku oznaku pravne osobe izdavatelja;
- (b) tvrtku, fizičku adresu, telefonski broj, adresu e-pošte i internetsku stranicu izdavatelja;
- (c) bijele knjige o kriptoinovini i sve izmijenjene bijele knjige o kriptoinovini, uz zastarjele verzije bijele knjige o kriptoinovini koje se čuvaju u zasebnom arhivu i jasno su označene kao zastarjele;

- (d) popis država članica domaćina u kojima izdavatelj koji podnosi zahtjev namjerava javno ponuditi token vezan uz imovinu ili namjerava tražiti uvrštenje za trgovanje tokenima vezanim uz imovinu;
- (e) datum početka javne ponude ili uvrštenja za trgovanje ili, ako nije dostupno u trenutku dostave od strane nadležnog tijela, planirani datum početka javne ponude ili uvrštenja za trgovanje;
- (f) sve ostale usluge koje pruža izdavatelj, a koje nisu obuhvaćene ovom Uredbom, uz upućivanje na primjenjivo pravo Unije ili primjenjivo nacionalno pravo;
- (g) datum izdavanja odobrenja za javnu ponudu ili traženje uvrštenja za trgovanje tokenom vezanim uz imovinu ili odobrenja za rad kao kreditna institucija te, ako je primjenjivo, oduzimanja bilo kojeg od tih odobrenja.

4. Kada je riječ o izdavateljima tokena e-novca, registar sadržava sljedeće informacije:

- (a) naziv, pravni oblik i identifikacijsku oznaku pravne osobe izdavatelja;
- (b) tvrtku, fizičku adresu, telefonski broj, adresu e-pošte i internetsku stranicu izdavatelja;
- (c) bijele knjige o kriptoinovini i sve izmijenjene bijele knjige o kriptoinovini, uz zastarjele verzije bijele knjige o kriptoinovini koje se čuvaju u zasebnom arhivu i jasno su označene kao zastarjele;
- (d) datum početka javne ponude ili uvrštenja za trgovanje ili, ako nije dostupno u trenutku dostave od strane nadležnog tijela, planirani datum početka javne ponude ili uvrštenja za trgovanje;
- (e) sve ostale usluge koje pruža izdavatelj, a koje nisu obuhvaćene ovom Uredbom, uz upućivanje na primjenjivo pravo Unije ili primjenjivo nacionalno pravo;
- (f) datum izdavanja odobrenja za rad kao kreditne institucije ili kao institucije elektroničkog novca i, ako je to primjenjivo, oduzimanja tog odobrenja za rad.

5. Kada je riječ o pružateljima usluga povezanih s kriptoinovinom, registar sadržava sljedeće informacije:

- (a) naziv, pravni oblik i identifikacijsku oznaku pravne osobe pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, te, ako je primjenjivo, podružnice pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom;
- (b) tvrtku, fizičku adresu, broj telefona, adresu e-pošte i internetske stranice pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom i, ako je primjenjivo, platformu za trgovanje kriptoinovinom kojom upravlja pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom;
- (c) ime i adresu nadležnog tijela koje je izdalo odobrenje i njegove podatke za kontakt;
- (d) popis usluga povezanih s kriptoinovinom koje pruža pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom;
- (e) popis država članica domaćina u kojima pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom namjerava pružati usluge povezane s kriptoinovinom;
- (f) datum početka pružanja usluga povezanih s kriptoinovinom ili, ako nije dostupno u trenutku dostave od strane nadležnog tijela, datum početka planiranog pružanja usluga povezanih s kriptoinovinom;
- (g) sve druge usluge koje pruža pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom, a koje nisu obuhvaćene ovom Uredbom, uz upućivanje na primjenjivo pravo Unije ili primjenjivo nacionalno pravo;
- (h) datum izdavanja i, ako je primjenjivo, oduzimanja odobrenja za rad.

6. Nadležna tijela bez odgode obavješćuju ESMA-u o mjerama navedenima u članku 94. stavku 1. prvom podstavku točkama (b), (c), (f), (l), (m), (n), (o) ili (t) te o bilo kakvim javnim mjerama predostrožnosti poduzetima na temelju članka 102. koje utječu na pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom ili na izdavanje, javnu ponudu ili uporabu kriptoinovine. ESMA takve informacije uključuje u registar.

7. Svako oduzimanje odobrenja za rad izdavatelja tokena vezanog uz imovinu, izdavatelja tokena e-novca ili pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom te svaka mjera priopćena u skladu sa stavkom 6. ostaju objavljeni u registru tijekom razdoblja od pet godina.

8. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda u kojem se dodatno utvrđuju podaci potrebni za klasifikaciju, po vrsti kriptoinovine, bijelih knjiga o kriptoinovini u registru, uključujući identifikacijsku oznaku pravne osobe te dodatno utvrđuju praktični aranžmani kojima se osigurava da su takvi podaci strojno čitljivi.

ESMA Komisiji podnosi nacrt regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.

Članak 110.

Registar neusklađenih subjekata koji pružaju usluge povezane s kriptoinovinom

1. ESMA uspostavlja neiscrpan registar subjekata koji pružaju usluge povezane s kriptoinovinom protivno članku 59. ili 61.
2. Registar sadržava barem tvrtku ili internetske stranice neusklađenog subjekta i naziv nadležnog tijela koje je dostavilo informacije.
3. Registar je javno dostupan na internetskim stranicama ESMA-e u strojno čitljivom formatu i redovito se ažurira kako bi se uzele u obzir bilo kakve promjene okolnosti ili bilo kakve informacije na koje se ESMA-i skrene pozornost u vezi s registriranim neusklađenim subjektima. Registar omogućuje centralizirani pristup informacijama koje su dostavila nadležna tijela iz država članica ili trećih zemalja te EBA.
4. ESMA ažurira registar uključivanjem informacija o svakom slučaju kršenja ove Uredbe koji je utvrdila na vlastitu inicijativu u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) br. 1095/2010, u vezi s kojim je donijela odluku iz stavka 6. tog članka koja se odnosi na neusklađenog subjekta koji pruža usluge povezane s kriptoinovinom, ili bilo kakvih informacija o subjektima koji pružaju usluge povezane s kriptoinovinom bez potrebnog odobrenja ili registracije, a koje su dostavila relevantna nadzorna tijela trećih zemalja.
5. U slučajevima iz stavka 4. ovog članka ESMA može primijeniti relevantne nadzorne i istražne ovlasti nadležnih tijela iz članka 94. stavka 1. na neusklađene subjekte koji pružaju usluge povezane s kriptoinovinom.

POGLAVLJE 3.

Administrativne kazne i druge administrativne mjere koje izriču nadležna tijela

Članak 111.

Administrativne kazne i druge administrativne mjere

1. Ne dovodeći u pitanje kaznenopravne sankcije i ne dovodeći u pitanje nadzorne i istražne ovlasti nadležnih tijela navedene u članku 94., države članice, u skladu s nacionalnim pravom, osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlasti za poduzimanje odgovarajućih administrativnih kazni i drugih administrativnih mjera u vezi s barem sljedećim kršenjima:
  - (a) kršenje članaka od 4. do 14.;
  - (b) kršenje članaka 16., 17., 19., 22, 23., 25., članaka od 27. do 41., članaka 46. i 47.;
  - (c) kršenje članaka od 48. do 51., članaka 53., 54. i 55.;
  - (d) kršenje članaka 59., 60., 64. i članaka od 65. do 83.;
  - (e) kršenje članaka od 88. do 92.;
  - (f) izostanak suradnje ili nepridržavanje pravila u pogledu istrage, nadzora ili zahtjeva iz članka 94. stavka 3.

Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi pravila o administrativnim kaznama ako se na kršenja iz prvog podstavka točaka (a), (b), (c), (d) ili (e) već primjenjuju kaznenopravne sankcije prema njihovu nacionalnom pravu do 30. lipnja 2024. Ako tako odluče, države članice podrobno obavješćuju Komisiju, ESMA-u i EBA-u o odgovarajućim dijelovima svojeg kaznenog prava.

Države članice do 30. lipnja 2024. detaljno obavješćuju Komisiju, EBA-u i ESMA-u o pravilima iz prvog i drugog podstavka. One isto tako Komisiju, ESMA-u i EBA-u bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama tih pravila.

2. Države članice, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast za izricanje barem sljedećih administrativnih kazni i drugih administrativnih mjera u slučaju kršenja navedenih u stavku 1. prvom podstavku točkama od (a) do (d):

- (a) javne izjave u kojoj se navodi odgovorna fizička ili pravna osoba i priroda kršenja;
- (b) naloga kojim se od odgovorne fizičke ili pravne osobe zahtijeva da prekine postupanje koje predstavlja kršenje i da to postupanje više ne ponavlja;
- (c) najviše administrativne novčane kazne u iznosu barem dva puta većem od iznosa dobiti koja je ostvarena ili gubitaka koji su izbjegnuti zbog kršenja, ako se ti iznosi mogu utvrditi, čak i ako ona premašuje najviše iznose utvrđene u ovom stavku točki (d) ako je riječ o fizičkim osobama, ili u stavku 3. ako je riječ o pravnim osobama;
- (d) u slučaju fizičke osobe, najviše administrativne novčane kazne u iznosu od najmanje 700 000 EUR ili, u državama članicama čija službena valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u službenoj nacionalnoj valuti na dan 29. lipnja 2023.

3. Države članice, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlasti izreći, u slučaju kršenja koje su počinile pravne osobe, najviše administrativne novčane kazne u najmanjem iznosu od:

- (a) 5 000 000 EUR ili, u državama članicama čija službena valuta nije euro, odgovarajuću vrijednost u službenoj valuti na dan 29. lipnja 2023., za kršenja navedena u stavku 1. prvom podstavku točkama od (a) do (d);
- (b) 3 % ukupnog godišnjeg prometa pravne osobe prema zadnjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo, za kršenja navedena u stavku 1. prvom podstavku točki (a);
- (c) 5 % ukupnog godišnjeg prometa pravne osobe prema zadnjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo, za kršenja navedena u stavku 1. prvom podstavku točki (d);
- (d) 12,5 % ukupnog godišnjeg prometa pravne osobe prema zadnjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo, za kršenja navedena u stavku 1. prvom podstavku točkama (b) i (c).

Ako je pravna osoba iz prvog podstavka točaka od (a) do (d) matično društvo ili društvo kći matičnog društva koje mora sastavljati konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU, odgovarajući ukupni godišnji promet jest ukupni godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s primjenjivim pravom Unije u području računovodstva prema zadnjim dostupnim konsolidiranim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva.

4. Osim administrativnih kazni i drugih administrativnih mjera te administrativnih novčanih kazni navedenih u stavcima 2. i 3., države članice, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast za izricanje, u slučaju kršenja navedenih u stavku 1. prvom podstavku točki (d), privremene zabrane obavljanja upravljačkih funkcija u pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom bilo kojem članu upravljačkog tijela pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ili bilo kojoj drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za kršenje.

5. Države članice, u skladu sa svojim nacionalnim pravom, osiguravaju da, u slučaju kršenja iz stavka 1. prvog podstavka točke (e), nadležna tijela imaju ovlast za izricanje barem sljedećih administrativnih kazni i poduzimanje barem sljedećih administrativnih mjera:

- (a) javne izjave u kojoj se navodi odgovorna fizička ili pravna osoba i priroda kršenja;
- (b) naloga kojim se od odgovorne fizičke ili pravne osobe zahtijeva da prekine postupanje koje predstavlja kršenje i da to postupanje više ne ponavlja;
- (c) povrata dobiti koja je ostvarena ili gubitaka koji su izbjegnuti zbog kršenja, ako ih je moguće utvrditi;
- (d) oduzimanja ili suspenzije odobrenja za rad pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom;

- (e) privremene zabrane obavljanja upravljačke funkcije u pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom bilo kojem članu upravljačkog tijela pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, ili bilo kojoj drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za kršenje;
- (f) u slučaju opetovanog kršenja članka 89., 90., 91. ili 92., barem desetogodišnje zabrane obavljanja upravljačkih funkcija u pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom bilo kojem članu upravljačkog tijela pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, ili bilo kojoj drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za kršenje;
- (g) privremene zabrane trgovanja za vlastiti račun bilo kojem članu upravljačkog tijela pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ili bilo kojoj drugoj fizičkoj osobi koju se smatra odgovornom za kršenje;
- (h) najviše administrativne novčane kazne koja je barem tri puta veća od iznosa dobiti koja je ostvarena ili gubitaka koji su izbjegnuti zbog kršenja, ako se ti iznosi mogu utvrditi, čak i ako premašuje najviše iznose utvrđene u točki i. ili točki (j), kako je primjenjivo;
- (i) u slučaju fizičke osobe, najviše administrativne novčane kazne u iznosu od najmanje 1 000 000 EUR za kršenja članka 88. i 5 000 000 EUR za kršenja članaka od 89. do 92. ili, u državama članicama čija službena valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u službenoj valuti na dan 29. lipnja 2023.;
- (j) u slučaju pravne osobe, najviše administrativne novčane kazne u iznosu od najmanje 2 500 000 EUR za kršenja članka 88. i 15 000 000 EUR za kršenja članaka od 89. do 92. ili 2 % za kršenja članka 88. odnosno 15 % za kršenja članaka od 89. do 92. ukupnog godišnjeg prometa pravne osobe prema posljednjim dostupnim financijskim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo ili, u državama članicama čija službena valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u službenoj valuti na dan 29. lipnja 2023.

Za potrebe točke (j) prvog podstavka, ako je pravna osoba matično društvo ili društvo kći matičnog društva koje mora sastavljati konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU, odgovarajući ukupni godišnji promet jest ukupni godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s primjenjivim pravom Unije u području računovodstva prema zadnjim dostupnim konsolidiranim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva.

6. Države članice mogu tim nadležnim tijelima dodijeliti ovlasti pored onih iz stavaka od 2. do 5. i mogu predvidjeti više razine kazni od onih koje su utvrđene u tim stavcima za fizičke i pravne osobe odgovorne za kršenje.

Članak 112.

Izvršavanje nadzornih ovlasti i ovlasti za izricanje kazni

1. Pri utvrđivanju vrste i razine administrativne kazne ili druge administrativne mjere koju treba izreći u skladu s člankom 111., nadležna tijela uzimaju u obzir sve relevantne okolnosti, među ostalim, prema potrebi:

- (a) ozbiljnost i trajanje kršenja;
- (b) je li kršenje počinjeno s namjerom ili iz nepažnje;
- (c) stupanj odgovornosti fizičke ili pravne osobe odgovorne za kršenje;
- (d) financijsku snagu fizičke ili pravne osobe odgovorne za kršenje, na koju upućuje ukupni promet odgovorne pravne osobe ili godišnji dohodak i neto imovina odgovorne fizičke osobe;
- (e) značaj ostvarene dobiti ili izbjegnutog gubitka fizičke ili pravne osobe koja je odgovorna za kršenje, ako ih je moguće utvrditi;
- (f) gubitke koje su zbog kršenja pretrpjele treće osobe, ako ih je moguće utvrditi;
- (g) razinu suradnje fizičke ili pravne osobe odgovorne za kršenje s nadležnim tijelom, ne dovodeći u pitanje potrebu da se osigura povrat ostvarene dobiti ili gubitaka koje je ta osoba izbjegla;
- (h) prethodna kršenja ove Uredbe koje je počinila fizička ili pravna osoba odgovorna za kršenje;

- (i) mjere koje je osoba odgovorna za kršenje poduzela da bi spriječila ponavljanje kršenja;
- (j) utjecaj kršenja na interese imatelja kriptoinovine i klijenata pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, osobito malih imatelja.

2. Pri izvršavanju svojih ovlasti za izricanje administrativnih kazni i drugih administrativnih mjera na temelju članka 111. nadležna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da su izvršavanje njihovih nadzornih i istražnih ovlasti te administrativne kazne i druge administrativne mjere koje izriču na temelju ove Uredbe učinkoviti i primjereni. Ona koordiniraju svoje radnje kako bi izbjegla udvostručavanja i preklapanja u izvršavanju svojih nadzornih i istražnih ovlasti te u izricanju administrativnih kazni i drugih administrativnih mjera u prekograničnim predmetima.

Članak 113.

Pravo na žalbu

1. Države članice osiguravaju da su odluke koje nadležna tijela donose na temelju ove Uredbe propisno obrazložene i da se na njih može podnijeti žalba pred sudom. Pravo žalbe pred sudom primjenjuje se i kada se u roku od šest mjeseci od podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad koji sadrži sve potrebne informacije ne donese nikakva odluka.

2. Države članice osiguravaju da jedno ili više sljedećih tijela, kako je određeno nacionalnim pravom, mogu, u interesu potrošača i u skladu s nacionalnim pravom, poduzeti radnje pred sudovima ili nadležnim upravnim tijelima kako bi se osigurala primjena ove Uredbe:

- (a) javna tijela ili njihovi predstavnici;
- (b) organizacije potrošača koje imaju legitimni interes za zaštitu imatelja kriptoinovine;
- (c) profesionalne organizacije koje imaju legitimni interes štititi vlastite članove.

Članak 114.

Objava odluka

1. Nadležna tijela odluku o izricanju administrativnih kazni i drugih administrativnih mjera zbog kršenja ove Uredbe u skladu s člankom 111. bez nepotrebne odgode objavljuju na svojim službenim internetskim stranicama, nakon što se o toj odluci obavijesti fizička ili pravna osoba na koju se odluka odnosi. Objava uključuje barem informacije o vrsti i prirodi kršenja te identitetu odgovornih fizičkih ili pravnih osoba. Odluke kojima se uvode mjere istražne prirode ne moraju se objavljivati.

2. Ako nadležno tijelo smatra da je objava identiteta pravnih subjekata ili identiteta ili osobnih podataka fizičkih osoba nerazmjerna, na temelju procjene svakog slučaja zasebno s obzirom na razmjernost objave tih podataka, ili ako bi takva objava ugrozila istragu u tijeku, nadležna tijela poduzimaju jednu od sljedećih radnji:

- (a) odgađaju objavu odluke o izricanju administrativne kazne ili druge administrativne mjere do trenutka kad razlozi za neobjavljivanje prestanu postojati;
- (b) objavljuju odluku o izricanju administrativne kazne ili druge administrativne mjere na anonimnoj osnovi na način koji je u skladu s nacionalnim pravom, ako se tom anonimnom objavom osigurava djelotvorna zaštita predmetnih osobnih podataka;
- (c) ne objavljuju odluku o izricanju administrativne kazne ili druge administrativne mjere ako se mogućnosti utvrđene u točkama (a) i (b) ne smatraju dostatnima da se osigura:
  - i. neugrožavanje stabilnosti financijskih tržišta;

ii. proporcionalnost objave takve odluke u odnosu na mjere koje se smatraju blažima po svojoj prirodi.

U slučaju odluke o objavi administrativne kazne ili druge administrativne mjere na anonimnoj osnovi, kako je navedeno u prvom podstavku točki (b), objava odgovarajućih podataka može se odgoditi za razumno razdoblje ako se predviđa da će u tom razdoblju razlozi za anonimnu objavu prestati postojati.

3. Ako je odluka o izricanju administrativne kazne ili druge administrativne mjere predmet žalbenog postupka pred relevantnim sudovima ili upravnim tijelima, nadležna tijela na svojim službenim internetskim stranicama odmah objavljuju te informacije i sve naknadne informacije o ishodu takve žalbe. Povrh toga, objavljuje se i svaka odluka kojom se poništava prethodna odluka o izricanju administrativne kazne ili druge administrativne mjere.

4. Nadležna tijela osiguravaju da je sadržaj objavljen u skladu s ovim člankom dostupan na njihovim službenim internetskim stranicama najmanje pet godina od trenutka objave. Osobni podaci sadržani u objavi pohranjuju se na službenim internetskim stranicama nadležnog tijela samo u trajanju koje je potrebno u skladu s važećim pravilima o zaštiti podataka.

Članak 115.

Izvrješćivanje ESMA-e i EBA-e o administrativnim kaznama i drugim administrativnim mjerama

1. Nadležno tijelo svake godine dostavlja ESMA-i i EBA-i zbirne informacije o svim administrativnim kaznama i drugim administrativnim mjerama koje su izrečene u skladu s člankom 111. ESMA te informacije objavljuje u svojem godišnjem izvješću.

Ako su države članice u skladu s člankom 111. stavkom 1. drugim podstavkom utvrdile kaznenopravne sankcije za kršenja odredaba iz tog podstavka, njihova nadležna tijela dostavljaju EBA-i i ESMA-i godišnje anonimizirane i zbirne podatke o svim relevantnim poduzetim kaznenim istragama i izrečenim kaznenopravnim sankcijama. ESMA podatke o izrečenim kaznenopravnim sankcijama objavljuje u godišnjem izvješću.

2. Ako nadležno tijelo javno objavi administrativne kazne, druge administrativne mjere ili kaznenopravne sankcije, ono o njima istodobno izvješćuje ESMA-u.

3. Nadležna tijela obavješćuju EBA-u i ESMA-u o svim izrečenim administrativnim kaznama ili drugim administrativnim mjerama koje su izrečene, ali nisu objavljene, uključujući svaku s njima povezanu žalbu i njezin ishod. Države članice osiguravaju da nadležna tijela dobiju informacije i pravomoćnu presudu povezanu sa svakom izrečenom kaznenopravnom sankcijom te da ih dostave EBA-i i ESMA-i. ESMA vodi središnju bazu podataka o kaznama i administrativnim mjerama o kojima je obaviještena samo za potrebe razmjene informacija među nadležnim tijelima. Toj bazi podataka mogu pristupiti samo EBA, ESMA i nadležna tijela, a ažurira se na temelju informacija koje dostave nadležna tijela.

Članak 116.

Prijava kršenja i zaštita osoba koje prijavljuje kršenja

Direktiva (EU) 2019/1937 primjenjuje se na prijave kršenja ove Uredbe i zaštitu osoba koje prijavljuju takva kršenja.

POGLAVLJE 4.

Nadzorne odgovornosti EBA-e u pogledu izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca te kolegiji nadzornih tijela

Članak 117.

Nadzorne odgovornosti EBA-e u pogledu izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca

1. Ako je token vezan uz imovinu klasificiran kao značajan u skladu s člankom 43. ili člankom 44., izdavatelj takvog tokena vezanog uz imovinu obavlja svoje djelatnosti pod nadzorom EBA-e.

Ne dovodeći u pitanje ovlasti nacionalnih nadležnih tijela iz stavka 2. ovog članka, EBA izvršava ovlasti nadležnih tijela dodijeljene člancima od 22. do 25., člancikoma 29. i 33., člankom 34. stavcima 7. i 12., člankom 35. stavcima 3. i 5., člankom 36. stavkom 10. te člancima 41., 42., 46. i 47. s obzirom na izdavatelje značajnih tokena vezanih uz imovinu.

2. Ako izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu pruža i usluge povezane s kriptoomovinom ili izdaje kriptoomovinu koja nije značajni token vezan uz imovinu, te usluge i djelatnosti ostaju pod nadzorom nadležnog tijela matične države članice.

3. Ako je token vezan uz imovinu klasificiran kao značajan u skladu s člankom 43., EBA provodi ponovnu nadzornu procjenu kako bi osigurala da je izdavatelj u skladu s glavom III.

4. Ako je token e-novca koji je izdala institucija za elektronički novac klasificiran kao značajan u skladu s člankom 56. ili 57., EBA nadzire usklađenost izdavatelja takvog značajnog tokena e-novca s člancima 55. i 58.

Za potrebe nadzora usklađenosti s člancima 55. i 58., EBA izvršava ovlasti nadležnih tijela koje su im dodijeljene člancima 22. i 23., člankom 24. stavkom 3., člankom 35. stavcima 3. i 5., člankom 36. stavkom 10. te člancima 46. i 47. s obzirom na institucije za elektronički novac koje izdaju značajne tokene e-novca.

5. EBA svoje nadzorne ovlasti iz stavaka od 1. do 4. izvršava u bliskoj suradnji s drugim nadležnim tijelima odgovornima za nadzor izdavatelja, a posebno s:

- (a) tijelom za bonitetni nadzor, među ostalim, ako je primjenjivo, s ESB-om na temelju Uredbe (EU) br. 1024/2013;
- (b) relevantnim nadležnim tijelima na temelju nacionalnog prava kojim se prenosi Direktiva 2009/110/EZ, kada je primjenjivo;
- (c) nadležnim tijelima iz članka 20. stavka 1.

Članak 118.

Odbor EBA-e za kriptoimovinu

1. EBA osniva stalni interni odbor u skladu s člankom 41. Uredbe (EU) br. 1093/2010 za potrebe pripreme odluka EBA-e koje se donose u skladu s člankom 44. te uredbe, uključujući odluke koje se odnose na nadzorne zadaće koje su EBA-i dodijeljene ovom Uredbom.

2. Odbor za kriptoimovinu može pripremati i odluke u vezi s nacrtom regulatornih tehničkih standarda i nacrtom provedbenih tehničkih standarda koji se odnose na nadzorne zadaće koje su EBA-i dodijeljene ovom Uredbom.

3. EBA osigurava da odbor za kriptoimovinu obavlja samo djelatnosti iz stavaka 1. i 2. te sve druge zadaće potrebne za izvršavanje njegovih djelatnosti povezanih s kriptoimovinom.

Članak 119.

Kolegiji za izdavatelje značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca

1. U roku od 30 kalendarskih dana od donošenja odluke o klasifikaciji tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca kao značajnog u skladu s člankom 43., 44., 56. ili 57., kako je primjenjivo, EBA uspostavlja, upravlja i predsjedava savjetodavnim kolegijem nadzornih tijela za svakog izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili značajnog tokena e-novca kako bi olakšala izvršavanje nadzornih zadaća te kako bi djelovala kao instrument za koordinaciju nadzornih djelatnosti na temelju ove Uredbe.

2. Članovi kolegija iz stavka 1. jesu:

- (a) EBA;
- (b) ESMA;
- (c) nadležna tijela matične države članice u kojoj izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili značajnog tokena e-novca ima poslovni nastan;
- (d) nadležna tijela najvažnijih pružatelja usluga povezanih s kriptoimovinom, kreditnih institucija ili investicijskih društava koji osiguravaju skrbništvo nad pričuvnim imovinom u skladu s člankom 37. ili nad novčanim sredstvima primljenima u zamjenu za značajne tokene e-novca;
- (e) ovisno o slučaju, nadležna tijela najvažnijih platformi za trgovanje kriptoimovinom na kojima su značajni tokeni vezani uz imovinu ili značajni tokeni e-novca uvršteni za trgovanje;
- (f) nadležna tijela najvažnijih pružatelja usluga platnog prometa koji pružaju usluge platnog prometa u vezi sa značajnim tokenima e-novca;

- (g) ovisno o slučaju, nadležna tijela za subjekte koji osiguravaju funkcije kako je navedeno u članku 34. stavku 5. prvom podstavku točki (h);
- (h) ovisno o slučaju, nadležna tijela najvažnijih pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoinovinom i upravljaju njome u ime klijenata kada je riječ o značajnim tokenima vezanima uz imovinu ili značajnim tokenima e-novca;
- (i) ESB;
- (j) ako izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ima poslovni nastan u državi članici čija službena valuta nije euro ili ako se značajni token vezan uz imovinu veže uz službenu valutu koja nije euro, središnja banka te države članice;
- (k) ako izdavatelj značajnog tokena e-novca ima poslovni nastan u državi članici čija službena valuta nije euro ili ako se značajni token e-novca vezan uz imovinu veže uz službenu valutu koja nije euro, središnja banka te države članice;
- (l) nadležna tijela država članica u kojima se token vezan uz imovinu ili token e-novca upotrebljava u velikoj mjeri, na njihov zahtjev;
- (m) odgovarajuća nadzorna tijela trećih zemalja s kojima je EBA sklopila administrativne sporazume u skladu s člankom 126.

3. EBA može pozvati druga tijela da budu članovi kolegija iz stavka 1. ako su subjekti koje nadziru relevantni za rad kolegija.

4. Nadležno tijelo države članice koje nije član kolegija može zatražiti od kolegija sve informacije koje su relevantne za obavljanje njegovih nadzornih zadaća na temelju ove Uredbe.

5. Kolegij iz stavka 1. ovog članka, ne dovodeći pritom u pitanje odgovornosti nadležnih tijela u skladu s ovom Uredbom, osigurava:

- (a) pripremu neobvezujućeg mišljenja iz članka 120.;
- (b) razmjenu informacija u skladu s ovom Uredbom;
- (c) sporazum o dobrovoljnom povjeravanju zadaća među svojim članovima.

Kako bi se olakšalo obavljanje zadaća dodijeljenih kolegijima na temelju prvog podstavka ovog stavka, članovi kolegija iz stavka 2. imaju pravo doprinosti utvrđivanju dnevnog reda za sastanke kolegija, posebno dodavanjem točaka na dnevni red sastanka.

6. Osnivanje i funkcioniranje kolegija iz stavka 1. temelji se na pisanom sporazumu svih njegovih članova.

Sporazumom iz prvog podstavka utvrđuju se praktični aranžmani o funkcioniranju kolegija, uključujući detaljna pravila o:

- (a) postupcima glasovanja iz članka 120. stavka 3.;
- (b) postupcima za utvrđivanje dnevnog reda za sastanke kolegija;
- (c) učestalosti sastanaka kolegija;
- (d) primjerenim minimalnim rokovima u kojima članovi kolegija procjenjuju relevantnu dokumentaciju;
- (e) modalitetima komunikacije među članovima kolegija;
- (f) osnivanju nekoliko kolegija, po jednog za svaku određenu kriptoinovinu ili skupinu kriptoinovine.

Sporazumom se mogu utvrditi i zadaće koje se povjeravaju EBA-i ili drugom članu kolegija.

7. Kao predsjednik svakog kolegija, EBA:

- (a) utvrđuje pisane sporazume i postupke za funkcioniranje kolegija nakon savjetovanja s drugim članovima kolegija;
- (b) koordinira sve djelatnosti kolegija;

- (c) saziva sve njegove sastanke i predsjedava njima te članove kolegija prije organizacije sastanaka kolegija redovito i u cijelosti obavješćuje o glavnim pitanjima o kojima će se raspravljati i o točkama koje treba razmotriti;
- (d) obavješćuje članove kolegija o svim planiranim sastancima kako bi mogli zatražiti da sudjeluju na njima;
- (e) pravodobno izvješćuje članove kolegija o odlukama i ishodima tih sastanaka.

8. Kako bi se osiguralo dosljedno i usklađeno funkcioniranje kolegija, EBA, u suradnji s ESMA-om i ESB-om, izrađuje nacrt regulatornih standarda kojima se utvrđuju:

- (a) uvjeti pod kojima se subjekti iz stavka 2. točaka (d), (e), (f) i (h) trebaju smatrati najvažnijima;
- (b) uvjeti pod kojima se smatra da se tokeni vezani uz imovinu ili tokeni e-novca upotrebljavaju u velikoj mjeri, kako je navedeno u stavku 2. točki (l); i
- (c) detalji praktičnih aranžmana iz stavka 6.

EBA Komisiji podnosi nacrt regulatornih standarda iz prvog podstavka do 30. lipnja 2024.

Komisiji se delegira ovlast za dopunjavanje ove Uredbe donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka ovog stavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 120.

Neobvezujuća mišljenja kolegijâ za izdavatelje značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca

1. Kolegij iz članka 119. stavka 1. može izdati neobvezujuće mišljenje o sljedećem:

- (a) ponovnoj nadzornoj procjeni iz članka 117. stavka 3.;
- (b) svakoj odluci kojom se od izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili tokena e-novca zahtijeva viši iznos regulatornog kapitala u skladu s člankom 35. stavcima 2., 3. i 5., člankom 45. stavkom 5. i člankom 58. stavkom 1., kako je primjenjivo;
- (c) svakom ažuriranju plana oporavka ili plana iskupa izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca u skladu s člancima 46., 47. i 55., kako je primjenjivo
- (d) svakoj promjeni poslovnog modela izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu u skladu s člankom 25. stavkom 1.;
- (e) nacrtu izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini izrađene u skladu s člankom 25. stavkom 2.;
- (f) svim predviđenim odgovarajućim korektivnim mjerama u skladu s člankom 25. stavkom 4.;
- (g) svim predviđenim nadzornim mjerama u skladu s člankom 130.;
- (h) svakom predviđenom administrativnom sporazumu o razmjeni informacija s nadzornim tijelom treće zemlje u skladu s člankom 126.;
- (i) svakom delegiranju nadzornih zadaća s EBA-e na nadležno tijelo u skladu s člankom 138.;
- (j) svakoj predviđenoj promjeni u pogledu odobrenja za rad, ili svakoj predviđenoj nadzornoj mjeri, koja se odnosi na članove kolegija iz članka 119. stavka 2. točaka od (d) do (h);
- (k) nacrtu izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini izrađene u skladu s člankom 51. stavkom 12.

2. Ako kolegij izda mišljenje u skladu sa stavkom 1. na zahtjev bilo kojeg člana kolegija te nakon njegova donošenja većinom glasova članova kolegija u skladu sa stavkom 3., u to se mišljenje mogu uvrstiti bilo kakve preporuke za uklanjanje nedostataka u pogledu mjere koju su predvidjeli EBA ili nadležna tijela.

3. Mišljenje kolegija donosi se na temelju obične većine njegovih članova.

Ako je u kolegiju nekoliko članova iz iste države članice, samo jedan od tih članova ima pravo glasa.

Ako je ESB član kolegija u nekoliko uloga, uključujući nadzornu ulogu, ima samo jedan glas.

Nadzorna tijela trećih zemalja iz članka 119. stavka 2. točke (m) nemaju pravo glasa kada je riječ o mišljenju kolegija.

4. EBA, ili, kako je primjenjivo, nadležna tijela, na odgovarajući način razmatraju neobvezujuće mišljenje kolegija doneseno u skladu sa stavkom 3., uključujući sve preporuke za uklanjanje nedostataka predviđene nadzorne mjere koja se odnosi na izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu, izdavatelja značajnog tokena e-novca, subjekta ili pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom iz članka 119. stavka 2. točaka od (d) do (h). Ako se ne slaže s mišljenjem kolegija, što se odnosi i na bilo kakve preporuke za uklanjanje nedostataka predviđene nadzorne mjere, EBA ili nadležno tijelo u svojoj odluci navodi obrazloženje i objašnjenje svakog bitnog odstupanja od tog mišljenja ili preporuka.

POGLAVLJE 5.

Ovlasti i nadležnosti EBA-e u pogledu izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu i značajnih tokena e-novca

Članak 121.

Obveza čuvanja povjerljivosti

Ovlasti koje su u skladu s člancima od 122. do 125. dodijeljene EBA-i, dužnosniku ili drugoj osobi koju EBA ovlasti ne koriste se kao osnova za zahtjev za objavljivanje informacija koje podliježu obvezi čuvanja povjerljivosti.

Članak 122.

Zahtjev za informacije

1. Radi izvršavanja svojih nadzornih odgovornosti na temelju članka 117., EBA može na temelju jednostavnog zahtjeva ili odluke zatražiti od sljedećih osoba da dostave sve potrebne informacije koje joj omogućuju obavljanje njezinih zadaća u skladu s ovom Uredbom:

- (a) izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili osobe koja izravno ili neizravno kontrolira ili koju izravno ili neizravno kontrolira izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu;
- (b) treće strane iz članka 34. stavka 5. prvog podstavka točke (h) s kojom izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ima ugovorni odnos;
- (c) pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditne institucije ili investicijskog društva koji osiguravaju skrbništvo nad pričuvnom imovinom u skladu s člankom 37.;
- (d) izdavatelja značajnog tokena e-novca ili osobe koja izravno ili neizravno kontrolira ili koju izravno ili neizravno kontrolira izdavatelj značajnog tokena e-novca;
- (e) pružatelja platnih usluga koji pruža platne usluge u odnosu na značajne tokene e-novca;
- (f) fizičke ili pravne osobe zadužene za distribuciju značajnih tokena e-novca u ime izdavatelja značajnih tokena e-novca;
- (g) pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji pruža skrbništvo nad kriptoinovinom i upravlja njome u ime klijenata u odnosu na značajne tokene vezane uz imovinu ili značajne tokene e-novca;
- (h) upravitelja platforme za trgovanje kriptoinovinom koja je uvrstila za trgovanje značajni token vezan uz imovinu ili značajni token e-novca;
- (i) upravljačkog tijela osoba iz točaka od (a) do (h).

2. U jednostavnom zahtjevu za dostavu informacija iz stavka 1.:

- (a) upućuje se na ovaj članak kao pravnu osnovu tog zahtjeva;
- (b) navodi se svrha zahtjeva;
- (c) navode se informacije koje se traže;
- (d) navodi se rok za dostavu informacija;
- (e) obavješćuje se osoba od koje se traže informacije da ih nije obvezna pružiti, ali da u slučaju dobrovoljnog odgovora na zahtjev pružene informacije trebaju biti točne i nedvosmislene; i
- (f) navodi se novčana kazna predviđena člankom 131. ako su odgovori na postavljena pitanja netočni ili obmanjujući.

3. Pri slanju zahtjeva za dostavljanje informacija na temelju odluke u skladu sa stavkom 1. EBA:

- (a) upućuje na ovaj članak kao pravnu osnovu tog zahtjeva;
- (b) navodi svrhu zahtjeva;
- (c) navodi informacije koje se traže;
- (d) određuje rok za dostavu informacija;
- (e) navodi periodične penale predviđene člankom 132. ako se zahtijeva dostavljanje informacija;
- (f) navodi novčanu kaznu predviđenu člankom 131. ako su odgovori na postavljena pitanja netočni ili obmanjujući;
- (g) navodi pravo na podnošenje žalbe protiv odluke Odboru za žalbe EBA-e i pravo na preispitivanje te odluke pred Sudom u skladu s člancima 60. i 61. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

4. Osobe iz stavka 1. ili njihovi predstavnici i, u slučaju pravnih osoba ili udruženja bez pravne osobnosti, osobe koje su ih ovlaštene zastupati na temelju zakona, dostavljaju tražene informacije.

5. EBA bez odgode šalje presliku običnog zahtjeva ili svoje odluke nadležnom tijelu države članice u kojoj osobe na koje se odnosi zahtjev za informacije imaju prebivalište ili poslovni nastan.

Članak 123.

Opće istražne ovlasti

1. Radi izvršavanja svojih nadzornih odgovornosti na temelju članka 117., EBA može provoditi istrage izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu i izdavatelja značajnih tokena e-novca. U tu svrhu, službenici i druge osobe koje EBA ovlasti imaju ovlast:

- (a) pregledati svu evidenciju, podatke, postupke i druge materijale relevantne za obavljanje njezinih zadaća, bez obzira na kojem se mediju čuvaju;
- (b) izraditi ili dobivati ovjerene preslike ili izvratke iz te evidencije, podataka, postupaka i drugih materijala;
- (c) pozvati i tražiti od izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca ili njihova upravljačkog tijela ili osoblja usmena ili pisana objašnjenja o činjenicama ili dokumente koji se odnose na predmet i svrhu istrage te zabilježiti odgovore;
- (d) ispitati sve druge fizičke ili pravne osobe koje pristanu na takvo ispitivanje radi prikupljanja informacija koje se odnose na predmet istrage;
- (e) tražiti evidenciju telefonskih razgovora i prometa podataka.

Kolegij iz članka 119. stavka 1. obavješćuje se bez odgode o svim nalazima koji mogu biti relevantni za obavljanje njegovih zadaća.

2. Službenici i druge osobe koje EBA ovlasti za potrebe istrage iz stavka 1. izvršavaju svoje ovlasti na temelju pisanog odobrenja u kojem se navode predmet i svrha istrage. U tom se odobrenju navode i periodične penale predviđene člankom 132. ako se tražena evidencija, podaci, postupci ili drugi materijali ili odgovori na pitanja postavljena izdavateljima značajnih tokena vezanih uz imovinu ili izdavateljima značajnih tokena e-novca ne dostave ili su nepotpuni te novčane kazne iz članka 131. ako su odgovori na pitanja postavljena izdavateljima značajnih tokena vezanih uz imovinu ili izdavateljima značajnih tokena e-novca netočni ili obmanjujući.

3. Izdavatelji značajnih tokena vezanih uz imovinu i izdavatelji značajnih tokena e-novca dužni su se podvrgnuti istragama pokrenutima na temelju odluke EBA-e. U odluci se navode predmet i svrha istrage, periodične penale predviđene člankom 132., pravni lijekovi koji su na raspolaganju u skladu s Uredbom (EU) br. 1093/2010 i pravo na preispitivanje odluke pred Sudom.

4. U razumnom roku prije istrage iz stavka 1. EBA o istrazi i identitetu ovlaštenih osoba obavješćuje nadležno tijelo države članice u kojoj će se istraga provoditi. Službenici predmetnog nadležnog tijela na zahtjev EBA-e pomažu tim ovlaštenim osobama u obavljanju njihovih zadaća. Na zahtjev, istragama mogu prisustvovati i službenici predmetnog nadležnog tijela.

5. Ako je u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom za zahtjev za evidenciju telefonskih razgovora ili prometa podataka iz stavka 1. prvog podstavka točke (e) potrebno odobrenje suda, EBA podnosi zahtjev za takvo odobrenje. Takvo odobrenje može se zatražiti i kao mjera predostrožnosti.

6. Ako zaprimi zahtjev za odobrenje zahtjeva za evidenciju telefonskih razgovora ili prometa podataka iz stavka 1. prvog podstavka točke (e), taj sud provjerava:

(a) je li odluka EBA-e iz stavka 3. vjerodostojna;

(b) jesu li sve mjere koje se trebaju poduzeti razmjerne, a ne proizvoljne ili pretjerane.

7. Za potrebe drugog stavka 6. točke (b), sud može od EBA-e zatražiti detaljna obrazloženja, posebno o osnovanosti EBA-ine sumnje u kršenje ove Uredbe, ozbiljnosti kršenja na koje se sumnja te prirode uključenosti osobe na koju se primjenjuju prisilne mjere. Međutim, taj sud ne preispituje potrebu za istragom i ne traži informacije o spisu EBA-e. Zakonitost odluke EBA-e preispituje samo Sud u postupku utvrđenom u Uredbi (EU) br. 1093/2010.

Članak 124.

Izravni nadzor

1. Radi izvršavanja svojih nadzornih odgovornosti na temelju članka 117., EBA može provoditi potrebni izravni nadzor u poslovnom prostoru izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu i izdavatelja značajnih tokena e-novca.

Kolegij iz članka 119. obavješćuje se bez odgode o svim nalazima koji mogu biti relevantni za obavljanje njegovih zadaća.

2. Službenici i druge osobe koje EBA ovlasti za provođenje izravnog nadzora mogu ulaziti u poslovni prostor osoba na koje se primjenjuje odluka EBA-e o istrazi i imaju sve ovlasti predviđene u članku 123. stavku 1. Imaju i ovlast za pečaćenje poslovnih prostora i knjiga ili evidencije tijekom nadzora i u mjeri u kojoj je to potrebno za nadzor.

3. Pravodobno prije nadzora, EBA šalje obavijest o nadzoru nadležnom tijelu države članice u kojoj se provodi nadzor. Ako je to potrebno za pravilnu provedbu i učinkovitost nadzora, EBA nakon slanja obavijesti tom nadležnom tijelu može obaviti izravni nadzor bez slanja prethodne obavijesti izdavatelju značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelju značajnog tokena e-novca.

4. Službenici i druge osobe koje EBA ovlasti za provođenje izravnog nadzora izvršavaju svoje ovlasti na temelju pisanog odobrenja u kojem se navode predmet i svrha nadzora i periodični penali predviđeni člankom 132. ako se predmetne osobe ne podvrgnu nadzoru.

5. Izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelj značajnog tokena e-novca obavezan je podvrgnuti se izravnom nadzoru koji se nalaže odlukom EBA-e. U odluci se navode predmet i svrha nadzora, datum njegova početka te periodični penali predviđeni člankom 132., pravni lijekovi dostupni u skladu s Uredbom (EU) br. 1093/2010 te pravo na preispitivanje te odluke pred Sudom.

6. Službenici nadležnog tijela države članice u kojoj se provodi nadzor, kao i osobe koje imaju ovlaštenje ili ih je imenovalo nadležno tijelo države članice u kojoj se provodi nadzor, na zahtjev EBA-e aktivno pomažu službenicima i drugim osobama koje imaju ovlaštenje EBA-e. Službenici nadležnog tijela predmetne države članice mogu i prisustvovati izravnom nadzoru.

7. EBA od nadležnih tijela može zatražiti i da u njezino ime provedu određene istražne radnje i izravni nadzor, kako je predviđeno ovim člankom i člankom 123. stavkom 1.

8. Ako službenici i druge osobe u pratnji koje imaju odobrenje EBA-e utvrde da se neka osoba protivi nadzoru koji se nalaže u skladu s ovim člankom, nadležno tijelo predmetne države članice pruža im potrebnu pomoć i prema potrebi traži pomoć policije ili sličnog tijela kaznenog progona kako bi im omogućili provedbu izravnog nadzora.

9. Ako je u skladu s nacionalnim pravom za izravni nadzor iz stavka 1. ili za pomoć iz stavka 7. potrebno odobrenje suda, EBA podnosi zahtjev za takvo odobrenje. Takvo odobrenje može se zatražiti i kao mjera predostrožnosti.

10. Ako zaprimi zahtjev za odobrenje izravnog nadzora iz stavka 1. ili pružanja pomoći iz stavka 7., sud države članice provjerava:

(a) je li odluka iz stavka 4. koju je donijela EBA vjerodostojna;

(b) jesu li sve mjere koje se trebaju poduzeti razmjerne, a ne proizvoljne ili pretjerane.

11. Za potrebe stavka 10. točke (b), sud može od EBA-e zatražiti detaljna obrazloženja, posebno o osnovanosti EBA-ine sumnje u kršenje ove Uredbe, ozbiljnosti kršenja na koje se sumnja te prirode uključenosti osobe na koju se primjenjuju prisilne mjere. Međutim, taj sud ne preispituje potrebu za istragom i ne traži informacije o spisu EBA-e. Zakonitost odluke EBA-e preispituje samo Sud u postupku utvrđenom u Uredbi (EU) br. 1093/2010.

Članak 125.

Razmjena informacija

1. Radi izvršavanja nadzornih odgovornosti EBA-e na temelju članka 117. i ne dovodeći u pitanje članak 96., EBA i nadležna tijela bez nepotrebne odgode međusobno razmjenjuju informacije potrebne za obavljanje svojih zadaća na temelju ove Uredbe. U tu svrhu nadležna tijela i EBA-a razmjenjuju sve informacije o:

(a) izdavatelju značajnog tokena vezanog uz imovinu ili osobi koja izravno ili neizravno kontrolira ili koju izravno ili neizravno kontrolira izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu;

(b) trećoj strani iz članka 34. stavka 5. prvog podstavka točke (h) s kojom izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ima ugovorni odnos;

(c) pružatelju usluga povezanih s kriptoomovinom, kreditnoj instituciji ili investicijskom društvu koji osiguravaju skrbništvo nad pričuvnim imovinom u skladu s člankom 37.;

(d) izdavatelju značajnog tokena e-novca ili osobi koja izravno ili neizravno kontrolira ili koju izravno ili neizravno kontrolira izdavatelj značajnog tokena e-novca;

(e) pružatelju platnih usluga koji pruža platne usluge u odnosu na značajne tokene e-novca;

- (f) fizičkoj ili pravnoj osobi zaduženoj za distribuciju značajnih tokena e-novca u ime izdavatelja značajnih tokena e-novca;
- (g) pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom koji pruža skrbništvo nad kriptoinovinom i upravlja njome u ime klijenata u odnosu na značajne tokene vezane uz imovinu ili značajne tokene e-novca;
- (h) platformi za trgovanje kriptoinovinom na kojoj je značajni token vezan uz imovinu ili značajni token e-novca uvršten za trgovanje;
- (i) upravljačkom tijelu osoba iz točaka od (a) do (h).

2. Nadležno tijelo može odbiti postupiti po zahtjevu za razmjenu informacija kako je predviđeno u stavku 1. ovog članka ili zahtjevu za suradnju u provođenju istrage ili izravnog nadzora kako je predviđeno u člancima 123. i 124. samo:

- (a) ako bi ispunjavanje zahtjeva vjerojatno negativno utjecalo na njegovu vlastitu istragu, izvršavanje zakonodavstva ili, ako je primjenjivo, kaznenu istragu;
- (b) ako je već pokrenut sudski postupak u vezi s istim djelima i protiv istih fizičkih ili pravnih osoba pred sudovima države članice kojoj je zahtjev upućen;
- (c) ako je donesena pravomoćna presuda u odnosu na tu fizičku ili pravnu osobu za iste radnje u državi članici kojoj je upućen zahtjev.

Članak 126.

Administrativni sporazumi o razmjeni informacija između EBA-e i trećih zemalja

1. Radi izvršavanja svojih nadzornih odgovornosti na temelju članka 117., EBA može sklapati administrativne sporazume o razmjeni informacija s nadzornim tijelima trećih zemalja samo ako informacije koje se objavljuju podliježu jamstvu čuvanja poslovne tajne koje je barem jednakovrijedno onome utvrđenom u članku 129.
2. Te informacije razmjenjuju se radi izvršenja zadaća EBA-e ili nadzornih tijela navedenih u stavku 1.
3. U pogledu prijenosa osobnih podataka u treću zemlju, EBA primjenjuje Uredbu (EU) 2018/1725.

Članak 127.

Dijeljenje informacija iz trećih zemalja

1. EBA može dijeliti informacije koje primi od nadzornih tijela trećih zemalja samo ako su EBA ili nadležno tijelo koje je EBA-i dostavilo te informacije dobili izričitu suglasnost nadzornog tijela treće zemlje koje je te informacije dostavilo i, ovisno o slučaju, ako se informacije dostavljaju samo u svrhu za koju je nadzorno tijelo dalo svoju suglasnost ili ako je takvo dijeljenje informacija potrebno u svrhu sudskog postupka.
2. Zahtjev za izričitu suglasnost iz stavka 1. ne primjenjuje se na druga nadzorna tijela Unije ako su informacije koje ona zatraže potrebne za izvršavanje njihovih zadaća i ne primjenjuje se na sudove ako su informacije koje oni zatraže potrebne za istrage ili postupke u odnosu na kršenja koja podliježu kaznenopravnim sankcijama.

Članak 128.

Suradnja s drugim tijelima

Ako izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelj značajnog tokena e-novca obavlja djelatnosti koje nisu obuhvaćene ovom Uredbom, EBA surađuje s tijelima odgovornima za nadzor takvih drugih djelatnosti kako je predviđeno relevantnim pravom Unije ili nacionalnim pravom, uključujući porezna tijela i relevantna nadzorna tijela trećih zemalja koja nisu članovi kolegija iz članka 119. stavka 2. točke (m).

Članak 129.

Obveza čuvanja poslovne tajne

Obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuje se na EBA-u i sve osobe koje rade ili su radile za EBA-u te druge osobe kojima je EBA delegirala zadaće, uključujući revizore i stručnjake s kojima je EBA sklopila ugovor.

Članak 130.

Nadzorne mjere EBA-e

1. Ako utvrdi da je izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu počinio kršenje navedeno u Prilogu V., EBA može poduzeti jednu ili više od sljedećih mjera:

- (a) donijeti odluku kojom se od izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu zahtijeva da prekine postupanje koje predstavlja kršenje;
- (b) donijeti odluku kojom se izriču novčane kazne ili periodični penali u skladu s člancima 131. i 132.;
- (c) donijeti odluku kojom se od izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu zahtijeva da dostavi dopunske informacije, ako je to potrebno za zaštitu imatelja tokena vezanog uz imovinu, osobito malih imatelja;
- (d) donijeti odluku kojom se od izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu zahtijeva da suspendira javnu ponudu kriptoimovine na najviše 30 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinom slučaju ako osnovano sumnja da je došlo do kršenja ove Uredbe;
- (e) donijeti odluku kojom se zabranjuje javna ponuda značajnog tokena vezanog uz imovinu ako utvrdi kršenje ove Uredbe ili osnovano sumnja da će doći do kršenja;
- (f) donijeti odluku kojom se od pružatelja usluga povezanih s kriptoimovinom koji upravlja platformom za trgovanje kriptoimovinom koja je uvrstila značajni token vezan uz imovinu za trgovanje zahtijeva da suspendira trgovanje takvom kriptoimovinom na najviše 30 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinom slučaju ako osnovano sumnja da je došlo do kršenja ove Uredbe;
- (g) donijeti odluku kojom se zabranjuje trgovanje značajnim tokenom vezanim uz imovinu na platformi za trgovanje kriptoimovinom ako utvrdi kršenje ove Uredbe;
- (h) donijeti odluku kojom se od izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu zahtijeva da izmjene promidžbene sadržaje ako smatra da ti promidžbeni sadržaji nisu u skladu s člankom 29.;
- (i) donijeti odluku o suspendiranju ili zabrani promidžbenih sadržaja, ako postoji osnovana sumnja da je došlo do kršenja ove Uredbe;
- (j) donijeti odluku kojom se od izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu zahtijeva da objavi sve bitne informacije koje mogu utjecati na procjenu javno ponuđenog značajnog tokena vezanog uz imovinu ili uvrštenog za trgovanje kako bi se osigurala zaštita potrošača ili neometano funkcioniranje tržišta;
- (k) izdati upozorenja o tome da izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ne ispunjava svoje obveze na temelju ove Uredbe;
- (l) oduzeti odobrenje za rad izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu;
- (m) donijeti odluku kojom se zahtijeva uklanjanje fizičke osobe iz upravljačkog tijela izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu;
- (n) zahtijevati od izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu koji je pod njezinim nadzorom da odrede minimalnu nominalnu vrijednost za značajni token vezan uz imovinu ili da ograniči broj izdanog značajnog tokena vezanog uz imovinu, u skladu s člankom 23. stavkom 4. i člankom 24. stavkom 3.

2. Ako utvrdi da je izdavatelj značajnog tokena e-novca počinio kršenje navedeno u Prilogu VI., EBA može poduzeti jednu ili više od sljedećih mjera:

- (a) donijeti odluku kojom se od izdavatelja značajnog tokena e-novca zahtijeva da prekine postupanje koje predstavlja kršenje;
- (b) donijeti odluku kojom se izriču novčane kazne ili periodični penali u skladu s člancima 131. i 132.;
- (c) donijeti odluku kojom se od izdavatelja značajnog tokena e-novca zahtijeva da dostavi dopunske informacije ako je to potrebno za zaštitu imatelja značajnog tokena e-novca, osobito malih imatelja;
- (d) donijeti odluku kojom se od izdavatelja značajnog tokena e-novca zahtijeva da suspendira javnu ponudu kriptoinovine na najviše 30 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinom slučaju ako osnovano sumnja da je došlo do kršenja ove Uredbe;
- (e) donijeti odluku kojom se zabranjuje javna ponuda značajnog tokena e-novca, ako utvrdi kršenje ove Uredbe ili osnovano sumnja da će doći do njezinog kršenja;
- (f) donijeti odluku kojom se od relevantnog pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji upravlja platformom za trgovanje kriptoinovinom koja je uvrstila značajne tokene e-novca za trgovanje zahtijeva da suspendira trgovanje takvom kriptoinovinom na najviše 30 uzastopnih radnih dana u svakom pojedinom slučaju ako osnovano sumnja da je došlo do kršenja ove Uredbe;
- (g) donijeti odluku kojom se zabranjuje trgovanje značajnim tokenima e-novca na platformi za trgovanje kriptoinovinom ako utvrdi kršenje ove Uredbe;
- (h) donijeti odluku kojom se od izdavatelja značajnog tokena e-novca zahtijeva da objavi sve bitne informacije koje mogu utjecati na procjenu javno ponuđenog značajnog tokena e-novca ili uvrštenog za trgovanje kako bi se osigurala zaštita potrošača ili neometano funkcioniranje tržišta;
- (i) izdati upozorenja o tome da izdavatelj značajnog tokena e-novca ne ispunjava svoje obveze na temelju ove Uredbe;
- (j) zahtijevati od izdavatelja značajnog tokena e-novca koji je pod njegovim nadzorom da uvede minimalnu nominalnu vrijednost za značajni token e-novca ili da ograniči broj izdanog značajnog tokena e-novca, kao rezultat primjene članka 58. stavka 3.

3. EBA pri poduzimanju mjera iz stavaka 1. i 2. uzima u obzir prirodu i ozbiljnost kršenja, vodeći računa o sljedećem:

- (a) trajanju i učestalosti kršenja;
- (b) je li kršenje prouzročilo ili olakšalo financijsko kazneno djelo ili se na drugi način može povezati s takvim djelom;
- (c) je li kršenje otkrilo ozbiljne ili sistemske slabosti u postupcima, politikama i mjerama upravljanja rizicima izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca;
- (d) je li kršenje počinjeno s namjerom ili iz nepažnje;
- (e) stupnju odgovornosti izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca odgovornog za kršenje;
- (f) financijskoj snazi izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca odgovornog za kršenje na koje upućuje ukupni promet odgovorne pravne osobe ili godišnji dohodak i neto imovina odgovorne fizičke osobe;
- (g) utjecaju kršenja na interese imatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu ili značajnih tokena e-novca;

- (h) značaju dobiti koju je ostvario izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili značajnog tokena e-novca koji je odgovoran za kršenje, gubitaka koje je izbjegao ili gubitaka koje su zbog kršenja pretrpjele treće osobe, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;
- (i) razini suradnje izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca koji je odgovoran za kršenje s EBA-om, ne dovodeći u pitanje povrat ostvarene dobiti ili gubitaka koje je ta osoba izbjegla;
- (j) prethodnim kršenjima koje je počinio izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelj tokena e-novca odgovoran za kršenje;
- (k) mjerama koje je izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelj značajnog tokena e-novca poduzeo nakon kršenja kako bi spriječio ponavljanje takvog kršenja.

4. Prije poduzimanja bilo koje mjere iz stavka 1. točaka od (d) do (g) i točke (j), EBA obavješćuje ESMA-u i, ako se značajni tokeni vezani uz imovinu vežu uz euro ili službenu valutu države članice koja nije euro, ESB ili središnju banku dotične države članice koja izdaje tu službenu valutu.

5. Prije poduzimanja bilo koje mjere iz stavka 2. EBA obavješćuje nadležno tijelo izdavatelja značajnog tokena e-novca i središnju banku države članice uz čiju je službenu valutu vezan značajni token e-novca.

6. EBA o svakoj mjeri poduzetoj u skladu sa stavkom 1. ili 2. bez nepotrebne odgode obavješćuje izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca odgovornog za kršenje i o toj mjeri obavješćuje relevantna nadležna tijela i Komisiju. EBA sve takve odluke javno objavljuje na svojim internetskim stranicama u roku od 10 radnih dana od datuma donošenja odluke, osim ako bi se takvim objavljivanjem ozbiljno ugrozila financijska stabilnost ili bi se nanijela nerazmjerna šteta uključenim stranama. To objavljivanje ne sadržava osobne podatke.

7. Javno objavljivanje iz stavka 6. uključuje sljedeće izjave:

- (a) izjavu kojom se potvrđuje pravo osobe odgovorne za kršenje na podnošenje žalbe na odluku Sudu;
- (b) ako je to relevantno, izjavu kojom se potvrđuje da je podnesena žalba i da takva žalba ne odgađa izvršenje odluke;
- (c) izjavu kojom se potvrđuje da Odbor za žalbe EBA-e može suspendirati primjenu osporene odluke u skladu s člankom 60. stavkom 3. Uredbe (EU) br. 1093/2010.

Članak 131.

Novčane kazne

1. EBA donosi odluku o izricanju novčane kazne u skladu sa stavkom 3. ili 4. ovog članka ako, u skladu s člankom 134. stavkom 8., utvrdi:

- (a) da je izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili član njegova upravljačkog tijela namjerno ili iz nepažnje počinio kršenje iz Priloga V.;
- (b) da je izdavatelj značajnog tokena e-novca ili član njegova upravljačkog tijela namjerno ili iz nepažnje počinio kršenje iz Priloga VI.

Smatra se da je kršenje počinjeno s namjerom ako EBA na temelju objektivnih čimbenika utvrdi da je takav izdavatelj ili član njegova upravljačkog tijela djelovao s namjerom počinjenja kršenja.

2. Pri donošenju odluke iz stavka 1. EBA uzima u obzir prirodu i ozbiljnost kršenja, vodeći računa o sljedećem:

- (a) trajanju i učestalosti kršenja;
- (b) je li kršenje prouzročilo ili olakšalo financijsko kazneno djelo ili se na drugi način može povezati s takvim djelom;
- (c) je li kršenje otkrilo ozbiljne ili systemske slabosti u postupcima, politikama i mjerama upravljanja rizicima izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca;

- (d) je li kršenje počinjeno s namjerom ili iz nepažnje;
- (e) stupnju odgovornosti izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca odgovornog za kršenje;
- (f) financijskoj snazi izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca odgovornog za kršenje na koje upućuje ukupni promet odgovorne pravne osobe ili godišnji dohodak i neto imovina odgovorne fizičke osobe;
- (g) utjecaju kršenja na interese imatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu ili značajnih tokena e-novca;
- (h) značaju dobiti koju je ostvario izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili značajnog tokena e-novca koji je odgovoran za kršenje, gubitaka koje je izbjegao ili gubitaka koje su zbog kršenja pretrpjele treće osobe, u mjeri u kojoj ih je moguće utvrditi;
- i. razini suradnje izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelja značajnog tokena e-novca koji je odgovoran za kršenje s EBA-om, ne dovodeći u pitanje povrat ostvarene dobiti ili gubitaka koje je ta osoba izbjegla;
- (j) prethodnim kršenjima koje je počinio izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelj značajnih tokena e-novca odgovoran za kršenje;
- (k) mjerama koje je izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelj značajnog tokena e-novca poduzeo nakon kršenja kako bi spriječio ponavljanje takvog kršenja.

3. Za izdavatelje značajnih tokena vezanih uz imovinu, najviši iznos novčane kazne iz stavka 1. jest do 12,5 % njegova godišnjeg prometa u prethodnoj poslovnoj godini ili dvostruki iznos dobiti koja je ostvarena ili gubitaka koji su izbjegnuti zbog kršenja, ako se oni mogu utvrditi.

4. Za izdavatelje značajnih tokena e-novca, najviši iznos novčane kazne iz stavka 1. jest do 10 % njegova godišnjeg prometa u prethodnoj poslovnoj godini ili dvostruki iznos dobiti koja je ostvarena ili gubitaka koji su izbjegnuti zbog kršenja, ako se oni mogu utvrditi.

Članak 132.

Periodični penali

1. EBA donosi odluku kojom izriče periodične penale kako bi primorala:
  - (a) osobu da prekine postupanje koje predstavlja kršenje u skladu s odlukom donesenom u skladu s člankom 130.;
  - (b) osobu iz članka 122. stavka 1.:
    - i. da dostavi sve informacije koje se traže odlukom u skladu s člankom 122.;
    - ii. da se podvrgne istrazi i posebno da dostavi potpunu evidenciju, podatke, postupke ili druge potrebne materijale te da dopuni i ispravi ostale informacije dostavljene tijekom istrage pokrenute odlukom u skladu s člankom 123.;
    - iii. da se podvrgne izravnom nadzoru naloženom odlukom donesenom u skladu s člankom 124.
2. Periodični penal mora biti djelotvoran i razmjernan. Periodični penal izriče se za svaki dan kašnjenja.
3. Neovisno o stavku 2., iznos periodičnih penala iznosi 3 % prosječnog dnevnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini ili, u slučaju fizičkih osoba, 2 % prosječnog dnevnog prihoda u prethodnoj kalendarskoj godini. Izračunava se od datuma utvrđenog u odluci EBA-e kojom se izriče periodični penal.
4. Periodični penal izriče se za razdoblje od najviše šest mjeseci nakon obavijesti o odluci EBA-e. Na kraju tog razdoblja EBA preispituje tu mjeru.

*Članak 133.***Objavljivanje, priroda, izvršenje i raspodjela novčanih kazni i periodičnih penala**

1. EBA javno objavljuje svaku novčanu kaznu i svaki periodični penal izrečen u skladu s člancima 131. i 132., osim ako bi se takvim objavljivanjem ozbiljno ugrozila financijska stabilnost ili prouzročila nerazmjerna šteta uključenim stranama. To objavljivanje ne sadržava osobne podatke.
2. Novčane kazne i periodični penali izrečeni u skladu s člancima 131. i 132. administrativne su prirode.
3. Novčane kazne i periodični penali izrečeni u skladu s člancima 131. i 132 izvršivi su u skladu s pravilima parničnog postupka koji je na snazi u državi na čijem se državnom području novčana kazna ili periodični penal izvršava.
4. Iznosi novčanih kazni i periodičnih penala raspodjeljuju se u opći proračun Unije.
5. Ako, neovisno o člancima 131. i 132, odluči da neće izreći novčane kazne ili periodične novčane kazne, EBA o tome obavješćuje Europski parlament, Vijeće, Komisiju i nadležna tijela dotične države članice te navodi razloge za svoju odluku.

*Članak 134.***Postupovna pravila za poduzimanje nadzornih mjera i izricanje novčanih kazni**

1. Ako pri obavljanju svojih nadzornih odgovornosti na temelju članka 117. utvrdi da postoje očiti i dokazivi razlozi za sumnju da je došlo ili će doći do kršenja navedenog u Prilogu V. ili Prilogu VI., EBA za istragu tog predmeta imenuje svojeg neovisnog istražitelja. Istražitelj ne sudjeluje niti je sudjelovao izravno ni neizravno u postupku nadzora predmetnih izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu ili izdavatelja značajnih tokena e-novca i svoje funkcije obavlja neovisno o EBA-i.
2. Istražitelj istražuje navodna kršenja, uzimajući u obzir očitovanja osoba koje su predmet istrage te dostavlja EBA-i cijeli spis sa svojim nalazima.
3. Istražitelj je u svrhu obavljanja svojih zadaća ovlašten zatražiti informacije u skladu s člankom 122. i ovlašten je provoditi istrage i izravni nadzor u skladu s člancima 123. i 124. Pri izvršenju tih ovlasti istražitelj ispunjava uvjete iz članka 121.
4. Pri obavljanju svojih zadaća istražitelj ima pristup svim dokumentima i informacijama koje EBA prikupi tijekom svojih nadzornih aktivnosti.
5. Nakon završetka svoje istrage i prije podnošenja spisa sa svojim nalazima EBA-i, istražitelj daje osobama koje su predmet istrage priliku za saslušanjem o pitanjima koja su predmet istrage. Istražitelj svoje nalaze temelji samo na činjenicama o kojima su se predmetne osobe mogle očitovati.
6. Pravo dotičnih osoba na obranu mora se u potpunosti poštovati tijekom istraga u skladu s ovim člankom.
7. Po dostavi spisa sa svojim nalazima EBA-i, istražitelj o tome obavješćuje osobe koje su predmet istrage. Osobe koje su predmet istrage imaju pravo uvida u spis, pri čemu se poštuje legitimni interes drugih osoba u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. Pravo uvida u spis ne odnosi se na povjerljive informacije koje utječu na treće strane ili interne pripreme dokumente EBA-e.
8. EBA na temelju spisa s nalazima istražitelja i na zahtjev osoba koje su predmet istrage nakon očitovanja u skladu s člankom 135. utvrđuje je li izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu ili izdavatelj značajnog tokena e-novca koji je predmet istrage počinio kršenje navedeno u Prilogu V. ili Prilogu VI. te ako jest, poduzima nadzornu mjeru u skladu s člankom 130. ili izriče novčanu kaznu u skladu s člankom 131.
9. Istražitelj ne sudjeluje u raspravama EBA-e niti na drugi način intervenira u postupak odlučivanja EBA-e.

10. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 139. do 30. lipnja 2024. radi dopune ove Uredbe dodatnim utvrđenjem postupovnih pravila o izvršenju ovlasti za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala, uključujući odredbe o pravu na obranu, odredbe o vremenskom važenju propisa, o naplati novčanih kazni ili periodičnih penala te o rokovima zastare za izricanje i izvršenje novčanih kazni i periodičnih penala.

11. Ako pri obavljanju svojih zadaća u skladu s ovom Uredbom utvrdi da postoje ozbiljne naznake o mogućem postojanju činjenica koje upućuju na počinjenje kaznenog djela, EBA te predmete upućuje relevantnim nacionalnim tijelima radi istrage i prema potrebi kaznenog progona. Nadalje, EBA se suzdržava od izricanja novčanih kazni ili periodičnih penala ako je svjesna da postoji prethodna pravomoćna oslobađajuća ili osuđujuća presuda donesena na temelju identičnih ili sličnih činjenica u kaznenim postupcima koja prema nacionalnom pravu ima snagu presuđene stvari.

Članak 135.

Saslušanje relevantnih osoba

1. Prije donošenja odluke u skladu s člankom 130., 131. ili 132. EBA omogućuje osobama koje su predmet istrage da budu saslušane o nalazima koji su o njima doneseni. EBA svoje odluke temelji samo na nalazima o kojima su se osobe koje su predmet istrage mogle očitovati.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako su potrebne hitne mjere kako bi se spriječila znatna i neposredna šteta za financijsku stabilnost ili imatelje kriptoinovine, osobito male imatelje. EBA u tom slučaju može donijeti privremenu odluku i dotičnim osobama daje priliku za očitovanje što prije nakon donošenja odluke.

3. Pravo na obranu osoba koje su predmet istrage u potpunosti se poštuje. Te osobe imaju pravo uvida u spis EBA-e, pri čemu se poštuje legitimni interes drugih osoba u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. Pravo uvida u spis EBA-e ne odnosi se na povjerljive informacije ili interne pripreme dokumente EBA-e.

Članak 136.

Preispitivanje pred Sudom

Sud ima neograničenu nadležnost za preispitivanje odluka kojima je EBA izrekla novčanu kaznu, periodični penal ili bilo koju administrativnu kaznu ili drugu administrativnu mjeru u skladu s ovom Uredbom. Sud može poništiti, smanjiti ili povećati izrečenu novčanu kaznu ili periodični penal.

Članak 137.

Naknade za nadzor

1. EBA naplaćuje naknade izdavateljima značajnih tokena vezanih uz imovinu i izdavateljima značajnih tokena e-novca. Te naknade pokrivaju rashode EBA-e za izvršavanje njezinih nadzornih zadaća povezanih s izdavateljima značajnih tokena vezanih uz imovinu i izdavateljima značajnih tokena e-novca u skladu s člancima 117. i 119., kao i povratom troškova koje nadležna tijela mogu imati u obavljanju zadaća u skladu s ovom Uredbom, a posebno kao rezultat delegiranja zadaća na temelju članka 138.

2. Iznos naknada koje se naplaćuju pojedinačnom izdavatelju značajnog tokena vezanog uz imovinu proporcionalan je veličini njegove pričuvne imovine i pokriva sve troškove koje snosi EBA pri obavljanju svojih nadzornih zadaća na temelju ove Uredbe.

Iznos naknade koja se naplaćuje pojedinačnom izdavatelju značajnog tokena e-novca proporcionalan je iznosu izdavanja tokena e-novca u zamjenu za novčana sredstva i pokriva sve troškove koji su nastali u izvršenju nadzornih zadaća EBA-e na temelju ove Uredbe, uključujući povrat troškova nastalih u izvršenju tih zadaća.

3. Komisija donosi delegirani akt u skladu s člankom 139. do 30. lipnja 2024. radi dopune ove Uredbe dodatnim utvrđenjem vrste naknada, slučajeva u kojima se zaračunavaju naknade, iznosa naknada i načina njihova plaćanja te metodologije za izračun najvišeg iznosa koji EBA može naplatiti po subjektu iz stavka 2. ovog članka.

Članak 138.

Delegiranje zadaća nadležnim tijelima od strane EBA-e

1. Ako je to potrebno za pravilno izvršavanje nadzorne zadaće u pogledu izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu ili izdavatelja značajnih tokena e-novca, EBA može određene nadzorne zadaće delegirati nadležnom tijelu. Takve specifične nadzorne zadaće mogu uključivati ovlast za upućivanje zahtjeva za informacije u skladu s člankom 122. i za provedbu istraga i izravnog nadzora u skladu s člankom 123. ili 124.
2. Prije delegiranja pojedine zadaće iz stavka 1. EBA se savjetuje s relevantnim nadležnim tijelom o:
  - (a) opsegu zadaće koja se delegira;
  - (b) rokovima za obavljanje te zadaće; te
  - (c) prijenosu potrebnih informacija od EBA-e i EBA-i.
3. U skladu s delegiranim aktom o naknadama koji Komisija donese u skladu s člankom 137. stavkom 3. i člankom 139., EBA nadležnom tijelu nadoknađuje troškove obavljanja delegiranih zadaća.
4. EBA preispituje delegiranje zadaća u primjerenim vremenskim razmacima. To se delegiranje može povući u svakom trenutku.

GLAVA VIII.

DELEGIRANI AKTI

Članak 139.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 2., članka 43. stavka 11., članka 103. stavka 8., članka 104. stavka 8., članka 105. stavka 7., članka 134. stavka 10. i članka 137. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od 36 mjeseci počevši od 29. lipnja 2023. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od 36 mjeseci. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 2., članka 43. stavka 11., članka 103. stavka 8., članka 104. stavka 8., članka 105. stavka 7., članka 134. stavka 10. i članka 137. stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 2., članka 43. stavka 11., članka 103. stavka 8., članka 104. stavka 8., članka 105. stavka 7., članka 134. stavka 10. i članka 137. stavka 3. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

GLAVA IX.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 140.

Izvješća o primjeni ove Uredbe

1. Komisija do 30. lipnja 2027., nakon savjetovanja s EBA-om i ESMA-om, Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja izvješće o primjeni ove Uredbe, kojem prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog. Privremeno izvješće podnosi se do 30. lipnja 2025., a popraćeno je prema potrebi zakonodavnim prijedlogom.
2. Izvješća iz stavka 1. sadržavaju sljedeće:
  - (a) broj izdanja kriptoinovine u Uniji, broj bijelih knjiga o kriptoinovini dostavljenih ili priopćenih nadležnim tijelima, vrstu kriptoinovine koja se izdaje i njezinu tržišnu kapitalizaciju i količinu kriptoinovine uvrštene za trgovanje;
  - (b) opis iskustva u klasifikaciji kriptoinovine, uključujući moguća odstupanja u pristupima nadležnih tijela;
  - (c) procjenu potrebe za uvođenjem mehanizma odobravanja za bijele knjige o kriptoinovini za kriptoinovinu koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca;
  - (d) procjenu broja rezidenata Unije koji koriste kriptoinovinu izdanu u Uniji ili ulažu u takvu kriptoinovinu;
  - (e) ako je moguće, procjenu broja rezidenata Unije koji koriste kriptoinovinu izdanu izvan Unije ili ulažu u takvu kriptoinovinu te objašnjenje dostupnosti podataka u tom pogledu;
  - (f) broj i vrijednost prijevara, obmana, hakiranja, upotrebe kriptoinovine za plaćanja povezana s napadima ucjenjivačkim softverom, kibernetičkim napadima, krađama ili gubitakima kriptoinovine prijavljenih u Uniji, vrste prijevarnog ponašanja, broj pritužbi koje su zaprimili pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom i izdavatelji tokena vezanih uz imovinu, broj pritužbi koje su zaprimila nadležna tijela i predmete zaprimljenih pritužbi;
  - (g) broj izdavatelja tokena vezanih uz imovinu i analizu kategorija pričuvene imovine, veličinu pričuvene imovine i količinu plaćanja izvršenih tokenima vezanima uz imovinu;
  - (h) broj izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu i analizu kategorija pričuvene imovine, veličinu pričuvene imovine i količinu plaćanja izvršenih značajnim tokenima vezanima uz imovinu;
  - (i) broj izdavatelja tokena e-novca i analizu službenih valuta za koje su vezani tokeni e-novca, sastav i veličinu novčanih sredstava položenih ili uloženi u skladu s člankom 54. i količinu plaćanja izvršenu tokenima e-novca;
  - (j) broj izdavatelja značajnih tokena e-novca i analizu službenih valuta za koje su vezani značajni tokeni e-novca i, za institucije elektroničkog novca koje izdaju značajne tokene e-novca, analizu kategorija pričuvene imovine, veličinu pričuvene imovine i količinu plaćanja izvršen značajnim tokenima e-novca;
  - (k) broj značajnih pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom;
  - (l) procjenu funkcioniranja tržišta kriptoinovine u Uniji, uključujući razvoj tržišta i trendove, uzimajući u obzir iskustvo nadzornih tijela, broj pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom s odobrenjem za rad i njihov prosječni udio na tržištu;
  - (m) procjenu razine zaštite imatelja kriptoinovine i klijenata pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, posebno malih imatelja;
  - (n) procjenu prijevratnih promidžbenih sadržaja i obmana u vezi s kriptoinovinom do kojih dolazi preko društvenih mreža;

- (o) procjenu zahtjeva koji važe za izdavatelje kriptoinovine i pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom te njihova učinka na operativnu otpornost, integritet tržišta, financijsku stabilnost te zaštitu klijenata i imatelja kriptoinovine;
- (p) ocjenu primjene članka 81. i mogućnosti uvođenja ispitivanja prikladnosti u članke 78., 79. i 80. kako bi se bolje zaštitili klijenti pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, posebno mali imatelji;
- (q) procjenu primjerenosti područja primjene usluga povezanih s kriptoinovinom obuhvaćenih ovom Uredbom i je li potrebna prilagodba definicija utvrđenih u ovoj Uredbi te potrebnih dodatnih inovativnih oblika kriptoinovine koje eventualno treba uključiti u područje primjene ove Uredbe;
- (r) procjenu primjerenosti bonitetnih zahtjeva za pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom i njihove usklađenosti sa zahtjevima za inicijalni kapital i regulatorni kapital koji se primjenjuju na investicijska društva u skladu s Uredbom (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁶⁾ i Direktivom (EU) 2019/2034 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁷⁾;
- (s) procjenu primjerenosti pragova za klasifikaciju tokena vezanih uz imovinu i tokena e-novca kao značajnih kako je utvrđeno u članku 43. stavku 1. točkama (a), (b) i (c) te procjenu treba li pragove periodično ocjenjivati;
- (t) procjenu razvoja decentraliziranih financija na tržištima kriptoinovine i odgovarajućeg regulatornog tretmana decentraliziranih sustava kriptoinovine;
- (u) procjenu primjerenosti pragova na temelju kojih se pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom smatraju značajnima u skladu s člankom 85. i procjenu treba li pragove periodično ocjenjivati;
- (v) procjenu treba li na temelju ove Uredbe uspostaviti režim jednakovrijednosti za subjekte koji pružaju usluge povezane s kriptoinovinom, izdavatelje tokena vezanih uz imovinu ili izdavatelje tokena e-novca iz trećih zemalja;
- (w) procjenu primjerenosti izuzeća na temelju članka 4. i 16.;
- (x) procjenu utjecaja ove Uredbe na pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta u pogledu kriptoinovine, uključujući utjecaj na pristup financiranju za MSP-ove te na razvoj novih načina plaćanja, uključujući platne instrumente;
- (y) opis kretanja u poslovnim modelima i tehnologijama na tržištima kriptoinovine s posebnim naglaskom na utjecaj novih tehnologija na okoliš i klimu, kao i procjenu opcija politike i prema potrebi svih dodatnih mjera koje bi mogle biti opravdane za ublažavanje štetnih učinaka na klimu i ostalih štetnih učinaka na okoliš koje imaju tehnologije koje se upotrebljavaju na tržištima kriptoinovine, a posebno mehanizmi konsenzusa koji se upotrebljavaju za potvrdu transakcija kriptoinovinom;
- (z) procjenu jesu li potrebne kakve izmjene mjera utvrđenih u ovoj Uredbi radi osiguranja zaštite klijenata i imatelja kriptoinovine, integriteta tržišta i financijske stabilnosti;
- (aa) primjenu administrativnih kazni i drugih administrativnih mjera;
- (ab) ocjenu suradnje između nadležnih tijela, EBA-e i ESMA-e, središnjih banaka i drugih relevantnih tijela, među ostalim u pogledu interakcije između njihovih odgovornosti ili zadaća, te procjenu prednosti i nedostataka nadležnih tijela država članica odnosno EBA-e koji su odgovorni za nadzor na temelju ove Uredbe;

⁽⁴⁶⁾ Uredba (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 575/2013, (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 806/2014 (SL L 314, 5.12.2019., str. 1.).

⁽⁴⁷⁾ Direktiva (EU) 2019/2034 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o bonitetnom nadzoru nad investicijskim društvima i o izmjeni direktiva 2002/87/EZ, 2009/65/EZ, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU i 2014/65/EU (SL L 314, 5.12.2019., str. 64).

- (ac) ocjenu suradnje između nadležnih tijela i ESMA-e u pogledu nadzora značajnih pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom te procjenu prednosti i nedostataka nadležnih tijela država članica i ESMA-e koji su odgovorni za nadzor značajnih pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom na temelju ove Uredbe;
  - (ad) troškove za izdavatelje kriptoinovine koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca radi usklađivanja s ovom Uredbom kao postotak iznosa ostvarenog izdavanjem kriptoinovine;
  - (ae) troškove za izdavatelje tokena vezanih uz imovinu i izdavatelje tokena e-novca radi usklađivanja s ovom Uredbom kao postotak njihovih operativnih troškova;
  - (af) troškove za pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom radi usklađivanja s ovom Uredbom kao postotak njihovih operativnih troškova;
  - (ag) broj i iznos administrativnih novčanih kazni i kaznenopravnih sankcija koje nadležna tijela i EBA izreknu zbog kršenja ove Uredbe.
3. Ako je to primjenjivo, izvješća iz stavka 1. ovog članka prate i teme obuhvaćene izvješćima iz članaka 141. i 142.

Članak 141.

Godišnje izvješće ESMA-e o tržišnim kretanjima

Do 31. prosinca 2025. i svake godine nakon toga ESMA u bliskoj suradnji s EBA-om podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe i kretanjima na tržištima kriptoinovine. To se izvješće objavljuje.

Izvješće sadržava sljedeće:

- (a) broj izdanja kriptoinovine u Uniji, broj bijelih knjiga o kriptoinovini dostavljenih ili priopćenih kod nadležnih tijela, vrstu kriptoinovine koja se izdaje i njezinu tržišnu kapitalizaciju te količinu kriptoinovine uvrštene za trgovanje;
- (b) broj izdavatelja tokena vezanih uz imovinu i analizu kategorija imovine pričuvene imovine, veličinu pričuvene imovine i količinu transakcija tokenima vezanima uz imovinu;
- (c) broj izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu i analizu kategorija pričuvene imovine, veličinu pričuvene imovine i količinu transakcija značajnim tokenima vezanima uz imovinu;
- (d) broj izdavatelja tokena e-novca i analizu službenih valuta uz koje su tokeni e-novca vezani, sastav i veličinu novčanih sredstava položenih ili uložениh u skladu s člankom 54., i količinu plaćanja izvršenih tokenima e-novca;
- (e) broj izdavatelja značajnih tokena e-novca i analizu službenih valuta uz koje su značajni tokeni e-novca vezani i, za institucije elektroničkog novca koje izdaju značajne tokene e-novca, analizu kategorija pričuvenih sredstava, veličinu pričuvene imovine i količinu plaćanja izvršenih značajnim tokenima e-novca;
- (f) broj pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom i broj značajnih pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom;
- (g) procjenu broja rezidenata Unije koji koriste kriptoinovinu izdanu u Uniji ili ulažu u takvu kriptoinovinu;
- (h) ako je moguće, procjenu broja rezidenata Unije koji koriste kriptoinovinu izdanu izvan Unije ili ulažu u takvu kriptoinovinu te objašnjenje dostupnosti podataka u tom pogledu;
- (i) mapiranje geografske lokacije te razine postupka identifikacije klijenata i postupaka dubinske analize klijenata s neovlaštenih platformi za trgovanje koje pružaju usluge povezane s kriptoinovinom rezidentima Unije, uključujući broj platformi za trgovanje bez jednoznačnog sjedišta i broj platformi za trgovanje koje se nalaze u jurisdikcijama uvrštenima na popis visokorizičnih trećih zemalja za potrebe pravila Unije o sprečavanju pranja novca i borbi protiv financiranja terorizma ili na popis nekooperativnih jurisdikcija u porezne svrhe, razvrstanih prema razini usklađenosti s odgovarajućim postupcima identifikacije klijenta;

- (j) udio transakcija kriptoinovinom do kojih je došlo preko pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom ili neovlaštenog pružatelja usluga ili istorazinske razmjene i količinu njihovih transakcija;
- (k) broj i vrijednost prijevara, obmana, hakiranja, upotrebe kriptoinovine za plaćanja povezana s napadima ucjenjivačkim softverom, kibernetičkim krađama ili gubitakom kriptoinovine prijavljenih u Uniji, vrste prijevornog ponašanja, broj pritužbi koje su zaprimili pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom i izdavatelji tokena vezanih uz imovinu, broj pritužbi koje su zaprimila nadležna tijela i predmete zaprimljenih pritužbi;
- (l) broj pritužbi koje su primili pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom, izdavatelji i nadležna tijela u pogledu lažnih i obmanjujućih informacija sadržanih u bijeloj knjizi o kriptoinovini ili promidžbenim sadržajima, među ostalim preko platformi društvenih medija;
- (m) moguće pristupe i opcije, na temelju najboljih praksi i izvješća relevantnih međunarodnih organizacija, za smanjenje rizika od zaobilazanja ove Uredbe, među ostalim u vezi s pružanjem usluga povezanih s kriptoinovinom u Uniji od strane aktera iz trećih zemalja bez odobrenja za rad.

Nadležna tijela dostavljaju ESMA-i sve informacije potrebne za pripremu tog izvješća. Za potrebe tog izvješća ESMA može zatražiti informacije od agencija za izvršavanje zakonodavstva.

Članak 142.

Izvješće o najnovijim kretanjima u vezi s kriptoinovinom

1. Komisija do 30. prosinca 2024. i nakon savjetovanja s EBA-om i ESMA-om Europskom parlamentu i Vijeću dostavlja izvješće o najnovijim kretanjima u vezi s kriptoinovinom, osobito o pitanjima koja nisu obuhvaćena ovom Uredbom, uz koje je prema potrebi priložen zakonodavni prijedlog.
2. Izvješće iz stavka 1. obuhvaća barem sljedeće:
  - (a) procjenu razvoja decentraliziranih financija na tržištima kriptoinovine i odgovarajućeg regulatornog tretmana decentraliziranih sustava kriptoinovine bez izdavatelja ili pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, uključujući procjenu nužnosti i izvedivosti regulacije decentraliziranih financija;
  - (b) procjenu nužnosti i izvedivosti regulacije kreditiranja i zaduživanja u vezi s kriptoinovinom;
  - (c) procjenu postupanja s uslugama povezanim s prijenosom tokena e-novca, ako se to pitanje ne rješava u kontekstu preispitivanja Direktive (EU) 2015/2366;
  - (d) procjenu razvoja tržišta kriptoinovine koja je jedinstvena i ne može se zamijeniti i odgovarajućeg regulatornog tretmana takve kriptoinovine, uključujući procjenu nužnosti i izvedivosti regulacije ponuditelja kriptoinovine koja je jedinstvena i ne može se zamijeniti te pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom.

Članak 143.

Prijelazne mjere

1. Članci od 4. do 15. ne primjenjuju se na javne ponude kriptoinovine koje su istekle prije 30. prosinca 2024.
2. Odstupajući od glave II., samo sljedeći zahtjevi primjenjuju se na kriptoinovinu koja nisu tokeni vezani uz imovinu ni tokeni e-novca koji su uvršteni za trgovanje prije 30. prosinca 2024.:
  - (a) članci 7. i 9. primjenjuju se na promidžbene sadržaje objavljene nakon 30. prosinca 2024.;
  - (b) operateri platformi za trgovanje osiguravaju do 31. prosinca 2027. da je bijela knjiga o kriptoinovini, u slučajevima propisanim ovom Uredbom, izrađena, priopćena i objavljena u skladu s člancima 6., 8. i 9. te ažurirana u skladu s člankom 12.
3. Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji su pružali svoje usluge u skladu s primjenjivim pravom prije 30. prosinca 2024. mogu to nastaviti činiti do 1. srpnja 2026. ili dok im se ne izda ili odbije odobrenje za rad u skladu s člankom 63., što god nastupi ranije.

Države članice mogu odlučiti ne primijeniti prijelazni režim za pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom predviđen u prvom podstavku ili skratiti njegovo trajanje ako smatraju da je njihov nacionalni regulatorni okvir koji se primjenjivao prije 30. prosinca 2024. manje strog od ove Uredbe.

Države članice do 30. lipnja 2024. obavještavaju Komisiju i ESMA-u o tome jesu li iskoristile mogućnost iz drugog podstavka i o trajanju prijelaznog režima.

4. Izdavatelji tokena vezanih uz imovinu koji nisu kreditne institucije koji su u skladu s primjenjivim pravom izdali tokene vezane uz imovinu prije 30. lipnja 2024. mogu to i dalje činiti dok im se ne izda ili odbije odobrenje za rad u skladu s člankom 21., pod uvjetom da su podnijeli zahtjev za izdavanje odobrenja prije 30. srpnja 2024.

5. Kreditne institucije koje su izdale tokene vezane uz imovinu u skladu s primjenjivim pravom prije 30. lipnja 2024. mogu to i dalje činiti dok bijela knjiga o kriptoinovini bude odnosno ne bude odobrena u skladu s člankom 17., pod uvjetom da o tome obavijeste svoje nadležno tijelo u skladu sa stavkom 1. tog članka prije 30. srpnja 2024.

6. Odstupajući od članaka 62. i 63., države članice mogu primijeniti pojednostavnjeni postupak za zahtjeve za odobrenje koje su između 30. prosinca 2024. i 1. srpnja 2026. podnijeli subjekti koji su 30. prosinca 2024. imali odobrenje za pružanje usluga povezanih s kriptoinovinom na temelju nacionalnog prava. Nadležna tijela osiguravaju da su poglavlja 2. i 3. glave V. prije izdavanja odobrenja za rad u skladu s takvim pojednostavnjenim postupcima.

7. EBA izvršava svoje nadzorne dužnosti u skladu s člankom 117. od datuma početka primjene delegiranih akata iz članka 43. stavka 11.

Članak 144.

Izmjena Uredbe (EU) 1093/2010

U članku 1. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1093/2010, prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Tijelo djeluje u okviru ovlasti koje su mu dodijeljene ovom Uredbom te u području primjene Direktive 2002/87/EZ, Direktive 2008/48/EZ (*), Direktive 2009/110/EZ, Uredbe (EU) br. 575/2013 (**), Direktive 2013/36/EU (***), Direktive 2014/49/EU (****), Direktive 2014/92/EU (*****), Direktive (EU) 2015/2366 (*****), Uredbe (EU) 2023/1114 (*****), Europskog parlamenta i Vijeća i, u mjeri u kojoj se ti akti primjenjuju na kreditne i financijske institucije i nadležna tijela koja ih nadziru, u okviru relevantnih dijelova Direktive 2002/65/EZ, uključujući sve direktive, uredbe i odluke koje se temelje na tim aktima, te u okviru bilo kojeg drugog pravno obvezujućeg akta Unije kojim se Nadzornom tijelu dodjeljuju zadaće. Tijelo djeluje i u skladu s Uredbom Vijeća (EU) br. 1024/2013 (*****).

(*) Direktiva 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL L 133, 22.5.2008., str. 66.).

(**) Uredba (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 (SL L 176, 27.6.2013., str. 1.).

(***) Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

(****) Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća o 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str. 149.).

(*****) Direktiva 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (SL L 257, 28.8.2014., str. 214.).

(*****) Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

(*****) Uredba (EU) 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o tržištima kriptoinovine i izmjeni uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937 (SL L 150, 9.6.2023., str. 40.).

(*****) Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.).

Članak 145.

Izmjene Uredbe (EU) br. 1095/2010

U članku 1. stavku 2. Uredbe (EU) br. 1095/2010, prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Nadzorno tijelo djeluje u okviru ovlasti koje su mu dodijeljene ovom Uredbom te u okviru području primjene direktiva 97/9/EZ, 98/26/EZ, 2001/34/EZ, 2002/47/EZ, 2004/109/EZ, 2009/65/EZ, Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*), Uredbe (EZ) br. 1060/2009 i Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća (**), Uredbe (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća (***), Uredbe (EU) 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća (****) i, u mjeri u kojoj se ti akti primjenjuju na društva koja pružaju investicijske usluge ili na subjekte za zajednička ulaganja koji prodaju svoje udjele ili dionice, izdavatelje ili ponuditelje kriptoinovine, osobe koje traže uvrštenje za trgovanje ili pružatelje usluga povezanih s kriptoinovinom i nadležna tijela koja ih nadziru, u okviru relevantnih dijelova direktiva 2002/87/EZ i 2002/65/EZ, uključujući sve direktive, uredbe i odluke koje se temelje na tim aktima, te u okviru bilo kojeg drugog pravno obvezujućeg akta Unije kojim se Nadzornom tijelu dodjeljuju zadaće.

(*) Direktiva 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2011. o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova i o izmjeni direktiva 2003/41/EZ i 2009/65/EZ te uredbi (EZ) br. 1060/2009 i (EU) br. 1095/2010 (SL L 174, 1.7.2011., str. 1.).

(**) Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

(***) Uredba (EU) 2017/1129 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o prospektu koji je potrebno objaviti prilikom javne ponude vrijednosnih papira ili prilikom uvrštavanja za trgovanje na uređenom tržištu te stavljanju izvan snage Direktive 2003/71/EZ (SL L 168, 30.6.2017., str. 12.).

(****) Uredba (EU) 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o tržištima kriptoinovine i izmjeni uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937 (SL L 150, 9.6.2023., str. 40.).”

Članak 146.

Izmjena Direktive 2013/36/EU

U Prilogu I. Direktivi 2013/36/EU, točka 15. zamjenjuje se sljedećim:

„15. Izdavanje elektroničkog novca, uključujući tokene elektroničkog novca kako je definirano u članku 3. stavku 1. točki (7) Uredbe (EU) 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

16. Izdavanje tokena vezanih uz imovinu kako su definirani u članku 3. stavku 1. točki (6) Uredbe (EU) 2023/1114;

17. Usluge povezane s kriptoinovinom kako su definirane u članku 3. stavku 1. točki (16) Uredbe (EU) 2023/1114.”.

(*) Uredba (EU) 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o tržištima kriptoinovine i izmjeni uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937 (SL L 150, 9.6.2023., str. 40.).”

Članak 147.

Izmjena Direktive (EU) 2019/1937

U dijelu I. B Priloga Direktivi (EU) 2019/1937 dodaje se sljedeća točka:

„xxii. Uredba (EU) 2023/1114 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o tržištima kriptoinovine i izmjeni uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 1095/2010 te direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937 (SL L 150, 9.6.2023., str. 40.).”.

*Članak 148.***Prijenos izmjena direktiva 2013/36/EU i (EU) 2019/1937**

1. Države članice do 30. prosinca 2024. donose i objavljuju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člancima 146. i 147.
2. Države članice Komisiji, EBA-i i ESMA-i dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području obuhvaćenom člankom 116.

*Članak 149.***Stupanje na snagu i primjena**

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Ova se Uredba primjenjuje od 30. prosinca 2024.
3. Odstupajući od stavka 2., glave III. i IV. primjenjuju se od 30. lipnja 2024.
4. Odstupajući od stavaka 2. i 3. ovog članka, članak 2. stavak 5., članak 3. stavak 2., članak 6. stavci 11. i 12., članak 14. stavak 1. drugi podstavak, članak 17. stavak 8., članak 18. stavci 6. i 7., članak 19. stavci 10. i 11., članak 21. stavak 3., članka 22. stavci 6. i 7., članak 31. stavak 5., članak 32. stavak 5., članak 34. stavak 13., članak 35. stavak 6., članak 36. stavak 4., članak 38. stavak 5., članak 42. stavak 4., članak 43. stavak 11., članak 45. stavci 7. i 8., članak 46. stavak 6., članak 47. stavak 5., članak 51. stavci 10. i 15., članak 60. stavci 13 i 14., članak 61. stavak 3., članak 62. stavci 5. i 6., članak 63. stavak 11., članak 66. stavak 6., članak 68. stavak 10., članak 71. stavak 5., članak 72. stavak 5., članak 76. stavak 16., članak 81. stavak 15., članak 82. stavak 2., članak 84. stavak 4., članak 88. stavak 4., članak 92. stavci 2. i 3., članak 95. stavci 10. i 11., članak 96. stavak 3., članak 97. stavak 1., članak 103. stavak 8., članak 104. stavak 8., članak 105. stavak 7., članak 107. stavci 3. i 4., članak 109. stavak 8. i članak 119. članak 8., članak 134. stavak 10., članak 137. stavak 3. i članak 139. primjenjuju se od 29. lipnja 2023.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 31. svibnja 2023.

Za Europski parlament

Predsjednica

R. METSOLA

Za Vijeće

Predsjednik

P. KULLGREN

PRILOG I.

**STAVKE ZA OBJAVLJIVANJE U BIJELOJ KNJIZI O KRIPTOIMOVINI ZA KRIPTOIMOVINU KOJA NISU
TOKENI VEZANI UZ IMOVINU NI TOKENI E-NOVCA**

Dio A: Informacije o ponuditelju ili osobi koja traži uvrštenje za trgovanje

1. Naziv
2. Pravni oblik
3. Adresa sjedišta i mjesta uprave, ako su različiti
4. Datum registracije
5. Identifikacijska oznaka pravne osobe ili druga identifikacijska oznaka koja se zahtijeva u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom
6. Broj telefona za kontakt i adresa e-pošte ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje te razdoblje tijekom kojeg će ulagatelj koji kontaktira ponuditelja ili osobu koja traži uvrštenje za trgovanje putem tog broja telefona za kontakt ili te adrese e-pošte primiti odgovor
7. Prema potrebi, naziv matičnog društva
8. Identitet, poslovne adrese i funkcije osoba koje su članovi upravljačkog tijela ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje
9. Poslovna ili profesionalna djelatnost ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje i, ako je primjenjivo, njihova matičnog društva
10. Financijsko stanje ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje za protekle tri godine ili, ako ponuditelj ili osoba koja traži uvrštenje za trgovanje posluje kraće od tri godine, o njihovu financijskom stanju od datuma registracije.

Financijsko stanje procjenjuje se na temelju objektivnog preispitivanja razvoja i rezultata poslovanja ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje i njihova položaja za svaku godinu i razdoblje tijekom godine za koje se zahtijevaju povijesne financijske informacije, uključujući uzroke bitnih promjena.

To je preispitivanje uravnotežena i sveobuhvatna analiza razvoja i rezultata poslovanja ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje i njihova položaja, u skladu s opsegom i složenošću poslovanja.

Dio B: Informacije o izdavatelju, ako se razlikuje od ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje

1. Naziv
2. Pravni oblik
3. Adresa sjedišta i mjesta uprave, ako su različiti
4. Datum registracije
5. Identifikacijska oznaka pravne osobe ili druga identifikacijska oznaka koja se zahtijeva u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom
6. Prema potrebi, naziv matičnog društva
7. Identitet, poslovne adrese i funkcije osoba koje su članovi upravljačkog tijela izdavatelja
8. Poslovna ili profesionalna djelatnost izdavatelja i, ako je primjenjivo, njegova matičnog društva.

Dio C: Informacije o operateru platforme za trgovanje u slučajevima kada izrađuje bijelu knjigu o kriptoinovini

1. Naziv
2. Pravni oblik
3. Adresa sjedišta i mjesta uprave, ako su različiti
4. Datum registracije
5. Identifikacijska oznaka pravne osobe ili druga identifikacijska oznaka koja se zahtijeva u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom
6. Prema potrebi, naziv matičnog društva
7. Razlog zbog kojeg je taj operater izradio bijelu knjigu o kriptoinovini
8. Identitet, poslovne adrese i funkcije osoba koje su članovi upravljačkog tijela operatera
9. Poslovna ili profesionalna djelatnost operatera i, ako je primjenjivo, njegova matičnog društva.

Dio D: Informacije o projektu u vezi s kriptoinovinom

1. Naziv projekta u vezi s kriptoinovinom i kriptoinovine, ako je drugačiji od naziva ponuditelja ili osobe koja traži uvrštenje za trgovanje, te skraćeni naziv ili oznaka
2. Kratak opis projekta u vezi s kriptoinovinom
3. Pojediniosti o svim fizičkim ili pravnim osobama (uključujući poslovne adrese ili sjedište društva) koje su uključene u provedbu projekta u vezi s kriptoinovinom, kao što su savjetnici, razvojni tim i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom
4. Ako se projekt u vezi s kriptoinovinom odnosi na korisničke tokene, ključne značajke robe ili usluga koje će se razviti
5. Informacije o projektu u vezi s kriptoinovinom, posebno prošle i buduće ključne etape projekta i, prema potrebi, resursa koji su već dodijeljeni projektu
6. Prema potrebi, planirano korištenje svih prikupljenih novčanih sredstava ili druge kriptoinovine.

Dio E: Informacije o javnoj ponudi kriptoinovine ili njezinu uvrštenju za trgovanje

1. Naznaka o tome odnosi li se bijela knjiga o kriptoinovini na javnu ponudu kriptoinovine ili njezino uvrštenje za trgovanje
2. Razlozi za javnu ponudu ili za traženje uvrštenja za trgovanje
3. Prema potrebi, iznos koji se namjerava prikupiti javnom ponudom u novčanim sredstvima ili u bilo kojoj drugoj kriptoinovini, uključujući, prema potrebi, sve najmanje i najveće ciljeve za upis utvrđene za javnu ponudu kriptoinovine te jesu li prihvaćeni prekomjerni upisi i kako se raspodjeljuju
4. Cijena izdanja javno ponuđene kriptoinovine (u službenoj valuti ili u bilo kojoj drugoj kriptoinovini), sve primjenjive naknade za upis ili metoda u skladu s kojom će se odrediti cijena ponude
5. Prema potrebi, ukupna količina kriptoinovine koja će se javno ponuditi ili uvrstiti za trgovanje
6. Naznaka potencijalnih imateljâ kojima je namijenjena javna ponuda kriptoinovine ili uvrštenje te kriptoinovine za trgovanje, uključujući ograničenja u pogledu vrste imatelja te kriptoinovine

7. Posebna obavijest da će kupci koji sudjeluju u javnoj ponudi kriptovalute moći ostvariti povrat ako se najmanji cilj za upis ne dosegne do isteka javne ponude, ako ostvare pravo odustajanja predviđeno u članku 13. ili ako se ponuda otkaže te detaljan opis mehanizma povrata, uključujući očekivani rok izvršenja takvih povrata
8. Informacije o različitim fazama iz javne ponude kriptovalute, uključujući informacije o sniženoj kupovnoj cijeni za rane kupce kriptovalute (prodaja prije javne ponude) u slučaju sniženih kupovnih cijena za neke kupce, objašnjenje zašto se kupovne cijene mogu razlikovati uz opis učinka na druge ulagatelje
9. U slučaju vremenski ograničenih ponuda razdoblje upisa tijekom kojeg je javna ponuda otvorena
10. Mehanizmi za zaštitu novčanih sredstava ili druge kriptovalute iz članka 10. tijekom vremenski ograničene javne ponude ili tijekom razdoblja odustajanja
11. Metode plaćanja za kupnju ponuđene kriptovalute i metode prijenosa vrijednosti kupcima kada imaju pravo na povrat
12. U slučaju javnih ponuda, informacije o pravu odustajanja iz članka 13.
13. Informacije o načinu i vremenskom rasporedu prijenosa kupljene kriptovalute imateljima
14. Informacije o tehničkim zahtjevima koje kupci moraju ispuniti kako bi imali kriptovalutu
15. Ako je primjenjivo, naziv pružatelja usluga povezanih s kriptovalutinom koji je odgovoran za plasiranje kriptovalute i način takvog plasiranja (uz obvezu iskupa ili bez nje)
16. Prema potrebi, naziv platforme za trgovanje kriptovalutinom na koju se traži uvrštenje za trgovanje te informacije o tome kako ulagatelji mogu pristupiti takvim platformama za trgovanje i o uključenim troškovima
17. Izdaci povezani s javnom ponudom kriptovalute
18. Potencijalni sukobi interesa osoba uključenih u javnu ponudu ili uvrštenje za trgovanje do kojih dolazi u vezi s ponudom ili uvrštenjem za trgovanje
19. Pravo primjenjivo na javnu ponudu kriptovalute te nadležni sud.

Dio F: Informacije o kriptovalutini

1. Vrsta kriptovalute koja će se javno ponuditi ili za koju se traži uvrštenje za trgovanje
2. Opis značajki, uključujući podatke potrebne za klasifikaciju bijele knjige o kriptovalutini u registru iz članka 109., kako je detaljnije utvrđeno u skladu sa stavkom 8. tog članka, i funkcionalnosti kriptovalute koja se nudi ili uvrštava za trgovanje, uključujući informacije o očekivanom početku primjene tih funkcionalnosti

Dio G: Informacije o pravima i obvezama koje su povezane s kriptovalutinom

1. Opis prava i obveza, ako postoje, kupca te postupak i uvjeti za ostvarivanje tih prava
2. Opis uvjeta pod kojima se prava i obveze mogu izmijeniti

3. Ako je to primjenjivo, informacije o budućim javnim ponudama kriptovalute istog izdavalca i količini kriptovalute koju zadržava sam izdavalac
4. Ako se javna ponuda kriptovalute ili izvršenje za trgovanje odnosi na korisničke tokene, informacije o kvaliteti i količini proizvoda roba ili usluga kojima korisnički tokeni osiguravaju pristup
5. Ako se javne ponude kriptovalute ili izvršenje za trgovanje odnose na korisničke tokene, informacije o tome kako se korisnički tokeni mogu iskupiti za robu ili usluge na koje se odnose
6. Ako se ne traži izvršenje za trgovanje, informacije o tome kako i gdje se kriptovaluta može kupiti ili prodati nakon javne ponude
7. Ograničenja prenosivosti kriptovalute koja se nudi ili uvrštava za trgovanje
8. Ako kriptovaluta ima protokole za povećanje ili smanjenje njezine ponude ovisno o promjenama potražnje, opis funkcioniranja tih protokola
9. Ako je to primjenjivo, opis sustava zaštite kojima se štiti vrijednost kriptovalute i sustava naknade
10. Pravo koje se primjenjuje na kriptovalutu te nadležni sud.

Dio H: Informacije o osnovnoj tehnologiji

1. Informacije o korištenoj tehnologiji, uključujući tehnologiju distribuiranog zapisa, korištenim protokolima i tehničkim standardima
2. Prema potrebi, mehanizam konsenzusa
3. Mehanizmi poticaja radi sigurnosti transakcija i sve primjenjive naknade
4. Ako se kriptovaluta izdaje, prenosi i pohranjuje korištenjem tehnologije distribuiranog zapisa kojim upravlja izdavalac, ponuditelj ili treća strana u njihovo ime, detaljan opis funkcioniranja takve tehnologije distribuiranog zapisa
5. Informacije o rezultatima revizije korištene tehnologije, ako je takva revizija provedena.

Dio I.: Informacije o rizicima

1. Opis rizika povezanih s javnom ponudom kriptovalute ili njezinim izvršenjem za trgovanje
  2. Opis rizika povezanih s izdavalcem, ako se razlikuje od ponuditelja ili osobe koja traži izvršenje za trgovanje
  3. Opis rizika povezanih s kriptovalutom
  4. Opis rizika povezanih s provedbom projekta
  5. Opis rizika povezanih s korištenom tehnologijom te mjera za smanjenje rizika, ako postoje.
-

PRILOG II.

STAVKE ZA OBJAVLJIVANJE U BIJELOJ KNJIZI O KRIPTOIMOVINI ZA TOKEN VEZAN UZ IMOVINU

Dio A: Informacije o izdavatelju tokena vezanog uz imovinu

1. Naziv
2. Pravni oblik
3. Adresa sjedišta i mjesta uprave, ako su različiti
4. Datum registracije
5. Identifikacijska oznaka pravne osobe ili druga identifikacijska oznaka koja se zahtijeva u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom
6. Ako je primjenjivo, identitet matičnog društva
7. Identitet, poslovne adrese i funkcije osoba koje su članovi upravljačkog tijela izdavatelja
8. Poslovna ili profesionalna djelatnost izdavatelja i, ako je primjenjivo, njegova matičnog društva
9. Financijsko stanje izdavatelja za protekle tri godine ili, ako izdavatelj posluje kraće od tri godine, njegovo financijsko stanje od datuma registracije.

Financijsko stanje procjenjuje se na temelju objektivnog pregleda razvoja i rezultata poslovanja izdavatelja i njegova položaja za svaku godinu i razdoblje tijekom godine za koje se zahtijevaju povijesne financijske informacije, uključujući uzroke bitnih promjena.

To je preispitivanje uravnotežena i sveobuhvatna analiza razvoja i rezultata poslovanja izdavatelja i njegova položaja, u skladu s opsegom i složenosti poslovanja.

10. Detaljan opis mehanizama upravljanja izdavatelja
11. Osim za izdavatelje tokena vezanih uz imovinu koji su izuzeti iz postupka odobrenja u skladu s člankom 17., pojedinosti o odobrenju za rad izdavatelja tokena vezanog uz imovinu i naziv nadležnog tijela koje je izdalo to odobrenje.

Za kreditne institucije naziv nadležnog tijela matične države članice

12. Ako izdavatelj tokena vezanog uz imovinu izdaje i drugu kriptovinu ili ima druge djelatnosti povezane s drugom kriptovinom, to bi trebalo biti jasno navedeno. Izdavatelj bi trebao navesti i postoji li veza između izdavatelja i subjekta koji upravlja tehnologijom distribuiranog zapisa koja se upotrebljava za izdavanje kriptovine, među ostalim ako protokolima upravlja ili ih kontrolira osoba koja je usko povezana sa sudionicima projekta.

Dio B: Informacije o tokenu vezanom uz imovinu

1. Naziv i skraćeni naziv ili oznaka tokena vezanog uz imovinu
2. Opis karakteristika tokena vezanog uz imovinu, uključujući podatke potrebne za klasifikaciju bijele knjige o kriptovini u registru iz članka 109., kako je detaljno utvrđeno u skladu sa stavkom 8. tog članka
3. Pojedinosti o svim fizičkim ili pravnim osobama (uključujući poslovne adrese ili sjedište društva) koje su uključene u operacionalizaciju tokena vezanog uz imovinu, kao što su savjetnici, razvojni tim i pružatelji usluga povezanih s kriptovinom

4. Opis uloge, obveza i odgovornosti svih trećih subjekata iz članka 34. stavka 5., prvog podstavka, točke (h)
5. Informacije o planovima za tokene vezane uz imovinu, uključujući opis prošlih i budućih ključnih etapa i, prema potrebi, resursa koji su već dodijeljeni

Dio C: Informacije o javnoj ponudi tokena vezanog uz imovinu ili njegovu uvrštenju za trgovanje

1. Naznaka o tome odnosi li se bijela knjiga o kriptoinovini na javnu ponudu tokena vezanog uz imovinu ili njegovu uvrštenje za trgovanje
2. Ako je to primjenjivo, iznos koji se namjerava prikupiti javnom ponudom tokena vezanog uz imovinu u novčanim sredstvima ili u bilo kojoj drugoj kriptoinovini, uključujući, prema potrebi, sve najmanje i najveće ciljeve za upis utvrđene za javnu ponudu tokena vezanog uz imovinu te jesu li prihvaćeni prekomjerni upisi i kako se raspodjeljuju
3. Ako je to primjenjivo, ukupni broj jedinica tokena vezanog uz imovinu koje će se ponuditi ili uvrstiti za trgovanje
4. Naznaka potencijalnih imatelja kojima je namijenjena javna ponuda tokena vezanog uz imovinu ili uvrštenje tog tokena vezanog uz imovinu za trgovanje, uključujući ograničenja u pogledu vrste imatelja tog tokena vezanog uz imovinu
5. Posebna obavijest da će kupci koji sudjeluju u javnoj ponudi tokena vezanog uz imovinu imati pravo na povrat ako se najmanji cilj za upis ne ostvari do isteka javne ponude, uključujući očekivani rok izvršenja takvih povrata; trebalo bi jasno navesti posljedice prekoračenja najvećeg cilja za upis
6. Informacije o različitim fazama javne ponude tokena vezanog uz imovinu, uključujući informacije o sniženoj kupovnoj cijeni za rane kupce tokena vezanog uz imovinu (prodaja prije javne prodaje) i, u slučaju snižene kupovne cijene za neke kupce, objašnjenje zašto se kupovne cijene mogu razlikovati te opis učinka na druge ulagatelje;
7. U slučaju vremenski ograničenih ponuda, razdoblje upisa tijekom kojeg je javna ponuda otvorena
8. Metode plaćanja za kupnju i iskup ponuđenog tokena vezanog uz imovinu
9. Informacije o metodi i vremenskom rasporedu prijenosa kupljenog tokena vezanog uz imovinu imateljima
10. Informacije o tehničkim zahtjevima koje kupci moraju ispuniti kako bi imali token vezan uz imovinu
11. Ako je to primjenjivo, naziv pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji je odgovoran za plasiranje tokena vezanog uz imovinu i načinu takvog plasiranja (uz obvezu iskupa ili bez nje)
12. Ako je to primjenjivo, naziv platforme za trgovanje kriptoinovinom na koju se traži uvrštenje za trgovanje te informacije o tome kako ulagatelji mogu pristupiti takvim platformama za trgovanje i o uključenim troškovima
13. Izdaci povezani s javnom ponudom tokena vezanog uz imovinu
14. Potencijalni sukobi interesa osoba uključenih u ponudu ili uvrštenje za trgovanje do kojih dolazi u vezi s javnom ponudom ili uvrštenjem za trgovanje
15. Pravo koje se primjenjuje na javnu ponudu tokena vezanog uz imovinu te nadležni sud.

Dio D: Informacije o pravima i obvezama koje se odnose na token vezan uz imovinu

1. Opis značajki i funkcionalnosti tokena vezanog uz imovinu koji se nudi ili uvrštava za trgovanje, uključujući informacije o očekivanom početku primjene tih funkcionalnosti
2. Opis prava i obveza, ako postoje, kupca te postupak i uvjeti za ostvarivanje tih prava
3. Opis uvjeta pod kojima se prava i obveze mogu izmijeniti
4. Ako je to primjenjivo, informacije o budućim izdavateljevim javnim ponudama tokena vezanog uz imovinu i broju jedinica tokena vezanog uz imovinu koje zadržava sam izdavatelj
5. Ako se ne traži uvrštenje za trgovanje, informacije o tome kako i gdje se token vezan uz imovinu može kupiti ili prodati nakon javne ponude
6. Sva ograničenja prenosivosti tokena vezanog uz imovinu koji se nudi ili uvrštava za trgovanje
7. Ako token vezan uz imovinu ima protokole za povećanje ili smanjenje njegove ponude ovisno o promjenama potražnje, opis funkcioniranja tih protokola
8. Ako je to primjenjivo, opis sustava zaštite kojima se štiti vrijednost tokena vezanih uz imovinu i sustava naknade
9. Informacije o prirodi i izvršivosti prava, uključujući trajna prava na iskup i sva potraživanja koja bi imatelji i pravne ili fizičke osobe iz članka 39. stavka 2. mogli imati prema izdavatelju, uključujući informacije o tome kako će se s takvim pravima postupati u slučaju nesolventnosti, informacije o tome dodjeljuju li se različita prava različitim imateljima i nediskriminirajuće razloge za takvo različito postupanje
10. Detaljan opis potraživanja koje token vezan uz imovinu predstavlja za imatelje, uključujući:
  - (a) opis sve imovine uz koju je vezan i određenih udjela svake pojedinačne imovine;
  - (b) odnos između vrijednosti imovine uz koju je vezan i iznosa potraživanja i pričuve imovine; te
  - (c) opis o tome kako se provodi pošteno i transparentno vrednovanje sastavnih dijelova potraživanja, pri čemu se prema potrebi utvrđuju neovisne strane;
11. Ako je to primjenjivo, informacije o mehanizmima koje je izdavatelj uspostavio kako bi osigurao likvidnost tokena vezanog uz imovinu, uključujući naziv subjekata odgovornih za osiguravanje likvidnosti
12. Kontaktni podaci za podnošenje pritužbi i opis postupaka za rješavanje pritužbi te svih mehanizama za rješavanje sporova ili postupaka za naknadu štete koje je uspostavio izdavatelj tokena vezanog uz imovinu
13. Opis pravâ imatelja kada izdavatelj ne može ispuniti svoje obveze, među ostalim u slučaju nesolventnosti
14. Opis pravâ u kontekstu provedbe plana oporavka
15. Opis pravâ u kontekstu provedbe plana iskupa
16. Detaljne informacije o načinu iskupa tokena vezanog uz imovinu, među ostalim o tome hoće li imatelj moći birati oblik iskupa, oblik prijenosa ili službenu valutu iskupa;
17. Pravo koje se primjenjuje na token vezan uz imovinu te nadležni sud.

Dio E: Informacije o osnovnoj tehnologiji

1. Informacije o korištenoj tehnologiji koja omogućuje posjedovanje, pohranu i prijenos tokena vezanih uz imovinu, uključujući tehnologiju distribuiranog zapisa, kao i o korištenim protokolima i tehničkim standardima
2. Ako je primjenjivo, mehanizam konsenzusa
3. Mehanizmi poticaja radi sigurnosti transakcija i sve primjenjive naknade;
4. Ako se tokeni vezani uz imovinu izdaju, prenose i pohranjuju korištenjem tehnologije distribuiranog zapisa kojim upravlja izdavatelj ili treća strana u njegovo ime, detaljan opis funkcioniranja te tehnologije distribuiranog zapisa
5. Informacije o rezultatima revizije korištene tehnologije, ako je provedena takva revizija.

Dio F: Informacije o rizicima

1. Rizici povezani s pričuvom imovine, ako izdavatelj ne može ispuniti svoje obveze
2. Opis rizika povezanih s izdavateljem tokena vezanog uz imovinu
3. Opis rizika povezanih s javnom ponudom tokena vezanog uz imovinu ili njegovim uvrštenjem za trgovanje
4. Opis rizika povezanih s tokenom vezanim uz imovinu, posebno u pogledu vezane imovine
5. Opis rizika povezanih s operacionalizacijom projekta tokena vezanog uz imovinu
6. Opis rizika povezanih s korištenom tehnologijom te mjera za smanjenje rizika, ako postoje.

Dio G: Informacije o pričuvi imovine

1. Detaljan opis mehanizma za usklađivanje vrijednosti pričuve imovine s potraživanjem povezanim s tokenom vezanim uz imovinu, uključujući pravne i tehničke aspekte
  2. Detaljan opis pričuve imovine i njezina sastava
  3. Opis mehanizama putem kojih se tokeni vezani uz imovinu izdaju i iskupljuju
  4. Informacije o tome ulaže li se dio pričuvne imovine i, ako je to primjenjivo, opis politike ulaganja te pričuvne imovine
  5. Opis mehanizama za skrbništvo nad pričuvnom imovinom, uključujući njezino odvajanje, i naziv pružatelja usluga povezanih s kriptoimovinom koji pružaju skrbništvo nad kriptoimovinom i upravljaju njome u ime klijenata, kreditnih institucija ili investicijskih društava koji su imenovani skrbnicima pričuvne imovine.
-

PRILOG III.

STAVKE ZA OBJAVLJIVANJE U BIJELOJ KNJIZI O KRIPTOIMOVINI ZA TOKEN E-NOVCA

Dio A: Informacije o izdavatelju tokena e-novca

1. Naziv
2. Pravni oblik
3. Adresa sjedišta i mjesta uprave, ako su različiti
4. Datum registracije
5. Identifikacijska oznaka pravne osobe ili druga identifikacijska oznaka koja se zahtijeva u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom
6. Broj telefona za kontakt i adresu e-pošte izdavatelja te razdoblje tijekom kojeg će ulagatelj koji kontaktira izdavatelja putem tog telefonskog broja ili adrese e-pošte primiti odgovor
7. Ako je primjenjivo, identitet matičnog društva
8. Identitet, poslovna adresa i funkcije članova upravljačkog tijela izdavatelja
9. Poslovna ili profesionalna djelatnost izdavatelja i, ako je primjenjivo, njegova matičnog društva
10. Mogući sukobi interesa
11. Ako izdavatelj tokena e-novca izdaje i drugu kriptoinovinu ili ima i druge djelatnosti povezane s kriptoinovinom, to bi trebalo biti jasno navedeno; izdavatelj bi trebao navesti i postoji li veza između izdavatelja i subjekta koji upravlja tehnologijom distribuiranog zapisa koja se upotrebljava za izdavanje kriptoinovine, među ostalim ako protokolima upravlja ili ih kontrolira osoba koja je usko povezana sa sudionicima projekta
12. Financijsko stanje izdavatelja za posljednje tri godine ili, ako izdavatelj posluje kraće od posljednje tri godine, financijsko stanje izdavatelja od datuma registracije

Financijsko stanje procjenjuje se na temelju objektivne procjene razvoja i rezultata poslovanja izdavatelja i njegova položaja za svaku godinu i razdoblje tijekom godine za koje se zahtijevaju povijesne financijske informacije, uključujući uzroke bitnih promjena.

To je preispitivanje uravnotežena i sveobuhvatna analiza razvoja i rezultata poslovanja izdavatelja i njegova položaja, u skladu s opsegom i složenošću poslovanja

13. Osim za izdavatelje e-novca koji su izuzeti iz postupka odobrenja u skladu s člankom 48. stavcima 4. i 5., pojediniosti o odobrenju za rad izdavatelja tokena e-novca i naziv nadležnog tijela koje je izdalo odobrenje

Dio B: Informacije o tokenima e-novca

1. Naziv i skraćeni naziv
2. Opis značajki tokena e-novca, uključujući podatke potrebne za klasifikaciju bijele knjige kriptoinovine u registru iz članka 109., kako je detaljnije utvrđeno u skladu sa stavkom 8. tog članka
3. Pojediniosti o svim fizičkim ili pravnim osobama (uključujući poslovne adrese i/ili sjedište društva) koje su uključene u dizajn i razvoj, kao što su savjetnici, razvojni tim i pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom.

Dio C: Informacije o javnoj ponudi tokena e-novca ili njegovu uvrštenju za trgovanje

1. Naznaka o tome odnosi li se bijela knjiga o kriptoomovini na javnu ponudu tokena e-novca ili njegovo uvrštenje za trgovanje
2. Ako je primjenjivo, ukupan broj jedinica tokena e-novca koje će se javno ponuditi ili uvrstiti za trgovanje
3. Ako je primjenjivo, naziv platformi za trgovanje kriptoomovinom na koje se traži uvrštenje za trgovanje tokenom e-novca
4. Pravo primjenjivo na javnu ponudu tokena e-novca te nadležni sud.

Dio D: Informacije o pravima i obvezama koje se odnose na tokene e-novca

1. Detaljan opis prava i obveza, ako postoje, imatelja tokena e-novca, uključujući pravo na iskup po nominalnoj vrijednost, te postupka i uvjeta za ostvarivanje tih prava
2. Opis uvjeta pod kojima se prava i obveze mogu izmijeniti
3. Opis pravâ imatelja kada izdavatelj ne može ispuniti svoje obveze, među ostalim u slučaju nesolventnosti
4. Opis pravâ u kontekstu provedbe plana oporavka
5. Opis pravâ u kontekstu provedbe plana iskupa
6. Kontaktni podaci za podnošenje pritužbi i opis postupaka rješavanja pritužbi te svih mehanizama za rješavanje sporova ili postupaka za naknadu štete koje je uspostavio izdavatelj tokena e-novca
7. Ako je primjenjivo, opis sustava zaštite kojima se štiti vrijednost kriptoomovine i sustava naknade
8. Pravo koje se primjenjuje na token e-novca te nadležni sud

Dio E: Informacije o osnovnoj tehnologiji

1. Informacije o korištenoj tehnologiji, uključujući tehnologiju distribuiranog zapisa i korištene protokole i tehničke standarde, koja omogućuje posjedovanje, pohranu i prijenos tokena e-novca
2. Informacije o tehničkim zahtjevima koje kupac mora ispuniti kako bi stekao kontrolu nad tokenom e-novca
3. Ako je primjenjivo, mehanizam konsenzusa
4. Mehanizmi poticaja radi sigurnosti transakcija i sve primjenjive naknade
5. Ako se token e-novca izdaje, prenosi i pohranjuje korištenjem tehnologije distribuiranog zapisa kojim upravlja izdavatelj ili treća strana u njegovo ime, detaljan opis funkcioniranja te tehnologije distribuiranog zapisa
6. Informacije o rezultatima revizije korištene tehnologije, ako je takva revizija provedena.

Dio F: Informacije o rizicima

1. Opis rizika povezanih s izdavateljem tokena e-novca
  2. Opis rizika povezanih s tokenom e-novca
  3. Opis rizika povezanih s korištenom tehnologijom te mjera za smanjenje rizika, ako postoje.
-

PRILOG IV.

MINIMALNI KAPITALNI ZAHTJEVI ZA PRUŽATELJE USLUGA POVEZANIH S KRIPTOIMOVINOM

Pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom	Vrsta usluge povezane s kriptoinovinom	Minimalni kapitalni zahtjevi iz članka 67. stavka 1. točke (a)
Razred 1.	Pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom s odobrenjem za sljedeće usluge povezane s kriptoinovinom: <ul style="list-style-type: none"> — izvršavanje naloga u ime klijenata; — plasiranje kriptoinovine; — pružanje usluga prijenosa kriptoinovine u ime klijenata; — zaprimanje i prijenos naloga za kriptoinovinu u ime klijenata; — savjetovanje o kriptoinovini; i/ili — pružanje upravljanja portfeljem kriptoinovine.	EUR 50 000
Razred 2.	Pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom s odobrenjem za bilo koju uslugu povezanu s kriptoinovinom 1. razreda i: <ul style="list-style-type: none"> — pružanje skrbništva nad kriptoinovinom i upravljanje njome u ime klijenata; — razmjenu kriptoinovine za novčana sredstva; i/ili — razmjenu kriptoinovine za drugu kriptoinovinu.	EUR 125 000
Razred 3	Pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom s odobrenjem za bilo koju uslugu povezanu s kriptoinovinom 2. razreda i: <ul style="list-style-type: none"> — upravljanje platformom za trgovanje kriptoinovinom.	EUR 150 000

PRILOG V.

POPIS KRŠENJA IZ GLAVE III. I GLAVE VI. ZA IZDAVATELJE ZNAČAJNIH TOKENA VEZANIH UZ IMOVINU

1. Izdavatelj krši članak 22. stavak 1. ako za svaki značajni token vezan uz imovinu čija je vrijednost izdanja veća od 100 000 000 EUR jednom u tri mjeseca EBA-i ne podnese izvješće iz prvog podstavka točaka od (a) do (d) tog stavka.
2. Izdavatelj krši članak 23. stavak 1. ako ne prestane izdavati značajni token vezan uz imovinu nakon što dosegne pragove iz tog stavka ili ako ne podnese plan EBA-i u roku od 40 radnih dana od dosezanja tih pragova, kako bi se osiguralo da se procijenjeni tromjesečni prosječni broj i prosječna agregirana vrijednost transakcija po danu zadrže ispod tih pragova.
3. Izdavatelj krši članak 23. stavak 4. ako ne postupi u skladu s izmjenama plana iz stavka 1. točke (b) tog članka u skladu sa zahtjevima EBA-e.
4. Izdavatelj krši članak 25. ako ne obavijesti EBA-u o svakoj planiranoj promjeni svojeg poslovnog modela koja bi mogla znatno utjecati na odluku imatelja ili potencijalnog imatelja o kupnji značajnih tokena vezanih uz imovinu ili ako tu promjenu ne opiše u bijeloj knjizi o kriptoomovini.
5. Izdavatelj krši članak 25. ako ne provede mjeru koju je EBA zatražila u skladu s člankom 25. stavkom 4.
6. Izdavatelj krši članak 27. stavak 1. ako ne postupi pošteno, pravedno i profesionalno.
7. Izdavatelj krši članak 27. stavak 1. ako s imateljima i potencijalnim imateljima značajnog tokena vezanog uz imovinu ne komunicira na istinit, jasan i neobmanjujuć način.
8. Izdavatelj krši članak 27. stavak 2. ako ne postupi u najboljem interesu imatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili ako povlašteno postupi prema određenim imateljima, a to nije objavljeno u bijeloj knjizi o kriptoomovini izdavatelja ili, ako je to primjenjivo, promidžbenim sadržajima.
9. Izdavatelj krši članak 28. ako na svojim internetskim stranicama ne objavi odobrenu bijelu knjigu o kriptoomovini iz članka 21. stavka 1. i, ako je to primjenjivo, svoju izmijenjenu bijelu knjigu o kriptoomovini kako je navedeno u članku 25..
10. Izdavatelj krši članak 28. ako ne osigura javnu dostupnost bijele knjige o kriptoomovini do datuma početka javne ponude značajnog tokena vezanog uz imovinu ili uvrštenja tog tokena za trgovanje.
11. Izdavatelj krši članak 28. ako na svojim internetskim stranicama ne osigura dostupnost bijele knjige o kriptoomovini i, ovisno o slučaju, izmijenjene bijele knjige o kriptoomovini, onoliko dugo koliko građani posjeduju značajni token vezan uz imovinu.
12. Izdavatelj krši članak 29. stavke 1. i 2. ako objavi promidžbene sadržaje koji se odnose na javnu ponudu značajnog tokena vezanog uz imovinu ili na uvrštenje tog značajnog tokena vezanog uz imovinu za trgovanje, a koji ne ispunjavaju zahtjeve utvrđene stavkom 1. točkama od (a) do (d) i stavkom 2. tog članka.
13. Izdavatelj krši članak 29. stavak 3. ako na svojim internetskim stranicama ne objavi promidžbene sadržaje i sve njihove izmjene.
14. Izdavatelj krši članak 29. stavak 5. ako EBA-i na zahtjev ne dostavi promidžbene sadržaje.

15. Izdavatelj krši članak 29. stavak 6. ako širi promidžbene sadržaje prije objavljivanja bijele knjige o kriptoimovini.
16. Izdavatelj krši članak 30. stavak 1. ako na javno i lako dostupnom mjestu na svojim internetskim stranicama ne objavi na jasan, točan i transparentan način količinu značajnog tokena vezanog uz imovinu u optjecaju te vrijednost i sastav pričuve imovine iz članka 36. ili ako ne ažurira potrebne informacije barem jednom mjesečno.
17. Izdavatelj krši članak 30. stavak 2. ako na javno i lako dostupnom mjestu na svojim internetskim stranicama ne objavi što prije kratak, jasan, točan i transparentan sažetak izvješća o reviziji kao i cjelovito i neredigirano izvješće o reviziji u vezi s pričuvom imovine iz članka 36.
18. Izdavatelj krši članak 30. stavak 3. ako na javno i lako dostupnom mjestu na svojim internetskim stranicama ne objavi što prije na jasan, točan i transparentan način svaki događaj koji znatno utječe ili bi mogao znatno utjecati na vrijednost značajnog tokena vezanog uz imovinu ili pričuvu imovine iz članka 36.
19. Izdavatelj krši članak 31. stavak 1. ako ne uspostavi i ne održava djelotvorne i transparentne postupke za brzo, pravedno i dosljedno rješavanje pritužbi primljenih od imatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu i ostalih zainteresiranih strana, uključujući udruženja potrošača koja zastupaju imatelje značajnog tokena vezanog uz imovinu i ako ne objavi opise tih postupaka ili, ako značajni token vezan uz imovinu djelomično ili potpuno distribuiraju treći subjekti, ili ako ne uspostavi postupke za lakše rješavanje pritužbi između imatelja i trećih subjekata iz članka 34. stavka 5. prvog podstavka, točke (h).
20. Izdavatelj krši članak 31. stavak 2. ako imateljima značajnog tokena vezanog uz imovinu ne omogući podnošenje pritužbi bez naknade.
21. Izdavatelj krši članak 31. stavak 3. ako ne izradi i ne stavi na raspolaganje imateljima značajnog tokena vezanog uz imovinu predložak za podnošenje pritužbi i ako ne vodi evidenciju svih primljenih pritužbi i svih mjera poduzetih kao odgovor na te pritužbe.
22. Izdavatelj krši članak 31. stavak 4. ako ne istraži sve pritužbe pravodobno i pošteno ili ako imatelje svojeg značajnog tokena vezanog uz imovinu ne obavijesti o rezultatima tih istraga u razumnom roku.
23. Izdavatelj krši članak 32. stavak 1. ako ne provodi i ne održava djelotvorne politike i postupke za utvrđivanje, sprečavanje, upravljanje i objavljivanje sukoba interesa između sebe i svojih dioničara ili članova, sebe i bilo kojeg dioničara ili člana, izravnog ili neizravnog, koji ima kvalificirani udjel u njemu, sebe i članova svojeg upravljačkog tijela, sebe i svojih zaposlenika, sebe i imatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu ili sebe i svih trećih strana koje obavljaju jednu od funkcija iz članka 34. stavka 5. prvog podstavka točke (h).
24. Izdavatelj krši članak 32. stavak 2. ako ne poduzme sve odgovarajuće mjere za utvrđivanje, sprečavanje, rješavanje i objavljivanje sukoba interesa koji proizlaze iz upravljanja pričuvom imovine i njezina ulaganja kako je navedeno u članku 36.
25. Izdavatelj krši članak 32. stavke od 3. i 4. ako imateljima značajnih tokena vezanog uz imovinu na istaknutom mjestu na svojim internetskim stranicama ne objavi opću prirodu i izvore sukoba interesa te korake koji su poduzeti za suzbijanje tih rizika ili ako njegova objava nije dovoljno precizna da bi potencijalnim imateljima značajnog tokena vezanog uz imovinu omogućila donošenje informirane odluke o kupnji takvog tokena.

26. Izdavatelj krši članak 33. ako odmah ne obavijesti EBA-u o svim promjenama svojeg upravljačkog tijela ili ako EBA-i ne dostavi sve informacije potrebne za procjenu usklađenosti s člankom 34. stavkom 2.
27. Izdavatelj krši članak 34. stavak 1. ako nema pouzdane mehanizme upravljanja, uključujući jasnu organizacijsku strukturu s jasno utvrđenim, transparentnim i dosljednim linijama odgovornosti, djelotvorne postupke za utvrđivanje, upravljanje i praćenje rizika i izvješćivanje o rizicima kojima je izložen ili bi mogao biti izložen te primjerene mehanizme unutarnje kontrole, uključujući odgovarajuće administrativne i računovodstvene postupke.
28. Izdavatelj krši članak 34. stavak 2. ako u svojem upravljačkom tijelu ima članove koji nemaju dovoljno dobar ugled ili ne posjeduju odgovarajuće znanje, vještine i iskustvo, i pojedinačno i kolektivno, za izvršavanje svojih dužnosti ili ne dokažu da mogu dovoljno vremena posvetiti djelotvornom izvršavanju svojih dužnosti.
29. Izdavatelj krši članak 34. stavak 3. ako njegovo upravljačko tijelo ne procjenjuje ili periodično preispituje djelotvornost politika i postupaka uspostavljenih radi usklađenosti s poglavljima 2., 3., 5. i 6. glave III. ili u tom pogledu ne poduzima odgovarajuće mjere za uklanjanje svih nedostataka.
30. Izdavatelj krši članak 34. stavak 4. ako ima dioničare ili članove, izravne ili neizravne, koji imaju kvalificirane udjele, a koji nemaju dovoljno dobar ugled.
31. Izdavatelj krši članak 34. stavak 5. ako ne donese dovoljno djelotvorne politike i postupke da se osigura usklađenost s ovom Uredbom, a osobito ako ne uspostavi, ne održava i ne provodi politike i postupke iz prvog podstavka točaka od (a) do (k) tog stavka.
32. Izdavatelj krši članak 34. stavak 5. ako ne sklopi ugovorne aranžmane s trećim subjektima iz prvog podstavka točke (h) tog stavka u kojima se utvrđuju uloge, odgovornosti, prava i obveze izdavatelja i odgovarajućeg trećeg subjekta ili ako ne utvrdi nedvosmislen izbor primjenjivog prava.
33. Izdavatelj krši članak 34. stavak 6., osim ako je počeo s provedbom plana iz članka 47., ako ne koristi primjerene i razmjerne sustave, resurse ili postupke kojima se osigurava neprekidno i redovito obavljanje njegovih usluga i aktivnosti te ako sve svoje sustave i sigurnosne pristupne protokole ne održava u skladu s odgovarajućim standardima Unije.
34. Izdavatelj krši članak 34. stavak 7. ako EBA-i ne dostavi plan za prekid pružanja usluga i aktivnosti, radi odobrenja tog prekida.
35. Izdavatelj krši članak 34. stavak 8. ako ne utvrdi izvore operativnih rizika i ako ih ne minimizira razvojem primjerenih sustava, kontrola i postupaka.
36. Izdavatelj krši članak 34. stavak 9. ako ne donese politiku i planove kontinuiteta poslovanja kako bi se, u slučaju prekida rada njegovih sustava i postupaka IKT-a, osiguravalo očuvanje bitnih podataka i funkcija te nastavak njegovih aktivnosti ili, ako to nije moguće, pravodobni povrat tih podataka i funkcija te pravodoban nastavak aktivnosti.
37. Izdavatelj krši članak 34. stavak 10. ako nema uspostavljene mehanizme unutarnje kontrole i djelotvorne postupke za upravljanje rizikom, uključujući djelotvorne mehanizme kontrole i zaštite za upravljanje sustavima IKT-a kako je propisano Uredbom (EU) 2022/2554
38. Izdavatelj krši članak 34. stavak 11. ako nema uspostavljene sustave i postupke primjerene za zaštitu dostupnosti, vjerodostojnosti, cjelovitosti i povjerljivosti podataka, kako je propisano Uredbom (EU) 2022/2554 i u skladu s Uredbom (EU) 2016/679.

39. Izdavatelj krši članak 34. stavak 12. ako ne osigura da neovisni revizori redovito provode reviziju izdavatelja.
40. Izdavatelj krši članak 35. stavak 1. ako u svakom trenutku nema regulatorni kapital čiji je iznos jednak barem najvećem od onih utvrđenih u točki (a) ili (c) tog stavka ili članku 45. stavku 5.
41. Izdavatelj krši članak 35. stavak 2. ove Uredbe ako se njegov regulatorni kapital ne sastoji od stavki i instrumenata redovnog osnovnog kapitala iz članka od 26. do 30. Uredbe (EU) br. 575/2013 nakon odbitaka u skladu s člankom 36. te uredbe, bez primjene pravoga izuzeća iz članka 46. stavka 4. i članka 48. te uredbe.
42. Izdavatelj krši članak 35. stavak 3. ako ne ispuni zahtjev EBA-e da ima viši iznos regulatornog kapitala nakon procjene obavljene u skladu s točkama od (a) do (g) tog stavka.
43. Izdavatelj krši članak 35. stavak 5. ako redovito ne provodi testiranje otpornosti na stres kojim se u obzir uzimaju ozbiljni, ali mogući scenariji financijskog stresa kao što su kamatni šokovi i scenariji nefinancijskog stresa, kao što je operativni rizik.
44. Izdavatelj krši članak 35. stavak 5. ako ne ispuni zahtjev EBA-e da ima viši iznos regulatornog kapitala na temelju rezultata testiranja otpornosti na stres.
45. Izdavatelj krši članak 36. stavak 1. ako nema i u svakom trenutku ne održava pričuvu imovine.
46. Izdavatelj krši članak 36. stavak 1. ako ne osigura da je pričuva imovine sastavljena i da se njome upravlja na takav način da su pokriveni rizici povezani s imovinom koja se odnosi na značajni token vezan uz imovinu.
47. Izdavatelj krši članak 36. stavak 1. ako ne osigura da je pričuva imovine sastavljena i da se njome upravlja na takav način da se rješavaju likvidnosni rizici povezani s trajnim pravima imatelja na iskup.
48. Izdavatelj krši članak 36. stavak 3. ako ne osigura da je pričuva imovine operativno odvojena od imovine izdavatelja, kao i od pričuve imovine ostalih tokena vezanih uz imovinu.
49. Izdavatelj krši članak 36. stavak 6. ako njegovo upravljačko tijelo ne osigura djelotvorno i razborito upravljanje pričuvom imovine.
50. Izdavatelj krši članak 36. stavak 6. ako ne osigura da se izdavanje i iskup značajnog tokena vezanog uz imovinu uvijek podudaraju s odgovarajućim povećanjem ili smanjenjem u pričuvi imovine.
51. Izdavatelj krši članak 36. stavak 7. ako ne utvrđuje agregiranu vrijednost pričuve imovine s pomoću tržišnih cijena, i ako ta agregirana vrijednost nije uvijek jednaka barem agregiranoj vrijednosti potraživanja imatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu u optjecaju prema izdavatelju.
52. Izdavatelj krši članak 36. stavak 8. ako nema jasnu i detaljnu politiku kojom se opisuje mehanizam stabilizacije značajnog tokena vezanog uz imovinu i kojom se ispunjavaju uvjeti utvrđeni točkama od (a) do (g) tog stavka.
53. Izdavatelj krši članak 36. stavak 9. ako od datuma dobivanja odobrenja za rad ili od datuma odobrenja bijele knjige o kriptoimovini u skladu s člankom 17. nadalje svakih šest mjeseci ne naruči neovisnu reviziju pričuve imovine.
54. Izdavatelj krši članak 36. stavak 10. ako ne obavijesti EBA-u o rezultatima revizije u skladu s tim stavkom ili ako ne objavi rezultate revizije u roku od dva tjedna od datuma obavijesti EBA-i.

55. Izdavatelj krši članak 37. stavak 1. ako ne uspostavi, ne održava ili ne provodi politike, postupke i ugovorne aranžmane u pogledu skrbništva kojima se osigurava da su uvjeti iz točaka od (a) do (e) tog stavka ispunjeni u svakom trenutku.
56. Izdavatelj krši članak 37. stavak 2. ako pri izdavanju dvaju ili više značajnih tokena vezanih uz imovinu nema uspostavljenu politiku skrbništva za svaki skup pričuve imovine.
57. Izdavatelj krši članak 37. stavak 3. ako ne osigura da je pričuvna imovina na skrbništvu kod pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji pruža skrbništvo nad njome i upravlja kriptoinovinom u ime klijenata, kreditne institucije ili investicijskog društva do najviše pet radnih dana od datuma izdavanja značajnog tokena vezanog uz imovinu.
58. Izdavatelj krši članak 37. stavak 4. ako ne postupa s pažnjom dobrog stručnjaka pri odabiru, imenovanju i preispitivanju pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija i investicijskih društava koji su imenovani kao skrbnici pričuvne imovine ili ako ne osigura da je skrbnik pravna osoba koja nije izdavatelj.
59. Izdavatelj krši članak 37. stavak 4. ako ne osigura da pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditne institucije i investicijska društva koji su imenovani kao skrbnici pričuvne imovine imaju potrebno stručno znanje i ugled na tržištu koji su potrebni da bi bili skrbnici te pričuvne imovine.
60. Izdavatelj krši članak 37. stavak 4. ako ne osigura da se ugovornim aranžmanima sa skrbnicima osigura da je pričuvna imovina koja se drži na skrbništvu zaštićena od potraživanja vjerovnikâ skrbnikâ.
61. Izdavatelj krši članak 37. stavak 5. ako se u politici i postupcima skrbništva ne utvrđuju kriteriji odabira za imenovanje pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija ili investicijskih društava skrbnicima pričuvne imovine ili ako ne utvrdi postupak preispitivanja takvih imenovanja.
62. Izdavatelj krši članak 37. stavak 5. ako redovito ne preispituje imenovanje pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija ili investicijskih društava skrbnicima pričuvne imovine, ako ne ocjenjuje svoju izloženost takvim skrbnicima ili ako kontinuirano ne prati financijske uvjete tih skrbnika.
63. Izdavatelj krši članak 37. stavak 6. ako ne osigura da se skrbništvo nad pričuvnom imovinom provodi u skladu s prvim podstavkom točkama od (a) do (d) tog stavka.
64. Izdavatelj krši članak 37. stavak 7. ako imenovanje pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditne institucije ili investicijskog društva skrbnikom pričuvne imovine nije dokazano ugovornim aranžmanom ili ako tim ugovornim aranžmanom nije uređen protok informacija potrebnih kako bi se izdavatelju značajnog tokena vezanog uz imovinu, pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnoj instituciji ili investicijskom društvu omogućilo da obavljaju svoje funkcija skrbnika.
65. Izdavatelj krši članak 38. stavak 1. ako pričuvu imovine ulaže u proizvode koji nisu visokolikvidni financijski instrumenti s minimalnim tržišnim rizikom, kreditnim rizikom i koncentracijskim rizikom ili ako takva ulaganja nije moguće brzo likvidirati s minimalnim štetnim učinkom na cijenu.
66. Izdavatelj krši članak 38. stavak 3. ako nema u skrbništvom u skladu s člankom 37. financijske instrumente u kojima se drži pričuva imovine.
67. Izdavatelj krši članak 38. stavak 4. ako ne ostvaruje svu dobit i snosi sve gubitke i sve rizike druge ugovorne strane ili operativne rizike koji proizlaze iz ulaganja pričuve imovine.

68. Izdavatelj krši članak 39. stavak 1. ako ne uspostavi, ne održava i ne provodi jasne i detaljne politike i postupke u pogledu trajnih prava iskupa imatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu.
69. Izdavatelj krši članak 39. stavke 1. i 2. ako ne osigura da imatelji značajnog tokena vezanog uz imovinu imaju trajna prava iskupa u skladu s tim stavcima te ako ne uspostavi politiku o takvim trajnim pravima iskupa koja ispunjava uvjete navedene u članku 39. stavku 2. prvom podstavku točkama od (a) do (e).
70. Izdavatelj krši članak 39. stavak 3. ako primjenjuje naknade u slučaju iskupa značajnog tokena vezanog uz imovinu.
71. Izdavatelj krši članak 40. ako odobrava kamate u vezi sa značajnim tokenom vezanim uz imovinu.
72. Izdavatelj krši članak 45. stavak 1. ako ne donese, ne provodi i ne održava politiku naknada kojom se promiče pouzdano i učinkovito upravljanje rizicima izdavatelja značajnih tokena vezanih uz imovinu i kojom se ne stvaraju poticaji za ublažavanje standarda koji se odnose na rizike.
73. Izdavatelj krši članak 45. stavak 2. ako ne osigura da se njegov značajni token vezan uz imovinu može držati na skrbništvu kod različitih pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom s odobrenjem za pružanje skrbništva nad kriptoinovinom i upravljanje njome u ime klijenata, na pravednoj, razumnoj i nediskriminirajućoj osnovi.
74. Izdavatelj krši članak 45. stavak 3. ako ne procjenjuje ili ne prati potrebe u pogledu likvidnosti kako bi se ispunili zahtjevi za iskup značajnog tokena vezanog uz imovinu od strane njegova imatelja.
75. Izdavatelj krši članak 45. stavak 3. ako ne uspostavi, ne održava ili ne provodi politiku i postupke upravljanja likvidnošću ili ako tom politikom i postupcima ne osigura otporan profil likvidnosti pričuvene imovine koji izdavatelju značajnog tokena vezanog uz imovinu omogućuje nastavak uobičajenog poslovanja, među ostalim u scenarijima likvidnosnog stresa.
76. Izdavatelj krši članak 45. stavak 4. ako redovito ne provodi testiranje otpornosti na likvidnosni stres ili ako ne ojača likvidnosne zahtjeve ako to EBA zatraži na temelju rezultata tih testova.
77. Izdavatelj krši članak 46. stavak 1. ako ne izradi i ne održava plan oporavka u kojem se predviđaju mjere koje izdavatelj značajnog tokena vezanog uz imovinu treba poduzeti kako bi ponovno uspostavio usklađenost sa zahtjevima koji se primjenjuju na pričuvu imovine u slučajevima kada izdavatelj ne ispunjava te zahtjeve, što uključuje očuvanje usluga povezanih s izdanim značajnim tokenom vezanim uz imovinu, pravodoban oporavak poslovanja i ispunjavanje izdavateljevih obveza u slučaju događaja koji predstavljaju znatan rizik od narušavanja poslovanja.
78. Izdavatelj krši članak 46. stavak 1. ako ne izradi i ne održava plan oporavka koji uključuje odgovarajuće uvjete i postupke kojima se osigurava pravodobna provedba mjera oporavka te širok raspon mogućnosti oporavka, kako je navedeno u trećem podstavku tog stavka.
79. Izdavatelj krši članak 46. stavak 2. ako o planu oporavka ne obavijesti EBA-u i, ako je to primjenivo, svoja sanacijska tijela i tijela za bonitetni nadzor, u roku od šest mjeseci od datuma izdavanja za rad odobrenja u skladu s člankom 21. ili od datuma odobrenja bježe knjige o kriptoinovini u skladu s člankom 17.
80. Izdavatelj krši članak 46. stavak 2. ako redovito ne preispituje ili ne ažurira plan oporavka.
81. Izdavatelj krši članak 47. stavak 1. ako ne izradi i ne održava operativni plan za pružanje potpore urednom iskupu svakog značajnog tokena vezanog uz imovinu.

82. Izdavatelj krši članak 47. stavak 2. ako nema plan iskupa kojim se dokazuje sposobnost izdavatelja značajnog tokena vezanog uz imovinu da provede iskup izdanog značajnog tokena vezanog uz imovinu koji je u optjecaju, a da pritom ne nanese nepotrebnu gospodarsku štetu njegovim imateljima ili stabilnosti tržišta pričuvne imovine.
  83. Izdavatelj krši članak 47. stavak 2. ako nema plan iskupa koji uključuje ugovorne aranžmane, postupke ili sustave, uključujući imenovanje privremenog upravitelja, kojim se osigurava pravično postupanje prema svim imateljima značajnog tokena vezanog uz imovinu te pravodobna isplata imateljima značajnog tokena vezanog uz imovinu prihoda od prodaje preostale pričuvne imovine.
  84. Izdavatelj krši članak 47. stavak 2. ako nema plan iskupa kojim se osigurava kontinuitet svih ključnih aktivnosti koje su potrebne za uredan iskup, a koje obavljaju izdavatelji ili bilo koji treći subjekti.
  85. Izdavatelj krši članak 47. stavak 3. ako plan iskupa ne dostavi EBA-i u roku od šest mjeseci od datuma izdavanja odobrenja u skladu s člankom 21. ili od datuma odobrenja bijele knjige o kriptoimovini u skladu s člankom 17.
  86. Izdavatelj krši članak 47. stavak 3. ako redovito ne preispituje ili ne ažurira plan iskupa.
  87. Izdavatelj krši članak 88. stavak 1., osim ako su ispunjeni uvjeti iz članka 88. stavka 2., ako o povlaštenim informacijama iz članka 87., koje se izravno odnose na izdavatelja, što je prije moguće ne obavijesti javnost na način koji omogućuje javnosti brz pristup tim informacijama te njihovu potpunu, točnu i pravodobnu procjenu.
-

PRILOG VI.

**POPIS KRŠENJA ODREDBA IZ GLAVE IV. U VEZI S GLAVOM III. ZA IZDAVATELJE ZNAČAJNIH
TOKENA E-NOVCA**

1. Izdavatelj krši članak 22. stavak 1. ako za svaki značajni token e-novca u valuti koja nije službena valuta nijedne države članice čija je vrijednost izdanja veća od 100 000 000 EUR jednom u tri mjeseca EBA-i ne podnese izvješće iz prvog podstavka točaka od (a) do (d) tog stavka.
2. Izdavatelj krši članak 23. stavak 1. ako ne prestane izdavati značajni token e-novca u valuti koja nije službena valuta nijedne države članice nakon što dosegne pragove iz tog stavka ili ako ne podnese plan EBA-i u roku od 40 radnih dana od doseganja tih pragova kako bi se osiguralo da se procijenjeni tromjesečni prosječni broj i prosječna agregirana vrijednost transakcija po danu zadrže ispod tih pragova.
3. Izdavatelj krši članak 23. stavak 4. ako ne postupi u skladu s izmjenama plana iz stavka 1. točke (b) tog članka u skladu sa zahtjevima EBA-e.
4. Izdavatelj krši članak 35. stavak 2. ove Uredbe ako se njegov regulatorni kapital ne sastoji od stavki i instrumenata redovnog osnovnog kapitala iz članaka od 26. do 30. Uredbe (EU) br. 575/2013 nakon odbitaka u skladu s člankom 36. te uredbe, bez primjene pragova izuzeća iz članaka 46. Stavka 4. i članka 48. te uredbe.
5. Izdavatelj krši članak 35. stavak 3. ako ne ispuni zahtjev EBA-e da ima viši iznos regulatornog kapitala nakon procjene obavljene u skladu s točkama od (a) do (g) tog stavka.
6. Izdavatelj krši članak 35. stavak 5. ako redovito ne provodi testiranje otpornosti na stres kojim se u obzir uzimaju ozbiljni, ali mogući scenariji financijskog stresa kao što su kamatni šokovi i scenariji nefinancijskog stresa kao što je operativni rizik.
7. Izdavatelj krši članak 35. stavak 5. ako ne ispuni zahtjev EBA-e da ima viši iznos regulatornog kapitala na temelju rezultata testiranja otpornosti na stres.
8. Izdavatelj krši članak 36. stavak 1. ako nema i u svakom trenutku ne održava pričuvu imovine.
9. Izdavatelj krši članak 36. stavak 1. ako ne osigura da je pričuva imovine sastavljena i da se njome upravlja na takav način da su pokriveni rizici povezani sa službenom valutom koja se odnosi na značajni token e-novca.
10. Izdavatelj krši članak 36. stavak 1. ako ne osigura da je pričuva imovine sastavljena i da se njome upravlja na takav način da se rješavaju likvidnosni rizici povezani s trajnim pravima imatelja na iskup.
11. Izdavatelj krši članak 36. stavak 3. ako ne osigura da je pričuva imovine operativno odvojena od imovine izdavatelja, kao i od pričuve imovine ostalih tokena e-novca.
12. Izdavatelj krši članak 36. stavak 6. ako njegovo upravljačko tijelo ne osigura djelotvorno i razborito upravljanje pričuvom imovine.
13. Izdavatelj krši članak 36. stavak 6. ako ne osigura da se izdavanje i iskup značajnih tokena e-novca uvijek podudaraju s odgovarajućim povećanjem ili smanjenjem u pričuvi imovine.

14. Izdavatelj krši članak 36. stavak 7. ako ne utvrdi agregiranu vrijednost pričuve imovine s pomoću tržišnih cijena i ako njezina agregirana vrijednost nije uvijek jednaka barem agregiranoj vrijednosti potraživanja imatelja značajnog tokena e-novca u optjecaju prema izdavatelju.
15. Izdavatelj krši članak 36. stavak 8. ako nema jasnu i detaljnu politiku kojom se opisuje mehanizam stabilizacije značajnog tokena e-novca i kojom se ispunjavaju uvjeti utvrđeni točkama od (a) do (g) tog stavka.
16. Izdavatelj krši članak 36. stavak 9. ako od datuma javne ponude ili uvrštenja za trgovanje nadalje svakih šest mjeseci ne naruči neovisnu reviziju pričuvne imovine.
17. Izdavatelj krši članak 36. stavak 10. ako ne obavijesti EBA-u o rezultatima revizije u skladu s tim stavkom ili ako ne objavi rezultate revizije u roku od dva tjedna od datuma obavijesti EBA-i.
18. Izdavatelj krši članak 37. stavak 1. ako ne uspostavi, ne održava ili ne provodi politike, postupke i ugovorne aranžmane u pogledu skrbništva kojima se u svakom trenutku osigurava da su uvjeti iz prvog podstavka točaka od (a) do (e) tog stavka ispunjeni.
19. Izdavatelj krši članak 37. stavak 2. ako pri izdavanju dvaju ili više značajnih tokena e-novca nema uspostavljenu politiku skrbništva za svaki skup pričuve imovine.
20. Izdavatelj krši članak 37. stavak 3. ako ne osigura da je pričuvna imovina na skrbništvu kod pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom koji pruža skrbništvo nad njome i upravlja kriptoinovinom u ime klijenata, kreditne institucije ili investicijskog društva do najviše pet radnih dana od datuma izdavanja značajnog tokena e-novca.
21. Izdavatelj krši članak 37. stavak 4. ako ne postupa s pažnjom dobrog stručnjaka pri odabiru, imenovanju i preispitivanju pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija i investicijskih društava koji su imenovani kao skrbnici pričuvne imovine ili ako ne osigura da je skrbnik pravna osoba koja nije izdavatelj.
22. Izdavatelj krši članak 37. stavak 4. ako ne osigura da pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditne institucije i investicijska društva koji su imenovani kao skrbnici pričuvne imovine imaju potrebno stručno znanje i ugled na tržištu koji su potrebni da bi bili skrbnici te pričuvne imovine.
23. Izdavatelj krši članak 37. stavak 4. ako ne osigura da se ugovornim aranžmanima sa skrbnicima osigura da je pričuvna imovina koja se drži na skrbništvu zaštićena od potraživanja vjerovnikâ skrbnikâ.
24. Izdavatelj krši članak 37. stavak 5. ako se u politici i postupcima skrbništva ne utvrđuju kriteriji odabira za imenovanje pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija ili investicijskih društava skrbnicima pričuvne imovine ili ako ne utvrdi postupak preispitivanja tih imenovanja.
25. Izdavatelj krši članak 37. stavak 5. ako redovito ne preispituje imenovanje pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnih institucija ili investicijskih društava skrbnicima pričuvne imovine, i ako ne ocjenjuje svoju izloženost takvim skrbnicima ili ako kontinuirano ne prati financijske uvjete tih skrbnika.
26. Izdavatelj krši članak 37. stavak 6. ako ne osigura da se skrbništvo nad pričuvnom imovinom provodi u skladu s prvim podstavkom točkama od (a) do (d) tog stavka.
27. Izdavatelj krši članak 37. stavak 7. ako imenovanje pružatelja usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditne institucije ili investicijskog društva skrbnikom pričuvne imovine nije dokazano ugovornim aranžmanom ili ako tim ugovornim aranžmanom nije uređen protok informacija potrebnih kako bi se izdavatelju značajnog tokena e-novca, pružatelju usluga povezanih s kriptoinovinom, kreditnoj instituciji ili investicijskom društvu omogućilo da obavlja svoje funkcije skrbnika.

28. Izdavatelj krši članak 38. stavak 1. ako pričuvu imovine ulaže u proizvode koji nisu visokolikvidni financijski instrumenti s minimalnim tržišnim rizikom, kreditnim rizikom i koncentracijskim rizikom ili ako takva ulaganja nije moguće brzo likvidirati s minimalnim štetnim učinkom na cijenu.
29. Izdavatelj krši članak 38. stavak 3. ako nema na skrbništvu u skladu s člankom 37. financijske instrumente u kojima se drži pričuva imovine.
30. Izdavatelj krši članak 38. stavak 4. ako ne ostvaruje svu dobit i snosi sve gubitke i sve rizike druge ugovorne strane ili operativne rizike koji proizlaze iz ulaganja pričuve imovine.
31. Izdavatelj krši članak 45. stavak 1. ako ne donese, ne provodi i ne održava politiku naknada kojom se promiče pouzdano i učinkovito upravljanje rizicima izdavatelja značajnog tokena e-novca i kojom se ne stvaraju poticaji za ublažavanje standarda koji se odnose na rizike.
32. Izdavatelj krši članak 45. stavak 2. ako ne osigura da se njegov značajni token e-novca može držati na skrbništvu kod različitih pružatelja usluga povezanih s kriptoomovinom s odobrenjem za pružanje skrbništva nad kriptoomovinom i upravljanje njome u ime klijenata, na pravednoj, razumnoj i nediskriminirajućoj osnovi.
33. Izdavatelj krši članak 45. stavak 3. ako ne procjenjuje ili ne prati potrebe u pogledu likvidnosti kako bi se ispunili zahtjevi za iskup značajnog tokena e-novca od strane njegovih imatelja.
34. Izdavatelj krši članak 45. stavak 3. ako ne uspostavi, ne održava ili ne provodi politiku i postupke upravljanja likvidnošću ili ako tom politikom i postupcima ne osigura otporan profil likvidnosti pričuvene imovine koji izdavatelju značajnog tokena e-novca omogućuje nastavak uobičajenog poslovanja, među ostalim u scenarijima likvidnosnog stresa.
35. Izdavatelj krši članak 45. stavak 4. ako redovito ne provodi testiranje otpornosti na likvidnosni stres ili ako ne ojača likvidnosne zahtjeve ako to EBA zatraži na temelju rezultata tih testova.
36. Izdavatelj krši članak 45. stavak 5. ako u svakom trenutku ne ispunjava kapitalni zahtjev.
37. Izdavatelj krši članak 46. stavak 1. ako ne izradi i ne održava plan oporavka u kojem se predviđaju mjere koje izdavatelj značajnog tokena e-novca treba poduzeti kako bi ponovno uspostavio usklađenost sa zahtjevima koji se primjenjuju na pričuvu imovine u slučajevima kada izdavatelj ne ispunjava te zahtjeve, što uključuje očuvanje usluga povezanih s izdanim značajnim tokenom e-novca, pravodoban oporavak poslovanja i ispunjavanje izdavateljevih obveza u slučaju događaja koji predstavljaju znatan rizik od narušavanja poslovanja.
38. Izdavatelj krši članak 46. stavak 1. ako ne izradi i ne održava plan oporavka koji uključuje odgovarajuće uvjete i postupke kojima se osigurava pravodobna provedba mjera oporavka te širok raspon mogućnosti oporavka, kako je navedeno u trećem podstavku točkama (a), (b) i (c) tog stavka.
39. Izdavatelj krši članak 46. stavak 2. ako o planu oporavka ne obavijesti EBA-u i, prema potrebi, svoja sanacijska tijela i tijela za bonitetni nadzor, u roku od šest mjeseci od javne ponude ili uvrštenja za trgovanje.
40. Izdavatelj krši članak 46. stavak 2. ako redovito ne preispituje ili ne ažurira taj plan oporavka.
41. Izdavatelj krši članak 47. stavak 1. ako ne izradi i ne održava operativni plan za pružanje potpore urednom iskupu svakog značajnog tokena e-novca.

42. Izdavatelj krši članak 47. stavak 2. ako nema plan iskupa kojim se dokazuje sposobnost izdavatelja značajnog tokena e-novca da provede iskup izdanog značajnog tokena e-novca koji je u optjecaju, a da pritom ne nanese nepotrebnu gospodarsku štetu njegovim imateljima ili stabilnosti tržišta pričuvne imovine.
  43. Izdavatelj krši članak 47. stavak 2. ako nema plan iskupa koji uključuje ugovorne aranžmane, postupke ili sustave, uključujući imenovanje privremenog upravitelja, kojim se osigurava pravično postupanje prema svim imateljima značajnog tokena e-novca te pravodobna isplata imateljima značajnog tokena e-novca prihoda od prodaje preostale pričuvne imovine.
  44. Izdavatelj krši članak 47. stavak 2. ako nema plan iskupa kojim se osigurava kontinuitet svih ključnih aktivnosti koje su potrebne za uredan iskup, a koje obavljaju izdavatelj ili bilo koji treći subjekti.
  45. Izdavatelj krši članak 47. stavak 3. ako plan iskupa ne dostavi EBA-i u roku od šest mjeseci od javne ponude ili uvrštenja za trgovanje.
  46. Izdavatelj krši članak 47. stavak 3. ako redovito ne preispituje ili ne ažurira plan iskupa.
-